From: "5.1.2,e"
Sent: Thu, 26 Aug 2021 10:22:52 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@ggd.amsterdam.nl>
Subject: RE: GGD in werkgroep "windturbines en gezondheid Amsterdam"

Beste 5.1.2,e

Dank voor de uitnodiging aan de GGD om deel te nemen aan de stedelijke klankbordgroep 'Windturbines en gezondheid Amsterdam'.
Binnen het team leefomgeving is afgesproken dat ik namens de GGD aan de werkgroep deel kan nemen. De GGD'en en het RIVM delen kennis over de gezondheidseffecten van windturbines via het expertisepunt windenergie en gezondheid. 5.1.2,e 5.1.2,e is projectleider van het expertisepunt. Voor deelname aan de werkgroep vanuit het RIVM kun je hem het beste benaderen (5.1.2,e@rivm.nl).

Komende week ben ik op vakantie en kan daardoor helaas niet bij de klankbordgroep van 2 september aanwezig zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e
5.1.2,e Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 5.1.2,e
M 5.1.2,e
5.1.2,e@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 25 augustus 2021 16:37
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: GGD in werkgroep "windturbines en gezondheid Amsterdam"

Hi 5.1.2,e

Op 2 september a.s. tijdens de eerste stedelijke klankbordgroep met belanghebbenden over windturbines in de reflectiefase zal het voorstel worden gedaan om een stedelijke werkgroep "windturbines en gezondheid" in te stellen met een onafhankelijke voorzitter.

Graag wil ik bij jou polsen:

1. Of jij (of een andere GGD-expert) bereid bent om deel te nemen aan de werkgroep.
2. Of jij iemand kent bij het RIVM die ik kan benaderen om deel te nemen aan de werkgroep.

Het voorstel ziet er voorlopig op hoofdlijnen als volgt uit:

- Een stedelijke werkgroep van 5 personen, inclusief een onafhankelijke voorzitter (wellicht iemand van het overlegorgaan fysieke leefomgeving). Met in ieder geval een vertegenwoordiger van Windalarm / de bekende medici, een vertegenwoordiger van de coöperaties, een vertegenwoordiger van de GGD, een vertegenwoordiger van het RIVM.
- Een begeleidingsgroep van de werkgroep met daarin een nader te bepalen (hoeveelheid) belanghebbenden. De begeleidingsgroep dient de werkgroep te voeden met vragen.

- De concrete vraag aan de werkgroep zal zijn om voor december 2021 met een advies te komen over de te onderzoeken aspecten over gezondheid in de notitie Reikwijdte en Detail – zodat binnen de MER een goede gezondheidseffectanalyse kan worden uitgevoerd (resultaat 1), en daarnaast een Q&A op te stellen op basis van de input uit de begeleidingsgroep uit de raadpleging Participatie Waarde Evaluatie (resultaat 2).
    - Startpunt van de gesprekken van de stedelijke werkgroep en de begeleidingsgroep zal zijn de MER die door de commissie MER wordt beoordeeld als voorbeeld MER waarin de gezondheidseffecten goed zijn meegenomen. Hypothese is dat er meer onderzocht moet worden, maar wat dan? En wat is de onderbouwing hiervoor?
- Om optimistische planning is half september, en anders z.s.m., te starten met een kick-off van de beide groepen.
- Daarna volgt naar verwachting gedurende 10 weken wekelijks contact met de werkgroep en tussen de groepen.
- De resultaten 1 en 2 worden op een duurzame gegevensdrager gezet (Word, PDF of PP) en toegelicht aan de stedelijke klankbord begin december.
- Daarna worden de resultaten ter kennisname gestuurd naar de gemeenteraad, evenals de andere resultaten uit de andere trajecten.
- Met alle resultaten wordt een afwegingskader gemaakt die wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het afwegingskader wordt naar verwachting een infographic van de resultaten uit alle trajecten.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Voorstel "stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten"

Opsteller: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e

Datum: 30 augustus 2021

Aanleiding

Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.

De gemeenteraad heeft daarom verzocht een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?

Er kunnen bij verschillende belangengroepen en experts echter verschillende beelden bestaan bij wat een "goede gezondheidseffectanalyse" is.

In een notitie reikwijdte en detailniveau wordt beschreven welke elementen in een gezondheidseffectanalyse moeten worden onderzocht.

Doel stedelijke werkgroep

Het doel van de stedelijke werkgroep is te adviseren over de elementen van een "goede gezondheidseffectanalyse" voor de gemeente Amsterdam, op basis waarvan het bevoegd gezag een gemotiveerde keuze kan maken voor een windturbinelocatie.

<u>Op te leveren producten zijn:</u>

1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing. Dit kunnen verschillende adviezen zijn van de verschillende leden. Er wordt niet gestreefd naar consensus.
2) Openbare gespreksverslagen (na vaststelling door de werkgroep).

- De openbare notitie wordt onderdeel van en/of verwerkt in een afwegingskader dat wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

<u>Uitgangspunten:</u>

- De stedelijke werkgroep bestaat - om het werkbaar te houden - uit 5 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger van Windalarm / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger van de coöperaties, een vertegenwoordiger van de GGD, een vertegenwoordiger van het RIVM.
- De stedelijke werkgroep wordt begeleid door een begeleidingsgroep met daarin een nader te bepalen (hoeveelheid) belanghebbenden. De begeleidingsgroep dient de werkgroep te voeden met informatie en vragen.
    - Indien nodig wordt de begeleidingsgroep samengesteld door een onafhankelijke bewonersorganisatie, op basis van vooraf besproken selectiecriteria.
    - De stedelijke werkgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatie Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics).
- Vertrekpunt van de dialoog betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:

    - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
    - Tijd: De openbare notitie met het advies wordt voor december 2021 opgeleverd.
    - Planning: start z.s.m. Kick-off wenselijk medio september. Wekelijks gesprekken tussen de werkgroepleden onderling, en tussen werkgroep en begeleidingsgroep.
- Vooralsnog wordt alleen een tegemoetkoming voorzien van kosten voor de onafhankelijke voorzitter.
- De twee op te leveren producten worden in december 2021 inhoudelijk gepresenteerd aan de stedelijke klankbordgroep.

From: *"5.1,2,e"*
Sent: *Mon, 30 Aug 2021 15:56:36 +0200*
To: *"5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>*
Subject: *Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam*
Attachments: *Stedelijke dialooggroep windturbines en gezondheidseffecten_210830.docx*

Ter info:

Van: 5.1,2,e
Verzonden: maandag 30 augustus 2021 15:54
Aan: '5.1,2,e@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl' <5.1,2,e@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
Onderwerp: Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam

Hi Ineke,

Via 5.1,2,e ben ik bij jou terecht gekomen.

Graag wil ik jou / of een collega van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) polsen om op een nader te besluiten datum in september als onafhankelijk voorzitter deel te nemen aan een stedelijke werkgroep "windturbines en gezondheidseffecten".

De Amsterdamse GGD heeft inmiddels toegezegd te kunnen participeren (5.1,2,e). Bij het RIVM staat het verzoek ook uit (5.1,2,e).

Het voorlopig voorstel van wat de stedelijke werkgroep gaat doen kun je vinden in de bijlage.

De bedoeling is dit voorstel volgende week te bespreken tijdens de kick-off van de stedelijke klankbordgroep met belanghebbenden, waaronder met Windalarm Amsterdam. Ik verwacht na de kick-off vervolgstappen te kunnen zetten.

Ik verneem graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

From: "5.1,2,e"
Sent: Mon, 6 Sep 2021 09:37:03 +0200
To: "5.1,2,e"" <5.1,2,e@rivm.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@ggd.amsterdam.nl>; "5.1,2,e"" <5.1,2,e@vggm.nl>; "5.1,2,e"" <5.1,2,e@ggdghor.nl>; '5.1,2,e" <5.1,2,e@rivm.nl>
Subject: RE: Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam

Dank 5.1,2,e Duidelijke reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 3 september 2021 14:18
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e@ggd.amsterdam.nl>; '5.1,2,e' <5.1,2,e@vggm.nl>; '5.1,2,e 5.1,2,e' <5.1,2,e@ggdghor.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e@rivm.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam

Beste 5.1,2,e

Bedankt voor deze uitnodiging. Het RIVM volgt echter een duidelijke lijn richting alle decentrale overheden: de GGD levert de experts, terwijl het RIVM de GGD-ers ondersteunt. Als in jullie geval 5.1,2,e of een andere GGD-er deelneemt en de inbreng levert, dan is dat namens het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid dat in gezamenlijkheid wordt gevormd door GGD en RIVM.

De rol van het RIVM is dus niet om aan een lokaal overleg deel te nemen. We kunnen *wel* meewerken aan een generieker project rond deze vraag. Daarvoor hebben we jullie verzoek inmiddels ook voorgelegd aan het Ministerie van EZK. Die kijken nu of ze hier, mede in het licht van de ondersteuning rond het Nevele Arrest, ook vanuit landelijk oogpunt nog mee aan de slag willen zodat er overal in Nederland gewerkt gaat worden op een manier die ook juridisch stand houdt.

We hopen dat dit een en ander verduidelijkt.

Vriendelijke groet,

5.1,2,e

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid (DMG)

National Institute for Public Health and the Environment
Centre for Sustainability, Environment and Health

5.1,2,e
5.1,2,e @rivm.nl

From: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Sent: maandag 30 augustus 2021 15:48
To: 5.1,2,e <5.1,2,e @rivm.nl>
Subject: Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam

Hi 5.1,2,e

Via GGD-collega 5.1,2,e ben ik bij jou terecht gekomen.

Graag wil ik jou / of een collega van het RIVM polsen om op een nader te besluiten datum in september deel te nemen aan een stedelijke werkgroep "windturbines en gezondheidseffecten". 5.1,2,e zal namens de Amsterdamse GGD participeren.

Het voorlopig voorstel van wat de stedelijke werkgroep gaat doen kun je vinden in de bijlage.

De bedoeling is dit voorstel volgende week te bespreken tijdens de kick-off van de stedelijke klankbordgroep met belanghebbenden, waaronder met Windalarm Amsterdam. Ik verwacht na de kick-off vervolgstappen te kunnen zetten.

Ik verneem graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl *De zorg voor morgen* begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e "
Sent: 15-9-2021 12:09:35
To:
"'5.1,2,e @overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl'" <5.1,2,e @overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
CC:
Subject: Verzoek tot (eventuele) deelname stedelijke werkgroep windturbines en gezondheidseffecten - gemeente Amsterdam
Attachments: Sheet gezondheid.pptx; Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_210915.docx;

Hi Ineke,

Fijn je gesproken te hebben. Ik hoor graag wat er vandaag uit het gesprek met de potentiele voorzitter is gekomen. En mocht je andere personen kennen in je netwerk, dan hoor ik het ook graag.

Bijgaand het voorstel: expertgroep windturbines en gezondheidseffecten. De PP-sheet gezondheid verbeeld de tekst in de wordfile.

Meer context over dit voorstel vind je in de raadsbrief van 7 september jl:

https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10508452/1/Raadsbrief%20gemeenteraad%20reflectiefase

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Gezondheid

Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid

From: "5.1.2,e "
Sent: Thu, 23 Sep 2021 09:59:57 +0200
To: "Heijer, C.M. den (Ineke) - DP" <5.1.2,e @overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
Subject: Re: Verzoek aan ofl

Hi Ineke,
Dank voor je reactie.
Zou je het verzoek aan de 3 heren willen voorleggen?
En aan hun willen vragen of ze een reactie aan mij kunnen sturen?
Alvast bedankt.
5.1.2,e

Outlook voor iOS downloaden
Van: Heijer, C.M. den (Ineke) - DP <5.1.2,e @overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
Verzonden: donderdag, september 23, 2021 8:22 AM
Aan: 5.1.2,e @amsterdam.nl
Onderwerp: Verzoek aan ofl

Beste 5.1.2,e ik heb het intern besproken, en overwogen, we vinden het een mooie uitdaging en belangrijk onderwerp, maar we zitten helaas te krap in de tijd om er nog deze klus bij te doen.
Ik zat nog te denken aan andere mogelijkheden; 5.1.2,e 5.1.2,e of 5.1.2,e 5.1.2,e Ik zou het aan hun kunnen voorleggen als je dat zou willen. Laat maar weten. Groet ineke

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1,2,e"
Sent: Tue, 28 Sep 2021 13:02:54 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: FW: verzoek onafhankelijk voorzitter

Ter info.

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 28 september 2021 12:44
Aan: 'Heijer, C.M. den (Ineke) - DP' <5.1,2,e@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
Onderwerp: RE: verzoek onafhankelijk voorzitter

Hi Ineke,

Dank voor het vragen! Inderdaad, ik denk ook dat je niet meer verder kunt helpen. De planning bij ons kan niet worden verschoven.

Wij gaan via andere kanalen op zoeken naar een voorzitter.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: Heijer, C.M. den (Ineke) - DP <5.1,2,e@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl>
Verzonden: dinsdag 28 september 2021 10:17
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: verzoek onafhankelijk voorzitter

Beste 5.1,2,e ik heb naast 5.1,2,e ook de heren 5.1,2,e en 5.1,2,e gevraagd. Zij denken dat deze klus niet meer zo goed in te passen is, op deze korte termijn, omdat ze tot en met einde van het jaar al veel plannen hebben. Maar ik weet ook niet precies hoe de planning nu loopt van dit traject. Dus ik denk dat ik je niet verder kan helpen, tenzij de planning al is verschoven of kan worden opgeschoven.

Ineke den Heijer
Manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag
T: 5.1,2,e (secretariaat)
M: 5.1,2,e
E: 5.1,2,e@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl
I: www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Voorstel "expertgroep windturbines en gezondheidseffecten"
Opsteller: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e ;
Voor vragen en informatie: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e
Datum: eind september 2021

Aanleiding
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.

De gemeenteraad heeft daarom verzocht een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?

Er kunnen bij verschillende belangengroepen en experts echter verschillende beelden bestaan bij wat een "goede gezondheidseffectanalyse" is.

In een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) wordt beschreven welke elementen in een gezondheidseffectanalyse moeten worden onderzocht.

Doel expertgroep
Het doel van de expertgroep is te adviseren over de elementen van een "goede gezondheidseffectanalyse" voor de gemeente Amsterdam, op basis waarvan het bevoegd gezag een gemotiveerde keuze kan maken voor een windturbinelocatie.

<u>Op te leveren producten zijn:</u>
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing. Dit kunnen verschillende adviezen zijn van de verschillende leden. Er wordt niet gestreefd naar consensus.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar naar vaststelling door alle leden van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.
- De openbare notitie wordt onderdeel van en/of verwerkt in een afwegingskader dat wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

<u>Uitgangspunten:</u>
- De expertgroep bestaat - om het werkbaar te houden - uit 4 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een vertegenwoordiger van de GGD / RVIM (5.1,2,e).
- De expertgroep wordt begeleid door een begeleidingsgroep met daarin (een) nader te bepalen (hoeveelheid) belanghebbenden. De begeleidingsgroep dient de werkgroep te voeden met informatie en vragen.
    - Over de samenstelling van de begeleidingsgroep wordt geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatie Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics).

- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
  - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
  - Tijd: De notitie met het advies / de adviezen wordt uiterlijk december 2021 opgeleverd.
  - Planning:
    - start expertgroep: medio oktober.
    - Start begeleidingsgroep: medio november.
- Vooralsnog wordt alleen een tegemoetkoming voorzien van kosten voor de onafhankelijke voorzitter.

From: "Veer, Josja van der"
Sent: Wed, 29 Sep 2021 14:19:44 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste collega's,
Ik ga even kijken in het netwerk.
Ik heb iemand op het oog.
Toevallig medicus, en tegelijk veel ervaring in bouw, beheer en techniek.
Net met pensioen ook.
Geen zakelijke betrokkenheid in Amsterdam.
Ik weet nog niet of hij interesse heeft of kan op zo'n korte termijn.
Hgr. Josja

Hartelijke groet,

Josja van der Veer
Directeur Ruimte en Duurzaamheid – Cluster Ruimte en Economie

Gemeente Amsterdam
postadres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
bezoekadres: Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdan
M: 5.1.2,e | E: 5.1.2,e @amsterdam.nl

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Veer, Josja van der <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste Josja, beste 5.1.2,e
Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. Ineke den Heijer, manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. Ineke Heijer heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (5.1.2,e of 5.1.2,e).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!

Voor meer informatie zijn 5.1,2,e (5.1,2,e @amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!
Hartelijke groet,
5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 30 Sep 2021 18:30:01 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Gezocht via SPDE: projectleider expertcommissie gezondheidseffecten wind

Lijkt me goed, kan aangegeven worden tijdens het gesprek dat 5.1.2.e inplant.

5.1.2.e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 14:57
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Gezocht via SPDE: projectleider expertcommissie gezondheidseffecten wind

We moeten nog even nadenken over wie/hoe dan de begeleidingsgroep wordt geleid en georganiseerd.
Kunnen we dat ook bij deze persoon neerleggen?
Gaat ook over de wisselwerking tussen begeleidingsgroep en expertgroep.

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 11:35
Aan: 5.1.2.e@noord-holland.nl
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Onderwerp: Gezocht via SPDE: projectleider expertcommissie gezondheidseffecten wind

Dag 5.1.2.e
Gisteren belde ik kort met de vraag dat we op korte termijn een projectleider zoeken voor het traject om te komen tot een invulling van de Gezondheidseffectanalyse (GEA). Hier is een collega uitgevallen. Ik zie graag een afspraak tegemoet om ons verzoek nader toe te lichten!
Groet, 5.1.2.e

Vraag:
Projectleider ca 8-12 / week.
Vanaf meteen tot december, afhankelijk van de voorderingen van de expert groep. Beoogd start van de expert groep is medio oktober.
Taak van de projectleider (namens gemeente Amsterdam) is

- het opzetten en begeleiden van een expertgroep gezondheidseffecten windenergie,
- uitwerken/ aanscherpen van de opdracht aan de expertgroep,
- afstemmen van de opdracht met een onafhankelijke voorzitter,
- de voorzitter wordt momenteel geworven,
- begeleiden van de bijeenkomsten van de expertgroep (aantal nader te bepalen, ca 3-5 bijeenkomsten),
- uitnodigen/ benaderen van de experts,
- uitwerken hoe de samenwerking met een maatschappelijke begeleidingsgroep/ klankbordgroep vorm kan krijgen
- advies geven ten behoeve van de bestuurlijke afstemming door team RES.

NB: dit gaat nog niet over het uitvoeren van de gezondheidseffectanalyse aan zich, maar om het komen van een advies over criteria die mee moeten worden genomen bij het uitvoeren van een GEA.

Achtergrond:
In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de

gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. De GEA zal deel uit maken van een MER onderzoek ten behoeve van de vergunningverlening voor windturbines. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.
Een projectleider moet ervoor zorgen dat deze expertgroep aan het werk gaat en resultaten oplevert. Zie voor meer de bijgevoegde omschrijving ten behoeve van de werving van een onafhankelijke voorzitter.

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

Adviesvraag expertcommissie Windturbines, welzijn en gezondheid

Aanleiding

De gemeente Amsterdam moet een MER laten maken voordat besloten kan worden tot de plaatsing van een windturbine (WT) of een windturbinepark. Het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden weegt zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan. De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten van welzijn en gezondheid opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen garanderen.

Adviesvraag

De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de welzijns- en gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op welzijn en gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen het welzijn en de gezondheid van de omwonenden voldoende? Zo nee, welke grenswaarden acht de expercommissie dan wenselijk?
- Welke indicatoren kunnen/moeten gebruikt worden om de (mogelijke) welzijns- en gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?
- Zijn er (naast WT) andere kenmerken van de leefomgeving die meegewogen dienen te worden om het welzijn en de gezondheid van de omwonenden te garanderen? De 'handreiking sociale effecten in de milieueffectrapportage' van de commissie MER kan daarbij als basis worden genomen (https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/sociale-effecten-en-milieueffectrapportage)
- Is het nodig om de effecten van WT op welzijn en gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT
- Is er voldoende wetenschappelijke onderbouwing van de effecten van WT op welzijn en gezondheid om een goede afweging te maken bij de plaatsing van WT. Zo nee, welke hiaten in kennis ziet de expertcommissie?

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

From: *"5.1,2,e"*
Sent: *Tue, 5 Oct 2021 10:51:12 +0200*
To: *"5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>*
Cc: *"5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>*
Subject: *RE: taakomschrijving/opdracht expertgroep gezondheid*
Attachments: *Adviesvraag expertcommissie Windturbines concept1.docx*

Hallo 5.1,2,e

Bijgevoegd een aanzet voor de taakomschrijving van de expertgroep gezondheid. De opdracht is nu heel breed geformuleerd. Dat is waarschijnlijk meer werk dan de capaciteit en tijd van de expertgroep toestaan. Maar het leek me beter om zoveel mogelijk onderwerpen te benoemen om daarover met jullie in gesprek te gaan.
De basis is de MER rapportage, maar je zult zien dat een aantal vragen verder gaan dan de commissie MER kan/mag beoordelen.

Groet,

5.1,2,e
5.1,2,e Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 5.1,2,e
M 5.1,2,e
5.1,2,e @ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 11:36
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: taakomschrijving/opdracht expertgroep gezondheid

Hoi 5.1,2,e
Had jij hier nog naar kunnen kijken?
We willen de aanpak deze week verder afstemmen met 5.1,2,e / 5.1,2,e goed om dit dan mee te nemen.
Groet,
5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<<<Concept>>>
Voorstel "expertgroep windturbines en gezondheidseffecten" RES/Wind Amsterdam
Datum: 7 oktober 2021
Voor vragen en informatie: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e
5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema gezondheid.
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.
Het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden weegt zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan

Er is daarom besloten een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De gezondheidseffectanalyse wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd als onderdeel van de MER die voor iedere zoeklocatie wordt opgesteld. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten van welzijn en gezondheid opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.

Voorlopige Adviesvraag <<<nog in bewerking>>>
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de welzijns- en gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op welzijn en gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen het welzijn en de gezondheid van de omwonenden voldoende?
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) welzijns- en gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?

- Is het nodig om de effecten van WT op welzijn en gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:

1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door alle leden van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten

- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 4-6 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een vertegenwoordiger van de GGD / RVIM.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van ongeveer 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep dient de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.
- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
    - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
    - Planning:
        - Start expertgroep: medio november.
        - Start klankbordgroep: medio november.
        - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
        - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
- De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Profiel voorzitter expertcommissie gezondheid

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met gezondheidsvraagstukken heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

From: "5.1.2,e"
Sent: Fri, 8 Oct 2021 13:53:17 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: Re: Verkenning gezondheid: doel expertgroep, profiel voorzitter en vragen / opzet klankbordgroep

Ha 5.1.2,e
Dankje. Naast 5.1.2,e (oud voorzitter commissie MER) en 5.1.2,e zou 5.1.2,e ook geknipt zijn voor deze job. Ik heb links en rechts nog wat lijntjes uitgezet voor meer suggesties en krijg zo ook nog de contactgegevens van 5.1.2,e

Qua planning: op 4 november is FED. Dat betekent dat we op 2 of 3 november een brief naar de raad zouden moeten sturen met de bemensing van de stedelijke klankbordgroep, de expertgroepen voor gezondheid en natuur.

Fijn weekend straks,

5.1.2,e

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 8 okt. 2021 om 13:40 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Dag 5.1.2,e
> Bijgevoegd het concept voor de opzet van de gezondheidsgroep, met o.a. ook het profiel van de voorzitter.
> Graag je hulp bij het werven van deze voorzitter.
> De opzet voor thema natuur volgt maandag.
> Groet en fijn weekend, 5.1.2,e
>
> 5.1.2,e
> Coördinator RES Amsterdam
>
> Ruimte & Duurzaamheid
> Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
> **Gemeente Amsterdam**
> 5.1.2,e@amsterdam.nl
> T. 5.1.2,e
>
> afspraken via 5.1.2,e@amsterdam.nl
>
> <211007 Expertgroep windturbines en gezondheidseffectenJK.docx>

From: "5.1.2,e "
Sent: Fri, 8 Oct 2021 13:53:53 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Re: Verkenning gezondheid: doel expertgroep, profiel voorzitter en vragen / opzet klankbordgroep

Nog een nabrander, maar

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 8 okt. 2021 om 13:40 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Dag 5.1.2,e
Bijgevoegd het concept voor de opzet van de gezondheidsgroep, met o.a. ook het profiel van de voorzitter.
Graag je hulp bij het werven van deze voorzitter.
De opzet voor thema natuur volgt maandag.
Groet en fijn weekend, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

<211007 Expertgroep windturbines en gezondheidseffectenJK.docx>

From: "5.1.2,e "
Sent: *Mon, 11 Oct 2021 10:29:43 +0200*
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e 5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: *RE: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase*

Dag 5.1.2,e wat fijn dat dit geleid heeft tot suggesties!

Heb jij van 5.1.2,e en 5.1.2,e via 5.1.2,e ook nog contactgegevens?
Ik wil ze zsm benaderen, we gaan nu alle routes parallel inzetten omdat dit toch veel moeilijker is dan verwacht.
Dank alvast, groet,
5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 16:19
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Hierbij 2 suggesties voor rol voorzitter gezondheidscommissie, willen jullie dit checken, en aangeven hoe je verder wilt? Ik kan 5.1.2,e 5.1.2,e vragen om 1 of beide personen kort in te seinen, en daarna door jullie contact laten opnemen?

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @ziggo.nl>
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 15:54
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @gmail.com>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag 5.1.2,e

Dank hiervoor, ik overleg morgen even met ons RES-team over deze namen, en kom dan bij je terug, ook mbt benaderen.

Groeten

5.1.2,e

> On October 9, 2021 at 7:22 PM 5.1.2,e <5.1.2,e @gmail.com> wrote:
>
> 5.1.2,e
>
> Ik denk aan 2 namen:
> - 5.1.2,e 5.1.2,e Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA

- 5.1,2,e Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. 5.1,2,e is 5.1,2,e 5.1,2,e .

Mocht je belangstelling hebben dan moeten we even zien hoe je ze wil benaderen. 5.1,2,e heb ik nog niet benaderd maar 5.1,2,e is via mijn contact wel op de hoogte en concreet gevraagd of ze belangstelling had.

Groeyt
5.1,2,e

Op za 2 okt. 2021 om 20:46 schreef 5.1,2,e < 5.1,2,e @ziggo.nl>

> Beste 5.1,2,e
>
> Hieronder en in de bijlage wat meer achtergrond over de vraag mbt de onafhankelijk voorzitter.
>
> Groeten
>
> 5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste 5.1,2,e

Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over

de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. Ineke den Heijer, manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. Ineke Heijer heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (5.1,2,e of 5.1,2,e).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!

Voor meer informatie zijn 5.1,2,e (5.1,2,e@amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!

Hartelijke groet,

5.1,2,e

5.1,2,e

Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)

Gemeente Amsterdam

5.1,2,e@amsterdam.nl

T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Den Haag

M 5.1.2.e

From: "5.1.2,e "
Sent: Mon, 11 Oct 2021 10:47:52 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e 5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Heel fijn, graag!

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 10:39
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Hoi 5.1.2,e

Nee die heb ik nog niet, maar mijn voorstel is dat 5.1.2,e zsm eerst even signaal aan beide personen geeft dat er contact wordt opgenomen door jou vanuit Gemeente Amsterdam. Ik zal hem dit vandaag vragen en ik vraag dan ook direct om contactgegevens.
5.1.2,e is burgemeester in Z-Holland dus wel druk bezet maar ik doe mijn best hem te bereiken.

5.1.2,e

Outlook voor iOS downloaden

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Monday, October 11, 2021 10:29:43 AM
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag 5.1.2,e wat fijn dat dit geleid heeft tot suggesties!

Heb jij van 5.1.2,e en 5.1.2,e via 5.1.2,e ook nog contactgegevens?
Ik wil ze zsm benaderen, we gaan nu alle routes parallel inzetten omdat dit toch veel moeilijker is dan verwacht.
Dank alvast, groet,
5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 16:19
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e

<5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Hierbij 2 suggesties voor rol voorzitter gezondheidscommissie, willen jullie dit checken, en aangeven hoe je verder wilt? Ik kan 5.1.2,e 5.1.2,e vragen om 1 of beide personen kort in te seinen, en daarna door jullie contact laten opnemen?

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @ziggo.nl>
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 15:54
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @gmail.com>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag 5.1.2,e

Dank hiervoor, ik overleg morgen even met ons RES-team over deze namen, en kom dan bij je terug, ook mbt benaderen.

Groeten

5.1.2,e

> On October 9, 2021 at 7:22 PM 5.1.2,e <5.1.2,e @gmail.com> wrote:
>
> 5.1.2,e
>
> Ik denk aan 2 namen:
> - 5.1.2,e 5.1.2,e Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA
> - 5.1.2,e Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. 5.1.2,e is 5.1,2,e 5.1,2,e
>
> Mocht je belangstelling hebben dan moeten we even zien hoe je ze wil benaderen. 5.1.2,e heb ik nog niet benaderd maar 5.1.2,e is via mijn contact wel op de hoogte en concreet gevraagd of ze belangstelling had.
>
> Groeyt
> 5.1.2,e
>
> Op za 2 okt. 2021 om 20:46 schreef 5.1.2,e < 5.1.2,e @ziggo.nl>
>
> > Beste 5.1.2,e
> >
> > Hieronder en in de bijlage wat meer achtergrond over de vraag mbt de onafhankelijk voorzitter.
> >
> > Groeten
> >
> > 5.1.2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste 5.1,2,e

Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. Ineke den Heijer, manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. Ineke Heijer heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (5.1,2,e of 5.1,2,e).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!

Voor meer informatie zijn 5.1,2,e (5.1,2,e @amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!

Hartelijke groet,

5.1,2,e

5.1.2.e

Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)

Gemeente Amsterdam

5.1.2.e @amsterdam.nl

T. 5.1.2.e

afspraken via 5.1.2.e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Den Haag

M 5.1.2.e

From: "5.1.2,e "
Sent: Mon, 11 Oct 2021 12:56:20 +0200
To: "5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter expertgroep gezondheidseffecten windturbines?
Attachments: 211007 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten concept.docx

Beste 5.1.2,e
Als coördinator van de Regionale Energiestrategie in Amsterdam benader ik u met de vraag of u beschikbaar bent als onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep gezondheidseffecten windturbines.

Opdracht
In Amsterdam zal bij het realiseren van windenergie een gezondheidseffectanalyse (GEA) worden uitgevoerd. Deze analyse is onderdeel van de milieueffectrapportage. Een GEA is qua vorm niet precies gedefinieerd. Een expertgroep geeft daarom advies hoe deze gezondheidseffectanalyse uit te voeren. De groep van ca 4-6 experts komt tussen medio november en eind februari een aantal keer bij elkaar en levert een (of meerdere) adviezen. De GEA wordt onderdeel van de milieueffectrapportage die toegezegd is elk (nieuw) windpark in Amsterdam. De expertgroep ontvangt input van een thematische klankbordgroep waarin belangenorganisaties feedback geven en vragen aanreiken.

Achtergrond RES en windenergie
Amsterdam heeft in het kader van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) de ambitie vastgesteld om in 2030 127MW windenergie gerealiseerd te hebben, dit zijn ca. 17 nieuwe windturbines. Hiervoor zijn in de RES zoekgebieden vastgesteld, waarin Amsterdam nu nadere invulling aan geeft. (www.amsterdam.nl/windenergie) Naast een ambitie voor windenergie werkt Amsterdam eraan om o.a. in 2030 op de helft van alle geschikte daken zonnepanelen gerealiseerd te hebben. Met deze duurzame elektriciteit kan in 2030 ca. 80% van de elektriciteitsbehoefte van Amsterdamse huishoudens gedekt worden.

De besluitvorming over de RES heeft geleid tot een maatschappelijk debat, waarin veel zorgen geuit zijn over de gezondheidseffecten van windturbines. De wethouder heeft daarom aan de raad toegezegd dat een commissie van experts onder leiding van een onafhankelijke voorzitter zal bepalen hoe een gezondheidseffectrapportage eruit zal zien. Het werk van de expertgroep maakt onderdeel uit van de zogenaamde reflectiefase, waarin na vaststelling van de RES nog een keer het gesprek gevoerd wordt met de stad en zorgen en behoeftes vastgelegd worden voor latere besluitvorming. De reflectiefase moet eerst afgerond zijn voordat een initiatiefnemer kan starten.

Voor de voorzitter staat een vergoeding ter beschikking, de werkzaamheden omvatten ca 0,5-1 dag/ week en lopen van ca. medio november tot eind februari '22. De voorzitter wordt ondersteund door een ambtelijke projectleider.

In de bijlage ziet u een concept voorstel voor de invulling en de opdracht van de expertgroep gezondheid, die we graag met de voorzitter bespreken.
Voor nadere vragen kunt u mij altijd bereiken! Ik hoor graag op korte termijn van u terug.

Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

<<<Concept>>>
Voorstel "expertgroep windturbines en gezondheidseffecten" RES/Wind Amsterdam
Datum: 7 oktober 2021
Voor vragen en informatie: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e
5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema gezondheid.
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.
Het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden weegt zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan

Er is daarom besloten een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De gezondheidseffectanalyse wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd als onderdeel van de MER die voor iedere zoeklocatie wordt opgesteld. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten van welzijn en gezondheid opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.

Voorlopige Adviesvraag <<<nog in bewerking>>>
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de welzijns- en gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op welzijn en gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen het welzijn en de gezondheid van de omwonenden voldoende?
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) welzijns- en gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?

- Is het nodig om de effecten van WT op welzijn en gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:

1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door alle leden van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten

- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 4-6 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een vertegenwoordiger van de GGD / RVIM.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van ongeveer 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep dient de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.
- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
    - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
    - Planning:
        - Start expertgroep: medio november.
        - Start klankbordgroep: medio november.
        - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
        - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
- De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Profiel voorzitter expertcommissie gezondheid

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met gezondheidsvraagstukken heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

From: "5.1.2,e "
Sent: Mon, 11 Oct 2021 17:10:17 +0200
To: "Veer, Josja van der" <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag Josja,
Dankjewel voor het vragen en de suggestie! Wel jammer dat het niet is gelukt. We zoeken verder.
Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: Veer, Josja van der <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 16:30
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag 5.1.2,e
Ik heb mijn contact gepolst. De inschatting is dat het toch behoorlijk wat tijd vraagt komende tijd, en het lukt hem niet om die vrij te maken.
Hij kwam nog wel met andere suggestie: 5.1.2,e Hij is zelfstandig adviseur, o.a. conflict&peace. Hij is voormalig wethouder Amsterdam.
Wellicht dat hij een interessante kandidaat is.
Hgr. Josja

Josja van der Veer
Directeur Ruimte en Duurzaamheid – Cluster Ruimte en Economie

Gemeente Amsterdam
postadres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
bezoekadres: Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdan
M: 5.1.2,e | E: 5.1.2,e @amsterdam.nl

Secretaresse: 5.1.2,e
M: 5.1.2,e | E: 5.1.2,e @amsterdam.nl
(afwezig op woensdag)
Note: stukken voor vergaderingen s.v.p. ook sturen naar 5.1.2,e

---

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:33
Aan: Veer, Josja van der <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Fijn, dankjewel, dat klinkt positief!

Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: Veer, Josja van der <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:20
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste collega's,
Ik ga even kijken in het netwerk.
Ik heb iemand op het oog.
Toevallig medicus, en tegelijk veel ervaring in bouw, beheer en techniek.
Net met pensioen ook.
Geen zakelijke betrokkenheid in Amsterdam.
Ik weet nog niet of hij interesse heeft of kan op zo'n korte termijn.
Hgr. Josja

Hartelijke groet,

Josja van der Veer
Directeur Ruimte en Duurzaamheid – Cluster Ruimte en Economie

Gemeente Amsterdam
postadres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
bezoekadres: Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdan
M: 5.1.2,e | E: 5.1.2,e @amsterdam.nl

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Veer, Josja van der <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste Josja, beste 5.1.2,e
Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als

gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. Ineke den Heijer, manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. Ineke Heijer heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (5.1,2,e of 5.1,2,e).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!
Voor meer informatie zijn 5.1,2,e (5.1,2,e @amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!
Hartelijke groet,
5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2,e"
Sent: Tue, 12 Oct 2021 13:31:07 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@uu.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter expertgroep gezondheidseffecten windturbines?

Beste 5.1.2,e bedankt voor uw snelle antwoord.
Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@uu.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 12:46
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter expertgroep gezondheidseffecten windturbines?

Beste 5.1.2,e hartelijk dank voor uw bericht. Ik ben niet erg thuis in de gezondheidseffecten van windmolens, en niet erg ervaren in het voorzitten van een commissie zoals door u voorzien. Ik zie er dus vanaf, en wens u veel succes met dit belangrijke project.
Met vriendelijke groet,

5.1.2,e PhD
EDITOR IN CHIEF ENVIRONMENTAL EPIDEMIOLOGY
www.environmentalepidemiology.com
Emeritus Professor of Environmental Epidemiology
Institute for Risk Assessment Sciences
Utrecht University, the Netherlands

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 18:02
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@uu.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter expertgroep gezondheidseffecten windturbines?

Geachte 5.1.2,e
Als coördinator van de Regionale Energiestrategie in Amsterdam benader ik u met de vraag of u beschikbaar bent als onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep gezondheidseffecten windturbines .

Opdracht
In Amsterdam zal bij het realiseren van windenergie een gezondheidseffectanalyse (GEA) worden uitgevoerd. Deze analyse is onderdeel van de toekomstige milieueffectrapportage. Een GEA is qua vorm niet precies gedefinieerd. Een expertgroep geeft daarom advies hoe deze gezondheidseffectanalyse uit te voeren. De groep van ca 4-6 experts komt tussen medio november en eind februari een aantal keer bij elkaar en levert een (of meerdere) adviezen. De GEA wordt onderdeel van de milieueffectrapportage die toegezegd is bij elk (nieuw) windpark in Amsterdam. De expertgroep ontvangt input van een thematische klankbordgroep waarin belangenorganisaties feedback geven en vragen stellen aan de experts.

Achtergrond RES en windenergie

Amsterdam heeft in het kader van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) de ambitie vastgesteld om in 2030 127MW windenergie gerealiseerd te hebben, dit zijn ca. 17 nieuwe windturbines. Hiervoor zijn in de RES zoekgebieden vastgesteld (www.amsterdam.nl/windenergie). Naast een ambitie voor windenergie werkt Amsterdam eraan om o.a. in 2030 op de helft van alle geschikte daken zonnepanelen gerealiseerd te hebben. Met deze duurzame elektriciteit kan in 2030 ca. 80% van de elektriciteitsbehoefte van Amsterdamse huishoudens gedekt worden.

De besluitvorming over de RES heeft geleid tot een maatschappelijk debat, waarin veel zorgen geuit zijn over de gezondheidseffecten van windturbines. De wethouder heeft daarom aan de raad toegezegd dat een commissie van experts onder leiding van een onafhankelijke voorzitter zal bepalen hoe een gezondheidseffectrapportage eruit zal zien. Het werk van de expertgroep maakt onderdeel uit van de zogenaamde reflectiefase, waarin na vaststelling van de RES nog een keer het gesprek gevoerd wordt met de stad en zorgen en behoeftes vastgelegd worden voor latere besluitvorming. De reflectiefase moet eerst afgerond zijn voordat een initiatiefnemer kan starten.

Voor de voorzitter staat een vergoeding ter beschikking, de werkzaamheden omvatten ca 0,5-1 dag/ week en lopen van ca. medio november tot eind februari '22. De voorzitter wordt ondersteund door een ambtelijke projectleider. In de bijlage ziet u een concept voorstel voor de invulling en de opdracht van de expertgroep gezondheid, die we graag met de voorzitter bespreken.

Naast de voorzitter van een expertgroep gezondheid zoeken we ook een onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep effecten op natuur. Mocht u eerder interesse hebben om als voorzitter van deze expertgroep op te treden, zijn we daarmee ook zeer gediend. Ook voor deze expertgroep zijn we op zoek naar een voorzitter.

Mocht u vragen hebben, kunt u mij altijd bellen! Ik hoor graag op korte termijn van u terug.
Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e"
Sent: *Tue, 12 Oct 2021 16:57:45 +0200*
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: *RE: [mail 5.1,2,e] + 5.1,2,e?? RE: Telnrs voor vz RES cie*

Dankjewel, ik mail haar op basis van de eerdere mails. Dank voor het bellen!
Klinkt niet als een vanzelfsprekend ja.
Groet, 5.1,2,e

PS Vraag maar ook meteen bij 5.1,2,e of je een mail adres kan ontvangen.

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 16:25
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: [mail 5.1,2,e] + 5.1,2,e?? RE: Telnrs voor vz RES cie

Hoi,

Morgen afspreken was voor 5.1,2,e geen optie (volle agenda).
En wilde ook eerst graag meer info voordat de afspraak is ingepland.
Ze is net begonnen aan een nieuwe werkklus en wil ook graag weten kunnen inschatten of het gaat lukken qua werkdruk.
Dus graag zsm haar info toesturen at: 5.1,2,e@glastuinbouwnederland.nl
Tel: is 5.1,2,e

Mijn andere vraag is :
Ook nog bellen met: 5.1,2,e? (zie mails hieronder)??

Ik hoor graag.
Groeten
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 13:39
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Telnrs voor vz RES cie

Hi 5.1,2,e
Zou je met 5.1,2,e (zie hieronder) willen bellen voor
a) een email adres (kunnen we haar meer info sturen) en
b) een gesprek inplannen met mij en 5.1,2,e morgen, indien mogelijk? Want mocht dat gesprek met 5.1,2,e niet tot succes leiden, hebben we een back up nodig.
Plus dat we nog een voorzitter voor de natuur groep nodig hebben.
Groet, 5.1,2,e

PS je kan aangeven dat je via 5.1,2,e en 5.1,2,e het nummer hebt ontvangen.

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 8:58
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Telnrs voor vz RES cie

Zie hieronder

---------- Original Message ----------
From: 5.1,2,e <5.1,2,e @gmail.com>
To: 5.1,2,e <5.1,2,e @ziggo.nl>
Date: October 11, 2021 at 9:44 PM
Subject: Re: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

5.1,2,e

Ik heb 5.1,2,e beknopt in kennis gesteld van jouw vraag. Ze is belangstellend. Haar nummer is 5.1,2,e 5.1,2,e

5.1,2,e is bereikbaar op 5.1,2,e

Succes met de procedure.

Groet
5.1,2,e

Op ma 11 okt. 2021 om 12:20 schreef 5.1,2,e < 5.1,2,e @ziggo.nl>

> Dag 5.1,2,e
>
> Er is bij ons interesse om met beide personen in contact te treden. Het zou inderdaad goed zijn als jij 5.1,2,e even kan benaderen of wij contact kunnen opnemen voor verdere toelichting. Bij 5.1,2,e is dat lees ik niet meer nodig.
>
> Laatste vraag: heb jij ook van beide personen contactgegevens?
>
> Nogmaals dank voor je support!
>
> Groeten
>
> 5.1,2,e

On October 9, 2021 at 7:22 PM 5.1,2,e <5.1,2,e @gmail.com> wrote:

5.1.2.e

Ik denk aan 2 namen:
- 5.1.2.e 5.1.2.e Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA
- 5.1.2.e Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. 5.1.2.e is 5.1.2.e 5.1.2.e

Mocht je belangstelling hebben dan moeten we even zien hoe je ze wil benaderen. 5.1.2.e heb ik nog niet benaderd maar 5.1.2.e is via mijn contact wel op de hoogte en concreet gevraagd of ze belangstelling had.

Groeyt
5.1.2.e

Op za 2 okt. 2021 om 20:46 schreef 5.1.2.e < 5.1.2.e @ziggo.nl>

Beste 5.1.2.e

Hieronder en in de bijlage wat meer achtergrond over de vraag mbt de onafhankelijk voorzitter.

Groeten

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste 5.1.2.e

Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. Ineke den Heijer, manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. Ineke Heijer heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (5.1,2,e of 5.1,2,e Wallage).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!

Voor meer informatie zijn 5.1,2,e (5.1,2,e @amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!

Hartelijke groet,

5.1,2,e

5.1,2,e

Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)

Gemeente Amsterdam

5.1.2.e @amsterdam.nl

T. 5.1.2.e

afspraken via 5.1.2.e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Den Haag

M 5.1.2.e

From: "5.1,2,e"
Sent: Wed, 13 Oct 2021 10:32:15 +0200
To: "5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl'" <5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter voor expertgroep effecten windturbines op gezondheid
Attachments: 211007 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten concept.docx

Geachte 5.1,2,e
Als coördinator van de Regionale Energiestrategie in Amsterdam benader ik u met de vraag of u beschikbaar bent als onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep gezondheidseffecten windturbines. 5.1,2,e heeft u hierover eerder benaderd in opdracht van gemeente Amsterdam. Bij deze stuur ik u nadere informatie.

Opdracht
In Amsterdam zal bij het realiseren van windenergie een gezondheidseffectanalyse (GEA) worden uitgevoerd. Deze analyse is onderdeel van de toekomstige milieueffectrapportage. Een GEA is qua vorm niet precies gedefinieerd. Een expertgroep geeft daarom advies hoe deze gezondheidseffectanalyse uit te voeren. De groep van ca 4-6 experts komt tussen medio november en eind februari een aantal keer bij elkaar en levert een (of meerdere) adviezen. De GEA wordt onderdeel van de milieueffectrapportage die toegezegd is bij elk (nieuw) windpark in Amsterdam. De expertgroep ontvangt input van een thematische klankbordgroep waarin belangenorganisaties feedback geven en vragen stellen aan de experts.

Achtergrond RES en windenergie
Amsterdam heeft in het kader van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) de ambitie vastgesteld om in 2030 127MW windenergie gerealiseerd te hebben, dit zijn ca. 17 nieuwe windturbines. Hiervoor zijn in de RES zoekgebieden vastgesteld (www.amsterdam.nl/windenergie). Naast een ambitie voor windenergie werkt Amsterdam eraan om o.a. in 2030 op de helft van alle geschikte daken zonnepanelen gerealiseerd te hebben. Met deze duurzame elektriciteit kan in 2030 ca. 80% van de elektriciteitsbehoefte van Amsterdamse huishoudens gedekt worden.

De besluitvorming over de RES heeft geleid tot een maatschappelijk debat, waarin veel zorgen geuit zijn over de gezondheidseffecten van windturbines. De wethouder heeft daarom aan de raad toegezegd dat een commissie van experts onder leiding van een onafhankelijke voorzitter zal bepalen hoe een gezondheidseffectrapportage eruit zal zien. Het werk van de expertgroep maakt onderdeel uit van de zogenaamde reflectiefase, waarin na vaststelling van de RES nog een keer het gesprek gevoerd wordt met de stad en zorgen en behoeftes vastgelegd worden voor latere besluitvorming. De reflectiefase moet eerst afgerond zijn voordat een initiatiefnemer kan starten.

Voor de voorzitter staat een vergoeding ter beschikking, de werkzaamheden omvatten ca 0,5-1 dag/ week en lopen van ca. medio november tot eind februari '22. De voorzitter wordt ondersteund door een ambtelijke projectleider. In de bijlage ziet u een concept voorstel voor de invulling en de opdracht van de expertgroep gezondheid, die we graag met de voorzitter bespreken.

Naast de voorzitter van een expertgroep gezondheid zoeken we ook een onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep effecten op natuur. Mocht u interesse hebben om als voorzitter van deze expertgroep op te treden, zijn we daarmee ook zeer gediend. Ook voor deze expertgroep zijn we op zoek naar een onafhankelijke voorzitter.

Mocht u vragen hebben, kunt u mij altijd bellen! Ik hoor graag op korte termijn van u terug.
Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Wed, 13 Oct 2021 12:55:32 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Subject: RE: update expertgroepen

Thanks,
TAUW lijkt me onafhankelijk genoeg, ja.
Al nieuws van 5.1.2.e of een ander? Ik heb geen nummer van 5.1.2.e wellicht kun je dat via cie MER achterhalen als je uitlegt wat je wil vragen. Of via partijbureau VVD, hij was senator.
Wie hebben jullie ook weer op het oog als vz van de stedelijke klankbordgroep?

Tot slot nog het raadsadres van windalarm. Dat moet voor de commissie FED van begin november wel beantwoord worden: kort en stevig, zonder uitwijdingen.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 18:44
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@amsterdam.nl>
Onderwerp: update expertgroepen

Dag 5.1.2.e
Kort een update over de stand van zake expertgroepen.

- De voorzitter voor gezondheid is aangevraagd (nog niemand bevestigd),
- experts vanuit Windalarm en Amsterdam-Wind zijn aangevraagd voor natuur en voor gezondheid,
- Een mogelijke voorzitter voor natuur is beschikbaar via TAUW. Is dat onafhankelijk genoeg?

Mocht je nog toevoegingen, suggesties of relaties oid hebben, laat het ajb weten. Invulling expertgroep ruimte volgt morgen.

Uitnodiging voor aanmelding klankbordgroepen gaat deze week de deur uit.
Testafspraak voor de PWE is gepland voor 18 okt.
Groet, 5.1.2.e

Voorzitters Gezondheid:

- 5.1.2.e aangevraagd door 5.1.2.e
- 5.1.2.e aangevraagd door 5.1.2.e
- 5.1.2.e (oud voorzitter commissie MER) – via contacten team RES bij cie mer op 12-okt, mocht dat niet lukken, heb jij connecties?
- 5.1.2.e 5.1.2.e Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA → contact wordt gelegd via 5.1.2.e 5.1.2.e 11 of 12 okt..
- 5.1.2.e Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. 5.1.2.e is 5.1.2,e 5.1.2,e → contact wordt gelegd via 5.1.2.e 11 of 12 okt.
- Suggestie Josja: heeft afgezegd.

Expertgroep gezondheid:

1. Vz nnb
2. GGD/ RIVM: 5.1.2.e
3. Expert vanuit Windalarm: aangevraagd, deadline 26 okt.

4. Expert vanuit Amsterdam Wind: aangevraagd, deadline 26 okt.

Expergroep natuur:
Vz:

- 5.1,2,e beschikbaar vanuit TAUW. → graag je mening, onafhankelijk dat hij ook via TAUW werkt?
- 5.1,2,e gevraagd voor gezondheidsgroep met de toevoeging dat ook natuur expert groep op zoek naar een voorzitter is.
- Andere suggesties?

Expertgroep natuur:

1. Voorzitter nnb.
2. Stadsecoloog via samenwerkingsovereenkomst gem. Amsterdam/ TAUW (5.1,2,e)
3. Expert vanuit provinciaal beleid NNN/BPL (5.1,2,e), wel gepolst, nog bevestigen via 5.1,2,e
4. Expert vanuit Windalarm aangedragen, aangevraagd, deadline 26 okt,
5. Expert vanuit Amsterdam wind, aangevraagd, deadline 26 okt.

Expertgroep Ruimte:

- Volgt morgen.

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1,2,e"
Sent: *Wed, 13 Oct 2021 14:43:38 +0200*
To: "5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl'" <5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: *RE: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter voor expertgroep effecten windturbines op gezondheid*

Geachte 5.1,2,e
Graag wil ik u mededelen dat we een geschikte voorzitter voor de expertgroep gezondheid hebben gevonden. Uw inzet hiervoor is niet (meer) nodig.

Alvast dank voor uw bereidheid om over de opdracht na te denken en wellicht tot ziens in een andere context!

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 10:32
Aan: '5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl' <5.1,2,e @glastuinbouwnederland.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Vraag: beschikbaar als onafhankelijke voorzitter voor expertgroep effecten windturbines op gezondheid

Geachte 5.1,2,e
Als coördinator van de Regionale Energiestrategie in Amsterdam benader ik u met de vraag of u beschikbaar bent als onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep gezondheidseffecten windturbines. 5.1,2,e heeft u hierover eerder benaderd in opdracht van gemeente Amsterdam. Bij deze stuur ik u nadere informatie.

Opdracht
In Amsterdam zal bij het realiseren van windenergie een gezondheidseffectanalyse (GEA) worden uitgevoerd. Deze analyse is onderdeel van de toekomstige milieueffectrapportage. Een GEA is qua vorm niet precies gedefinieerd. Een expertgroep geeft daarom advies hoe deze gezondheidseffectanalyse uit te voeren. De groep van ca 4-6 experts komt tussen medio november en eind februari een aantal keer bij elkaar en levert een (of meerdere) adviezen. De GEA wordt onderdeel van de milieueffectrapportage die toegezegd is bij elk (nieuw) windpark in Amsterdam. De expertgroep ontvangt input van een thematische klankbordgroep waarin belangenorganisaties feedback geven en vragen stellen aan de experts.

Achtergrond RES en windenergie
Amsterdam heeft in het kader van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) de ambitie vastgesteld om in 2030 127MW windenergie gerealiseerd te hebben, dit zijn ca. 17 nieuwe windturbines. Hiervoor zijn in de RES zoekgebieden vastgesteld (www.amsterdam.nl/windenergie). Naast een ambitie voor windenergie werkt Amsterdam eraan om o.a. in 2030 op de helft van alle geschikte daken zonnepanelen gerealiseerd te hebben. Met deze duurzame elektriciteit kan in 2030 ca. 80% van de elektriciteitsbehoefte van Amsterdamse huishoudens gedekt worden.

De besluitvorming over de RES heeft geleid tot een maatschappelijk debat, waarin veel zorgen geuit zijn over de gezondheidseffecten van windturbines. De wethouder heeft daarom aan de raad toegezegd dat een commissie van experts onder leiding van een onafhankelijke voorzitter zal bepalen hoe een gezondheidseffectrapportage eruit zal zien. Het werk van de expertgroep maakt onderdeel uit van de zogenaamde reflectiefase, waarin na vaststelling van de RES nog een keer het gesprek gevoerd wordt met de stad en zorgen en behoeftes vastgelegd worden voor latere besluitvorming. De reflectiefase moet eerst afgerond zijn voordat een initiatiefnemer kan starten.

Voor de voorzitter staat een vergoeding ter beschikking, de werkzaamheden omvatten ca 0,5-1 dag/ week en lopen van ca. medio november tot eind februari '22. De voorzitter wordt ondersteund door een ambtelijke projectleider. In de bijlage ziet u een concept voorstel voor de invulling en de opdracht van de expertgroep gezondheid, die we graag met de voorzitter bespreken.

Naast de voorzitter van een expertgroep gezondheid zoeken we ook een onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep effecten op natuur. Mocht u interesse hebben om als voorzitter van deze expertgroep op te treden, zijn we daarmee ook zeer gediend. Ook voor deze expertgroep zijn we op zoek naar een onafhankelijke voorzitter.

Mocht u vragen hebben, kunt u mij altijd bellen! Ik hoor graag op korte termijn van u terug.
Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2,e"
Sent: Wed, 13 Oct 2021 14:46:41 +0200
To: "5.1.2,e @gmail.com'" <5.1.2,e @gmail.com>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Vraag als voorzitter voor een expertgroep gezondheid niet meer actueel

Geachte 5.1.2,e
De gemeente Amsterdam was op zoek naar een onafhankelijke voorzitter voor een expertgroep voor de gezondheidseffecten van windturbines.

Graag wil ik u mededelen dat we een geschikte voorzitter voor deze expertgroep hebben gevonden. Uw inzet hiervoor is niet (meer) nodig.
Alvast veel dank voor uw bereidheid om over de opdracht na te denken en wellicht tot ziens in een andere context!

Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2,e "
Sent: *Wed, 13 Oct 2021 15:50:20 +0200*
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: *FW: update expertgroepen*

Ter info: van 5.1.2,e hoe hij graag beantwoording van raadsadres windalarm ziet.

Tot slot nog het raadsadres van windalarm. Dat moet voor de commissie FED van begin november wel beantwoord worden: kort en stevig, zonder uitwijdingen.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 12:56
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: update expertgroepen

Thanks,
TAUW lijkt me onafhankelijk genoeg, ja.
Al nieuws van 5.1.2,e of een ander? Ik heb geen nummer van 5.1.2,e wellicht kun je dat via cie MER achterhalen als je uitlegt wat je wil vragen. Of via partijbureau VVD, hij was senator.
Wie hebben jullie ook weer op het oog als vz van de stedelijke klankbordgroep?

Tot slot nog het raadsadres van windalarm. Dat moet voor de commissie FED van begin november wel beantwoord worden: kort en stevig, zonder uitwijdingen.

5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 18:44
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: update expertgroepen

Dag 5.1.2,e
Kort een update over de stand van zake expertgroepen.

- De voorzitter voor gezondheid is aangevraagd (nog niemand bevestigd),
- experts vanuit Windalarm en Amsterdam-Wind zijn aangevraagd voor natuur en voor gezondheid,
- Een mogelijke voorzitter voor natuur is beschikbaar via TAUW. Is dat onafhankelijk genoeg?

Mocht je nog toevoegingen, suggesties of relaties oid hebben, laat het ajb weten. Invulling expertgroep ruimte volgt morgen.

Uitnodiging voor aanmelding klankbordgroepen gaat deze week de deur uit.
Testafspraak voor de PWE is gepland voor 18 okt.
Groet, 5.1.2,e

Voorzitters Gezondheid:

- 5.1.2,e aangevraagd door 5.1.2,e
- 5.1.2,e aangevraagd door 5.1.2,e
- 5.1.2,e (oud voorzitter commissie MER) – via contacten team RES bij cie mer op 12-okt, mocht dat niet lukken, heb jij connecties?
- 5.1.2,e 5.1.2,e Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA → contact wordt gelegd via 5.1.2,e 5.1.2,e 11 of 12 okt..
- 5.1.2,e Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. 5.1.2,e is 5.1,2,e 5.1,2,e → contact wordt gelegd via 5.1.2,e 11 of 12 okt.
- Suggestie Josja: heeft afgezegd.

Expertgroep gezondheid:

1. Vz nnb
2. GGD/ RIVM: 5.1.2,e
3. Expert vanuit Windalarm: aangevraagd, deadline 26 okt.
4. Expert vanuit Amsterdam Wind: aangevraagd, deadline 26 okt.

Expergroep natuur:

Vz:

- 5.1.2,e beschikbaar vanuit TAUW. → graag je mening, onafhankelijk dat hij ook via TAUW werkt?
- 5.1.2,e gevraagd voor gezondheidsgroep met de toevoeging dat ook natuur expert groep op zoek naar een voorzitter is.
- Andere suggesties?

Expertgroep natuur:

1. Voorzitter nnb.
2. Stadsecoloog via samenwerkingsovereenkomst gem. Amsterdam/ TAUW (5.1.2,e)
3. Expert vanuit provinciaal beleid NNN/BPL (5.1.2,e), wel gepolst, nog bevestigen via 5.1.2,e
4. Expert vanuit Windalarm aangedragen, aangevraagd, deadline 26 okt,
5. Expert vanuit Amsterdam wind, aangevraagd, deadline 26 okt.

Expertgroep Ruimte:

- Volgt morgen.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2,e " <5.1.2,e @eceat-projects.org>
Sent: *Thu, 14 Oct 2021 12:27:35 +0200*
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e '" <5.1.2,e @public-mediation.nl>; "RESAmsterdam" 5.1.2,e amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: *RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur*

Beste 5.1.2,e

Met betrekking tot de gezondheidsexpert vanuit Windalarm hebben we 5.1.2,e geselecteerd. Ik laat nog definitief weten indien hij heeft toegezegd om, indien gewenst, beschikbaar te zijn. De 5.1.2,e heeft eerder dit jaar deelgenomen bij de Expert sessie van de raad.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: donderdag 14 oktober 2021 10:07
Aan: '5.1.2,e '; '5.1.2,e '; 5.1.2,e @windalarm.org
CC: '5.1.2,e '; RESAmsterdam; 5.1.2,e
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e
Je hebt ondertussen mijn uitnodiging ontvangen voor de bespreking van de PWE volgende week. Je ontvangt zsm een agenda met meer informatie zodat je je kan voorbereiden.

Verder geef ik graag nog een nadere toelichting op de vraag met betrekking tot de expertgroep:
De aanmelding voor de expertgroepen is niet openbaar, de aanmelding voor de begeleidende thematische klankbordgroep is wel openbaar.

Voor wat betreft de expertgroepen:
De gemeente stelt op basis van een aantal criteria deze groep samen. Windalarm is gevraagd om hiervoor (samen met de werkgroep van medici) input te leveren in de vorm van de suggestie voor een expert op gebied van gezondheid en een expert op gebied van natuur. Mensen kunnen zich hiervoor niet zelf opgeven. De gemeente zal in overleg met de externe onafhankelijke voorzitter de groep samenstellen en daarbij kijken naar de verschillende perspectieven en expertises.

Voor wat betreft de klankbordgroepen:
De uitnodiging om zich in te schrijven voor interesse in een klankbordgroep wordt deze week verstuurd via de nieuwsbrief. Hiervoor kunnen mensen zich zelf opgeven, er vindt een selectie plaats door NPBO.

Op je vraag naar de behandeling van de motie komen we op terug.
Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 20:59

Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @gmail.com>; 5.1,2,e @windalarm.org
CC: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @public-mediation.nl>; RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1,2,e

Dank voor je bericht en de uitnodigingen.

Ikzelf zal deelnemen in de PWE concept bespreking. Ik ben volgende week beschikbaar op het genoemde tijdstip (elke dag) voor een fysieke bijeenkomst. We leveren ook graag input voor de achtergrond informatie.

Met betrekking tot de expertgroep Natuur en Gezondheid begrijp ik dat wij een suggestie kunnen doen maar dat mensen zich ook direct kunnen opgeven. We gaan dit intern bespreken. Wij vinden het belangrijk dat er een goede balans is tussen verschillende perspectieven en technische kennis en zouden ook graag willen meedenken over de samenstelling als geheel, waarbij we dan een ontbrekende schakel kunnen voorstellen (juridisch, geluidstechnisch, impact / gezondheid).

Ik wil je er ook aan herinneren dat de raad een motie heeft aangenomen om ook een feiten expertgroep op te zetten. Dat gaat dan over nut en noodzaak, alternatieven en kosten (zaken die buiten de werkgroepen natuur en gezondheid vallen). Zijn er hier ontwikkelingen? De motie is inmiddels 5 maanden geleden aangenomen.

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

Windalarm Amsterdam
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e @windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

Van: 5.1,2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 15:06
Aan: '5.1,2,e '; '5.1,2,e @windalarm.org'
CC: '5.1,2,e '; RESAmsterdam; 5.1,2,e
Onderwerp: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e
Ik belde afgelopen week met een concrete suggestie. Die is in het gesprek met 5.1,2,e niet aan de orde gekomen, vandaar mijn email hierover.

Zoals jullie gemerkt hebben is de reflectiefase ondertussen gestart. Graag betrekken we Windalarm bij het invullen ervan. Nog deze week wordt het aanmeldformulier verstuurd voor de verschillende klankbordgroepen (stedelijk, lokaal, thematisch), waar jullie je ook kunnen opgeven. In deze klankbordgroepen zal worden teruggekoppeld wat is opgehaald bij de sessie om de reflectiefase verder vorm te geven.

Op basis van de expertise en de betrokkenheid van Windalarm willen we jullie twee vragen stellen om mee te denken:

1. **Graag ontvangen we feedback van Windalarm op de PWE in een fysiek gesprek begin volgende week. Wie kunnen we hiervoor uitnodigen vanuit Windalarm?**
   Onder leiding van 5.1,2,e willen we graag in een fysieke bijeenkomst het concept van de PWE bespreken. 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e Populytics, gaat de opzet van de raadpleging toelichten en de eerste versie laten zien. We willen graag

feedback op de opzet van de raadpleging. Staan de goede randvoorwaarden erin? Zien we belangrijke zaken over het hoofd?
Daarnaast bevat een PWE ook achtergrondinformatie voor mensen die hiernaar op zoek zijn. In de raadpleging kan je doorklikken naar extra informatie met uitleg. Het is belangrijk dat die informatie actueel is, begrijpelijk en relevant. Omdat het over details gaat willen we die niet in de bijeenkomst bespreken, maar die informatie wel toesturen voor feedback.

2. **Graag ontvangen we suggesties voor experts van Windalarm voor de expertgroep gezondheidseffecten en de expertgroep natuur. Kunnen jullie voor 26 oktober een suggestie doen voor één gezondheidsexpert en één natuurexpert als lid van de betreffende expertgroep?**
Beide expertgroepen zullen worden geleid door een onafhankelijke voorzitter en bestaan uit experts van verschillende disciplines die kennis hebben van a) de effecten van windturbinegeluid op de gezondheid en b) effecten van windturbines op de natuur. De voorzitters zijn nog niet bekend. Voor het functioneren bestaat de expertgroep uit een beperkt aantal leden. Beide groepen zullen medio november starten en komen ca 3-5 keer onder leiding van de externe voorzitter bij elkaar. De gemeente vindt het belangrijk dat in de expertgroep gezondheid in ieder geval verschillende inhoudelijke expertises vertegenwoordigd zijn en dat kennis van beleid op de verschillende schaalniveaus (gemeente, provincie, landelijk) aanwezig moet zijn.

Voor de bijeenkomst over de PWE zullen we kort van te voren een agenda sturen. Ik ga ervan uit dat dit gesprek eind van de middag kan plaats vinden (16:30-18:00), mocht dat niet het geval zijn hoor ik het graag.

Vriendelijke groet en mogelijk tot snel,
5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Voorstel "expertgroep windturbines en gezondheidseffecten" RES/Wind Amsterdam
Datum: 7 oktober 2021/ 12 oktober 2021
Voor vragen en informatie: 5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e
5.1,2,e / 5.1,2,e @amsterdam.nl / 5.1,2,e

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema gezondheid
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.
De gezondheid van toekomstige omwonenden weegt zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan

Er is daarom besloten een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De gezondheidseffectanalyse wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd als onderdeel van de MER die voor iedere zoeklocatie wordt opgesteld. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten van gezondheid opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.

Voorlopige Adviesvraag
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?

- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:

1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten

- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 4-6 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een vertegenwoordiger van de GGD / RVIM.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van ongeveer 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep wordt gevraagd de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.
- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
    - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
    - Planning:
        - Start expertgroep: medio november.
        - Start klankbordgroep: medio november.
        - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
        - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
- De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Profiel voorzitter expertcommissie gezondheid

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met gezondheidsvraagstukken heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

From: "5.1.2,e"
Sent: Mon, 18 Oct 2021 13:24:26 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: FW: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten

Hi 5.1.2,e Kan jij vragen of 5.1.2,e een brief kan opstellen waarin 5.1.2,e benoemd wordt? Incl. alle financiele voorwaarden/ regelingen (hoe en waar een factuur indienen etc).
Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e@xs4all.nl <5.1.2,e@xs4all.nl>
Verzonden: zondag 17 oktober 2021 22:03
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e
Ik ben graag akkoord met de aangepaste opdrachtbeschrijving. Ik denk dat alles er zo goed in staat.

Mijn NAW gegevens zijn
5.1.2,e
5.1.2,e
5.1.2,e Amsterdam
Tel. 5.1.2,e
Email: 5.1.2,e@xs4all.nl
Bankrek. 5.1.2,e

Ik wacht jullie verdere berichten af.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 11:25
Aan: '5.1.2,e@xs4all.nl' <5.1.2,e@xs4all.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e
Na ons gesprek van afgelopen dinsdag stuur ik je de aangepaste opdrachtbeschrijving voor de expertgroep gezondheidseffecten windturbines. Ik hoor graag of dit nu zo akkoord is.

Ik ontvang graag ook een adres van je, zodat we je een brief met de benoeming tot voorzitter van deze commissie in orde kunnen maken incl. de financiële details.
Mocht je verder nog vragen hebben, kan je met mij of mijn collega's 5.1.2,e of 5.1.2,e contact opnemen.

Vriendelijke groet en alvast veel dank voor je inzet!

5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e "
Sent: Mon, 18 Oct 2021 13:43:52 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @ggd.amsterdam.nl>
Subject: FW: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten
Attachments: 211012 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_def.docx

Dag 5.1.2,e
Dit is de laatste omschrijving van de opdracht.
Groet,
5.1.2,e

From: "5.1.2,e " <5.1.2,e @eceat-projects.org>
Sent: Tue, 19 Oct 2021 12:38:56 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e @windalarm.org" <5.1.2,e @windalarm.org>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e

We zijn bezig om een expert te zoeken.

Hebben jullie een Terms of Reference voor de expertgroep.

Wat is het mandaat? De doelstelling? Wat moeten ze opleveren? Hoe vaak en op welke wijze komen ze samen? Is er een onafhankelijke voorzitter? Komen ze met een gemeenschappelijke verklaring / richtlijnen? Is de insteek dat deze in consensus worden opgesteld? Etc.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Windalarm Amsterdam
5.1.2,e
5.1.2,e
5.1.2,e @windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

Van: 5.1.2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 18 oktober 2021 15:58
Aan: '5.1.2,e '; '5.1.2,e @windalarm.org'
CC: 5.1.2,e
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e
Graag wil ik je nog het volgende mededelen: Omdat ik had begrepen dat de bezorgde artsen eerder de GGD hadden benaderd als zijnde een werkgroep van Windalarm, dacht ik dat jullie voor dit verzoek zouden samen werken. Ik begreep van 5.1.2,e dat niet zo is.

Ik wil jullie vragen om dat **wel** te doen. In de expertgroep gezondheid is plaats voor één expert vanuit de partijen die zich zorgen maken over de gezondheidseffecten (o.a. windalarm en de bezorgde artsen). Mochten jullie tot twee verschillende experts komen, dan zullen wij als gemeente de keus maken (in overleg met de onafhankelijke voorzitter) op basis van CVs van de voorgestelde experts.

Dit heb ik ook zo aan 5.1.2,e gecommuniceerd.
Mocht je vragen hebben, kan je mij uiteraard bereiken.
Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam

5.1,2,e

Van: 5.1,2,e
Verzonden: donderdag 14 oktober 2021 10:07
Aan: '5.1,2,e' <5.1,2,e@eceat-projects.org>; '5.1,2,e' <5.1,2,e@gmail.com>; 5.1,2,e@windalarm.org
CC: '5.1,2,e' <5.1,2,e@public-mediation.nl>; RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1,2,e
Je hebt ondertussen mijn uitnodiging ontvangen voor de bespreking van de PWE volgende week. Je ontvangt zsm een agenda met meer informatie zodat je je kan voorbereiden.

Verder geef ik graag nog een nadere toelichting op de vraag met betrekking tot de expertgroep:
De aanmelding voor de expertgroepen is niet openbaar, de aanmelding voor de begeleidende thematische klankbordgroep is wel openbaar.

Voor wat betreft de expertgroepen:
De gemeente stelt op basis van een aantal criteria deze groep samen. Windalarm is gevraagd om hiervoor (samen met de werkgroep van medici) input te leveren in de vorm van de suggestie voor een expert op gebied van gezondheid en een expert op gebied van natuur. Mensen kunnen zich hiervoor niet zelf opgeven. De gemeente zal in overleg met de externe onafhankelijke voorzitter de groep samenstellen en daarbij kijken naar de verschillende perspectieven en expertises.

Voor wat betreft de klankbordgroepen:
De uitnodiging om zich in te schrijven voor interesse in een klankbordgroep wordt deze week verstuurd via de nieuwsbrief. Hiervoor kunnen mensen zich zelf opgeven, er vindt een selectie plaats door NPBO.

Op je vraag naar de behandeling van de motie komen we op terug.
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@eceat-projects.org>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 20:59
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>; '5.1,2,e' <5.1,2,e@gmail.com>; 5.1,2,e@windalarm.org
CC: '5.1,2,e' <5.1,2,e@public-mediation.nl>; RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1,2,e

Dank voor je bericht en de uitnodigingen.

Ikzelf zal deelnemen in de PWE concept bespreking. Ik ben volgende week beschikbaar op het genoemde tijdstip (elke dag) voor een fysieke bijeenkomst. We leveren ook graag input voor de achtergrond informatie.

Met betrekking tot de expertgroep Natuur en Gezondheid begrijp ik dat wij een suggestie kunnen doen maar dat mensen zich ook direct kunnen opgeven. We gaan dit intern bespreken. Wij vinden het belangrijk dat er een goede balans is tussen verschillende perspectieven en technische kennis en zouden ook graag willen meedenken over de samenstelling als geheel, waarbij we dan een ontbrekende schakel kunnen voorstellen (juridisch, geluidstechnisch, impact / gezondheid).

Ik wil je er ook aan herinneren dat de raad een motie heeft aangenomen om ook een feiten expertgroep op te zetten. Dat gaat dan over nut en noodzaak, alternatieven en kosten (zaken die buiten de werkgroepen natuur en gezondheid vallen). Zijn er hier ontwikkelingen? De motie is inmiddels 5 maanden geleden aangenomen.

Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

Windalarm Amsterdam
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e @windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

Van: 5.1,2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 15:06
Aan: '5.1,2,e '; '5.1,2,e @windalarm.org'
CC: '5.1,2,e '; RESAmsterdam; 5.1,2,e
Onderwerp: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e
Ik belde afgelopen week met een concrete suggestie. Die is in het gesprek met 5.1,2,e niet aan de orde gekomen, vandaar mijn email hierover.

Zoals jullie gemerkt hebben is de reflectiefase ondertussen gestart. Graag betrekken we Windalarm bij het invullen ervan. Nog deze week wordt het aanmeldformulier verstuurd voor de verschillende klankbordgroepen (stedelijk, lokaal, thematisch), waar jullie je ook kunnen opgeven. In deze klankbordgroepen zal worden teruggekoppeld wat is opgehaald bij de sessie om de reflectiefase verder vorm te geven.

Op basis van de expertise en de betrokkenheid van Windalarm willen we jullie twee vragen stellen om mee te denken:

1. **Graag ontvangen we feedback van Windalarm op de PWE in een fysiek gesprek begin volgende week. Wie kunnen we hiervoor uitnodigen vanuit Windalarm?**
   Onder leiding van 5.1,2,e willen we graag in een fysieke bijeenkomst het concept van de PWE bespreken. 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e Populytics, gaat de opzet van de raadpleging toelichten en de eerste versie laten zien. We willen graag feedback op de opzet van de raadpleging. Staan de goede randvoorwaarden erin? Zien we belangrijke zaken over het hoofd?
   Daarnaast bevat een PWE ook achtergrondinformatie voor mensen die hiernaar op zoek zijn. In de raadpleging kan je doorklikken naar extra informatie met uitleg. Het is belangrijk dat die informatie actueel is, begrijpelijk en relevant. Omdat het over details gaat willen we die niet in de bijeenkomst bespreken, maar die informatie wel toesturen voor feedback.

2. **Graag ontvangen we suggesties voor experts van Windalarm voor de expertgroep gezondheidseffecten en de expertgroep natuur. Kunnen jullie voor 26 oktober een suggestie doen voor één gezondheidsexpert en één natuurexpert als lid van de betreffende expertgroep?**
   Beide expertgroepen zullen worden geleid door een onafhankelijke voorzitter en bestaan uit experts van verschillende disciplines die kennis hebben van a) de effecten van windturbinegeluid op de gezondheid en b) effecten van windturbines op

de natuur. De voorzitters zijn nog niet bekend. Voor het functioneren bestaat de expertgroep uit een beperkt aantal leden. Beide groepen zullen medio november starten en komen ca 3-5 keer onder leiding van de externe voorzitter bij elkaar. De gemeente vindt het belangrijk dat in de expertgroep gezondheid in ieder geval verschillende inhoudelijke expertises vertegenwoordigd zijn en dat kennis van beleid op de verschillende schaalniveaus (gemeente, provincie, landelijk) aanwezig moet zijn.

Voor de bijeenkomst over de PWE zullen we kort van te voren een agenda sturen. Ik ga ervan uit dat dit gesprek eind van de middag kan plaats vinden (16:30-18:00), mocht dat niet het geval zijn hoor ik het graag.

Vriendelijke groet en mogelijk tot snel,

5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>
Sent: Tue, 19 Oct 2021 12:40:31 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@noord-holland.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@overmorgen.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>
Subject: Offerte ondersteuning expertteam Gezondheidseffecten windturbines
Attachments: 211019 SPDE Onderzoek gezondheid windturbines Amsterdam.pdf

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

Bijgaand ontvangen jullie onze offerte voor de ondersteuning van een expertteam bij het opstellen van een adviesnotitie over de gezondheidseffecten van windturbines. In het licht van de binnen Amsterdam ontstane discussie over dit onderwerp is dit een gevoelig en relevant traject, dat met zorgvuldigheid en sensitiviteit moet worden doorlopen. AEF biedt graag namens het Servicepunt Duurzame Energie van de provincie Noord-Holland haar ondersteuning bij dit traject aan.

Het benodigde adviesbudget voor dit traject ramen wij op maximaal 5.1.2,f Wij laten het graag aan u om in onderling overleg af te spreken welk deel van dit budget ten laste van het budget van het SPDE en welk deel ten laste van de gemeente zal worden gebracht.
Wij zijn uit naar de samenwerking met de expertgroep, de klankbordgroep en de gemeente.

Een vriendelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1.2,e@aef.nl | www.aef.nl

5.1.2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

/Andersson Elffers Felix

Provincie Noord-Holland
Tav. 5.1.2,e
Per e-mail: 5.1.2,e @noordhollan.nl

Gemeente Amsterdam
Tav. 5.1.2,e
Per e-mail: 5.1.2,e @amsterdam.nl

betreft Offerte voor ondersteuning expertgroep gezondheidseffecten windturbines
datum 19 oktober 2021
kenmerk AEFP-2132726934-168

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

De gemeente Amsterdam heeft het Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland (SPDE) gevraagd ondersteuning te leveren aan een in te stellen expertgroep bij het opstellen van adviesnotitie De gezondheidseffecten van windturbines. Vanuit het SPDE wordt voorgesteld dat deze ondersteuning wordt aangeboden door AEF. In deze brief lichten wij het aanbod toe.

Aanleiding expertgroep
De gemeente Amsterdam heeft in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES) de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen binnen de stadsgrenzen. De gemeenteraad van Amsterdam heeft zoekgebieden vastgelegd voor het plaatsen van deze windturbines. Het afgelopen jaar is in Amsterdam over dit voornemen een levendige discussie ontstaan. Daarbij zijn onder andere zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten van de turbines.

Omdat de gezondheid en de zorgen daarover van toekomstige omwonenden voor de gemeente zwaar wegen bij de beslissing over de plaatsing van windturbines, is er een extra reflectiefase ingelast, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden. In deze fase wordt een expertgroep gevraagd advies te geven over de wijze, waarop gezondheidseffecten meegenomen worden in de afweging rond de plaatsing van windturbines. Per zoeklocatie zal in de volgende fase een milieu effectrapportage (MER) worden uitgevoerd. Afgesproken is in het kader van de notitie reikwijdte en detail van deze MER's een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het advies van de expertgroep vormt de basis voor deze gezondheidsanalyses.

De expertgroep wordt gevraagd te adviseren over: welke (mogelijke) effecten op de gezondheid van omwonenden mee te wegen bij de beslissing over plaatsing van windturbines, welke indicatoren te gebruiken om deze in beeld te brengen, de toereikendheid van de bestaande nationale normen voor

de slagschaduw en geluidseffecten van windturbines, de wijze om deze mee te nemen in de MER-rapportage en de wenselijkheid van monitoring van de effecten na plaatsing. De exacte formulering van de opdracht is nog onderwerp van overleg.

Bij de samenstelling van de expertgroep wordt gedacht aan een expert vanuit kennisinstituten als het RIVM of de GGD en vertegenwoordigers met expertise op dit gebied voorgesteld door Windalarm/de groep medici uit IJburg en omgeving die een raadsadres over dit onderwerp hebben ingediend en door de Amsterdamse windenergiecoöperaties. De expertgroep wordt voorgezeten door een gezaghebbend, onafhankelijk voorzitter. Op dit moment is de gemeente bezig een voorzitter voor de expertgroep en de leden van de expertgroep te werven.
De expertgroep zal worden begeleid door een klankbordgroep van belanghebbenden, die aan de expertgroep vragen en input kunnen voorleggen. De bedoeling is dat de expertgroep begin november van start zal gaan en in februari haar definitieve advies oplevert. In december zullen tussenresultaten worden gebruikt voor het uitwerken van een integraal afwegingskader.

Vraag aan SPDE/AEF
De gemeente Amsterdam vraagt het SPDE ondersteuning te leveren aan de expertgroep bij haar werkzaamheden en het uitwerken van de adviesnotitie en aan de klankbordgroep. Deze ondersteuning zal bestaan uit:

1. In overleg met de voorzitter uitwerken van een werkwijze en kort plan van aanpak voor de expertgroep en de klankbordgroep (indien gewenst meedenken over definitieve formulering opdracht aan expertgroep)
2. Organiseren van drie tot vijf sessies van de expertgroep en drie tot vijf sessies van de klankbordgroep
3. Opstellen van agenda en verslag van sessies van expertgroep en klankbordgroep
4. Zorgdragen voor een goede wisselwerking in de werkwijze van de expertgroep en de klankbordgroep, waardoor de vragen en input van de klankbordgroep een plek krijgen in het advies van expertgroep
5. Uitwerken adviesnotitie namens expertgroep – in overleg met voorzitter en expertgroep
6. In overleg met voorzitter onderhouden van contact met gemeente Amsterdam over uitvoering en voortgang adviestraject en vanuit de gemeente beschikbare input.

AEF zal deze taken vanuit het SPDE uitvoeren onder verantwoordelijkheid van de voorzitter. De verslagen en de adviesnotitie van de expertgroep zullen openbaar worden. AEF zal deze vanuit haar professionele expertise voorbereiden. De voorzitter is eindverantwoordelijk voor de publicatie van de adviesnotitie.

Ondersteuning door AEF
Vanuit AEF zullen 5.1,2,e en 5.1,2,e de gevraagde ondersteuning bieden. 5.1,2,e is adviseur met senior-advieservaring op het terrein van het klimaatbeleid. Hij zal vanuit AEF optreden als projectleider, deelnemen aan de sessies en de regie voeren over de aanpak en rapportage. 5.1,2,e is medior-adviseur en zal veel van de ondersteunende activiteiten verzorgen, zoals de voorbereiding en verslaglegging van sessies en het uitwerken van de concept-adviesnotitie.

In overleg met de voorzitter zullen de gevraagde activiteiten worden uitgewerkt in een compact plan van aanpak. Wij stellen daarvoor de volgende bouwstenen voor:

- Centraal in de vraagstelling van de expertgroep staan de inzichten ten aanzien van gezondheidseffecten van windturbines en objectivering van normen daarover – niet de ambities en opvattingen ten aanzien van windenergie
- Het gevoelige en publieke karakter van dit traject vraagt om een zorgvuldige en sensitieve aanpak, waarbij de ondersteuning in samenspel met de voorzitter zorgt voor transparant proces, verslaglegging en rapportage
- De expertgroep werkt volgens een gestructureerde aanpak, waarbij eerste onderling kennis wordt gemaakt en de werkwijze wordt afgesproken
- We stellen een werkwijze voor, waarbij wordt aangesloten bij bestaande normen en standaarden, vervolgens aanvullende zorgen en aandachtspunten worden geïnventariseerd en wordt verkend welke medische inzichten beschikbaar zijn om daar nader uitspraken over te doen
- Basis voor het werk van de expertgroep zijn de landelijk geformuleerde normen en standaarden ten aanzien van windturbines en de door de commissie voor de MER aanbevolen MER-rapportages
- Vervolgens inventariseren we zorgen en aandachtspunten, die bij de leden van de expertgroep en de klankbordgroep leven ten aanzien van deze normen en standaarden en verkennen we welke medische inzichten op basis onderzoek en ervaringen hierover bestaan
- AEF verzorgt gestructureerde en sensitieve verslaglegging en geeft geen zelfstandig advies. Concept-verslagen en de adviesnotitie worden afgestemd met de expertgroep en worden gepubliceerd onder eindverantwoordelijkheid van de voorzitter.

Wij stellen een fasering in drie fasen voor:

1. *Start-up:* Kennismaking met voorzitter en contactpersoon gemeente, definitieve opdrachtformulering, instelling expertgroep en klankbordgroep, opstellen compact plan van aanpak, startbespreking expertgroep
   Planning: 25 oktober – 15 november
2. *Inhoudelijke verkenning:* Drie inhoudelijke sessies van expertgroep, start- en reflectiesessie(s) klankbordgroep, tussenrapportage op basis van verslagen sessies
   Planning: 15 november – 15 december
3. *Rapportage:* Uitwerken concept-adviesnotitie, bespreking in expertgroep en klankbordgroep, oplevering notitie door voorzitter aan gemeente (ambtelijk/bestuurlijk)
   Planning: 1 januari – 15 februari

Gezien het karakter van de vraagstelling is op voorhand niet helemaal te overzien, welke inzet benodigd zal zijn. Uitgaande van een proces zoals hiervoor beschreven gaan wij uit van de volgende inzet vanuit AEF. Wij stellen voor in onderling overleg te monitoren of het verloop van het proces zich verhoudt tot deze raming. Mogelijk zal additionele inzet noodzakelijk zijn, maar wij zullen ons inspannen om dit te vermijden.

Fase	Doorlooptijd	5.1,2,e	5.1,2,e	Totaal
Start up	3 weken	2,5 dagen	4 dagen	**6,5 dagen**
Inhoudelijk	4 weken	3 dagen	7 dagen	**10 dagen**
Rapportage	6 weken	3 dagen	6 dagen	**9 dagen**
TOTAAL		**8,5 dagen**	**17 dagen**	**25,5 dagen**

Uitgaande van de voor het SPDE overeengekomen tarieven van 5.1,2,f voor senior-advies en 5.1,2,f voor medior-advies ramen wij het benodigde adviesbudget op maximaal 5.1,2,f, inclusief reis-, verblijfs- en secretariaatskosten). In onderling overleg dienen de provincie Noord-Holland en de gemeente af te spreken welk deel van dit budget ten laste van het budget van het SPDE kan worden gebracht. Het aanvullende budget komt ten laste van de gemeente Amsterdam.

Wij zien uit naar de samenwerking met de expert- en klankbordgroep en de gemeente aan dit maatschappelijk belangrijke traject.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e

mobiel 5.1,2,e
e-mail 5.1,2,e **@aef.nl**

From: "5.1.2,e"
Sent: *Tue, 19 Oct 2021 16:13:27 +0200*
To: "5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: *RE: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten*
Attachments: *stukken om in te lezen gezondheid.zip*

Beste 5.1.2,e
Bij deze alvast een leespakket ter voorbereiding.
Wij zullen een startgesprek plannen ergens in de loop van volgende week.
Vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e @xs4all.nl <5.1.2,e @xs4all.nl>
Verzonden: zondag 17 oktober 2021 22:03
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e
Ik ben graag akkoord met de aangepaste opdrachtbeschrijving. Ik denk dat alles er zo goed in staat.

Mijn NAW gegevens zijn
5.1.2,e
5.1.2,e
5.1.2,e Amsterdam
Tel. 5.1.2,e
Email: 5.1.2,e @xs4all.nl
Bankrek. 5.1.2,e

Ik wacht jullie verdere berichten af.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 11:25
Aan: '5.1.2,e @xs4all.nl' <5.1.2,e @xs4all.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Bevestiging opdrachtomschrijving Expertgroep gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e
Na ons gesprek van afgelopen dinsdag stuur ik je de aangepaste opdrachtbeschrijving voor de expertgroep gezondheidseffecten windturbines. Ik hoor graag of dit nu zo akkoord is.

Ik ontvang graag ook een adres van je, zodat we je een brief met de benoeming tot voorzitter van deze commissie in orde kunnen maken incl. de financiële details.
Mocht je verder nog vragen hebben, kan je met mij of mijn collega's 5.1.2,e of 5.1.2,e contact opnemen.

Vriendelijke groet en alvast veel dank voor je inzet!

5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Amsterdam, 24-05-2021

Reactie op beantwoording raadsadres gezondheidseffecten windturbines.

Geachte mevrouw Van Doorninck en mevrouw Kukenheim, geachte raadsleden,

Hartelijk dank voor het beantwoorden van ons raadsadres 'gezondheidseffecten windturbines' en de eveneens bijgevoegde beantwoording door de GGD en het RIVM.

Dat windturbines voor overlast en hinder kunnen zorgen is eenieder duidelijk, echter willen we nogmaals benadrukken dat ons raadsadres de gezondheidseffecten adresseert. Het is goed te vernemen dat we met elkaar proberen duidelijkheid hierover te krijgen. Daarbij is het de taak van de GGD, het RIVM en de overheid om de burger zoveel mogelijk te beschermen tegen nadelige gezondheidseffecten van omgevingsgeluid.

Samenvatting

De belangrijkste punten die hieronder als reactie op de beantwoording raadsadres gezondheidseffecten windturbines naar voren komen zijn:

1. **Het RIVM is het eens dat verder lokaal onderzoek naar gezondheidseffecten noodzakelijk is;**
2. **Het RIVM beaamt dat er geen onderzoek naar de effecten op gezondheid van kinderen is gedaan en verder onderzoek noodzakelijk is;**
3. **Het RIVM gaat niet in op slechts kleine aantallen onderzochte direct omwonenden van windturbines maar noemt rurale studies wel bruikbaar mits voldoende omwonenden bestudeerd (die er dus niet zijn);**
4. **Het RIVM rapport "Health effects related to wind turbine sound: an update, 2020" is niet peer reviewed en niet door arts(en) mee beoordeeld op gezondheidseffecten.**

Inhoudelijke reactie

Hieronder willen we puntsgewijs inhoudelijk reageren op de beantwoording van het raadsadres.

Ten eerste meldt u op pagina 3 van uw brief "*De betrokken ministeries zijn momenteel in overleg met het RIVM om na te gaan of het nodig is om aanvullend landelijk onderzoek naar de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines uit te voeren. Daarbij wordt meegenomen of er risicogroepen zijn, zoals kinderen, die extra aandacht moeten krijgen*."
Wij zijn daarom van mening dat Amsterdam - en andere gemeenten die deze discussie meelezen (o.a. verschillende buurgemeenten, Enschede, Apeldoorn, Ronde Venen) op deze uitkomst zou moeten wachten alvorens de zoekgebieden definitief aan te wijzen.

Hiervoor hebben wij een aantal redenen; de antwoorden van het RIVM op onze in het raadsadres aangedragen punten onderbouwen en/of ondersteunen dit:

1. Uiteraard kunnen we ons vinden in de belangrijke erkenning van het RIVM op pagina 8 dat er inderdaad **geen enkel onderzoek is gedaan naar het effect van windturbinegeluid op**

kinderen. De enige verstandige beslissing lijkt ons daarom dat de gemeenteraad bij het vaststellen van de zoeklocaties, in het kader van het voorzorgsbeginsel, de zoekgebieden die dichtbij woonwijken zijn ingetekend, laat afvallen. Namelijk, het plannen van turbines op 350 meter afstand brengt grote en onaanvaardbare risico's met zich mee voor de zich ontwikkelende kinderen in deze gebieden. Temeer daar het RIVM in een eigen rapport "Het effect van geluid van vlieg- en wegverkeer op cognitie, hinderbeleving en de bloeddruk van basisschoolkinderen" (https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/441520021.pdf) wijst op de nadelige gevolgen van omgevingsgeluid op kinderen en hun cognitieve ontwikkeling, met name op de geheugenfunctie, de aandacht en de concentratie. Daarbij is het bekend dat het geluid van vliegverkeer als even hinderlijk of zelfs minder hinderlijk wordt ervaren dan het geluid afkomstig van windturbines.

2. Daarnaast is het spijtig dat de reactie van het RIVM niet ingaat op de slechts zeer kleine aantallen onderzochte omwonenden in de nabijheid van windturbines (in de Deense studies <1% van de onderzochte populatie). In deze groep wordt reeds een verhoogd risico op gezondheidsschade gevonden maar dit wordt vervolgens borderline significant, of een zwak verband, of een marginaal verband genoemd, omdat de kleine aantallen verdrinken in de grote hoeveelheid omwonenden op grote afstand van windturbines. Wanneer men de gezondheidseffecten onderzoekt bij omwonenden van windturbines, heeft het geen zin om op 10 km afstand te gaan zoeken naar deze effecten. Als dan in de analyse deze mensen op grote afstand wel worden meegenomen, is het niet verwonderlijk dat er geen significante effecten worden gevonden.

   Tot slot wordt gesteld dat conclusies uit rurale studies goed in Nederland te gebruiken zijn mits er naar voldoende aantallen is gekeken. Uiteraard zijn we het hier mee eens maar het probleem is dat er in alle studies onvoldoende direct omwonenden van windturbines zijn bestudeerd en dat is nou precies ons punt. Dit dient eerst onderzocht te worden.

3. Het RIVM schrijft op pagina 7 van 13: "*Er is geen statistisch significant verband gevonden voor hypertensie, maar hooguit een marginaal verband ('borderline statistically significant for outdoor WTN') voor het gebruik van medicatie tegen hypertensie bij mensen boven de 65 jaar als indicator voor hypertensie*". Zoals gemeld onder punt 2, in verband met de kleine aantallen is een borderline statistisch significant verband genoeg om te pleiten voor **meer onderzoek**. Tot die tijd dient het voorzorgsprincipe te gelden.

4. Het RIVM schrijft op pagina 7 van 13 ook "*Slapeloosheid: Poulsen (2019a) vonden een zwak verband tussen een jaargemiddeld niveau van windturbinegeluid van 42 dBA of hoger 's nachts (buitenshuis) en het gebruik van slaapmedicatie, maar dit verband was niet significant. Ook werd er geen verband gevonden met het geluidniveau binnenshuis. Een nadere analyse toonde aan dat de sterkste verbanden voorkwamen bij oudere mensen. Het risico op vertekening in deze studie is hoog, omdat de gegevens werden geanalyseerd op groeps-/bevolkingsniveau en gegevens niet op individueel niveau beschikbaar waren.*"
   Nogmaals, zoals gemeld onder punt 2, in verband met de kleine aantallen is een zwak verband genoeg om te pleiten voor **meer onderzoek**, zeker in combinatie met het sterke verband bij oudere mensen. Tot die tijd dient het voorzorgsprincipe te gelden.

5. Het RIVM schrijft op pagina 8 van 13: *"Maar het is niet te verwachten dat het verband tussen geluid en effecten anders is voor de verschillende bronnen, als rekening wordt gehouden met genoemd verschil in hinderlijkheid. Hierbij gaan we er dan van uit dat het risico deels via*

hinder loopt. Bij de huidige grenswaarde van 47 dB voor WT is dus het risico op hart- en vaatziekten vergelijkbaar met dat van transportbronnen en industrie bij hogere grenswaarden." Dit is belangrijk, want hier zeggen ze in feite dat de bron niet uitmaakt en je hart- en vaatziekten kan verwachten bij deze norm, op dezelfde schaal als voor transportbronnen. Deze norm beschermt dus niet, zoals wij ook al stellen in ons raadsadres addendum van 18 mei 2021.

6. Het RIVM schrijft dan op pagina 9 & 10 van 13 twee belangrijke reacties op:

   "*Reactie1: WHO verwoordt het in de Guidelines (WHO, 2018) als volgt: "Noise is an important public health issue. It has negative impacts on human health and well-being and is a growing concern". Het RIVM onderschrijft het gezondheidskundige belang van het beperken van de geluidbelasting voor de volksgezondheid."*

   "*Reactie2: De WHO adviseert inderdaad een 2 dB lagere gezondheidskundige streefwaarde voor geluid van WTs. Deze streefwaarde voor windturbines is voorwaardelijk omdat er ten tijde van de Guidelines onvoldoende evidentie was (studies van lage kwaliteit) om een "definitieve" relatie voor hinder af te leiden (Guski et al, 2017) en geen evidentie om voor slaap een nachtelijke relatie af te leiden (Basner and Mcquire, 2018).*

   Deze reacties zijn in feite een steunbetuiging voor **minder** geluidsbelasting (reactie 1) en **meer onderzoek** want niet alles is evident (reactie 2).

7. Het RIVM schrijft op pagina 11 van 13: "*Kennis over deze verbanden vraagt om onderzoek waarbij ook gekeken moet worden naar andere geluidbronnen en andere risicofactoren zoals leefstijlfactoren, voeding en ander gezondheidsgedrag en familiaire belasting.* ***Dit zou zeker de moeite waard zijn, ook met oog op het bepalen van de relatieve bijdrage van WT-geluid aan dit proces op lange termijn.***" Wij zijn van mening dat het onderzoek noodzakelijk is, in plaats van de moeite waard. Goed dat het RIVM verder onderzoek voorstelt.

8. Verder wordt in het zeer recent verschenen RIVM-rapport "Nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor omgevingsgeluid. Nadere gezondheidskundige analyses" (https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0148.pdf) vermeld dat gezondheidsrisico's zelfs al bij lagere geluidswaarden kunnen ontstaan en dat dit inzicht nieuw is: *''Een van de conclusies is dat geluid van treinverkeer hinderlijker is en een grotere kans op slaapverstoring geeft dan eerder werd gedacht. Ook blijkt dat ernstigere gezondheidseffecten, zoals hart- en vaatziekten, al bij een lagere blootstelling kunnen optreden dan eerder werd gedacht. Dit betekent dat bij een groter aantal mensen hart- en vaatziekten optreden door geluid dan eerder werd gedacht.'*
   Helaas wordt in dit rapport de informatie rondom turbinegeluid weggelaten en dit terwijl het bijbehorende WHO-rapport (https://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/noise/environmental-noise-guidelines-for-the-european-region) zich duidelijk wel uitspreekt over de grotere evidentie voor gezondheidsschade door omgevingsgeluid, waarbij turbinegeluid juist expliciet wordt genoemd.
   De reden hiervoor is dat er geen nieuwe blootstellings-response (BR) relaties beschikbaar zijn gekomen. Een BR-relatie is de relatie tussen de blootstelling aan geluid en de kans op gezondheidseffecten door geluid.

Een dergelijk onderzoek naar een BR-relatie is precies in lijn met wat we, in het kader van het voorzorgsprincipe, vroegen in ons raadsadres d.d. 29 maart 2021, namelijk: een onderzoek. Dit hebben we opnieuw benoemd in ons raadsadres addendum van 24 mei 2021.

9. Er lijkt een inconsistentie te zitten in de reactie: Het RIVM stelt in de e-mail aan de GGD dat 42dB(A) gelijk kan worden gesteld met 47dB Lden. In uw brief wordt gesteld dat 43-45dB(A) overeenkomt met 47dB Lden. Dit laatste komt overeen met hetgeen 5.1,2,e van Arcadis (2014) stelt.

10. Het RIVM verdedigt in het antwoord ook het rapport waartegen wij ons in het raadsadres richten (https://www.rivm.nl/publicaties/health-effects-related-to-wind-turbine-sound-update): het rapport is een mooi, maar inmiddels onvolledig, overzicht van de literatuur. Het is opmerkelijk dat het op pagina 5 een "systematische review" volgens standaard methodes wordt genoemd. Volgens de state of the art in de medische literatuur voldoet een systematische review aan een critical appraisal van de literatuur, is het peer reviewed en in een wetenschappelijk tijdschrift gepubliceerd. Dit is allemaal niet het geval bij het RIVM-rapport, terwijl het wel zeer belangrijke beleidsmatige gevolgen heeft wanneer het gaat om het plaatsen van windturbines nabij woonwijken. Het RIVM legt zelf de review van 5.1,2,e 5.1,2,e terzijde omdat dit (nog) niet peer reviewed zou zijn, een inconsistentie.
Bovendien is bij het rapport geen arts betrokken geweest om de (overigens kleine aantallen) aangehaalde gezondheidsstudies inhoudelijk te beoordelen.

11. Tot slot op pagina 13 van 13: *"Het RIVM-rapport geeft alleen de mogelijke gevolgen van blootstelling aan geluid weer en de niet-akoestische factoren die hierbij een rol spelen; niet of dat (maatschappelijk) verantwoord is noch of dat geldt voor de specifieke condities en context."*
Hier ligt de bal dus uiteindelijk toch weer bij de gemeente, de provincie en de landelijke politiek.

Wij hebben voldoende aangetoond dat er gezondheidsrisico's zijn en er meer onderzoek nodig is. Het antwoord van het RIVM aan de gemeente d.d. 12 april 2021 ondersteunt deze oproep tot onderzoek. De uitkomst van de gesprekken tussen RIVM en verantwoordelijke ministeries hierover moeten naar onze mening worden afgewacht.

Tot die tijd kunnen windturbines niet te dicht op woningen worden geplaatst en het voorzorgsprincipe moet daarom in acht worden genomen. Dit betekent in de praktijk dat u een aantal zoekgebieden af zal moeten vallen omdat daar simpelweg geen mogelijkheid is om windturbines op de afstand te plaatsen die nu veilig wordt geacht.

Wat betreft het afwegingskader en de Health Impact Assessment (HIA)/gezondheidseffectscreening, deze zijn dusdanig vaag beschreven in uw antwoord dat het voor ons niet mogelijk is om daar een inhoudelijke reactie op te geven, afgezien van twee algemene punten. Ten eerste, dat we hier graag meer details over zouden willen horen en hieraan mee zouden willen werken. Ten tweede, gaan we er van uit dat u een HIA bedoelt zoals gedefinieerd door de WHO https://www.who.int/health-topics/health-impact-assessment#tab=tab_1.

Als laatste willen we een opmerking maken over de timing. We constateren dat het RIVM al op 12 april antwoord heeft gegeven aan de gemeente; al binnen 2 weken na het indienen van ons raadsadres op 29 maart jl. Echter, er is om voor ons onduidelijke redenen gekozen om te wachten

met uw antwoord tot vlak voor de besluitvormende vergadering van de gemeenteraad op 26 mei aanstaande.

Wij betreuren dit ten zeerste, aangezien de bijdrage van het RIVM goede input oplevert voor verdere discussie. Deze discussie had op verschillende momenten gevoerd kunnen worden in de afgelopen weken.

Het antwoord was dus ook al beschikbaar voordat de zogenaamde gespreksavonden van de gemeente (op 12, 19, 20, 21 en 22 april) plaatsvonden; vóór de commissie FED-vergaderingen van 15 april en 20 mei; vóór de inspraak avond van de Provinciale Staten Noord Holland van 19 april; vóór de gemeenteraadsvergadering van 22 april; vóór de commissie ZJS vergadering van 29 april; en vóór de reflectiefase- gesprekken in de week van 3 mei. Er waren één of meer van de medeauteurs aanwezig bij elke inspraakavond, bij het reflectiefase- gesprek en bij de gespreksavond voor stadsdeel Noord.

We vinden dit dan ook echt een gemiste kans en vragen ons af waarom u hiervoor gekozen heeft.

Tot slot rekenen wij erop dat bij de stemming rondom het vastleggen van de zoekgebieden de raadsleden en de fracties hun verantwoordelijkheid zullen nemen volgens het voorzorgsprincipe en de gezondheid van alle inwoners van Amsterdam zullen respecteren. Dit houdt in dat de zoekgebieden dicht bij bebouwing pas kunnen worden vastgesteld zodra uit onderzoek is gebleken dat er geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's zijn.

Hoogachtend,

5.1,2,e internist

5.1,2,e kinder- en jeugdpsychiater

5.1,2,e cardioloog

5.1,2,e verloskundige en klinisch epidemioloog

5.1,2,e kno-arts

5.1,2,e moleculair farmacoloog

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

5.1.2,e

Datum 1 juni 2021
Ons kenmerk
Behandeld door 5.1.2,e

Onderwerp Bestuurlijke reactie op uw raadsadres van 11 februari 2021 over gezondheidsrisico's plaatsen windturbines bij woonwijken

Geachte 5.1.2,e

Hartelijk dank voor uw raadsadres van 11 februari 2021 waarin u acht vragen stelt aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft mij op 10 maart 2021 gevraagd om uw raadsadres te beantwoorden.

Ik bied allereerst mijn excuses aan dat er niet tijdig op uw raadsadres is gereageerd. Er zijn veel zorgen, vragen en reacties over de windzoekgebieden gestuurd aan de gemeente. We doen ons uiterste best om iedereen van een reactie te voorzien. Door de grote hoeveelheid is het echter niet mogelijk om dit binnen de gestelde termijn te doen.

Ik begrijp dat u, en andere bewoners en belanghebbenden zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over de mogelijke hinder die de windturbines kunnen veroorzaken. De zorgen over geluid, zicht, gezondheid, veiligheid en de effecten op de natuur zijn legitiem en het college neemt deze serieus. Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht.

Hieronder vindt u de antwoorden op uw vragen:

1. Bent u er van op de hoogte dat de binnenstad van Amsterdam tot UNESCO Wereld erfgoed is benoemd?

Antwoord op vraag 1:
Ja. In de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 is dit ook benoemd als aandachtspunt in het vervolgproces.

2. Bent u er van op de hoogte dat een hoogte effectrapportage verplicht is en heeft u deze al laten uitvoeren?
3. Zo ja, wat is hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 2 en 3:
De gemeenteraad heeft verzocht om voor iedere windturbine of –park een milieueffectrapportage op te stellen. De gevolgen voor de omgeving worden in deze rapportage beschreven. Een separate hoogte effectrapportage is daardoor niet nodig. Een milieueffectrapportage wordt uitgevoerd als er specifieke locaties in beeld komen. Dat is nu nog niet aan de orde. Er zijn alleen zoekgebieden vastgesteld door de gemeenteraad.

4. Bent u, naast de gezondheidsrisico's, bewust van het feit dat plaatsing van turbines dichtbij woonwijken gevaar kan opleveren voor omwonenden door verlies van (onderdelen van) wieken of afschietend ijs, zodanig dat de bouwer (Vestas) adviseert om niet langer dan strikt noodzakelijk is binnen een straal van 400 m afstand van een turbine te verblijven?

5. Weet u dat het RIVM dit risico onderkent en het RIVM bevestigt dat stukken > 500 m (tot zelfs 1300 m) ver weggeslingerd kunnen worden?

6. Hoe denkt u dit te kunnen verantwoorden m.b.t. uw plannen aangaande de turbines in relatie tot omwonenden in Amsterdam?

7. Bent u van plan om omwonenden hierover in alle eerlijkheid te informeren voordat er belangrijke beslissingen zijn genomen, zoals bijv. het tekenen van intentieverklaringen met coöperaties (zoals op de Noorder IJplas)?

8. Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 4 t/m 8:
Het college neemt uw zorgen over veiligheidsrisico's uiterst serieus. Veiligheid is één van de onderwerpen die getoetst wordt bij het bepalen van de locatie van een windturbine en Amsterdam houdt zich aan alle wettelijke veiligheidsnormen. De omwonenden worden hierover uiteraard geïnformeerd.

Het college hanteert voor afstanden van windturbines tot alle externe veiligheidsobjecten de nationale richtlijnen uit de Handreiking Risicozonering Windturbines en bijbehorende Handleiding Risicoberekening Windturbines. Meer informatie hierover, inclusief werpafstanden, vindt u op: https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/milieu-en-omgeving/risicozonering.

Het college weet niet aan welk advies van bouwer Vestas u refereert in uw raadsadres, maar heeft naar aanleiding van de gespreksavond met bewoners in Amsterdam Noord op 22 april jongstleden, waarin dit punt ook aan de orde kwam, contact opgenomen met Vestas. De reactie van Vestas was dat dit ging om een vertaling van een oud Engelstalig Vestas document: "*this*

paragraph was included for only certain weather-specific conditions, such as cold weather where there is a risk of ice collecting on the turbines, which could potentially be damaging if it falls off the turbine during operation. Standing near an operating wind turbine is safe, in normal conditions. A more recent version of this document has been edited to clarify this."

De initiatiefnemer van een windproject is verplicht om de veiligheidsrisico's te laten onderzoeken conform de wettelijke standaarden. Het resultaat van dit onderzoek is onderdeel van de openbare besluitvorming over de vergunningverlening. Als er onaanvaardbare veiligheidsrisico's zijn, dan komen er op de betreffende locatie geen windturbines.

Ik vertrouw u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Marieke van Doorninck
Wethouder van Ruimtelijke ontwikkeling en Duurzaamheid

5.1,2,e

Van: Raadsadres
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:52
Aan: '5.1,2,e @xs4all.nl'
Onderwerp: FW: Formulier ingestuurd: Raadsadres
Bijlagen: 24mei21_Reactie op beantwoording raadsadres gezondheidseffecten windturbines_definitief.pdf

Goedemiddag

Uw raadsadres zal worden geplaatst op de lijst ingekomen stukken van de aanvullende agenda van de raadsvergadering van 26/27 mei 2021, onder nr. 54, zodat de raadsleden dit eventueel kunnen betrekken bij de behandeling van agendapunt 4, Vaststellen van de Regionale Energie Strategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ) in deze vergadering..

De agenda en achterliggende stukken worden aan het eind van dinsdagmiddag 25 mei gepubliceerd en zijn te raadplegen via onderstaande link:

https://amsterdam.raadsinformatie.nl/

Via deze link is de vergadering ook live te volgen. Planning voor de behandeling is woensdagavond 19.30 uur maar dat is onder voorbehoud. De voorzitter doet aan het begin van de vergadering op woensdag 26 mei om 13.00 uur mededelingen over de vergaderorde.

PS De beantwoording van de wethouders zat er niet.

Met vriendelijke groeten
5.1,2,e
Raadsgriffie

Van: Raadsadres <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 12:45
Aan: Raadsadres <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Formulier ingestuurd: Raadsadres

Raadsadres

Uw gegevens

Uw gegevens

Naam	5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e
E-mail	5.1,2,e @xs4all.nl
Telefoonnummer	5.1,2,e
Uw bericht	Geachte raadsleden, Op dinsdag 18 mei ontvingen we van wethouders mevrouw van Doorninck en mevrouw Kukenheim de beantwoording op ons raadsadres gezondheidseffecten windturbines (zie bijlage). Hierop willen we graag reageren. De reactie vindt u eveneens in de bijlage. De belangrijkste punten die in onze reactie naar voren komen zijn: 1. Het RIVM is het eens dat verder lokaal onderzoek naar gezondheidseffecten noodzakelijk is; 2. Het RIVM beaamt dat er geen onderzoek naar de effecten op gezondheid van kinderen is gedaan en verder onderzoek

noodzakelijk is; 3. Het RIVM gaat niet in op slechts kleine aantallen onderzochte direct omwonenden van windturbines maar noemt rurale studies wel bruikbaar mits voldoende omwonenden bestudeerd (die er dus niet zijn); 4. Het RIVM rapport “Health effects related to wind turbine sound: an update, 2020” is niet peer reviewed en niet door arts(en) mee beoordeeld op gezondheidseffecten. Wij hebben voldoende aangetoond dat er gezondheidsrisico’s zijn en er meer onderzoek nodig is. Het antwoord van het RIVM aan de gemeente d.d. 12 april 2021 ondersteunt deze oproep tot onderzoek. De uitkomst van de gesprekken tussen RIVM en verantwoordelijke ministeries hierover moeten naar onze mening worden afgewacht. Tot die tijd kunnen windturbines niet te dicht op woningen worden geplaatst en het voorzorgsprincipe moet daarom in acht worden genomen. Dit betekent in de praktijk dat u een aantal zoekgebieden af zal moeten laten vallen omdat daar simpelweg geen mogelijkheid is om windturbines op de afstand te plaatsen die nu veilig wordt geacht. We wensen u veel wijsheid toe komende woensdag 26 mei en donderdag 27 mei bij het definitief vaststellen van de zoekgebieden voor het plaatsen van windturbines in de gemeente Amsterdam. Hoogachtend, 5.1,2,e internist 5.1,2,e kinder- en jeugdpsychiater 5.1,2,e cardioloog 5.1,2,e verloskundige en klinisch epidemioloog 5.1,2,e kno-arts 5.1,2,e moleculair farmacoloog

Uw bijlage

24mei21_Reactie op beantwoording raadsadres gezondheidseffecten windturbines_definitief.pdf

Verzenden

Afhandeling

Referentienummer

8637-7866

Annotatie windmolens, geluid en gezondheid
Datum: 31-0-2021
Opstellers: 5.1,2,e / 5.1,2,e (GDD)

Over geluid en gezondheidseffecten

Op 30 maart 2021 is een brandbrief in de media verschenen over medici die stellen dat windturbines dichtbij huizen riskant zijn voor de gezondheid.
https://www.parool.nl/amsterdam/artsen-uit-noord-en-ijburg-windmolens-dicht-bij-woongebied-wel-degelijk-riskant~b2f95b17/

Voorstel reactie:

- De brief is gestuurd naar o.a. Amsterdam, GGD, het RIVM, leden van de Tweede Kamer en het nationaal programma RES. Het RIVM gaat de punten in de brief bestuderen en zal met een landelijke reactie komen. De inhoud wordt afgestemd met de GGD Amsterdam. Daarna wordt het raadadres in Amsterdam beantwoord.
- Amsterdam zal aan de zorgen over mogelijke gezondheidseffecten tegemoetkomen in het vervolgproces:
  1. Voor iedere windmolen of windpark wordt een geluidsberekening gemaakt. De regels hiervoor staan in de wet- en regelgeving.
  2. Daarnaast gaat Amsterdam op verzoek van de gemeenteraad realistische geluidssimulaties laten maken voor specifieke windlocaties. Er wordt gedacht aan de simulator van het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR). Die simulator wordt ook gebruikt om de hinder te meten bij weg- en spoorprojecten en bij Schiphol.
  3. Ook gaat Amsterdam op verzoek van de gemeenteraad per windmolen of windpark de GGD laten adviseren over eventuele gezondheidseffecten. Dit advies wordt meegenomen bij besluitvorming over de vergunningen.
- In Nederland accepteren we wel een bepaalde mate van "hinder" als gevolg van windturbinegeluid. Het aantal dB in de wet- en regelgeving is tot stand gekomen op basis van een afweging tussen het te verwachten percentage mensen dat last heeft van het geluid en de noodzaak om meer duurzame energie op te wekken in een dichtbevolkt land. We accepteren ook een bepaalde mate van "hinder" bij andere ruimtelijke projecten, zoals bij weg- en spoorprojecten. Volgens de regels mag het jaargemiddelde geluidniveau (grenswaarde) Lden voor windturbines in Nederland niet meer zijn dan 47 dB. Voor de nacht geldt 41 dB. De dB's voor windturbines zijn in lijn met de dB's voor andere geluidsbronnen.
  - Ter vergelijking: de voorkeursgrenswaarde voor wegverkeerslawaai in Nederland is Lden =50 dB. In de meeste gevallen wordt deze overigens overschreden, ook in Amsterdam – zie geluidskaart Amsterdam: https://maps.amsterdam.nl/geluid/
  - Zie beantwoording kamer-vragen over dit onderwerp: https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/10/30/beantwoording-kamervragen-van-de-leden-beckerman-en-van-gerven-beiden-sp-over-de-aanhoudende-klachten-rond-laagfrequent-geluid-bij-windturbines/beantwoording-kamervragen-van-de-leden-beckerman-en-van-gerven-beiden-sp-over-de-aanhoudende-klachten-rond-laagfrequent-geluid-bij-windturbines.pdf

Ter kennisname:

Publicaties RIVM / WHO:

- De WHO adviseert het debat te voeren rond 45 dB Lden. 45 dB Lden is een zogenaamde "conditional" recommendation en geen "strong" recommendation, zie: pagina 5 t/m 7: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0009/383922/noise-guidelines-exec-sum-eng.pdf.
- De effecten van windturbinegeluid worden in wetenschappelijke literatuur opgedeeld in "hinder" en "ernstige hinder".
    - Bij circa 40 dB Lden is het percentage "ernstige hinder" 0%.
    - De mate van hinder wordt internationaal op dezelfde manier gemeten met een vragenlijst met een schaal van 0 tot 10. De hoogste waarden staan voor "ernstige hinder".
    - Laagfrequent geluid "lage tonen" zorgen niet voor meer hinder.
    - Naar verwachting heeft circa 8 % van de omwonenden "ernstige hinder" bij 47 dB windturbinegeluid.
        - Hierbij spelen ook andere factoren zoals het overige geluid in de omgeving, de mening over windenergie en, het al dan niet hebben van uitzicht op de windturbine een rol.
    - Over gezondheidseffecten van het geluid van windturbines, zoals slaapverstoring, slapeloosheid en hart- en vaatziekten, zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de ervaren hinder.
    - De literatuur laat duidelijk zien dat omwonenden minder hinder hebben van de windturbines als ze betrokken werden bij de plaatsing ervan. Door mee te kunnen denken over de plaatsing en de balans tussen kosten en baten, ervaren omwonenden minder hinder. Het is daarom belangrijk dat zorgen serieus worden genomen en mensen worden betrokken bij het proces om windturbines te plaatsen.

Andere landen, bv Duitsland:

- In andere landen, bijvoorbeeld in Duitsland, is de situatie niet zo eenduidig als vaak gesuggereerd wordt: 1,5 km afstand of 10x de hoogte.
- Er is sprake van een regionale differentiatie.
- De bandbreedte ligt tussen de 300 meter tot 1000 meter. 10x de hoogte is uitzonderlijk groot.
- In stedelijke gebieden zoals Hamburg of Bremen wordt de ondergrens gehanteerd. FA Wind Abstandsempfehlungen Bundesländer (fachagentur-windenergie.de)

Onderzoek naar laagfrequent geluid van 5.1.2,e */ LUMC:*

- Aangeven dat het nieuwe onderzoek van 5.1.2,e nog niet gepubliceerd is (verwachting: tussen voorjaar en zomer), en dat wij de publicatie in de gaten houden. Het RIVM doet dit ook. Wij volgen alle ontwikkelingen bij het RIVM en het Rijk.
- Er wordt doorlopend, nationaal en internationaal, onderzoek gedaan naar de (geluids)effecten van windmolens. Soms leiden die tot aanpassingen van wet- en regelgeving en soms niet.
- Andersom wordt er ook onderzoek gedaan naar de effecten van klimaatverandering. Ook die kunnen leiden tot aanpassingen van wet- en regelgeving.
- We nemen besluiten op basis van de nieuwste wetenschappelijke inzichten die voorhanden zijn. Bv de publicatie van het RIVM over geluid van windmolens van oktober 2020.
- NB: meer info over standpunt NWEA t.a.v. laagfrequent geluid: https://www.nwea.nl/laagfrequent-geluid-door-windturbines/

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@overmorgen.nl>
Sent: Wed, 20 Oct 2021 09:23:20 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e @frisseblikken.com" <5.1.2,e @frisseblikken.com>
Subject: Re: Offerte ondersteuning expertteam Gezondheidseffecten windturbines

Hi 5.1.2,e en 5.1.2,e
Ik heb 5.1.2,e net gesproken. Als het goed is heeft 5.1.2,e gisteren ook met hem gesproken. We hebben een GO. 5.1.2,e hoopt dat dit vanuit een ander potje gefinancierd kan worden maar 5.1.2,e staat garant vanuit het Servicepunt budget.
Tijdens het proces willen we graag Frisse Blikken (5.1.2,e zie cc) aanhaken. Doel van het Servicepunt is om de uitkomsten deelbaar te maken met de andere gemeenten, provincies en RES-regios. Frisse Blikken denkt mee over de wijze waarop.
Succes met de opdracht!
5.1.2,e

Outlook voor Android downloaden
Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@aef.nl>
Verstuurd: dinsdag 19 oktober 2021 12:40
Aan: 5.1.2,e; 5.1.2,e @amsterdam.nl
Cc: 5.1.2,e; 5.1.2,e
Onderwerp: Offerte ondersteuning expertteam Gezondheidseffecten windturbines

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

Bijgaand ontvangen jullie onze offerte voor de ondersteuning van een expertteam bij het opstellen van een adviesnotitie over de gezondheidseffecten van windturbines. In het licht van de binnen Amsterdam ontstane discussie over dit onderwerp is dit een gevoelig en relevant traject, dat met zorgvuldigheid en sensitiviteit moet worden doorlopen. AEF biedt graag namens het Servicepunt Duurzame Energie van de provincie Noord-Holland haar ondersteuning bij dit traject aan.

Het benodigde adviesbudget voor dit traject ramen wij op maximaal 5.1.2,f Wij laten het graag aan u om in onderling overleg af te spreken welk deel van dit budget ten laste van het budget van het SPDE en welk deel ten laste van de gemeente zal worden gebracht.
Wij zijn uit naar de samenwerking met de expertgroep, de klankbordgroep en de gemeente.

Een vriendelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1.2,e @aef.nl | www.aef.nl

5.1.2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht

www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1.2,e"
Sent: Wed, 20 Oct 2021 13:04:49 +0200
To: "5.1.2,e'" <5.1.2,e@eceat-projects.org>; "5.1.2,e@windalarm.org" <5.1.2,e@windalarm.org>; "5.1.2,e'" <5.1.2,e@outlook.com>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e beste 5.1.2,e
Jullie vragen tegelijk dezelfde vragen, vandaar mijn antwoord ook meteen aan jullie beiden terug.

Voor de expertgroep gezondheid is een opdracht opgesteld, die we graag tegelijk met verschillende partijen willen delen en tijdens een eerste bijeenkomst willen bespreken. Daarin wordt het resultaat, de opdracht, de verhouding met de klankbordgroep etc. gespecificeerd. Ik kan me voorstellen dat jullie voor het voorstellen van een expert meer duidelijkheid hierover willen hebben.

Als onafhankelijke voorzitter voor de expertgroep is 5.1.2,e gevraagd. Ik zal jullie vraag met hem bespreken.

Jullie horen van me.
Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

From: "5.1,2,e "
Sent: Wed, 20 Oct 2021 13:05:13 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Bevestiging aanstelling voorzitter expertgroep gezondheid.docx
Attachments: Bevestiging aanstelling voorzitter expertgroep gezondheid.docx

5.1,2,e paar kleine puntjes. Ik check straks even bij 5.1,2,e of hij of Josja briefje stuurt. Mijn voorkeur is 5.1,2,e

5.1,2,e

Geachte 5.1.2.e

Naar aanleiding van ons eerdere contact bevestigen wij met deze brief uw aanstelling als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Opdracht aan de expertgroep
De gemeente wil weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep. De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER-rapportage?
- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER-rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertgroep wordt een klankbordgroep gezondheid ~~van~~ bestaande uit bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Scope:
- Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.

Commented [5.1.2.e]: Afkortingen anders

Commented [5.1.2.e]: Zijn deze zaken nieuw voor de heer koeman, of reeds besproken.

Commented [5.1.2.e]: Is het helder wat hiermee bedoeld wordt?

Planning:

- Start expertgroep: medio november.
- Start klankbordgroep: medio november.
- Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
- De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

Wij verzoeken u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het maximale uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Met vriendelijke groeten,

Commented [512e]: Heeft de vz nog een rol in de samenstelling/werving van de bezetting van de expertgroep?

From: "5.1.2,e "
Sent: Thu, 21 Oct 2021 11:27:47 +0200
To: "5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e
Ik heb bij windalarm en de bezorgde artsen aangegeven met je te bespreken of de opzet van de expertgroep gedeeld mag worden.

Ik zou willen voorstellen, dat jij alvast als voorzitter dit met hun deelt, aangeeft dat de opdracht ook nog een keer in de expertgroep besproken wordt. En in een gesprek ook ingaat op de zorgen die hieronder in de e-mail geuit zijn. Dan kunnen zij een goede expert voorstellen en krijgen zij vertrouwen in het proces. Wellicht kan je in gesprek komen tot een goede invulling van de expert namens windalarm/ de bezorgde artsen.

Mocht je nog vragen hebben, ben ik telefonisch bereikbaar. Echter ben ik tot maandag even twee dagen vrij.

Alvast dank en vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 9:25
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e @windalarm.org; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e @npbo.nl
Onderwerp: Re: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e

Bedankt voor het bericht. Voor ons artsen is het vooral van belang dat de expertgroep in evenwicht is en met de geschetste samenstelling heb ik niet het idee dat dat zo zal zijn. Inmiddels hebben we namelijk zeer belangrijke informatie mbt het gezondheidsvraagstuk rondom windturbines en wij moeten er vanuit kunnen gaan dat die informatie in een redelijk evenwicht overgedragen kan worden.

Als door Windalarm en onszelf samen slechts 1 expert kan worden voorgedragen dan is het dat niet het geval. Wij hebben namelijk een onafhankelijk epidemioloog de rivm rapporten laten bestuderen op wetenschappelijke deugdelijkheid. Het rapport van de epidemioloog wordt momenteel (dubbel-blind) gepeerreviewed door 4 wetenschappers, dat proces is bijna klaar en levert voor zover wij het nu inschatten zeer belangrijke inzichten op.

Ik wil dan ook vragen om een meer evenwichtiger samenstelling van deze groep waarbij ik er vanuit ga dat het in ieders belang is om rondom gezondheid aanvaardbare keuzes te maken rondom groene energie, waarvan wij uiteraard ook de noodzaak inzien.

Hartelijke groet, 5.1.2,e

PS: ik zet 5.1.2,e in de cc, ik begreep dat hij zich bezighoudt met de samenstelling van de expertgroep.

Op 20 okt. 2021, om 13:04 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e
Jullie vragen tegelijk dezelfde vragen, vandaar mijn antwoord ook meteen aan jullie beiden terug.

Voor de expertgroep gezondheid is een opdracht opgesteld, die we graag tegelijk met verschillende partijen willen delen en tijdens een eerste bijeenkomst willen bespreken. Daarin wordt het resultaat, de opdracht, de verhouding met de klankbordgroep etc. gespecificeerd. Ik kan me voorstellen dat jullie voor het voorstellen van een expert meer duidelijkheid hierover willen hebben.

Als onafhankelijke voorzitter voor de expertgroep is 5.1,2,e gevraagd. Ik zal jullie vraag met hem bespreken.

Jullie horen van me.
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e "
Sent: Thu, 21 Oct 2021 11:28:32 +0200
To: "5.1.2,e "" <5.1.2,e @outlook.com>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @eceat-projects.org>; "5.1.2,e @windalarm.org" <5.1.2,e @windalarm.org>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e @npbo.nl" <5.1.2,e @npbo.nl>
Subject: RE: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e ik heb je vraag / zorg doorgestuurd naar de voorzitter. Ik verwacht dat je snel van hem terug hoort.
Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 9:25
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e @windalarm.org; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e @npbo.nl
Onderwerp: Re: Uitnodiging voor gesprek over PWE en suggesties voor experts gezondheid en natuur

Beste 5.1.2,e

Bedankt voor het bericht. Voor ons artsen is het vooral van belang dat de expertgroep in evenwicht is en met de geschetste samenstelling heb ik niet het idee dat dat zo zal zijn. Inmiddels hebben we namelijk zeer belangrijke informatie mbt het gezondheidsvraagstuk rondom windturbines en wij moeten er vanuit kunnen gaan dat die informatie in een redelijk evenwicht overgedragen kan worden.

Als door Windalarm en onszelf samen slechts 1 expert kan worden voorgedragen dan is het dat niet het geval. Wij hebben namelijk een onafhankelijk epidemioloog de rivm rapporten laten bestuderen op wetenschappelijke deugdelijkheid. Het rapport van de epidemioloog wordt momenteel (dubbel-blind) gepeerreviewed door 4 wetenschappers, dat proces is bijna klaar en levert voor zover wij het nu inschatten zeer belangrijke inzichten op.

Ik wil dan ook vragen om een meer evenwichtiger samenstelling van deze groep waarbij ik er vanuit ga dat het in ieders belang is om rondom gezondheid aanvaardbare keuzes te maken rondom groene energie, waarvan wij uiteraard ook de noodzaak inzien.

Hartelijke groet, 5.1.2,e

PS: ik zet 5.1.2,e in de cc, ik begreep dat hij zich bezighoudt met de samenstelling van de expertgroep.

Op 20 okt. 2021, om 13:04 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2,e beste 5.1.2,e
Jullie vragen tegelijk dezelfde vragen, vandaar mijn antwoord ook meteen aan jullie beiden terug.

Voor de expertgroep gezondheid is een opdracht opgesteld, die we graag tegelijk met verschillende partijen willen delen en tijdens een eerste bijeenkomst willen bespreken. Daarin wordt het resultaat, de opdracht, de verhouding met de klankbordgroep etc. gespecificeerd. Ik kan me voorstellen dat jullie voor het voorstellen van een expert meer duidelijkheid hierover willen hebben.

Als onafhankelijke voorzitter voor de expertgroep is 5.1,2,e gevraagd. Ik zal jullie vraag met hem bespreken.

Jullie horen van me.
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e"
Sent: Mon, 25 Oct 2021 19:20:15 +0200
To: "5.1,2,e @amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e @amsterdam-wind.nl>; "'5.1,2,e @amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e @amsterdam-wind.nl>; "5.1,2,e '" <5.1,2,e @outlook.com>; "5.1,2,e" <5.1,2,e @eceat-projects.org>; "5.1,2,e @windalarm.org" <5.1,2,e @windalarm.org>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten
Attachments: 20211012 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_def.pdf

Beste 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e en 5.1,2,e
Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1,2,e 5.1,2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

Voorstel "expertgroep windturbines en gezondheidseffecten" RES/Wind Amsterdam
Datum: 7 oktober 2021/ 12 oktober 2021
Voor vragen en informatie: 5.1.2,e / 5.1.2,e @amsterdam.nl / 5.1.2,e
5.1.2,e / 5.1.2,e @amsterdam.nl / 5.1.2,e

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema gezondheid
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten.
De gezondheid van toekomstige omwonenden weegt zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan

Er is daarom besloten een gezondheidseffectanalyse uit te voeren voor ieder windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een gezondheidseffectanalyse beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De gezondheidseffectanalyse wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd als onderdeel van de MER die voor iedere zoeklocatie wordt opgesteld. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten van gezondheid opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.

Voorlopige Adviesvraag
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?

- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:

1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten

- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 4-6 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een vertegenwoordiger van de GGD / RVIM.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van ongeveer 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep wordt gevraagd de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.
- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten, zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
    - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
    - Planning:
        - Start expertgroep: medio november.
        - Start klankbordgroep: medio november.
        - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
        - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
- De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Profiel voorzitter expertcommissie gezondheid

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met gezondheidsvraagstukken heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

From: "5.1,2,e"
Sent: *Tue, 26 Oct 2021 09:36:01 +0200*
To: "5.1,2,e'" <5.1,2,e@eceat-projects.org>
Cc: "5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e@amsterdam-wind.nl>; "5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e@amsterdam-wind.nl>; "5.1,2,e'" <5.1,2,e@outlook.com>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten*

Beste 5.1,2,e en anderen,
Kort een antwoord op je vraag over vergoeding: we hebben alleen voorzien in een vergoeding voor de voorzitter(s).

Voor de natuur-expertgroep is er een soortgelijke opdrachtbeschrijving opgesteld, alleen is deze nog niet definitief. Zodra deze definitief is kan ik hem delen, maar ik kan niet toezeggen wanneer dit exact is voor 1 november.

De beschrijving gaat wel uit van hetzelfde principe om te werken op basis van een basis mer, een kleine groep experts en een grotere klankbordgroep die input kan geven.

Ik hoop dat jij daarmee voldoende informatie hebt om een kundig expert te kunnen voorstellen.
Groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@eceat-projects.org>
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:38
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e

Ik lees dat er een vergoeding is voor de voorzitter. Is dit ook van toepassing voor de experts?

Heb je ook een soortgelijke ToR voor de Natuurwerkgroep?

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

Van: 5.1,2,e@amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:20
Aan: '5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1,2,e'; 5.1,2,e; 5.1,2,e@windalarm.org
CC: 5.1,2,e
Onderwerp: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e en 5.1,2,e
Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1,2,e 5.1,2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een

expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e "
Sent: Tue, 26 Oct 2021 14:21:14 +0200
To: "5.1,2,e @xs4all.nl'" <5.1,2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Aanstellingsbrief Voorzitter Expertgroep Gezondheid
Attachments: 20211026 Aanstellingsbrief 5.1,2,e .pdf

Geachte 5.1,2,e

In de bijlage vindt u de aanstellingsbrief voor uw functie als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Straatnaam 25
oooo AA Amsterdam

Postbus ooo
oooo AA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus ooo, oooo AA Amsterdam

VERTROUWELIJK/PERSOONLIJK
5.1.2,e
5.1.2,e
5.1.2,e

Datum	26 oktober 2021
Ons kenmerk	Aanstelling Voorzitter
Uw kenmerk	
Behandeld door	5.1.2,e
Kopie aan	5.1.2,e 5.1.2,e
Bijlage(n)	0
Onderwerp	Aanstelling als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid

Geachte 5.1.2,e

Naar aanleiding van ons eerdere contact bevestigen wij met deze brief uw aanstelling als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.
De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Opdracht aan de expertgroep
De gemeente wil weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) (WT) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep. De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u zoals besproken om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)

- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER-rapportage?
- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER-rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertgroep wordt een klankbordgroep gezondheid bestaande uit bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Scope:
Startpunt vormt de, in mei 2021 door de gemeenteraad vastgestelde, RES 1.0 met daarin o.a. de zoekgebieden voor wind.
De dialoog gaat niet over eerdere beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.

Planning:

- Selectie deelnemers en opstartfase: eind oktober/begin november
- Start expertgroep: medio november.
- Start klankbordgroep: medio november.
- Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
- De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

Wij verzoeken u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Met vriendelijke groeten,

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@eceat-projects.org>
Sent: Tue, 26 Oct 2021 17:53:34 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@public-mediation.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@outlook.com>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@gmail.com>
Subject: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e

We hebben intern overleg gehad en ook gesproken met 5.1.2,e (cc). Daarbij hebben we de volgende zorgen / punten die we op tafel willen leggen.

1. Om een goede expert te kunnen aantrekken met voldoende wetenschappelijke achtergrond zal er ook een budget moeten zijn om deze persoon een vergoeding te geven. Wij gaan er vanuit dat de RIVM / GGD expert een en ander doet uit hoedanigheid van zijn / haar functie. De windmolen coöperaties hebben een subsidie gekregen van de gemeente (250.000 euro) van waaruit zij ook experts kunnen inhuren en zij zijn ook investeerders die een direct financieel belang hebben. Als Windalarm beschikken we niet over de middelen om een expert in te huren.

2. In jullie ToR noemen jullie ook de optie van 5 experts en een voorzitter. Om vertrouwen in het proces te krijgen denken wij dat er inderdaad gekozen moet worden voor 5 experts en een voorzitter. RIVM / GGD staan voor de huidige norm. De Amsterdamse artsen hebben eerder gefundeerde kritiek geuit op het RIVM rapport en de gemeenteraad heeft mede de reflectiefase ingelast met het doel om deze kritiek goed te onderzoeken. De WT initiatiefnemer heeft uiteraard ook belang bij de huidige normen en hun expert zal deze dan ook willen handhaven. Daarmee zal onze meer kritische (op de huidige norm) expert alleen komen te staan. Het is daarom van belang dat er ook 2 experts komen die onbevangen de argumenten van beide kanten kunnen beoordelen. Dat is in het belang van iedereen. De politiek wil later niet geconfronteerd worden met situaties zoals in de Hoekse Waard waar de helft van de mensen is verhuist terwijl alles formeel aan de norm voldoet (zie www.windalarm.orh/video). Alle concept verkiezingsprogramma's van de partijen die vooralsnog voor de windmolens bij woonwijken hebben gestemd noemen ook heel helder dat er geen twijfel mag zijn over gezondheid. Dat moeten we dus samen goed gaan uitzoeken.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e@amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:20
Aan: '5.1.2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e'; 5.1.2,e; 5.1.2,e@windalarm.org
CC: 5.1.2,e
Onderwerp: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e en 5.1.2,e
Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1.2,e 5.1.2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: *"5.1.2,e"*
Sent: *Wed, 27 Oct 2021 09:19:00 +0200*
To: *"5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>; "5.1.2,e @xs4all.nl" <5.1.2,e @xs4all.nl>; "5.1.2,e @aef.nl" <5.1.2,e @aef.nl>*
Cc: *"5.1.2,e" <5.1.2,e @amsterdam.nl>*
Subject: *RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten*

Beste 5.1.2,e dankjewel voor je voorstel, ik zal een antwoord langs deze lijn voor punt twee verzenden.
Voor punt een blijf ik toch op ons gemeentelijk standpunt dat we de voorzitters betalen en de experts vanuit hun eigen professionele achtergrond betrekken.
Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e @xs4all.nl <5.1.2,e @xs4all.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 23:44
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e @xs4all.nl; 5.1.2,e @aef.nl
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

Hierbij wat elementen die voor de beantwoording misschien bruikbaar zijn.

Ad 1. Misschien zou een oplossing kunnen zijn om aan te bieden dat de deskundigen die door de artsen en door de coöperaties worden voorgedragen dezelfde uurvergoeding krijgen als de voorzitter. Het totale te declareren bedrag voor beide deskundigen zou ook nog gemaximeerd kunnen worden op de bedrag van bijv. 5000 of 6000 euro per deskundige. Toelichting: Het is niet slecht dat de artsen een externe deskundige willen aanzoeken, die verstand van zaken heeft. Beter een goede externe deskundige die een vergoeding krijgt dan één van de eigen mensen die niet echt goed weet waar het over gaat. Ik denk ook dat een externe deskundige eerder bereid zal zijn zich te laten overtuigen dan iemand die rechtstreeks uit de groep van de tegenstanders komt.

Ad 2. Ik ben niet voor uitbreiding naar 5 experts en een voorzitter, zeker niet als dan 2 uit de kring van de artsen komen, die dan als een soort scheidsrechter gaan optreden. Een reactie zou kunnen zijn dat gestreefd wordt naar een unaniem advies van de expertgroep, zodat het standpunt van ieder lid van de groep even belangrijk is. Is unanimiteit niet mogelijk dan kan een minderheidsstandpunt worden vastgelegd. Verder zal in een korte periode gewerkt moeten worden aan een goed advies. Iedere uitbreiding van de expertgroep zal het moeilijker maken binnen de beperkte beschikbare tijd tot een resultaat te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 18:50
Aan: '5.1.2,e @xs4all.nl' <5.1.2,e @xs4all.nl>; '5.1.2,e @aef.nl' <5.1.2,e @aef.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

Willen jullie antwoord geven op onderstaande e-mail met betrekking tot benoeming van een expert? Vanuit de gemeente kunnen we deze dan doorsturen naar de partijen.

Met betrekking tot punt 1 hebben we het standpunt dat we als gemeente faciliteren in de voorzitter en het secretariaat van de expertgroep, maar de experts zelf vanuit hun eigen expertise (en functie) moeten bijdragen. Wat betreft het punt van de subsidie aan de coöperaties: De coöperaties worden door de gemeente gesteund met een krediet omdat zij als Amsterdamse burgers zich ervoor inzetten om doelen van de gemeente te realiseren. Dit krediet is alleen risico dragend, op het moment dat de vergunning verleend is, moet het terug betaald worden. Mocht dat niet lukken, draagt de gemeente het risico. Verder ontvangen de windcoöperaties (voor zover ik nu weet) geen subsidie.

Ik hoor graag of jullie in een antwoord kunnen voorzien. Het liefst stuur ik antwoord op beide vragen in een e-mail.
Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 17:54
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e' <5.1.2,e @public-mediation.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e' <5.1.2,e @outlook.com>; '5.1.2,e' <5.1.2,e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e

We hebben intern overleg gehad en ook gesproken met 5.1.2,e (cc). Daarbij hebben we de volgende zorgen / punten die we op tafel willen leggen.

1. Om een goede expert te kunnen aantrekken met voldoende wetenschappelijke achtergrond zal er ook een budget moeten zijn om deze persoon een vergoeding te geven. Wij gaan er vanuit dat de RIVM / GGD expert een en ander doet uit hoedanigheid van zijn / haar functie. De windmolen coöperaties hebben een subsidie gekregen van de gemeente (250.000 euro) van waaruit zij ook experts kunnen inhuren en zij zijn ook investeerders die een direct financieel belang hebben. Als Windalarm beschikken we niet over de middelen om een expert in te huren.

2. In jullie ToR noemen jullie ook de optie van 5 experts en een voorzitter. Om vertrouwen in het proces te krijgen denken wij dat er inderdaad gekozen moet worden voor 5 experts en een voorzitter. RIVM / GGD staan voor de huidige norm. De Amsterdamse artsen hebben eerder gefundeerde kritiek geuit op het RIVM rapport en de gemeenteraad heeft mede de reflectiefase ingelast met het doel om deze kritiek goed te onderzoeken. De WT initiatiefnemer heeft uiteraard ook belang bij de huidige normen en hun expert zal deze dan ook willen handhaven. Daarmee zal onze meer kritische (op de huidige norm) expert alleen komen te staan. Het is daarom van belang dat er ook 2 experts komen die onbevangen de argumenten van beide kanten kunnen beoordelen. Dat is in het belang van iedereen. De politiek wil later niet geconfronteerd worden met situaties zoals in de Hoekse Waard waar de helft van de mensen is verhuist terwijl alles formeel aan de norm voldoet (zie www.windalarm.orh/video). Alle concept verkiezingsprogramma's van de partijen die vooralsnog voor de windmolens bij woonwijken hebben gestemd noemen ook heel helder dat er geen twijfel mag zijn over gezondheid. Dat moeten we dus samen goed gaan uitzoeken.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:20
Aan: '5.1.2,e @amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e @amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e '; 5.1.2,e ; 5.1.2,e @windalarm.org
CC: 5.1.2,e
Onderwerp: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e en 5.1.2,e
Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1.2,e 5.1.2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e"
Sent: Wed, 27 Oct 2021 17:59:09 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: check mail 5.1.2,e experts

Hi 5.1.2,e nog een keer check!

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e
Jullie vroegen gisteren nog of a) de experts als leden van de expertgroep een vergoeding konden ontvangen en b) of de samenstelling van de expertgroep aangepast kon worden.
We zijn tot de conclusie gekomen dat een **vergoeding mogelijk is** als daardoor de goede expertise aan tafel zit. We zijn ook tot de conclusie gekomen, dat de **samenstelling van de expertgroep niet gewijzigd** zal worden. Nadere toelichting heb ik hieronder gezet.

Ad a) De vergoeding voor de voorzitter van de expertgroep is bedoeld om de onafhankelijkheid van de voorzitter te waarborgen. Mocht dit nodig zijn, kan op basis van daadwerkelijk gemaakte uren een vergoeding tot maximaal 5.000€ worden gegeven aan ieder expert, voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. De gemeente zal hierover zelf afspraken maken met de experts op basis van hun CV (en expertise). We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft expertise op gebied van gezondheidseffecten van (windturbine)geluid door langjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Het betreft hier nadrukkelijk geen vertegenwoordiging van belangen of inhuur namens een bepaalde groep. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven is rol van de klankbordgroep.

Ad b) Voor wat betreft de samenstelling van de expertgroep blijven wij bij de standpunt dat het aantal voldoende is om het palet aan expertise in te vullen. Het gaat bij het expertgesprek niet om het aantal stemmen voor of tegen een bepaalde norm. Het gaat om een inhoudelijk expertgesprek, waarbij het streven van de voorzitter is om unaniem advies van de expertgroep op te stellen. Daarin is het standpunt van ieder lid van de groep even belangrijk. Is unanimiteit niet mogelijk dan kan een minderheidsstandpunt worden vastgelegd. Verder zal in een korte periode gewerkt moeten worden aan een goed advies. Iedere uitbreiding van de expertgroep zal het moeilijker maken binnen de beperkte beschikbare tijd tot een resultaat te komen. Dit hebben we nog een keer met de voorzitter besproken en komen in overleg met 5.1.2,e tot het handhaven van de voorgestelde samenstelling door vier personen inclusief de voorzitter. De GGD brengt kennis in als onafhankelijke partij vanuit de overheid, de twee andere experts brengen kennis in vanuit hun (kritische) professionele blik op het thema, de voorzitter heeft een onafhankelijke rol en leidt het proces.

Zoals in mijn eerdere e-mail aangegeven ontvangen we graag voorstellen voor de experts (het liefst met een CV indien aanspraak gemaakt wordt op een vergoeding) voor 1 november.
Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

PS Voor de gelijkheid van de informatie zal ik dit antwoord ook sturen aan de energie coöperaties.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e@amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e@amsterdam.nl

From: "5.1,2,e" <5.1,2,e@outlook.com>
Sent: Thu, 28 Oct 2021 09:19:36 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@eceat-projects.org>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@public-mediation.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@gmail.com>
Subject: Re: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e
Ik sluit me hierbij aan. En wb het eerste punt: de expert die wij artsen voor ogen hebben kan dit alleen tegen een vergoeding doen. Het lijkt me zeer terecht en in ieders belang dat er professionele experts komen en dat kost gewoon geld. Verder moet inderdaad de expertgroep in evenwicht zijn, anders is de zaak niet in balans en dat leidt niet tot gewogen beslissingen.
Vr groet, 5.1,2,e

Op 26 okt. 2021 om 17:56 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e@eceat-projects.org> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e

We hebben intern overleg gehad en ook gesproken met 5.1,2,e (cc). Daarbij hebben we de volgende zorgen / punten die we op tafel willen leggen.

1. Om een goede expert te kunnen aantrekken met voldoende wetenschappelijke achtergrond zal er ook een budget moeten zijn om deze persoon een vergoeding te geven. Wij gaan er vanuit dat de RIVM / GGD expert een en ander doet uit hoedanigheid van zijn / haar functie. De windmolen coöperaties hebben een subsidie gekregen van de gemeente (250.000 euro) van waaruit zij ook experts kunnen inhuren en zij zijn ook investeerders die een direct financieel belang hebben. Als Windalarm beschikken we niet over de middelen om een expert in te huren.

2. In jullie ToR noemen jullie ook de optie van 5 experts en een voorzitter. Om vertrouwen in het proces te krijgen denken wij dat er inderdaad gekozen moet worden voor 5 experts en een voorzitter. RIVM / GGD staan voor de huidige norm. De Amsterdamse artsen hebben eerder gefundeerde kritiek geuit op het RIVM rapport en de gemeenteraad heeft mede de reflectiefase ingelast met het doel om deze kritiek goed te onderzoeken. De WT initiatiefnemer heeft uiteraard ook belang bij de huidige normen en hun expert zal deze dan ook willen handhaven. Daarmee zal onze meer kritische (op de huidige norm) expert alleen komen te staan. Het is daarom van belang dat er ook 2 experts komen die onbevangen de argumenten van beide kanten kunnen beoordelen. Dat is in het belang van iedereen. De politiek wil later niet geconfronteerd worden met situaties zoals in de Hoekse Waard waar de helft van de mensen is verhuist terwijl alles formeel aan de norm voldoet (zie www.windalarm.orh/video). Alle concept verkiezingsprogramma's van de partijen die vooralsnog voor de windmolens bij woonwijken hebben gestemd noemen ook heel helder dat er geen twijfel mag zijn over gezondheid. Dat moeten we dus samen goed gaan uitzoeken.

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e@amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:20
Aan: '5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1,2,e@amsterdam-wind.nl'; '5.1,2,e'; 5.1,2,e; 5.1,2,e@windalarm.org

CC: 5.1,2,e

Onderwerp: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e en 5.1,2,e
Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1,2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e"
Sent: Thu, 28 Oct 2021 10:12:59 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: check mail 5.1,2,e experts
Attachments: Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e.docx

Hi 5.1,2,e

Zie bijlage. Ik heb suggesties gedaan en zou de mail iets korter maken.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 9:00
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: check mail 5.1,2,e experts

Van: 5.1,2,e
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 17:59
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: check mail 5.1,2,e experts

Hi 5.1,2,e nog een keer check!

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e
Jullie vroegen gisteren nog of a) de experts als leden van de expertgroep een vergoeding konden ontvangen en b) of de samenstelling van de expertgroep aangepast kon worden.
We zijn tot de conclusie gekomen dat een **vergoeding mogelijk is** als daardoor de goede expertise aan tafel zit. We zijn ook tot de conclusie gekomen, dat de **samenstelling van de expertgroep niet gewijzigd** zal worden. Nadere toelichting heb ik hieronder gezet.

Ad a) De vergoeding voor de voorzitter van de expertgroep is bedoeld om de onafhankelijkheid van de voorzitter te waarborgen. Mocht dit nodig zijn, kan op basis van daadwerkelijk gemaakte uren een vergoeding tot maximaal 5.000€ (gebaseerd op een maximaal uurtarief dat de gemeente hanteert) worden gegeven aan ieder expert, voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. De gemeente zal hierover zelf afspraken maken met de experts op basis van hun CV (en expertise). We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep

deel te nemen. Dit betreft expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door langjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Het betreft hier nadrukkelijk geen vertegenwoordiging van belangen of inhuur namens een bepaalde groep. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven is rol van de klankbordgroep.

Ad b) Voor wat betreft de samenstelling van de expertgroep blijven wij bij de standpunt dat het aantal voldoende is om het palet aan expertise in te vullen. Het gaat bij het expertgesprek niet om het aantal stemmen voor of tegen een bepaalde norm. Het gaat om een inhoudelijk expertgesprek, waarbij het streven van de voorzitter is om unaniem advies van de expertgroep op te stellen. Daarin is het standpunt van ieder lid van de groep even belangrijk. Is unanimiteit niet mogelijk dan kan een minderheidsstandpunt worden vastgelegd. Verder zal in een korte periode gewerkt moeten worden aan een goed advies. Iedere uitbreiding van de expertgroep zal het moeilijker maken binnen de beperkte beschikbare tijd tot een resultaat te komen. Dit hebben we nog een keer met de voorzitter besproken en komen in overleg met 5.1.2,e tot het handhaven van de voorgestelde samenstelling door vier personen inclusief de voorzitter. De GGD brengt kennis in als onafhankelijke partij vanuit de overheid, de twee andere experts brengen kennis in vanuit hun (kritische) professionele blik op het thema, de voorzitter heeft een onafhankelijke rol en leidt het proces.

Zoals in mijn eerdere e-mail aangegeven ontvangen we graag voorstellen voor de experts (het liefst met een CV indien aanspraak gemaakt wordt op een vergoeding) voor 1 november.
Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

PS Voor de gelijkheid van de informatie zal ik dit antwoord ook sturen aan de energie coöperaties.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e

Jullie vroegen gisteren nog of a) de experts als leden van de expertgroep een vergoeding konden ontvangen en b) of de samenstelling van de expertgroep aangepast kon worden.

We zijn tot de conclusie gekomen dat een **vergoeding mogelijk is** als daardoor ~~de~~ goede expertise aan tafel zit. We zijn ook tot de conclusie gekomen, dat de **samenstelling van de expertgroep niet gewijzigd** zal worden. Nadere toelichting heb ik hieronder uiteengezet.

Ad a) De vergoeding voor de voorzitter van de expertgroep is bedoeld als tegemoetkoming voor de persoon die geen belang heeft, en verantwoordelijk is om tijdig een openbaar product op te leveren. De experts kunnen op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren een vergoeding van maximaal €5.000 krijgen (gebaseerd op een maximaal uurtarief dat de gemeente hanteert), voorzover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever.
~~om de onafhankelijkheid van de voorzitter te waarborgen. Mocht dit nodig zijn, kan op basis van daadwerkelijk gemaakte uren een vergoeding tot maximaal 5.000€ (gebaseerd op een maximaal uurtarief dat de gemeente hanteert) worden gegeven aan ieder expert, voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever.~~ De gemeente zal hierover zelf afspraken maken met de experts op basis van hun CV (en expertise). We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door ~~langjarig~~ meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. ~~Het betreft hier nadrukkelijk geen vertegenwoordiging van belangen of inhuur namens een bepaalde groep~~. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven ~~is rol van~~verloopt via de klankbordgroep.

Ad b) Voor wat betreft de samenstelling van de expertgroep blijft de gemeente~~ven wij~~ bij het~~de~~ standpunt dat het aantal voldoende is om het palet aan expertise in te vullen. Het gaat bij het expertgesprek niet om het aantal stemmen voor of tegen een bepaalde norm. Het gaat om een inhoudelijk expertgesprek en het daaruit voortkomend advies aan de gemeente.~~, waarbij het streven van de voorzitter is om unaniem advies van de expertgroep op te stellen~~. Daarin is het standpunt van ieder lid van de groep even belangrijk. Is unanimiteit niet mogelijk dan kan een minderheidsstandpunt worden vastgelegd. ~~Verder zal in een korte periode gewerkt moeten worden aan een goed advies. Iedere uitbreiding van de expertgroep zal het moeilijker maken binnen de beperkte beschikbare tijd tot een resultaat te komen. Dit hebben we nog een keer met de voorzitter besproken en komen in overleg met~~ 5.1,2,e ~~tot het handhaven van de voorgestelde samenstelling door vier personen inclusief de voorzitter.~~ De GGD brengt kennis in als onafhankelijke partij vanuit de overheid, de twee andere experts brengen kennis in vanuit hun (kritische) professionele blik op het thema, de voorzitter heeft een onafhankelijke rol en leidt het proces.

Zoals in mijn eerdere e-mail aangegeven ontvangen we graag voorstellen voor de experts (het liefst met een CV indien aanspraak gemaakt wordt op een vergoeding) voor 1 november.
Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

PS Voor de gelijkheid van de informatie zal ik dit antwoord ook sturen aan de energie coöperaties.

From: "5.1,2,e"
Sent: Thu, 28 Oct 2021 10:57:27 +0200
To: "5.1,2,e @amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e @amsterdam-wind.nl>; "5.1,2,e @amsterdam-wind.nl'" <5.1,2,e @amsterdam-wind.nl>
Cc: "5.1,2,e '" <5.1,2,e @outlook.com>; "5.1,2,e '" <5.1,2,e @eceat-projects.org>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e
Omdat ik het relevant vindt dat alle partijen dezelfde informatie ontvangen, stuur ik jullie onderstaande mailwisseling over een mogelijke vergoeding voor experts die deelnemen aan de expertgroep en over de samenstelling van de expertgroep.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 10:55
Aan: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @eceat-projects.org>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @public-mediation.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e

Jullie vroegen gisteren nog of a) de experts als leden van de expertgroep een vergoeding konden ontvangen en b) of de samenstelling van de expertgroep aangepast kon worden.

We zijn tot de conclusie gekomen dat een **vergoeding mogelijk is** als daardoor goede expertise aan tafel zit. We zijn ook tot de conclusie gekomen, dat de **samenstelling van de expertgroep niet gewijzigd** zal worden. Nadere toelichting heb ik hieronder uiteengezet.

Ad a) De vergoeding voor de voorzitter van de expertgroep is bedoeld als tegemoetkoming voor de onafhankelijke voorzitter, de persoon die geen belang heeft, en medeverantwoordelijk is om tijdig een openbaar product op te leveren. De experts kunnen op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren een vergoeding van maximaal €5.000 krijgen (gebaseerd op een maximaal uurtarief dat de gemeente hanteert), voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever.
De gemeente zal hierover zelf afspraken maken met de experts op basis van hun CV (en expertise). We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via de klankbordgroep.

Ad b) Voor wat betreft de samenstelling van de expertgroep blijft de gemeente bij het standpunt dat het aantal voldoende is om het palet aan expertise in te vullen. Het gaat bij het expertgesprek niet om het aantal stemmen voor of tegen een bepaalde norm. Het gaat om een inhoudelijk expertgesprek en het daaruit voortkomend advies aan de gemeente. Daarin is het standpunt van ieder lid van de groep even belangrijk. Is unanimiteit niet mogelijk dan kan een minderheidsstandpunt worden vastgelegd. De GGD brengt kennis in als onafhankelijke partij vanuit de overheid, de twee andere experts brengen kennis in vanuit hun (kritische) professionele blik op het thema, de voorzitter heeft een onafhankelijke rol en leidt het proces.

Zoals in mijn eerdere e-mail aangegeven ontvangen we graag voorstellen voor de experts (met een CV indien aanspraak gemaakt wordt op een vergoeding) voor 1 november.
Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

PS Voor de gelijkheid van de informatie zal ik dit antwoord ook sturen aan de energie coöperaties.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 17:54
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e ' <5.1.2,e @public-mediation.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; '5.1.2,e ' <5.1.2,e @outlook.com>; '5.1.2,e ' <5.1.2,e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e

We hebben intern overleg gehad en ook gesproken met 5.1.2,e (cc). Daarbij hebben we de volgende zorgen / punten die we op tafel willen leggen.

1. Om een goede expert te kunnen aantrekken met voldoende wetenschappelijke achtergrond zal er ook een budget moeten zijn om deze persoon een vergoeding te geven. Wij gaan er vanuit dat de RIVM / GGD expert een en ander doet uit hoedanigheid van zijn / haar functie. De windmolen coöperaties hebben een subsidie gekregen van de gemeente (250.000 euro) van waaruit zij ook experts kunnen inhuren en zij zijn ook investeerders die een direct financieel belang hebben. Als Windalarm beschikken we niet over de middelen om een expert in te huren.

2. In jullie ToR noemen jullie ook de optie van 5 experts en een voorzitter. Om vertrouwen in het proces te krijgen denken wij dat er inderdaad gekozen moet worden voor 5 experts en een voorzitter. RIVM / GGD staan voor de huidige norm. De Amsterdamse artsen hebben eerder gefundeerde kritiek geuit op het RIVM rapport en de gemeenteraad heeft mede de reflectiefase ingelast met het doel om deze kritiek goed te onderzoeken. De WT initiatiefnemer heeft uiteraard ook belang bij de huidige normen en hun expert zal deze dan ook willen handhaven. Daarmee zal onze meer kritische (op de huidige norm) expert alleen komen te staan. Het is daarom van belang dat er ook 2 experts komen die onbevangen de argumenten van beide kanten kunnen beoordelen. Dat is in het belang van iedereen. De politiek wil later niet geconfronteerd worden met situaties zoals in de Hoekse Waard waar de helft van de mensen is verhuist terwijl alles formeel aan de norm voldoet (zie www.windalarm.orh/video). Alle concept verkiezingsprogramma's van de partijen die vooralsnog voor de windmolens bij woonwijken hebben gestemd noemen ook heel helder dat er geen twijfel mag zijn over gezondheid. Dat moeten we dus samen goed gaan uitzoeken.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e @amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 19:20
Aan: '5.1.2,e @amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e @amsterdam-wind.nl'; '5.1.2,e '; 5.1.2,e ; 5.1.2,e @windalarm.org
CC: 5.1.2,e
Onderwerp: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e en 5.1.2,e

Ik heb jullie gevraagd om voor de expertgroep gezondheidseffecten van windturbines een expert aan te dragen. Sommige van jullie vroegen om meer informatie over de opdracht en de samenstelling van de groep om bij de keuze van expert daarmee rekening te kunnen houden.

Bijgevoegd stuur ik jullie daarom de opdrachtbeschrijving die ik ook aan de voorzitter van de expertgroep heb gestuurd. 5.1,2,e 5.1,2,e zal deze expertgroep voorzitten. De expertgroep zal naast de voorzitter nog bestaan uit drie andere leden, te weten een expert vanuit de GGD/ RIVM, één expert vanuit degenen die windturbines willen realiseren (de Amsterdamse wind coöperaties van Amsterdam-Wind) en één expert vanuit degenen die zich zorgen maken over windturbines (de groep bezorgde artsen en windalarm).

Ik ben zeer benieuwd naar jullie voorstellen voor de experts en vraag jullie deze zo snel mogelijk te sturen. Ik kan me voorstellen dat bijgevoegde aanvullende informatie mogelijk vraagt om extra afstemming, daarom ontvang ik de namen graag vóór 1 november 2021.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e "
Sent: Thu, 28 Oct 2021 11:01:56 +0200
To: "5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>; "5.1.2,e @aef.nl" <5.1.2,e @aef.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Ter informatie - mailwisseling over de expertgroep gezondheid
Attachments: RE: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten , FW: Opdrachtomschrijving windturbines en gezondheidseffecten

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e
Bijgevoegd stuur ik jullie ter informatie en ter volledigheid van het dossier de mailwisseing die ik zojuist verzonden heb naar de energie coöperaties en naar Amsterdam Wind/ de bezorgde artsen.
We zijn tot de conclusie gekomen dat een vergoding wel mogelijk is, maar de samenstelling niet gewijzigd wordt.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

From: "5.1.2,e"
Sent: Tue, 2 Nov 2021 13:16:12 +0200
To: "5.1.2,e"' <5.1.2,e@eceat-projects.org>
Cc: "5.1.2,e"' <5.1.2,e@gmail.com>; "5.1.2,e"' <5.1.2,e@outlook.com>; "5.1.2,e"' <5.1.2,e@public-mediation.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Expert gezondheid

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e dank voor het doorgeven van de naam voor de expertgroep.
Willen jullie aub ook nog contactgegevens (e-mail/ tel) van 5.1.2,e met ons delen of ons in contact met elkaar brengen?
We hebben zelf geen contactgegevens, de expertsessie was toen niet georganiseerd door gemeenteambtenaren, maar de gemeenteraad.

Alvast dank!

Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@eceat-projects.org>
Verzonden: maandag 1 november 2021 8:45
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: '5.1.2,e' <5.1.2,e@gmail.com>; '5.1.2,e' <5.1.2,e@outlook.com>; '5.1.2,e' <5.1.2,e@public-mediation.nl>
Onderwerp: Expert gezondheid

Beste 5.1.2,e

Vanuit Windalarm / Artsen dragen we 5.1.2,e aan als expert. 5.1.2,e was eerder betrokken bij de expert sessie.

Wij zijn overigens van mening dat er op dit moment geen goede balans is in de expert groep. Er is geen vertrouwen in de overheid en het RIVM. Het was juist daarom, na massaal protest, dat de Amsterdamse raad het college verzocht heeft een onafhankelijke gezondheidscheck te doen.

Ons gebrek aan vertrouwen komt voort uit het volgende:

1. De huidige Nederlandse norm is vastgesteld door de overheid met als doel 7 GW wind te kunnen plaatsen; dit was tegen het toenmalig advies van RIVM en TNO.
2. De vastgestelde norm ging uit van een goed ruimtelijk ordeningsbeleid om het aantal mensen dat overlast zou ondervinden te minimaliseren. Dus alleen plaatsing van molens in de meest dunbevolkte gebieden van Nederland (Rijksinpassingsbeleid). Het was nooit de intentie dat windmolens boven op dichtbevolkte woonwijken zouden komen.
3. Het feit dat de methode van vaststellen van de norm door de Raad van State is afgeschoten als zijnde niet vanuit het belang van de inwoners (geen MER);
4. Het feit dat in de praktijk vaak veel meer overlast is dan er volgens de berekeningen conform de norm zou mogen zijn. In het hele land worden artsen overstroomt met mensen die klachten hebben. Tientallen mensen zijn vanuit ellende verhuist.
5. Het feit dat signalen uit de praktijk tot nu toe nooit serieus zijn genomen en onderzocht; geluid nooit gemeten wordt maar berekend (op basis van fabrieksspecificaties) en dat het om gemiddelden gaat (en niet de pieken die er nu juist met wind toe doen);
6. Het feit dat de meeste landen in Europa veel strengere normen hebben en dat die normen veel strenger zijn geworden de afgelopen jaren vanwege voortschrijdend inzicht.

7. Het feit dat het recente RIVM literatuur onderzoek onder vuur ligt van artsen en andere deskundigen. Het is verouderd onderzoek (kleinere molens), grotere afstanden tot bewoners dan in Nederland; onjuiste interpretaties (selectief winkelen) en vorige week kwam ook naar buiten dat een deel van het onderzoek waar het RIVM zich op baseert door de industrie betaald is.

Wij zullen onze positie verder verduidelijken richting het college en de raad. Voor een serieuze heroverweging (gezondheidscheck) zou niet de stem van het RIVM / GGD de doorslag mogen geven. Er zouden naast experts die reeds een positie hebben ook neutrale experts, die het vertrouwen van beide partijen hebben, zitting moeten nemen in de expert groep.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e

Windalarm Amsterdam

5.1.2,e

5.1.2,e

5.1.2,e @windalarm.org

www.windalarm.amsterdam

From: "5.1.2,e "
Sent: Tue, 2 Nov 2021 16:37:06 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Expert gezondheid

Bij deze. Groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 12:39
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Re: Expert gezondheid

Beste 5.1.2,e

Hierbij het mailadres van 5.1.2,e 5.1.2,e @outlook.com

Vr groet, 5.1.2,e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 2 nov. 2021 om 12:16 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e dank voor het doorgeven van de naam voor de expertgroep.
> Willen jullie aub ook nog contactgegevens (e-mail/ tel) van 5.1.2,e met ons delen of ons in contact met elkaar brengen? We hebben zelf geen contactgegevens, de expertsessie was toen niet georganiseerd door gemeenteambtenaren, maar de gemeenteraad.
>
> Alvast dank!
>
> Groet, 5.1.2,e
>
> 5.1.2,e
> Coördinator RES Amsterdam
> Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
> **Gemeente Amsterdam**
> 5.1.2,e
>
> ---
>
> **Van:** 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>
> **Verzonden:** maandag 1 november 2021 8:45
> **Aan:** 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
> **CC:** '5.1.2,e ' <5.1.2,e @gmail.com>; '5.1.2,e ' <5.1.2,e @outlook.com>; '5.1.2,e

5.1.2,e ' <5.1.2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Expert gezondheid

Beste 5.1.2,e

Vanuit Windalarm / Artsen dragen we 5.1.2,e aan als expert. 5.1.2,e was eerder betrokken bij de expert sessie.

Wij zijn overigens van mening dat er op dit moment geen goede balans is in de expert groep. Er is geen vertrouwen in de overheid en het RIVM. Het was juist daarom, na massaal protest, dat de Amsterdamse raad het college verzocht heeft een onafhankelijke gezondheidscheck te doen.

Ons gebrek aan vertrouwen komt voort uit het volgende:

1. De huidige Nederlandse norm is vastgesteld door de overheid met als doel 7 GW wind te kunnen plaatsen; dit was tegen het toenmalig advies van RIVM en TNO.
2. De vastgestelde norm ging uit van een goed ruimtelijk ordeningsbeleid om het aantal mensen dat overlast zou ondervinden te minimaliseren. Dus alleen plaatsing van molens in de meest dunbevolkte gebieden van Nederland (Rijksinpassingsbeleid). Het was nooit de intentie dat windmolens boven op dichtbevolkte woonwijken zouden komen.
3. Het feit dat de methode van vaststellen van de norm door de Raad van State is afgeschoten als zijnde niet vanuit het belang van de inwoners (geen MER);
4. Het feit dat in de praktijk vaak veel meer overlast is dan er volgens de berekeningen conform de norm zou mogen zijn. In het hele land worden artsen overstroomt met mensen die klachten hebben. Tientallen mensen zijn vanuit ellende verhuist.
5. Het feit dat signalen uit de praktijk tot nu toe nooit serieus zijn genomen en onderzocht; geluid nooit gemeten wordt maar berekend (op basis van fabrieksspecificaties) en dat het om gemiddelden gaat (en niet de pieken die er nu juist met wind toe doen);
6. Het feit dat de meeste landen in Europa veel strengere normen hebben en dat die normen veel strenger zijn geworden de afgelopen jaren vanwege voortschrijdend inzicht.
7. Het feit dat het recente RIVM literatuur onderzoek onder vuur ligt van artsen en andere deskundigen. Het is verouderd onderzoek (kleinere molens), grotere afstanden tot bewoners dan in Nederland; onjuiste interpretaties (selectief winkelen) en vorige week kwam ook naar buiten dat een deel van het onderzoek waar het RIVM zich op baseert door de industrie betaald is.

Wij zullen onze positie verder verduidelijken richting het college en de raad. Voor een serieuze heroverweging (gezondheidscheck) zou niet de stem van het RIVM / GGD de doorslag mogen geven. Er zouden naast experts die reeds een positie hebben ook neutrale experts, die het vertrouwen van beide partijen hebben, zitting moeten nemen in de expert groep.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Windalarm Amsterdam
5.1.2,e
5.1.2,e
5.1.2,e @windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e"
Sent: Tue, 2 Nov 2021 16:38:22 +0200
To: "5.1,2,e @xs4all.nl'" <5.1,2,e @xs4all.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e @ggd.amsterdam.nl>; "5.1,2,e @mundonovo.nl'" <5.1,2,e @mundonovo.nl>; "5.1,2,e @outlook.com'" <5.1,2,e @outlook.com>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl> 5.1,2,e @aef.nl)" <5.1,2,e @aef.nl>
Subject: Namen deelnemers expertgroepen reflectiefase openbaar

Beste deelnemers aan de expertgroep gezondheid,

Zoals aangekondigd leveren de expertgroepen gezondheid en natuur in de reflectiefase een openbaar advies.
In de aanloop daar naar toe wordt uiterlijk morgen een Raadsbrief namens het College van B&W over de reflectiefase MER/Wind openbaar.
In deze brief wordt in het kader van een transparant proces o.a. verwezen naar de expertgroepen gezondheid en natuur en worden de namen van u als deelnemers (voorzitter en experts) genoemd.

Vriendelijke groet,

5.1,2,e

Procesmanager RES/Wind Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. 5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Sent: Wed, 3 Nov 2021 15:17:35 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @outlook.com>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e @xs4all.nl" <5.1,2,e @xs4all.nl>
Subject: RE: Expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

Geachte 5.1,2,e beste 5.1,2,e

Dank voor uw snelle reactie. Van de zijde van de gemeente werd mij gisteren door 5.1,2,e aangegeven dat Windalarm u heeft voorgedragen voor de expertgroep. Blijkbaar is dat noch door Windalarm, noch door de gemeente met u besproken. Ik heb 5.1,2,e doorgegeven dat u nog niet op de hoogte bent van de afspraken die de gemeente met Windalarm heeft gemaakt en dus ook nog niet formeel bent uitgenodigd om deel te nemen aan de expertgroep. Zij zal u daar als het lukt nog vandaag over informeren. Zodra dat is gebeurd en u in uw voordracht heeft bewilligd, maak ik graag alsnog een afspraak met u om kennis te maken en de werkwijze van de expertgroep met u te bespreken.

Een vriendelijke groet,

5.1,2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1,2,e @aef.nl | www.aef.nl

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 10:05
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>
CC: 5.1,2,e @lumc.nl
Onderwerp: RE: Expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

Geachte 5.1,2,e

Via een kennis ben ik benaderd of ik (weer) expert wilde zijn voor de gemeente A'dam.
In het verleden heb ik daar 'ja' tegen gezegd, samen met 5.1,2,e met wie ik in deze materie altijd optrek. Wij zijn elkaars 'sparring partners'.
Ik heb mijn kennis – een ander dan destijds het geval was - en meteen 'ja' geantwoord met de toevoeging ik dat alleen samen zou willen en moeten doen (samen optrekken optrekken met 5.1,2,e5.1,2,e) omdat wij a.h.w. samen een 'mini-expert groep zijn vanaf het begin en ook vanaf dat begin hebben samengewerkt. Naast die keer dat wij samen inspraken hadden wij al meegewerkt aan een rapport en later in 3 wetenschappelijke publicaties, waarvan 1 werd gepubliceerd, de andere 2 zijn aangenomen maar, zoals dat heet, nog 'in redactionele bewerking' zijn.

Ik ben nog steeds niet 'formeel' en 'expliciet' uitgenodigd door de gemeente (ken daar zelfs niemand) en vind eigenlijk dat dit wel zo hoort. Ik begrijp dat u dat (nog niet) wist.
Ik heb – dus - ook nog niet de verzekering gekregen dat mijn 'halve' expertise wordt aangevuld tot een 'gehele' expertise met mijn 'sparring partner', de 'intellectuele' helft van ons 'tweelingschap' in deze, en dus ook nog geen formeel *'ja' kunnen* antwoorden.

Zodra ik de verzekering krijg dat de 'werkwijze' van de gemeente, dan wel van haar organisatie, is afgestemd op de 'werkwijze' van het instituut '5.1,2,e5.1,2,e en 5.1,2,e ' ben ik bereid tot mede- en samenwerking.

Als de gemeente armlastig is ben ik volledig bereid om – emeritus en dus met pensioen – de financiële 'schnabbel' te weigeren. Ik heb dat tot nu toe *altijd* geweigerd. Dat was en is op grond van tegenwoordig ongebruikelijke, maar in 'mijn tijd' vanzelfsprekend gevoelde 'sociale dienstplicht', inherent aan mijn 'status' van door de overheid betaalde hoogleraar. Daarom ook voelde ik mij altijd 'vrij' en wilde altijd meewerken, maar als vrij mens, niet gehinderd door 'financiële handboeien'.

Omdat ik 'over' mensen hetzelfde pleeg te zeggen als 'tegen' mensen gaat een copie uit naar 5.1.2,e en een 'blanco' copie naar de niet nader genoemde 'kennis' waarvan ik eigenlijk niet eens weet op welke wijze die in relatie staat tot uw gemeente en medewerker in zake de door u genoemde 'expertgroep'.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e V sstt

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>
Verzonden: Wednesday, 3 November 2021 09:28
Aan: 5.1.2,e @outlook.com
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>
Onderwerp: Expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

Geachte 5.1.2,e beste 5.1.2,e

Van de gemeente Amsterdam heb ik jouw naam doorgekregen als lid van de expertgroep *'Gezondheidseffecten windturbines'*. Ik zal samen met mijn collega 5.1.2,e de ondersteuning van de expertgroep verzorgen. Wij doen dat vanuit adviesbureau AEF. Wij zullen de vergaderingen van de expertgroep en de klankbordgroep organiseren, daar verslagen van maken, voorbereidende stukken aanleveren en op basis van het gesprek in de expertgroep een rapportage maken. Wij hebben met 5.1.2,e afgelopen week afspraken gemaakt over de werkwijze van de expertgroep en de wijze waarop wij de ondersteuning verzorgen.

Graag zouden wij met jou binnenkort kennismaken, de beoogde werkwijze van de expertgroep bespreken en wat jij daarbij van belang vindt en al even verkennen welke zorg- en aandachtspunten jij in de expertgroep wil inbrengen. Ik denk dat het handig is even telefonisch contact voor te hebben om in onze agenda daar een moment voor te prikken. Ik beschik niet over jouw telefoonnummer. Zou jij mij daarvoor kunnen bellen op 5.1.2,e?

Alvast dank en vriendelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1.2,e @aef.nl | www.aef.nl

5.1.2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1.2,e"
Sent: Thu, 4 Nov 2021 12:48:35 +0200
To: "'5.1.2,e @outlook.com'" <5.1.2,e @outlook.com>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam
Attachments: 20211012 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_def.pdf

Geachte 5.1.2,e
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Windalarm (5.1.2,e samen met 5.1.2,e van de groep bezorgde medici) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1.2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1.2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

From: "5.1,2,e"
Sent: Thu, 4 Nov 2021 12:48:51 +0200
To: "5.1,2,e @mundonovo.nl'" <5.1,2,e @mundonovo.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Voordracht lid expertgroep gezondheid RES / wind Amsterdam
Attachments: 20211012 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_def.pdf

Geachte 5.1,2,e
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Amsterdam Wind (5.1,2,e en 5.1,2,e) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1,2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Amsterdam Wind aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1,2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1,2,e"
Sent: *Thu, 4 Nov 2021 12:51:41 +0200*
To: "5.1,2,e @aef.nl" <5.1,2,e @aef.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: *Brieven over voordracht experts verzonden*
Attachments: *Voordracht lid expertgroep gezondheid RES / wind Amsterdam, Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam*

Dag 5.1,2,e ter informatie ook aan jou de mails die zojuist zijn verzonden. Ik zal hier straks kort achteraan bellen.
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1.2,e"
Sent: Thu, 4 Nov 2021 16:23:28 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@mundonovo.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Voordracht lid expertgroep gezondheid RES / wind Amsterdam

Dag 5.1.2,e
Goed dat de verrassing ondertussen opgelost is en dank voor je bijdrage!

De bril van bewoners zullen we zeker in de klankbordgroep mee nemen.

Ik stel voor dat je als offerte opschrijft hoeveel uur je denkt (vergadertijd en buiten de vergaderingen om) bezig te zijn met bijv. voorbereiding en bijdrage aan het advies product. Facturering kan je dan doen op basis van de daadwerkelijk besteedde uren. Het tarief van 5.1.2,f is akkoord binnen de gemeente.

Alleen op basis van een goedgekeurde offerte kan je ook een factuur sturen.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@mundonovo.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 14:40
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Voordracht lid expertgroep gezondheid RES / wind Amsterdam

Dag 5.1.2,e

ik kan me niet herinneren dat Amsterdam Wind contact met me heeft opgenomen, dus ik was wel enigszins verrast. Maar dat heb ik intussen met 5.1.2,e besproken. Ik heb hem ook gezegd dat mijn voornaamste zorg is dat voor een goed procesvelopp processen de overheid de visie en beleving van bewoners zou moeten integreren, maar zie dat de ambtelijke bril dat uiterst moeilijk maakt.

Wat betreft een vergoeding: 1) ik heb gehoord dat er vijf bijeenkomsten zijn voorzien, maar ik weet niet hoeveel tijd ik aan de werkzaamheden kwijt zal zijn; 2) ik hanteer een uurtarief van 5.1.2,f (onder de vlag van een éénmansbureautje dat er niet van hoeft te leven). Graag advies hoe ik hiermee een offerte opstel en aan wie die gericht moet zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e 5.1.2,e
Mundonovo sound research
Tel.: 5.1.2,e

On 4-11-2021 11:48, 5.1.2,e wrote:

> Geachte 5.1.2,e

Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Amsterdam Wind (5.1,2,e en 5.1,2,e) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1,2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Amsterdam Wind aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1,2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @outlook.com>
Sent: Mon, 8 Nov 2021 21:57:24 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @eceat-projects.org>; "'5.1,2,e '" <5.1,2,e @outlook.com>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e @lumc.nl" <5.1,2,e @lumc.nl>
Subject: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e

In antwoord op uw brief stel ik vast dat uw beweegredenen mij onduidelijk zijn en dat de toelichting in mijn vorige brief u, dan wel uw achterban, niet heeft kunnen overtuigen.

Nogmaals, het lijkt mij uitermate interessant deel uit te maken van de door u voorgestelde 'expertgroep gezondheid' en ik ben beslist zeer gemotiveerd mee te werken aan het opstellen van een rapport waarin de wetenschappelijke feiten voor zover die nu bekend zijn inhoudelijk en leesbaar worden vastgelegd.

De 5.1,2,e 5.1,2,e5.1,2,e en ik hebben elk vanuit een verschillende achtergrond een andere expertise (zoals eerder toegelicht).

Vanaf mijn allereerste schreden dd januari 1969 in de keel-neus-oorheelkunde en *a fortiori* toen ik mij sub-specialiseerde in de het (geh)oor, heb ik actief en in teamverband opgetrokken en samengewerkt met audiologen.
Het laatste jaar was de audioloog met wie ik optrok de 5.1,2,e met wie ik, juist over dit thema, nu drie geaccepteerde, peer-reviewed, artikelen heb geschreven.

Ik ben niet van plan die samenwerking over dit onderwerp los te laten, conform het Engelse advies dienaangaande: *never change a winning horse*.

U veel wijsheid toewensend,

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Monday, 8 November 2021 12:39
Aan: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>; 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e
Volgens mij heeft u mijn e-mail verkeerd begrepen. Met windalarm en de groep bezorgde artsen is afgesproken dat er maar één persoon vanuit hun voorgedragen wordt voor deelname aan deze expertgroep. De samenstelling is dan ook zoals onderstaand door mij beschreven: De expertgroep zal worden voorgezeten door de 5.1,2,e en zal naast u bestaan uit de 5.1,2,e en de 5.1,2,e Zoals u ook heeft begrepen zal de expertgroep worden ondersteund door 5.1,2,e 5.1,2,e van AEF.

Mocht u niet instemmen met deelname aan deze groep in de bovenstaande samenstelling, zal ik bij Windalarm en de groep bezorgde artsen vragen een ander expert voor te stellen.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 14:49
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e @lumc.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1.2,e

Als ik uit uw woorden mag aflezen dat u instemt met het voorstel de heer 5.1.2,e 5.1.2,e **en mij gezamenlijk uit te nodigen bij elk overleg in de expertgroep en gezamenlijk op te trekken zoals ik in mijn eerste brief aan u aangaf, dan kunnen wij uw uitnodiging deel te nemen aan de expertgroep aannemen.**

De 5.1.2,e **ken ik als een voortreffelijk fysicus, ook internationaal bekend.** 5.1.2,e5.1.2,e **en ik hebben hem in onze artikelen met instemming geciteerd.**
Hij, zowel als 5.1.2,e5.1.2,e **en ik zijn alle drie wetenschappers maar met een andere expertise.**
5.1.2,e **– heel kort door de bocht gesteld – weet uitzonderlijk veel van de IWTs (industriële windturbines) en de epidemiologische effecten daarvan op klachtenpatronen.**
5.1.2,e **weet uitzonderlijk veel van de effecten van geluid op het gehoor en verstaan van mensen.**
Ikzelf weet het e.e.a. over de effecten van geluid op het gehoororgaan, de hersenen en het lichaam van mensen.
Met dit driemanschap zit u dan m.i. goed. Wij zijn ongetwijfeld in staat om goed samen te werken. 5.1.2,e5.1.2,e **en ik stellen ons beslist veel voor van samenwerken met hem!**
Aangezien ik de 5.1.2,e **en zijn expertise helaas (nog) niet ken, heb ik hem hier niet genoemd.**

Het gaat m.i. om de wetenschappelijke waarheid, voor zover die bekend is over dit thema, inhoudelijk en leesbaar in een rapport vast te leggen.

5.1.2,e5.1.2,e **noch ik wensen ons in te laten met politieke overwegingen. Als dat gevraagd wordt geven wij niet thuis.**

Overigens ben ik er volstrekt van overtuigd dat de 5.1.2,e **zeer waarschijnlijk ook de voorzitter en wellicht ook de heer** 5.1.2,e **dit standpunt zullen billijken.**
Sterker nog, ik zou wensen dat u onze (gehele) correspondentie ook aan hen voorlegt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, 5 November 2021 10:48
Aan: '5.1.2,e' <5.1.2,e @outlook.com>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e @lumc.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>; 5.1.2,e

<5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1.2,e
Prettig dat u bereid bent in te gaan op onze uitnodiging om deel te nemen aan de expertgroep.

Zoals met Windalarm en de bezorgde artsen is besproken, konden zij één expert voordragen voor de expertgroep. Hun voordracht en onze uitnodiging is dan ook aan u persoonlijk gericht. Wij begrijpen dat u uw expertise samen met de heer De 5.1.2,e heeft opgebouwd. Het is wat ons betreft natuurlijk goed mogelijk dat u zich inhoudelijk door hem laat adviseren en uw inbreng aan de expertgroep met hem afstemt.

De expertgroep zelf zal worden voorgezeten door de 5.1.2,e en zal naast u bestaan uit de 5.1.2,e en de heer Breugelmans. De vergadering van de exportgroep zal in deze samenstelling plaats vinden. Dit zullen we ook zo communiceren met de gemeenteraad. Zoals u heeft begrepen zal de expertgroep worden ondersteund door AEF.

Met vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 0:14
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e @lumc.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1.2,e

Met dank voor uw brief en in reactie daarop het volgende:

- 'Ik ontving' uw brief – zoals u hieronder kunt zien op 2021.11.04 om 11.49 h.
- Op dat moment was ik in Amsterdam op bezoek bij mijn enige nog levende 'opleider' (op de dag nauwkeurig 2 maanden voor zijn 96e verjaardag).
- U belde mij op rond 15.00 uur toen ik in de auto zat op weg naar huis en nam - niet hands-free - op omdat ik een telefoontje van mijn vrouw verwachtte. Uw brief had ik toen nog niet gelezen, maar na uw toelichting beloofde ik u die vandaag te nog zullen beantwoorden. Ook zou ik U de tijden nog doorgeven waarop u mij zou kunnen bellen om het gesprek voort te zetten.
- U belde vroeg in de avond nog een tweede keer maar had toen eveneens maar kort tijd.

Morgen (vrijdag 2021.11.05) ben ik in beginsel (thuis) bereikbaar via 5.1.2,e vanaf 11.15 uur.

In ons korte telefoongesprek lichtte u uw brief toe, die uw uitnodiging betreft toe te treden tot een expertgroep.
Donderdag 2021.11.04 had ik een brief ontvangen van de 5.1.2,e die mij uitnodigde voor kennismaking en om alvast de organisatie te bespreken van 'een en ander' waarvan ik de facto formeel nog niet op de hoogte was.
Hem heb ik toen gemeld dat ik van 'een en ander' (nog) geen formele uitnodiging had ontvangen van de gemeente Amsterdam.
Hij beloofde te zullen zorgdragen voor informatie via 'de koninklijke weg.'
Ik begrijp dat uw brief daaraan voldoet. Dank daarmee aan u beiden!

Mijn antwoord op uw brief bracht ik hieronder per alinea *cursief* in uw brief aan:

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Thursday, 4 November 2021 11:49
Aan: '5.1,2,e @outlook.com' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Windalarm (5.1,2,e samen met 5.1,2,e van de groep bezorgde medici) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Inderdaad ben ik gevraagd om als expert op te treden. Ik heb dat gezien in het verlengde van mijn eerdere 'inspreken' in januari tijdens een zoom-sessie voor gemeenteraadsleden en niet in de context zoals u die in uw brief schetst. Een misverstand dus naar mij nu uit uw brief blijkt.
De site die u hier vermeldt heb ik inmiddels gelezen.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1,2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

De opdrachtbeschrijving voor de genoemde expertgroep heb ik gelezen.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 5.1,2,f dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 5.1,2,f voor gemeentelijk advieswerk.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 5.1,2,f dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 5.1,2,f voor gemeentelijk advieswerk.

Tot op heden heb ik nooit voor arbeid die ik opvatte als min of meer te passen in de context van mijn vak (lees hier expertise) en die ik meestal duidde als een vorm van 'sociale dienstplicht' een vergoeding willen ontvangen. Dat berust op niets anders dan mijn behoefte 'vrij man' te blijven en mijn wetenschappelijke integriteit te bewaren.
Dat impliceert tegelijkertijd dat ik geen relatie heb tot enige pressiegroep, instituut of ander gremium en geen ander inkomen geniet dan mijn ambtelijk pensioen en AOW.
Als ik toetreed tot de commissie dan doe ik dat in het verlengde van mijn voormalige beroep, en zeker ook uit interesse voor het onderwerp, uit nieuwsgierigheid dus.
Ten aanzien van mijn expertise het volgende: Vanaf 2 november 2020 bouwde ik mijn expertise gezamenlijk op met 5.1,2,f 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e fysicus-audioloog. Wij waren samen adviseur-expert voor een rapport en wij schreven gezamenlijk drie wetenschappelijke artikelen over deze materie. Onze expertises overlappen gedeeltelijk maar niet volledig.
5.1,2,e onderschrijft mijn standpunt t.a.v. de bezoldiging en desgevraagd gaf hij aan het ook vanzelfsprekend te vinden dat ook deze 'klus' door ons gezamenlijk wordt verricht.
*Ik ga ervan uit dat hier **redelijkerwijs** geen bezwaar tegen bestaat.*

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1,2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Wij zijn van zins uw uitnodiging te aanvaarden en mee te werken aan een vruchtbare samenwerking.

Zoals gebruikelijk stuur ik de mensen waarover ik spreek een copie van mijn brieven..

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e *V*

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@eceat-projects.org>
Sent: Tue, 9 Nov 2021 00:18:14 +0200
To: "'5.1.2,e'" <5.1.2,e@outlook.com>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "'5.1.2,e 5.1.2,e'" <5.1.2,e@carbid.nl>; "'5.1.2,e'" <5.1.2,e@gmail.com>
Cc: "'5.1.2,e'" <5.1.2,e@outlook.com>; "'5.1.2,e'" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e 5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e@lumc.nl" <5.1.2,e@lumc.nl>
Subject: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Beste 5.1.2,e

Zie dit artikel vandaag in de Volkskrant.

www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/

Er zijn zeer serieuze aanwijzingen, niet alleen wetenschappelijk, maar vooral in de praktijk (denk aan Hoekse Waard waar de helft van de inwoners is verhuist) dat windmolens een groot risico kunnen zijn. We moeten alle expertise (medisch, geluid) in Nederland rondom de tafel krijgen en hopen dat zij er samen uit kunnen komen. Op bestaande locaties in Nederland zijn veel klachten (die tot nu toe niet onderzocht zijn). Vandaar de grote zorgen in Amsterdam en vandaar dat de raad het college verzocht heeft dit goed te onderzoeken.

Er zijn (inmiddels) genoeg locaties in Nederland waar windmolens wel op een gepaste afstand van bewoners kunnen staan (inclusief op zee), dus er geen enkele reden meer om risico's te nemen (zoals daar 10 jaar geleden nog wel wat voor de zeggen was, want geen alternatieven). Het is puur een vraagstuk van ruimtelijkeordening.

Het zou zeer jammer zijn indien dit goede initiatief van de gemeente Amsterdam zou stranden. Dit is in het belang van niemand.

We zullen in overleg proberen te treden met de wethouder hierover, want vanuit bewoners initiatief willen we zeer graag de kennis van de heren de 5.1.2,e en 5.1.2,e5.1.2,e inbrengen onder leiding van een onafhankelijk voorzitter.

Met vriendelijke groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e@outlook.com]
Verzonden: maandag 8 november 2021 20:57
Aan: 5.1.2,e
CC: 5.1.2,e; '5.1.2,e'; 5.1.2,e; 5.1.2,e; 5.1.2,e@lumc.nl
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1.2,e

In antwoord op uw brief stel ik vast dat uw beweegredenen mij onduidelijk zijn en dat de toelichting in mijn vorige brief u, dan wel uw achterban, niet heeft kunnen overtuigen.

Nogmaals, het lijkt mij uitermate interessant deel uit te maken van de door u voorgestelde 'expertgroep gezondheid' en ik ben beslist zeer gemotiveerd mee te werken aan het opstellen van een rapport waarin de wetenschappelijke feiten voor zover die nu bekend zijn inhoudelijk en leesbaar worden vastgelegd.

De 5.1.2,e 5.1.2,e5.1.2,e en ik hebben elk vanuit een verschillende achtergrond een andere expertise (zoals eerder toegelicht).

Vanaf mijn allereerste schreden dd januari 1969 in de keel-neus-oorheelkunde en *a fortiori* toen ik mij sub-specialiseerde in de het (geh)oor, heb ik actief en in teamverband opgetrokken en samengewerkt met audiologen.
Het laatste jaar was de audioloog met wie ik optrok de 5.1,2,e met wie ik, juist over dit thema, nu drie geaccepteerde, peer-reviewed, artikelen heb geschreven.

Ik ben niet van plan die samenwerking over dit onderwerp los te laten, conform het Engelse advies dienaangaande: *never change a winning horse*.

U veel wijsheid toewensend,

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Monday, 8 November 2021 12:39
Aan: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>; 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e
Volgens mij heeft u mijn e-mail verkeerd begrepen. Met windalarm en de groep bezorgde artsen is afgesproken dat er maar één persoon vanuit hun voorgedragen wordt voor deelname aan deze expertgroep. De samenstelling is dan ook zoals onderstaand door mij beschreven: De expertgroep zal worden voorgezeten door de 5.1,2,e en zal naast u bestaan uit de 5.1,2,e en de 5.1,2,e Zoals u ook heeft begrepen zal de expertgroep worden ondersteund door 5.1,2,e 5.1,2,e van AEF.

Mocht u niet instemmen met deelname aan deze groep in de bovenstaande samenstelling, zal ik bij Windalarm en de groep bezorgde artsen vragen een ander expert voor te stellen.

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 14:49
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e

Als ik uit uw woorden mag aflezen dat u instemt met het voorstel de heer 5.1,2,e 5.1,2,e en mij gezamenlijk uit te nodigen bij elk overleg in de expertgroep en gezamenlijk op te trekken zoals ik in mijn eerste brief aan u aangaf, dan kunnen wij uw uitnodiging deel te nemen aan de expertgroep aannemen.

De 5.1,2,e ken ik als een voortreffelijk fysicus, ook internationaal bekend. 5.1,2,e5.1,2,e en ik hebben hem in onze artikelen met instemming geciteerd.
Hij, zowel als 5.1,2,e5.1,2,e en ik zijn alle drie wetenschappers maar met een andere expertise.
5.1,2,e – heel kort door de bocht gesteld – weet uitzonderlijk veel van de IWTs (industriële windturbines) en de epidemiologische effecten daarvan op klachtenpatronen.
5.1,2,e weet uitzonderlijk veel van de effecten van geluid op het gehoor en verstaan van mensen.
Ikzelf weet het e.e.a. over de effecten van geluid op het gehoororgaan, de hersenen en het lichaam van mensen.
Met dit driemanschap zit u dan m.i. goed. Wij zijn ongetwijfeld in staat om goed samen te werken. 5.1,2,e5.1,2,e en ik stellen ons beslist veel voor van samenwerken met hem!
Aangezien ik de 5.1,2,e en zijn expertise helaas (nog) niet ken, heb ik hem hier niet genoemd.

Het gaat m.i. om de wetenschappelijke waarheid, voor zover die bekend is over dit thema, inhoudelijk en leesbaar in een rapport vast te leggen.

5.1,2,e5.1,2,e noch ik wensen ons in te laten met politieke overwegingen. Als dat gevraagd wordt geven wij niet thuis.

Overigens ben ik er volstrekt van overtuigd dat de 5.1,2,e zeer waarschijnlijk ook de voorzitter en wellicht ook de heer 5.1,2,e dit standpunt zullen billijken.
Sterker nog, ik zou wensen dat u onze (gehele) correspondentie ook aan hen voorlegt.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, 5 November 2021 10:48
Aan: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e
Prettig dat u bereid bent in te gaan op onze uitnodiging om deel te nemen aan de expertgroep.

Zoals met Windalarm en de bezorgde artsen is besproken, konden zij één expert voordragen voor de expertgroep. Hun voordracht en onze uitnodiging is dan ook aan u persoonlijk gericht. Wij begrijpen dat u uw expertise samen met de heer De 5.1,2,e heeft opgebouwd. Het is wat ons betreft natuurlijk goed mogelijk dat u zich inhoudelijk door hem laat adviseren en uw inbreng aan de expertgroep met hem afstemt.

De expertgroep zelf zal worden voorgezeten door de 5.1,2,e en zal naast u bestaan uit de 5.1,2,e en de heer 5.1,2,e De vergadering van de exportgroep zal in deze samenstelling plaats vinden. Dit zullen we ook zo communiceren met de gemeenteraad. Zoals u heeft begrepen zal de expertgroep worden ondersteund door AEF.

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 0:14
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>
Onderwerp: RE: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e

Met dank voor uw brief en in reactie daarop het volgende:

- 'Ik ontving' uw brief – zoals u hieronder kunt zien op 2021.11.04 om 11.49 h.
- Op dat moment was ik in Amsterdam op bezoek bij mijn enige nog levende 'opleider' (op de dag nauwkeurig 2 maanden voor zijn 96e verjaardag).
- U belde mij op rond 15.00 uur toen ik in de auto zat op weg naar huis en nam - niet hands-free - op omdat ik een telefoontje van mijn vrouw verwachtte. Uw brief had ik toen nog niet gelezen, maar na uw toelichting beloofde ik u die vandaag te nog zullen beantwoorden. Ook zou ik U de tijden nog doorgeven waarop u mij zou kunnen bellen om het gesprek voort te zetten.
- U belde vroeg in de avond nog een tweede keer maar had toen eveneens maar kort tijd.

Morgen (vrijdag 2021.11.05) ben ik in beginsel (thuis) bereikbaar via 5.1,2,e vanaf 11.15 uur.

In ons korte telefoongesprek lichtte u uw brief toe, die uw uitnodiging betreft toe te treden tot een expertgroep.
Donderdag 2021.11.04 had ik een brief ontvangen van de 5.1,2,e die mij uitnodigde voor kennismaking en om alvast de organisatie te bespreken van 'een en ander' waarvan ik de facto formeel nog niet op de hoogte was.
Hem heb ik toen gemeld dat ik van 'een en ander' (nog) geen formele uitnodiging had ontvangen van de gemeente Amsterdam.
Hij beloofde te zullen zorgdragen voor informatie via 'de koninklijke weg.'
Ik begrijp dat uw brief daaraan voldoet. Dank daarmee aan u beiden!

Mijn antwoord op uw brief bracht ik hieronder per alinea *cursief* in uw brief aan:

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Thursday, 4 November 2021 11:49
Aan: '5.1,2,e @outlook.com' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Voordracht als lid expertgroep gezondheid bij RES/ wind Amsterdam

Geachte 5.1,2,e
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Windalarm (5.1,2,e samen met 5.1,2,e van de groep bezorgde medici) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Inderdaad ben ik gevraagd om als expert op te treden. Ik heb dat gezien in het verlengde van mijn eerdere 'inspreken' in januari tijdens een zoom-sessie voor gemeenteraadsleden en niet in de context zoals u die in uw brief schetst. Een misverstand dus naar mij nu uit uw brief blijkt.
De site die u hier vermeldt heb ik inmiddels gelezen.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1,2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

De opdrachtbeschrijving voor de genoemde expertgroep heb ik gelezen.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Tot op heden heb ik nooit voor arbeid die ik opvatte als min of meer te passen in de context van mijn vak (lees hier expertise) en die ik meestal duidde als een vorm van 'sociale dienstplicht' een vergoeding willen ontvangen. Dat berust op niets anders dan mijn behoefte 'vrij man' te blijven en mijn wetenschappelijke integriteit te bewaren.
Dat impliceert tegelijkertijd dat ik geen relatie heb tot enige pressiegroep, instituut of ander gremium en geen ander inkomen geniet dan mijn ambtelijk pensioen en AOW.
Als ik toetreed tot de commissie dan doe ik dat in het verlengde van mijn voormalige beroep, en zeker ook uit interesse voor het onderwerp, uit nieuwsgierigheid dus.
Ten aanzien van mijn expertise het volgende: Vanaf 2 november 2020 bouwde ik mijn expertise gezamenlijk op met 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e *fysicus-audioloog. Wij waren samen adviseur-expert voor een rapport en wij schreven gezamenlijk drie wetenschappelijke artikelen over deze materie. Onze expertises overlappen gedeeltelijk maar niet volledig.*
5.1,2,e *onderschrijft mijn standpunt t.a.v. de bezoldiging en desgevraagd gaf hij aan het ook vanzelfsprekend te vinden dat ook deze 'klus' door ons gezamenlijk wordt verricht.*
Ik ga ervan uit dat hier ***redelijkerwijs*** *geen bezwaar tegen bestaat.*

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1,2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Wij zijn van zins uw uitnodiging te aanvaarden en mee te werken aan een vruchtbare samenwerking.
Zoals gebruikelijk stuur ik de mensen waarover ik spreek een copie van mijn brieven..

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e *V*

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>
Sent: Tue, 9 Nov 2021 16:07:22 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e@xs4all.nl" <5.1.2,e@xs4all.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: Voordracht expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

Geachte 5.1.2,e beste 5.1.2,e

Wij zien via de cc. dat er enige discussie is gerezen over de samenstelling van de expertgroep *'Gezondheidseffecten windturbines'*, die wij vanuit AEF ondersteunen. Ik heb hierover kort contact gehad met de 5.1.2,e de voorzitter van de expertgroep.

Als voorzitter en secretariaat hebben wij de volgende werkwijze voor de expertgroep voor ogen:

- De vraagstelling gaat over de gezondheidseffecten van windturbines en objectivering van normen daarover – niet over de ambities en opvattingen ten aanzien van windenergie.
- Startpunt voor de analyse vormen de wetenschappelijke inzichten die ten grondslag liggen aan het voorgenomen besluit van de gemeente en de zorgen en vragen die daarover zijn geuit.
- Bij het beoordelen van deze vraag en het formuleren van haar advies zal de expertgroep uitgaan van wetenschappelijk gevalideerde kennis en inzichten.
- De expertgroep zal vanuit een onafhankelijke rol haar advies formuleren. De expertgroep streeft daarbij naar een eensgezind advies. Mocht dat onverhoopt niet mogelijk blijken, dan zal een eventueel minderheidsstandpunt in het advies worden opgenomen en inhoudelijk gemotiveerd.
- De expertgroep en de klankbordgroep werken transparant. Van hun vergaderingen worden verslagen gemaakt, die als bijlage bij het advies openbaar worden gemaakt.
- Tot die tijd zijn de besprekingen in de expertgroep vertrouwelijk. De leden treden niet in de openbaarheid over het gesprek in de werkgroep gaande het proces.

Om op deze manier tot een gewogen en onderbouwd advies te komen, is een compacte expertgroep die recht doet aan de perspectieven op deze kwestie in de stad wenselijk. De voorgestelde samenstelling met een expert vanuit de GGD, die de wettelijke taak heeft de gemeente te adviseren over de gezondheidkundige aspecten van ruimtelijke initiatieven, een expert voorgedragen door de windcoalitie, een expert voorgedragen door de bezorgde bewoners in de stad en een onafhankelijk, gezaghebbend voorzitter voldoet in de ogen van de 5.1.2,e goed aan de noodzaak van een gebalanceerde samenstelling. Verdere uitbreiding van de expertgroep komt niet ten goede aan de slagvaardigheid en kwaliteit van het werk van de expertgroep. Overigens zal de expertgroep zich laten adviseren door een klankbordgroep, waarin verschillende maatschappelijke perspectieven vanuit de stad vertegenwoordigd zijn. Uiteraard kunnen de leden van de expertgroep zich ook anderszins laten bijstaan.

Wij hebben begrepen dat vanuit de GGD de 5.1.2,e zitting zal nemen in de expertgroep, door de windcoöperatie de 5.1.2,e en door Windalarm de 5.1.2,e zij voorgedragen. In deze samenstelling kan de expertgroep in onze ogen goed met zorgvuldigheid en expertise over de vragen en zorgen van bewoners adviseren. Nu de 5.1.2,e onder deze condities geen zitting wenst te nemen in de expertgroep, stellen wij voor Windalarm uit te nodigen als nog iemand voor te dragen voor de plek in de expertgroep waarvan het de bedoeling is die te vervullen op voordracht van bezorgde bewoners. Mocht Windalarm geen voordracht willen doen, dan stellen wij voor iemand de expertgroep te benaderen die in het verleden heeft aangetoond oog te hebben voor de zorgen vanuit bewoners omtrent de gezondheidskundige aspecten van windturbines.

Zodra de expertgroep is samengesteld zullen wij deze bijeen roepen voor een startbijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1,2,e@aef.nl | www.aef.nl

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1.2,e"
Sent: Thu, 11 Nov 2021 17:52:54 +0200
To: "5.1.2,e"" <5.1.2,e@outlook.com>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@eceat-projects.org>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e@aef.nl" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Subject: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e
Ik neem jullie besluit ter kennis en zal dus niet langer verwachten dat een (ander) expert door jullie (en Windalarm) wordt aangedragen. Via de secretaris 5.1.2,e heb ik contact gezocht met de voorzitter van de expertgroep en jullie besluit over gebracht.

De 5.1.2,e zal zich beraden hoe hij tot een afgewogen advies kan komen. Mocht hij daarvoor contact willen zoeken met de groep artsen zal hij daarvoor zelf contact met jullie opnemen.

In de klankbordgroep gezondheid, waarvan jij en andere uit de groep bezorgde artsen lid van zijn, verwacht ik dat terug gekoppeld wordt over de stand van zaken met betrekking tot de samenstelling van de expertgroep. En er komt ook kort de samenstelling van de klankbordgroep gezondheid aan de orde. Zoals je hebt kunnen lezen worden de klankbordgroepen voorgezeten door bureau Public Mediation. Ik zal zelf niet aan deze groep deelnemen noch het voorzitterschap daarvan doen.

Ik zal Public Mediation uiteraard op de hoogte brengen van onze e-mail conversatie over de samenstelling van de expertgroep. Verder is het aan de externe partijen die we daarvoor gevraagd hebben het gesprek in expertgroepen en klankbordgroepen te begeleiden.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 22:12
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e@aef.nl; 5.1.2,e@stibbe.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e en anderen,

Na overleg met de artsengroep hebben wij besloten hier op dit moment niet in mee te gaan. De expertgroep is op deze manier geen afspiegeling van de expertsessie die eerder dit jaar plaatsvond terwijl dit wel was afgesproken met de politici - nota bene vanuit de coalitie (!) - die zich hard hebben gemaakt voor deze expertgroep en op die voorwaarde vóór het vaststellen van de RES 2.0 hebben gestemd.

Wij vragen ons dan ook af of de betrokken politici en/of de gemeenteraad zich in deze gang van zaken kunnen vinden of hiervan op de hoogte zijn; dat willen wij graag weten.

Daarnaast omvat de expertgroep op deze manier, door het ontbreken van 5.1.2,e en 5.1.2,e niet de vereiste state-of-the-art kennis en is de expertgroep bovendien in deze samenstelling niet in balans waardoor wij er niet op vertrouwen dat besluiten in redelijk evenwicht kunnen worden genomen.

Verder wil ik nog aangeven dat in de maanden voor de zomervakantie 100-en mensen zich hebben uitgesproken tegen de plannen om windturbines te plaatsen nabij hun huizen waarbij de voornaamste zorgen lagen op het gebied van de gezondheid van henzelf en hun gezinsleden. Wij willen daarom niet instemmen met een expertgroep waarin belangrijke kennis ontbreekt. Dat voelt voor ons niet goed, niet medisch en niet wetenschappelijk.

Wij laten uiteraard Windalarm de keus om er voor te kiezen wèl een expert voor te dragen. Ook staan wij blijvend open voor overleg.

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1,2,e

Op 10 nov. 2021, om 17:29 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
Graag laat ik jullie een duidelijke motivering toekomen van de samenstelling van de expertgroep die ik gisteren van de voorzitter via 5.1,2,e ontving.

5.1,2,e ik zal jouw wens voor gesprek, doorgeven aan de voorzitter en aan 5.1,2,e Jullie horen zsm terug of en wanneer dit zou kunnen.

Desondanks horen we graag uiterlijk morgen wie een mogelijk expert zou kunnen zijn in plaats van de 5.1,2,e
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 15:58
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl; 5.1,2,e @uva.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Hartelijk dank voor het bericht. Ik heb vandaag met 5.1,2,e en daarnaast met 5.1,2,e overlegd. 5.1,2,e wil niet los van 5.1,2,e in de commissie, hij had dit zelf ook al per mail verklaard. Hij gaat voor medische en wetenschappelijke volledigheid, samen met 5.1,2,e en 5.1,2,e; anders niet. Dit drietal vormt momenteel in ons land de top, wanneer het gaat over de gezondheidsaspecten van windturbines. U en de gemeenteraad krijgen hiermee de kans om dit onderwerp zorgvuldig te benaderen en ik zou graag willen weten waarom u daar niet voor kiest.

Bovendien hebben ook coalitiepartijen in de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden **op voorwaarde** dat er een krachtige expertgroep zou komen m.b.t. gezondheid; deze groep kon uit 4-6 personen bestaan, uit verschillende disciplines, gelijkend op de expertgroep die eerder dit jaar zitting had bij de expertsessie.

Bovendien is het gezien de zorgen van de inwoners aangaande hun gezondheid en de recente wetenschappelijke ontwikkelingen van belang hierin volledig te zijn zodat de commissie straks kan toewerken naar een verdedigbaar en gedragen voorstel.

Daarbij wil ik aangeven dat wij - aangezien we ons met de rug tegen de muur voelen staan - alleen nog onder protest kunnen proberen een expert voor te dragen.

Het lijkt ons in ieders belang om hier echt zorgvuldig mee om te gaan en ons ook te horen; **waarom wordt er niet voor gekozen de groep inhoudelijk zo volledig mogelijk te maken?** Wij zouden dit graag willen weten en bij voorkeur willen bespreken tijdens een gesprek met u en de voorzitter, de heer 5.1.2,e Wij hopen dat dat op korte termijn kan.

Hartelijke groet, mede namens de Amsterdamse Artsen en zoals overlegd met 5.1.2,e 5.1.2,e

Op 9 nov. 2021, om 15:31 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2,e beste 5.1.2,e en anderen,
De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert.

Ik verzoek jullie vriendelijk om binnen twee dagen aan te geven wie 5.1.2,e kan benaderen als expert voor de eerste bijeenkomst op korte termijn, mocht de 5.1.2,e niet op de voordracht willen ingaan.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 11:01
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>; 5.1.2,e @lumc.nl; 5.1.2,e @aef.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e @npbo.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Via 5.1,2,e begreep ik dat het voornemen is om niet in te gaan op zijn aanbod om samen met 5.1,2,e in de expertgroep zitting te nemen. Zoals dhr 5.1,2,e liet weten bieden ze, samen met 5.1,2,e state-of-the-art kennis en kunnen zij gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de GGD/RIVM dit proces rondom verstandige besluitvorming aangaan. Voor het maken van redelijke keuzes heeft de expertgroep zodoende alle kennis in handen doordat een geluidswetenschapper (5.1,2,e), medicus/hoogleraar KNO (5.1,2,e) en audioloog/klinisch fysicus (5.1,2,e) aan de expertgroep deelnemen.

Wij als artsen hebben daar vertrouwen in en het is in de regel een vereiste dat het formeren van een dergelijke expertgroep gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en instemming.

We betreuren deze afwijzing zeer en eerlijk gezegd begrijpen we het ook niet goed. Het is toch in ieders belang om hier goede keuzes in te maken om fouten te vermijden en problemen te voorkomen? Zo nee, dan zouden wij graag willen weten waarom niet op dit aanbod voor maximale kennis wordt ingegaan. (zie artikel de Volkskrant 8/11/21 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/)

Dit is ook niet zoals is afgesproken destijds toen de expertgroep (eerder ihkv een zogenoemde HIA) werd voorgesteld: Marieke van Doorninck: 'Het moet een interdisciplinair team worden, met meerdere experts uit meerdere disciplines. Het moet ook niet door de politiek bepaald worden.'.

Vanuit onze contacten in de gemeenteraad is ons verteld dat het een zorgvuldig samengestelde groep zij zijn, een afspiegeling van de expertmeeting van begin dit jaar. Op die voorwaarde hebben – ook de coalitie partijen D66 en SP – ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden. Dat aan deze afspraken nu geen gevolg wordt gegeven lijkt politiek gezien een kwalijke zaak. Verder kunnen wij ons niet voorstellen dat de gemeenteraad deze onzorgvuldigheid accepteert.

Wij hopen dat jullie de stellingname willen heroverwegen en zullen kiezen voor inhoudelijke kracht binnen het expertteam.

Met vriendelijke groet, namens de Amsterdamse Artsen, 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Mail-bijlage.eml>

From: "5.1,2,e"
Sent: *Fri, 12 Nov 2021 10:35:53 +0200*
To: "5.1,2,e'" <5.1,2,e@eceat-projects.org>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e@aef.nl" <5.1,2,e@aef.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Experts voorgedragen door Windalarm*

Beste 5.1,2,e dank voor je voordachten. Ik zal deze delen met de voorzitters gezondheid en natuur. Ik zal ook de experts in kennis zetten van de voordracht door jullie.
Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e@eceat-projects.org>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 17:47
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>; 5.1,2,e@aef.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Onderwerp: Experts voorgedragen door Windalarm

Beste 5.1,2,e

Als expert voor de **natuurexpert** groep dragen we voor:

5.1,2,e Rijksuniversiteit Nijmegen en SOVON, 5.1,2,e

https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/ruud-foppen-benoemd-tot-bijzonder-hoogleraar

Als **expert gezondheid** dragen we voor
5.1,2,e
5.1,2,e@hetnet.nl
5.1,2,e
De 5.1,2,e heeft onlangs een analyse gemaakt van het RIVM rapport over windmolens en is dus goed ingelezen. Zijn expertise is met name op het beoordelen van medisch wetenschappelijke artikelen. Gezien het feit dat er weinig veldonderzoek in Nederland heeft plaatsgevonden (wat als zodanig zeer vreemd is gezien het aantal klachten en de aandacht in de media hiervoor) en het RIVM zich daardoor noodgedwongen baseert op interpretatie van buitenlandse onderzoeken voor de NL situatie is het van groot belang deze onderzoeken op hun waarde te kunnen schatten.

Wel willen we ook onze zorgen uiten over de samenstelling van de werkgroep gezondheid. Wij hadden begrepen dat deze uit onafhankelijke experts zou bestaan. Nu zijn er maar een paar geluids- / gezondheidsexperts die geen directe banden met de industrie of overheid hebben. Wij gaan er vanuit dat er alsnog een beroep op hun kennis wordt gedaan. De 5.1,2,e en de 5.1,2,e hadden graag met de andere teamleden om tafel gezeten.

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

Windalarm Amsterdam
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e@windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

From: "5.1,2,e "
Sent: Fri, 12 Nov 2021 10:43:58 +0200
To: "5.1,2,e @hetnet.nl'" <5.1,2,e @hetnet.nl>
Cc: "5.1,2,e @aef.nl" <5.1,2,e @aef.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Voordracht als expert gezondheid
Attachments: 20211012 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten_def.pdf

Geachte 5.1,2,e
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Windalarm (5.1,2,e) u voorgedragen als expert voor de expertgroep gezondheid in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie.

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten 5.1,2,e te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft wetenschappelijke expertise op gebied van gezondheidseffecten van windturbines en / of gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals windturbines door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van 125,- dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van € 125,- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de 5.1,2,e een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Met vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

afspraken via 5.1,2,e @amsterdam.nl

From: "5.1,2,e" <5.1,2,e@outlook.com>
Sent: Fri, 12 Nov 2021 11:04:39 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@eceat-projects.org>; "5.1,2,e@uva.nl" <5.1,2,e@uva.nl>; "5.1,2,e@aef.nl" <5.1,2,e@aef.nl>
Subject: Re: Samenstelling expertgroep

Dag 5.1,2,e

Het klopt, ik hoorde het van 5.1,2,e gisteren. Niets ten nadele van 5.1,2,e maar wij hadden toch graag de expertise van 5.1,2,e/5.1,2,e willen toevoegen; zij staan hier wb onderzoek op dit moment bovenaan. 5.1,2,e is inhoudelijk goed op de hoogte, maar niet met eigen onderzoekservaring op dit gebied. Ik vermoed dat 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e het ook prima had gevonden het met hen samen te doen, aangezien ze elkaar regelmatig raadplegen. Het is jammer dat de expertgroep nu is uitgedund en onvolledig is. Wij kunnen ons daar als artsen niet in vinden en willen er op deze manier niet achter staan; we snappen niet dat niet gekozen wordt voor maximaal mogelijke kwaliteit.

Hartelijke groet, 5.1,2,e

> Op 12 nov. 2021, om 09:48 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1,2,e
> je gaf gisteren al aan dat Windalarm waarschijnlijk een expert zou benoemen voor de expertgroep gezondheid.
>
> We gaan als gemeente op dit voorstel in en zullen hem vragen deel te nemen in de expertgroep. Ik heb zojuist de heer 5.1,2,e geïnformeerd dat hij voorgedragen is door Windalarm als expert.
>
> Vriendelijke groet, 5.1,2,e
>
> 5.1,2,e
> Coördinator RES Amsterdam
> Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
> **Gemeente Amsterdam**
> 5.1,2,e
>
> ---
>
> **Van:** 5.1,2,e
> **Verzonden:** donderdag 11 november 2021 16:53
> **Aan:** '5.1,2,e' <5.1,2,e@outlook.com>
> **CC:** 5.1,2,e <5.1,2,e@eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>; 5.1,2,e@aef.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
> **Onderwerp:** RE: Samenstelling expertgroep
>
> Beste 5.1,2,e
> Ik neem jullie besluit ter kennis en zal dus niet langer verwachten dat een (ander) expert door jullie (en Windalarm) wordt aangedragen. Via de secretaris 5.1,2,e heb ik contact gezocht met de voorzitter van de expertgroep en jullie besluit over gebracht.
>
> De 5.1,2,e zal zich beraden hoe hij tot een afgewogen advies kan komen. Mocht hij daarvoor contact willen zoeken met de groep artsen zal hij daarvoor zelf contact met jullie opnemen.
>
> In de klankbordgroep gezondheid, waarvan jij en andere uit de groep bezorgde artsen lid van zijn, verwacht ik dat terug gekoppeld wordt over de stand van zaken met betrekking tot de samenstelling van de expertgroep. En er komt ook kort de samenstelling van de klankbordgroep gezondheid aan de orde. Zoals je hebt kunnen lezen worden de

klankbordgroepen voorgezeten door bureau Public Mediation. Ik zal zelf niet aan deze groep deelnemen noch het voorzitterschap daarvan doen.

Ik zal Public Mediation uiteraard op de hoogte brengen van onze e-mail conversatie over de samenstelling van de expertgroep.
Verder is het aan de externe partijen die we daarvoor gevraagd hebben het gesprek in expertgroepen en klankbordgroepen te begeleiden.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 22:12
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e @aef.nl; 5.1.2,e @stibbe.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e en anderen,

Na overleg met de artsengroep hebben wij besloten hier op dit moment niet in mee te gaan. De expertgroep is op deze manier geen afspiegeling van de expertsessie die eerder dit jaar plaatsvond terwijl dit wel was afgesproken met de politici - nota bene vanuit de coalitie (!) - die zich hard hebben gemaakt voor deze expertgroep en op die voorwaarde vóór het vaststellen van de RES 2.0 hebben gestemd.

Wij vragen ons dan ook af of de betrokken politici en/of de gemeenteraad zich in deze gang van zaken kunnen vinden of hiervan op de hoogte zijn; dat willen wij graag weten.

Daarnaast omvat de expertgroep op deze manier, door het ontbreken van 5.1.2,e en 5.1.2,e niet de vereiste state-of-the-art kennis en is de expertgroep bovendien in deze samenstelling niet in balans waardoor wij er niet op vertrouwen dat besluiten in redelijk evenwicht kunnen worden genomen.

Verder wil ik nog aangeven dat in de maanden voor de zomervakantie 100-en mensen zich hebben uitgesproken tegen de plannen om windturbines te plaatsen nabij hun huizen waarbij de voornaamste zorgen lagen op het gebied van de gezondheid van henzelf en hun gezinsleden. Wij willen daarom niet instemmen met een expertgroep waarin belangrijke kennis ontbreekt. Dat voelt voor ons niet goed, niet medisch en niet wetenschappelijk.

Wij laten uiteraard Windalarm de keus om er voor te kiezen wèl een expert voor te dragen. Ook staan wij blijvend open voor overleg.

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1.2,e

> Op 10 nov. 2021, om 17:29 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
Graag laat ik jullie een duidelijke motivering toekomen van de samenstelling van de expertgroep die ik gisteren van de voorzitter via 5.1,2,e ontving.

5.1,2,e ik zal jouw wens voor gesprek, doorgeven aan de voorzitter en aan 5.1,2,e Jullie horen zsm terug of en wanneer dit zou kunnen.

Desondanks horen we graag uiterlijk morgen wie een mogelijk expert zou kunnen zijn in plaats van de 5.1,2,e
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 15:58
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl; 5.1,2,e @uva.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Hartelijk dank voor het bericht. Ik heb vandaag met 5.1,2,e en daarnaast met 5.1,2,e 5.1,2,e overlegd. 5.1,2,e wil niet los van 5.1,2,e in de commissie, hij had dit zelf ook al per mail verklaard. Hij gaat voor medische en wetenschappelijke volledigheid, samen met 5.1,2,e en 5.1,2,e; anders niet. Dit drietal vormt momenteel in ons land de top, wanneer het gaat over de gezondheidsaspecten van windturbines. U en de gemeenteraad krijgen hiermee de kans om dit onderwerp zorgvuldig te benaderen en ik zou graag willen weten waarom u daar niet voor kiest.

Bovendien hebben ook coalitiepartijen in de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden **op voorwaarde** dat er een krachtige expertgroep zou komen m.b.t. gezondheid; deze groep kon uit 4-6 personen bestaan, uit verschillende disciplines, gelijkend op de expertgroep die eerder dit jaar zitting had bij de expertsessie.

Bovendien is het gezien de zorgen van de inwoners aangaande hun gezondheid en de recente wetenschappelijke ontwikkelingen van belang hierin volledig te zijn zodat de commissie straks kan toewerken naar een verdedigbaar en gedragen voorstel.

Daarbij wil ik aangeven dat wij - aangezien we ons met de rug tegen de muur voelen staan - alleen nog onder protest kunnen proberen een expert voor te dragen.

Het lijkt ons in ieders belang om hier echt zorgvuldig mee om te gaan en ons ook te horen; **waarom wordt er niet voor gekozen de groep inhoudelijk zo volledig mogelijk te maken?** Wij zouden dit graag willen weten en bij voorkeur willen bespreken tijdens een gesprek met u en de voorzitter, de 5.1,2,e Wij hopen dat dat op korte termijn kan.

Hartelijke groet, mede namens de Amsterdamse Artsen en zoals overlegd met 5.1,2,e
5.1,2,e

Op 9 nov. 2021, om 15:31 heeft 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert.

Ik verzoek jullie vriendelijk om binnen twee dagen aan te geven wie 5.1,2,e kan benaderen als expert voor de eerste bijeenkomst op korte termijn, mocht de 5.1,2,e niet op de voordracht willen ingaan.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 11:01
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e
<5.1,2,e @outlook.com>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e @npbo.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Via 5.1,2,e begreep ik dat het voornemen is om niet in te gaan op zijn aanbod om samen met 5.1,2,e in de expertgroep zitting te nemen. Zoals 5.1,2,e liet weten bieden ze, samen met 5.1,2,e 5.1,2,e state-of-the-art kennis en kunnen zij gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de GGD/RIVM dit proces rondom verstandige besluitvorming aangaan. Voor het maken van redelijke keuzes heeft de expertgroep zodoende alle kennis in handen doordat een geluidswetenschapper (5.1,2,e), medicus/hoogleraar KNO (5.1,2,e

5.1,2,e) en audioloog/klinisch fysicus (5.1,2,e) aan de expertgroep deelnemen.

Wij als artsen hebben daar vertrouwen in en het is in de regel een vereiste dat het formeren van een dergelijke expertgroep gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en instemming.

We betreuren deze afwijzing zeer en eerlijk gezegd begrijpen we het ook niet goed. Het is toch in ieders belang om hier goede keuzes in te maken om fouten te vermijden en problemen te voorkomen? Zo nee, dan zouden wij graag willen weten waarom niet op dit aanbod voor maximale kennis wordt ingegaan. (zie artikel de Volkskrant 8/11/21 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/)

Dit is ook niet zoals is afgesproken destijds toen de expertgroep (eerder ihkv een zogenoemde HIA) werd voorgesteld: Marieke van Doorninck: 'Het moet een interdisciplinair team worden, met meerdere experts uit meerdere disciplines. Het moet ook niet door de politiek bepaald worden.'.

Vanuit onze contacten in de gemeenteraad is ons verteld dat het een zorgvuldig samengestelde groep zij zijn, een afspiegeling van de expertmeeting van begin dit jaar. Op die voorwaarde hebben – ook de coalitie partijen D66 en SP – ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden. Dat aan deze afspraken nu geen gevolg wordt gegeven lijkt politiek gezien een kwalijke zaak. Verder kunnen wij ons niet voorstellen dat de gemeenteraad deze onzorgvuldigheid accepteert.

Wij hopen dat jullie de stellingname willen heroverwegen en zullen kiezen voor inhoudelijke kracht binnen het expertteam.

Met vriendelijke groet, namens de Amsterdamse Artsen, 5.1,2,e
5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-

mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Mail-bijlage.eml>

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@outlook.com>
Sent: Sun, 14 Nov 2021 17:31:03 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@eceat-projects.org>; "5.1.2,e@aef.nl" <5.1.2,e@aef.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@public-mediation.nl>; "5.1.2,e@npbo.nl" <5.1.2,e@npbo.nl>
Subject: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e

Ik heb inderdaad via 5.1.2,e begrepen dat de 5.1.2,e is voorgedragen. Hoewel wij zijn epidemiologische kennis zeer waarderen en er op rekenen dat hij ongetwijfeld, naast 5.1.2,e van waarde kan zijn in de expertgroep, is hij geen inhoudelijk expert m.b.t. medisch-wetenschappelijke kennis en onderzoek rondom windturbinegeluid en gezondheid. Dit zijn in Nederland namelijk 5.1.2,e en 5.1.2,e Het is dan ook onbegrijpelijk dat men er voor kiest om deze expertise te laten schieten.

Ik heb al laten weten dat wij, na overleg met onze achterban, hebben besloten om op deze manier de expertgroep, vanwege het ontbreken van medisch-inhoudelijke kennis, uitermate onvolledig vinden en deze groep daarom dan ook niet willen ondersteunen. Het is niet zorgvuldig en dat terwijl door de politiek gevraagd was om een onafhankelijke en multidisciplinaire groep om zo tot een goed onderbouwde afweging te kunnen komen. Dit heeft ook de wethouder, Marieke van Doorninck, zo betoogd.

Wij zouden onze zorgen m.b.t. de expertgroep graag met de voorzitter, 5.1.2,e willen bespreken, want het is van belang dat hij van onze bezwaren op de hoogte is. Verder hebben wij zorgen, die wij goed kunnen onderbouwen, over de onafhankelijkheid van de door de GGD voorgedragen deelnemer aan de expertgroep. Ook dit zouden wij met de voorzitter willen bespreken. Bovendien willen wij de politiek graag op de hoogte brengen van deze gang van zaken, zodat zij straks niet onbedoeld instemmen met een onvolwaardige afweging rondom de gezondheidsaspecten van de windturbine plannen in Amsterdam.

Tenslotte wil ik aangeven dat het zeer belangrijk is dat dit proces aantoonbaar en onbetwist zorgvuldig plaatsvindt, dat is nu niet het geval. De bezorgde inwoners van onze stad hechten veel waarde aan onze inbreng en nu wij dit proces inhoudelijk niet willen steunen, zal dat het vertrouwen niet ten goede komen.

Graag willen wij in gesprek met de voorzitter van de expertgroep; zou u dit verzoek aan hem willen overbrengen aangezien wij niet over zijn contactgegevens beschikken?

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1.2,e

> Op 12 nov. 2021, om 09:48 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1.2,e
> je gaf gisteren al aan dat Windalarm waarschijnlijk een expert zou benoemen voor de expertgroep gezondheid.
>
> We gaan als gemeente op dit voorstel in en zullen hem vragen deel te nemen in de expertgroep. Ik heb zojuist de heer 5.1.2,e geïnformeerd dat hij voorgedragen is door Windalarm als expert.
>
> Vriendelijke groet, 5.1.2,e
>
> 5.1.2,e
> Coördinator RES Amsterdam
> Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
> **Gemeente Amsterdam**

5.1,2,e

Van: 5.1,2,e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:53
Aan: '5.1,2,e' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e
Ik neem jullie besluit ter kennis en zal dus niet langer verwachten dat een (ander) expert door jullie (en Windalarm) wordt aangedragen. Via de secretaris 5.1,2,e heb ik contact gezocht met de voorzitter van de expertgroep en jullie besluit over gebracht.

De 5.1,2,e zal zich beraden hoe hij tot een afgewogen advies kan komen. Mocht hij daarvoor contact willen zoeken met de groep artsen zal hij daarvoor zelf contact met jullie opnemen.

In de klankbordgroep gezondheid, waarvan jij en andere uit de groep bezorgde artsen lid van zijn, verwacht ik dat terug gekoppeld wordt over de stand van zaken met betrekking tot de samenstelling van de expertgroep. En er komt ook kort de samenstelling van de klankbordgroep gezondheid aan de orde. Zoals je hebt kunnen lezen worden de klankbordgroepen voorgezeten door bureau Public Mediation. Ik zal zelf niet aan deze groep deelnemen noch het voorzitterschap daarvan doen.

Ik zal Public Mediation uiteraard op de hoogte brengen van onze e-mail conversatie over de samenstelling van de expertgroep.
Verder is het aan de externe partijen die we daarvoor gevraagd hebben het gesprek in expertgroepen en klankbordgroepen te begeleiden.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 22:12
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e en anderen,

Na overleg met de artsengroep hebben wij besloten hier op dit moment niet in mee te gaan. De expertgroep is op deze manier geen afspiegeling van de expertsessie die eerder dit jaar plaatsvond terwijl dit wel was afgesproken met de politici - nota bene vanuit de coalitie (!) - die zich hard hebben gemaakt voor deze expertgroep en op die voorwaarde vóór het vaststellen van de RES 2.0 hebben gestemd.

Wij vragen ons dan ook af of de betrokken politici en/of de gemeenteraad zich in deze gang van zaken kunnen vinden of hiervan op de hoogte zijn; dat willen wij graag weten.

Daarnaast omvat de expertgroep op deze manier, door het ontbreken van 5.1,2,e en 5.1,2,e niet de vereiste state-of-the-art kennis en is de expertgroep bovendien in deze samenstelling niet in balans waardoor wij er niet op vertrouwen dat besluiten in redelijk evenwicht kunnen worden genomen.

Verder wil ik nog aangeven dat in de maanden voor de zomervakantie 100-en mensen zich hebben uitgesproken tegen de plannen om windturbines te plaatsen nabij hun huizen waarbij de voornaamste zorgen lagen op het gebied van de gezondheid van henzelf en hun gezinsleden. Wij willen daarom niet instemmen met een expertgroep waarin belangrijke kennis ontbreekt. Dat voelt voor ons niet goed, niet medisch en niet wetenschappelijk.

Wij laten uiteraard Windalarm de keus om er voor te kiezen wèl een expert voor te dragen. Ook staan wij blijvend open voor overleg.

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1,2,e

Op 10 nov. 2021, om 17:29 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
Graag laat ik jullie een duidelijke motivering toekomen van de samenstelling van de expertgroep die ik gisteren van de voorzitter via 5.1,2,e ontving.

5.1,2,e ik zal jouw wens voor gesprek, doorgeven aan de voorzitter en aan 5.1,2,e Jullie horen zsm terug of en wanneer dit zou kunnen.

Desondanks horen we graag uiterlijk morgen wie een mogelijk expert zou kunnen zijn in plaats van de 5.1,2,e
Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 15:58
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl; 5.1,2,e @uva.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Hartelijk dank voor het bericht. Ik heb vandaag met 5.1,2,e en daarnaast met 5.1,2,e 5.1,2,e overlegd. 5.1,2,e wil niet los van 5.1,2,e in de commissie, hij had dit zelf ook al per mail verklaard. Hij gaat voor medische en wetenschappelijke volledigheid, samen met 5.1,2,e en 5.1,2,e ; anders niet. Dit drietal vormt momenteel in ons land de top, wanneer het gaat over de gezondheidsaspecten van windturbines. U en de gemeenteraad krijgen hiermee de kans om dit onderwerp zorgvuldig te benaderen en ik zou graag willen weten waarom u daar niet voor kiest.

Bovendien hebben ook coalitiepartijen in de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden **op voorwaarde** dat er een krachtige expertgroep zou komen m.b.t. gezondheid; deze groep kon uit 4-6 personen bestaan, uit verschillende disciplines, gelijkend op de expertgroep die eerder dit jaar zitting had bij de expertsessie.

Bovendien is het gezien de zorgen van de inwoners aangaande hun gezondheid en de recente wetenschappelijke ontwikkelingen van belang hierin volledig te zijn zodat de commissie straks kan toewerken naar een verdedigbaar en gedragen voorstel.

Daarbij wil ik aangeven dat wij - aangezien we ons met de rug tegen de muur voelen staan - alleen nog onder protest kunnen proberen een expert voor te dragen.

Het lijkt ons in ieders belang om hier echt zorgvuldig mee om te gaan en ons ook te horen; **waarom wordt er niet voor gekozen de groep inhoudelijk zo volledig mogelijk te maken?** Wij zouden dit graag willen weten en bij voorkeur willen bespreken tijdens een gesprek met u en de voorzitter, de 5.1,2,e Wij hopen dat dat op korte termijn kan.

Hartelijke groet, mede namens de Amsterdamse Artsen en zoals overlegd met 5.1,2,e
5.1,2,e

Op 9 nov. 2021, om 15:31 heeft 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert.

Ik verzoek jullie vriendelijk om binnen twee dagen aan te geven wie 5.1,2,e kan benaderen als expert voor de eerste bijeenkomst op korte termijn, mocht de 5.1,2,e niet op de voordracht willen ingaan.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 11:01
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e

<5.1,2,e @outlook.com>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e @npbo.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Via 5.1,2,e begreep ik dat het voornemen is om niet in te gaan op zijn aanbod om samen met 5.1,2,e in de expertgroep zitting te nemen. Zoals 5.1,2,e liet weten bieden ze, samen met 5.1,2,e 5.1,2,e state-of-the-art kennis en kunnen zij gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de GGD/RIVM dit proces rondom verstandige besluitvorming aangaan. Voor het maken van redelijke keuzes heeft de expertgroep zodoende alle kennis in handen doordat een geluidswetenschapper (5.1,2,e), medicus/hoogleraar KNO (dhr 5.1,2,e) en audioloog/klinisch fysicus (5.1,2,e) aan de expertgroep deelnemen.

Wij als artsen hebben daar vertrouwen in en het is in de regel een vereiste dat het formeren van een dergelijke expertgroep gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en instemming.

We betreuren deze afwijzing zeer en eerlijk gezegd begrijpen we het ook niet goed. Het is toch in ieders belang om hier goede keuzes in te maken om fouten te vermijden en problemen te voorkomen? Zo nee, dan zouden wij graag willen weten waarom niet op dit aanbod voor maximale kennis wordt ingegaan. (zie artikel de Volkskrant 8/11/21 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/)

Dit is ook niet zoals is afgesproken destijds toen de expertgroep (eerder ihkv een zogenoemde HIA) werd voorgesteld: Marieke van Doorninck: 'Het moet een interdisciplinair team worden, met meerdere experts uit meerdere disciplines. Het moet ook niet door de politiek bepaald worden.'.

Vanuit onze contacten in de gemeenteraad is ons verteld dat het een zorgvuldig samengestelde groep zij zijn, een afspiegeling van de expertmeeting van begin dit jaar. Op die voorwaarde hebben – ook de coalitie partijen D66 en SP – ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden. Dat aan deze afspraken nu geen gevolg wordt gegeven lijkt politiek gezien een kwalijke zaak. Verder kunnen wij ons niet voorstellen dat de gemeenteraad deze onzorgvuldigheid accepteert.

Wij hopen dat jullie de stellingname willen heroverwegen en zullen kiezen voor inhoudelijke kracht binnen het expertteam.

Met vriendelijke groet, namens de Amsterdamse Artsen, 5.1.2,e

5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Mail-bijlage.eml>

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e"
Sent: Mon, 15 Nov 2021 11:25:15 +0200
To: "5.1.2,e"" <5.1.2,e@outlook.com>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e" <5.1.2,e@eceat-projects.org>; "5.1.2,e@aef.nl" <5.1.2,e@aef.nl>
Subject: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e
Je vraagt of ik je verzoek en je zorg wil delen met de voorzitter van de expertgroep.

Ik zie dat je in cc reeds 5.1.2,e gezet hebt. Hij voert het secretariaat namens de voorzitter en zal je verzoek bij de 5.1.2,e onder de aandacht brengen. Een aparte e-mail aan 5.1.2,e is dus dan niet nodig.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

PS De 5.1.2,e en 5.1.2,e hebben geen rol in de samenstelling van de **expert**groepen, alleen voor de **klankbord**groepen. Ik heb hen daarom uit de mailwisseling verwijderd.

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@outlook.com>
Verzonden: zondag 14 november 2021 16:31
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e@eceat-projects.org>; 5.1.2,e@aef.nl; 5.1.2,e 5.1.2,e <5.1.2,e@public-mediation.nl>; 5.1.2,e@npbo.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e

Ik heb inderdaad via 5.1.2,e begrepen dat de 5.1.2,e is voorgedragen. Hoewel wij zijn epidemiologische kennis zeer waarderen en er op rekenen dat hij ongetwijfeld, naast 5.1.2,e van waarde kan zijn in de expertgroep, is hij geen inhoudelijk expert m.b.t. medisch-wetenschappelijke kennis en onderzoek rondom windturbinegeluid en gezondheid. Dit zijn in Nederland namelijk 5.1.2,e en 5.1.2,e Het is dan ook onbegrijpelijk dat men er voor kiest om deze expertise te laten schieten.

Ik heb al laten weten dat wij, na overleg met onze achterban, hebben besloten om op deze manier de expertgroep, vanwege het ontbreken van medisch-inhoudelijke kennis, uitermate onvolledig vinden en deze groep daarom dan ook niet willen ondersteunen. Het is niet zorgvuldig en dat terwijl door de politiek gevraagd was om een onafhankelijke en multidisciplinaire groep om zo tot een goed onderbouwde afweging te kunnen komen. Dit heeft ook de wethouder, Marieke van Doorninck, zo betoogd.

Wij zouden onze zorgen m.b.t. de expertgroep graag met de voorzitter, 5.1.2,e willen bespreken, want het is van belang dat hij van onze bezwaren op de hoogte is. Verder hebben wij zorgen, die wij goed kunnen onderbouwen, over de onafhankelijkheid van de door de GGD voorgedragen deelnemer aan de expertgroep. Ook dit zouden wij met de voorzitter willen bespreken. Bovendien willen wij de politiek graag op de hoogte brengen van deze gang van zaken, zodat zij straks niet onbedoeld instemmen met een onvolwaardige afweging rondom de gezondheidsaspecten van de windturbine plannen in Amsterdam.

Tenslotte wil ik aangeven dat het zeer belangrijk is dat dit proces aantoonbaar en onbetwist zorgvuldig plaatsvindt, dat is nu niet het geval. De bezorgde inwoners van onze stad hechten veel waarde aan onze inbreng en nu wij dit proces inhoudelijk niet willen steunen, zal dat het vertrouwen niet ten goede komen.

Graag willen wij in gesprek met de voorzitter van de expertgroep; zou u dit verzoek aan hem willen overbrengen aangezien wij niet over zijn contactgegevens beschikken?

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1,2,e

Op 12 nov. 2021, om 09:48 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e
je gaf gisteren al aan dat Windalarm waarschijnlijk een expert zou benoemen voor de expertgroep gezondheid.

We gaan als gemeente op dit voorstel in en zullen hem vragen deel te nemen in de expertgroep. Ik heb zojuist de heer 5.1,2,e geïnformeerd dat hij voorgedragen is door Windalarm als expert.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:53
Aan: '5.1,2,e' <5.1,2,e @outlook.com>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e
Ik neem jullie besluit ter kennis en zal dus niet langer verwachten dat een (ander) expert door jullie (en Windalarm) wordt aangedragen. Via de secretaris 5.1,2,e heb ik contact gezocht met de voorzitter van de expertgroep en jullie besluit over gebracht.

De 5.1,2,e zal zich beraden hoe hij tot een afgewogen advies kan komen. Mocht hij daarvoor contact willen zoeken met de groep artsen zal hij daarvoor zelf contact met jullie opnemen.

In de klankbordgroep gezondheid, waarvan jij en andere uit de groep bezorgde artsen lid van zijn, verwacht ik dat terug gekoppeld wordt over de stand van zaken met betrekking tot de samenstelling van de expertgroep. En er komt ook kort de samenstelling van de klankbordgroep gezondheid aan de orde. Zoals je hebt kunnen lezen worden de klankbordgroepen voorgezeten door bureau Public Mediation. Ik zal zelf niet aan deze groep deelnemen noch het voorzitterschap daarvan doen.

Ik zal Public Mediation uiteraard op de hoogte brengen van onze e-mail conversatie over de samenstelling van de expertgroep.
Verder is het aan de externe partijen die we daarvoor gevraagd hebben het gesprek in expertgroepen en klankbordgroepen te begeleiden.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 22:12
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e en anderen,

Na overleg met de artsengroep hebben wij besloten hier op dit moment niet in mee te gaan. De expertgroep is op deze manier geen afspiegeling van de expertsessie die eerder dit jaar plaatsvond terwijl dit wel was afgesproken met de politici - nota bene vanuit de coalitie (!) - die zich hard hebben gemaakt voor deze expertgroep en op die voorwaarde vóór het vaststellen van de RES 2.0 hebben gestemd.

Wij vragen ons dan ook af of de betrokken politici en/of de gemeenteraad zich in deze gang van zaken kunnen vinden of hiervan op de hoogte zijn; dat willen wij graag weten.

Daarnaast omvat de expertgroep op deze manier, door het ontbreken van 5.1,2,e en 5.1,2,e niet de vereiste state-of-the-art kennis en is de expertgroep bovendien in deze samenstelling niet in balans waardoor wij er niet op vertrouwen dat besluiten in redelijk evenwicht kunnen worden genomen.

Verder wil ik nog aangeven dat in de maanden voor de zomervakantie 100-en mensen zich hebben uitgesproken tegen de plannen om windturbines te plaatsen nabij hun huizen waarbij de voornaamste zorgen lagen op het gebied van de gezondheid van henzelf en hun gezinsleden. Wij willen daarom niet instemmen met een expertgroep waarin belangrijke kennis ontbreekt. Dat voelt voor ons niet goed, niet medisch en niet wetenschappelijk.

Wij laten uiteraard Windalarm de keus om er voor te kiezen wèl een expert voor te dragen. Ook staan wij blijvend open voor overleg.

Hartelijke groet, namens de Amsterdamse artsen, 5.1,2,e

> Op 10 nov. 2021, om 17:29 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
> Graag laat ik jullie een duidelijke motivering toekomen van de samenstelling van de expertgroep die ik gisteren van de voorzitter via 5.1,2,e ontving.
>
> 5.1,2,e ik zal jouw wens voor gesprek, doorgeven aan de voorzitter en aan 5.1,2,e Jullie horen zsm terug of en wanneer dit zou kunnen.

Desondanks horen we graag uiterlijk morgen wie een mogelijk expert zou kunnen zijn in plaats van de 5.1,2,e

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 15:58
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e @stibbe.nl; 5.1,2,e @uva.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Hartelijk dank voor het bericht. Ik heb vandaag met 5.1,2,e en daarnaast met 5.1,2,e 5.1,2,e overlegd. 5.1,2,e wil niet los van 5.1,2,e in de commissie, hij had dit zelf ook al per mail verklaard. Hij gaat voor medische en wetenschappelijke volledigheid, samen met 5.1,2,e en 5.1,2,e; anders niet. Dit drietal vormt momenteel in ons land de top, wanneer het gaat over de gezondheidsaspecten van windturbines. U en de gemeenteraad krijgen hiermee de kans om dit onderwerp zorgvuldig te benaderen en ik zou graag willen weten waarom u daar niet voor kiest.

Bovendien hebben ook coalitiepartijen in de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden **op voorwaarde** dat er een krachtige expertgroep zou komen m.b.t. gezondheid; deze groep kon uit 4-6 personen bestaan, uit verschillende disciplines, gelijkend op de expertgroep die eerder dit jaar zitting had bij de expertsessie.

Bovendien is het gezien de zorgen van de inwoners aangaande hun gezondheid en de recente wetenschappelijke ontwikkelingen van belang hierin volledig te zijn zodat de commissie straks kan toewerken naar een verdedigbaar en gedragen voorstel.

Daarbij wil ik aangeven dat wij - aangezien we ons met de rug tegen de muur voelen staan - alleen nog onder protest kunnen proberen een expert voor te dragen.

Het lijkt ons in ieders belang om hier echt zorgvuldig mee om te gaan en ons ook te horen; **waarom wordt er niet voor gekozen de groep inhoudelijk zo volledig mogelijk te maken?** Wij zouden dit graag willen weten en bij voorkeur willen bespreken tijdens een gesprek met u en de voorzitter, de 5.1,2,e Wij hopen dat dat op korte termijn kan.

Hartelijke groet, mede namens de Amsterdamse Artsen en zoals overlegd met 5.1,2,e 5.1,2,e

Op 9 nov. 2021, om 15:31 heeft 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1,2,e beste 5.1,2,e en anderen,
De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert.

Ik verzoek jullie vriendelijk om binnen twee dagen aan te geven wie 5.1,2,e kan benaderen als expert voor de eerste bijeenkomst op korte termijn, mocht de 5.1,2,e niet op de voordracht willen ingaan.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 11:01
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @eceat-projects.org>; 5.1,2,e
<5.1,2,e @outlook.com>; 5.1,2,e @lumc.nl; 5.1,2,e @aef.nl; 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e @npbo.nl; 5.1,2,e <5.1,2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e beste anderen,

Via 5.1,2,e begreep ik dat het voornemen is om niet in te gaan op zijn aanbod om samen met 5.1,2,e in de expertgroep zitting te nemen. Zoals 5.1,2,e liet weten bieden ze, samen met 5.1,2,e 5.1,2,e state-of-the-art kennis en kunnen zij gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de GGD/RIVM dit proces rondom verstandige besluitvorming aangaan. Voor het maken van redelijke keuzes heeft de expertgroep zodoende alle kennis in handen doordat een geluidswetenschapper (5.1,2,e), medicus/hoogleraar KNO (dhr 5.1,2,e) en audioloog/klinisch fysicus (5.1,2,e) aan de expertgroep deelnemen.

Wij als artsen hebben daar vertrouwen in en het is in de regel een vereiste dat het formeren van een dergelijke expertgroep gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en instemming.

We betreuren deze afwijzing zeer en eerlijk gezegd begrijpen we het ook niet goed. Het is toch in ieders belang om hier goede keuzes in te maken om fouten te vermijden en problemen te voorkomen? Zo nee, dan zouden wij graag willen weten waarom niet op dit aanbod voor maximale kennis wordt ingegaan. (zie artikel de Volkskrant 8/11/21 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/)

Dit is ook niet zoals is afgesproken destijds toen de expertgroep (eerder ihkv een zogenoemde HIA) werd voorgesteld: Marieke van Doorninck: 'Het moet een interdisciplinair team worden, met meerdere experts uit meerdere disciplines. Het moet ook niet door de politiek bepaald worden.'.

Vanuit onze contacten in de gemeenteraad is ons verteld dat het een zorgvuldig samengestelde groep zij zijn, een afspiegeling van de expertmeeting van begin dit jaar. Op die voorwaarde hebben – ook de coalitie partijen D66 en SP – ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden. Dat aan deze afspraken nu geen gevolg wordt gegeven lijkt politiek gezien een kwalijke zaak. Verder kunnen wij ons niet voorstellen dat de gemeenteraad deze onzorgvuldigheid accepteert.

Wij hopen dat jullie de stellingname willen heroverwegen en zullen kiezen voor inhoudelijke kracht binnen het expertteam.

Met vriendelijke groet, namens de Amsterdamse Artsen, 5.1,2,e

5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Mail-bijlage.eml>

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@aef.nl>
Sent: Mon, 15 Nov 2021 13:33:19 +0200
To: "5.1.2,e@xs4all.nl" <5.1.2,e@xs4all.nl>; "5.1.2,e@hetnet.nl" <5.1.2,e@hetnet.nl>; "5.1.2,e@mundonovo.nl" <5.1.2,e@mundonovo.nl>; "5.1.2," <5.1.2,e@ggd.amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2," <5.1.2,e@aef.nl>
Subject: Expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

Beste leden van de expertgroep Gezondheidseffecten windturbines,

Onlangs zijn jullie door de gemeente Amsterdam benaderd om deel te nemen aan de expertgroep *'Gezondheidseffecten windturbines'* en sinds vorige week donderdag is de expertgroep compleet. Hieronder voor de volledigheid de samenstelling van de expertgroep:

5.1.2,e (onafhankelijk voorzitter)
5.1.2,e (expert GGD)
5.1.2,e (expert voorgedragen door windcoöperaties)
5.1.2,e (expert voorgedragen door Windalarm)
5.1.2,e en 5.1.2,e (secretariaat ter ondersteuning van expertgroep)

Als het goed is hebben jullie inmiddels kennisgemaakt met mijn collega 5.1.2,e en/of mij. Wij zullen vanuit het onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) de vergaderingen van de expertgroep organiseren, daar verslagen van maken, voorbereidende stukken aanleveren en op basis van het gesprek in de expertgroep een rapportage maken.

Graag plannen we op korte termijn de eerste bijeenkomst in zodat we met elkaar kunnen kennismaken, de beoogde werkwijze kunnen doornemen en het eerste inhoudelijk stuk kunnen bespreken. Gezien de aanscherping van de coronaregels vindt de bijeenkomst digitaal via MS Teams plaats. De bijeenkomst duurt 2 uur. Willen jullie hiervoor in onderstaand overzicht aangeven op welke momenten jullie beschikbaar zijn?

Deelnemers	5.1.2,e	5.1.2,e 5.1.2,e	5.1.2,e	5.1.2,e
Woensdag 24 nov 13.00-18.00 uur	[Ja/nee/van ... tot ...]			
Donderdag 25 nov 8.00-10.00 uur				
Donderdag 25 nov 16.00-18.00 uur				
Vrijdag 26 nov 9.00-13.00 uur				
Vrijdag 26 nov 16.00-18.00 uur				

Op een later moment neemt onze collega 5.1.2,e vanuit het secretariaat van AEF contact op om de andere expertgroep bijeenkomsten te plannen.

Alvast dank voor de reactie en we zien elkaar hopelijk volgende week!

Vriendelijke groet,

5.1.2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix

T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1,2,e"
Sent: Wed, 24 Nov 2021 17:55:14 +0200
To: "5.1,2,e @xs4all.nl'" <5.1,2,e @xs4all.nl>; "5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl> 5.1,2,e @aef.nl)" <5.1,2,e @aef.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: Gezondheid in afwegingskader

Beste 5.1,2,e en 5.1,2,e

Zoals in de opdracht van de expertgroepen besproken, wordt eind november/begin december de eerste input verwacht vanuit gezondheid en natuur op het afwegingskader. Dit is vooruitlopend op het definitieve advies van de expertgroepen begin 2022.

De 70% versie van dit afwegingskader wordt uiterlijk **29 november** met jullie gedeeld.
We zullen in de week van 29 november ook een afspraak prikken om het aan jullie toe te lichten. Voor deze afspraak gaan we uit van de aanwezigheid van de voorzitter en secretaris.

Vervolgens is er tot **uiterlijk 10 december** gelegenheid om hier op te reageren en input voor te leveren.

Wat verwachten wij?
Een eerste check van de expertgroep op het onderwerp gezondheid zoals dat nu in het afwegingskader is opgenomen (reken op max 10 pagina's leeswerk), en of daar wat jullie betreft nog belangrijke omissies is zitten.
Dit zou beperkte tijd moeten kosten en de reactie kan in een kort memo (max 2 a4) worden meegegeven.

We hopen dat het lukt om hier rekening mee te houden bij de planning van de expertgroep.

Als jullie vragen hebben dan kunnen deze aan mij worden gesteld of natuurlijk tijdens de afspraak komende week wanneer we het afwegingskader nader toelichten.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Procesmanager RES/Wind Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. 5.1,2,e @amsterdam.nl
T. 5.1,2,e

From: "5.1,2,e "
Sent: *Tue, 30 Nov 2021 13:45:26 +0200*
To: "5.1,2,e @xs4all.nl'" <5.1,2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: *RE: Samenstelling expertgroep*
Attachments: *20211026 Aanstellingsbrief 5.1,2,e getekend.pdf*

Beste 5.1,2,e
Volgens mij was het bijgesloten brief. Mocht het toch een andere brief betreffen, zal ik bij de collega's navragen, die de financiële administratie doen.

Vriendelijke groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e @xs4all.nl <5.1,2,e @xs4all.nl>
Verzonden: dinsdag 30 november 2021 12:43
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e
Even een boekhoudkundig vraagje.
Een week of 2/3 geleden heb ik per post een brief van de financiële afdeling van de gemeente gekregen over mijn werkzaamheden als voorzitter van de expertgroep. In de laatste alinea werd gevraagd om nog een offerte uit te brengen.
Die brief is zoek geraakt. Kun jij achterhalen wie die brief verstuurd heeft en vragen of ik die brief nog een keer per mail kan ontvangen?

Bij voorbaat veel dank!

Met vriendelijke groet,
5.1,2,e

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 17:32
Aan: '5.1,2,e @xs4all.nl' <5.1,2,e @xs4all.nl>
CC: 5.1,2,e @aef.nl
Onderwerp: FW: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1,2,e
ik ontving een foutmelding op de e-mail adressen, die in de mail benoemd waren.
Ik weet niet of je onderstaande mailwisseling hebt ontvangen of niet, vandaar nog een keer via mij.

Ik zal met 5.1,2,e afstemmen over het verzoek van 5.1,2,e
Groet, 5.1,2,e

5.1,2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1,2,e

Van: 5.1.2,e
Verzonden: woensdag 10 november 2021 17:30
Aan: '5.1.2,e' <5.1.2,e@outlook.com>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e@aef.nl; 5.1.2,e@stibbe.nl; 5.1.2,e@uva.nl
Onderwerp: RE: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e beste 5.1.2,e en anderen,
Graag laat ik jullie een duidelijke motivering toekomen van de samenstelling van de expertgroep die ik gisteren van de voorzitter via 5.1.2,e ontving.

5.1.2,e ik zal jouw wens voor gesprek, doorgeven aan de voorzitter en aan 5.1.2,e Jullie horen zsm terug of en wanneer dit zou kunnen.

Desondanks horen we graag uiterlijk morgen wie een mogelijk expert zou kunnen zijn in plaats van de 5.1.2,e
Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@outlook.com>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 15:58
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e@eceat-projects.org>; 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>; 5.1.2,e@aef.nl; 5.1.2,e@stibbe.nl; 5.1.2,e@uva.nl
Onderwerp: Re: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e beste anderen,

Hartelijk dank voor het bericht. Ik heb vandaag met 5.1.2,e en daarnaast met 5.1.2,e overlegd. 5.1.2,e 5.1.2,e wil niet los van 5.1.2,e in de commissie, hij had dit zelf ook al per mail verklaard. Hij gaat voor medische en wetenschappelijke volledigheid, samen met 5.1.2,e en 5.1.2,e; anders niet. Dit drietal vormt momenteel in ons land de top, wanneer het gaat over de gezondheidsaspecten van windturbines. U en de gemeenteraad krijgen hiermee de kans om dit onderwerp zorgvuldig te benaderen en ik zou graag willen weten waarom u daar niet voor kiest.

Bovendien hebben ook coalitiepartijen in de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden **op voorwaarde** dat er een krachtige expertgroep zou komen m.b.t. gezondheid; deze groep kon uit 4-6 personen bestaan, uit verschillende disciplines, gelijkend op de expertgroep die eerder dit jaar zitting had bij de expertsessie.

Bovendien is het gezien de zorgen van de inwoners aangaande hun gezondheid en de recente wetenschappelijke ontwikkelingen van belang hierin volledig te zijn zodat de commissie straks kan toewerken naar een verdedigbaar en gedragen voorstel.

Daarbij wil ik aangeven dat wij - aangezien we ons met de rug tegen de muur voelen staan - alleen nog onder protest kunnen proberen een expert voor te dragen.

Het lijkt ons in ieders belang om hier echt zorgvuldig mee om te gaan en ons ook te horen; **waarom wordt er niet voor gekozen de groep inhoudelijk zo volledig mogelijk te maken?** Wij zouden dit graag willen weten en bij

voorkeur willen bespreken tijdens een gesprek met u en de voorzitter, de 5.1.2,e Wij hopen dat dat op korte termijn kan.

Hartelijke groet, mede namens de Amsterdamse Artsen en zoals overlegd met 5.1.2,e

Op 9 nov. 2021, om 15:31 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2,e beste 5.1.2,e en anderen,
De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert.

Ik verzoek jullie vriendelijk om binnen twee dagen aan te geven wie 5.1.2,e kan benaderen als expert voor de eerste bijeenkomst op korte termijn, mocht de 5.1.2,e niet op de voordracht willen ingaan.

Vriendelijke groet, 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 11:01
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @eceat-projects.org>; 5.1.2,e 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>; 5.1.2,e @lumc.nl; 5.1.2,e @aef.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e @npbo.nl; 5.1.2,e <5.1.2,e @public-mediation.nl>
Onderwerp: Samenstelling expertgroep

Beste 5.1.2,e beste anderen,

Via 5.1.2,e begreep ik dat het voornemen is om niet in te gaan op zijn aanbod om samen met 5.1.2,e in de expertgroep zitting te nemen. Zoals 5.1.2,e liet weten bieden ze, samen met 5.1.2,e state-of-the-art kennis en kunnen zij gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de GGD/RIVM dit proces rondom verstandige besluitvorming aangaan. Voor het maken van redelijke keuzes heeft de expertgroep zodoende alle kennis in handen doordat een geluidswetenschapper (5.1.2,e), medicus/hoogleraar KNO (5.1.2,e) en audioloog/klinisch fysicus (5.1.2,e) aan de expertgroep deelnemen.

Wij als artsen hebben daar vertrouwen in en het is in de regel een vereiste dat het formeren van een dergelijke expertgroep gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en instemming.

We betreuren deze afwijzing zeer en eerlijk gezegd begrijpen we het ook niet goed. Het is toch in ieders belang om hier goede keuzes in te maken om fouten te vermijden en problemen te voorkomen? Zo nee, dan zouden wij graag willen weten waarom niet op dit aanbod voor maximale kennis wordt ingegaan. (zie artikel de Volkskrant 8/11/21 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/franse-rechter-erkent-windmolensyndroom-en-geeft-omwonenden-een-ton-compensatie~b4c25f40/)

Dit is ook niet zoals is afgesproken destijds toen de expertgroep (eerder ihkv een zogenoemde HIA) werd voorgesteld: Marieke van Doorninck: 'Het moet een interdisciplinair team worden, met meerdere experts uit meerdere disciplines. Het moet ook niet door de politiek bepaald worden.'.

Vanuit onze contacten in de gemeenteraad is ons verteld dat het een zorgvuldig samengestelde groep zij zijn, een afspiegeling van de expertmeeting van begin dit jaar. Op die voorwaarde hebben – ook de coalitie partijen D66 en SP – ingestemd met het vaststellen van de zoekgebieden. Dat aan deze afspraken nu geen gevolg wordt gegeven lijkt politiek gezien een kwalijke zaak. Verder kunnen wij ons niet voorstellen dat de gemeenteraad deze onzorgvuldigheid accepteert.

Wij hopen dat jullie de stellingname willen heroverwegen en zullen kiezen voor inhoudelijke kracht binnen het expertteam.

Met vriendelijke groet, namens de Amsterdamse Artsen, 5.1.2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e" <5.1.2,e@outlook.com>
Sent: Mon, 13 Dec 2021 12:18:08 +0200
To: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e" <5.1.2,e@amsterdam.nl>; "5.1.2,e@aef.nl" <5.1.2,e@aef.nl>
Subject: Re: expertgroep

Beste 5.1.2,e

Hartelijk dank voor het antwoord. Hierbij komen de volgende vragen op: 'De gemeente' is een ruim begrip, is daar iets meer over te zeggen? Welke gemeenteraadsleden/wethouder(s) hebben dit besloten? Is de gemeenteraad over deze gang van zaken duidelijk geïnformeerd en hebben zij ingestemd met deze afgeslankte expertgroep?

Er is namelijk in de gemeenteraad door wethouder 5.1.2,e* aangegeven dat de commissie divers moest zijn en niet door de politiek bepaald. Ook hebben overige coalitie partijen ingestemd met het vaststellen van de RES 1.0 op voorwaarde dat er een goede afweging mbt gezondheid zou worden gemaakt; ik weet namelijk dat er door hen voorgesteld was juist een diverse expertgroep in te stellen een dat ze daarom mee zijn gegaan in het proces.

*Hier heeft de wethouder het vanaf 7:32 uur over de deelnemers aan de gezondheidswerkgroep: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/775490/Beraadslagende%20raadsvergadering%2026-05-2021

Hartelijk dank en vriendelijke groet, 5.1.2,e namens de Amsterdamse Artsen.

> Op 8 dec. 2021, om 17:46 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1.2,e
> zoals eerder aangegeven heeft de gemeente de samenstelling van de expertgroep bepaald. In overleg met de onafhankelijke voorzitter is de samenstelling bekrachtigd.
>
> De gemeente heeft duidelijk aangegeven dat twee partijen gevraagd zijn om ieder één expert aan te dragen voor de expertgroep gezondheid in het kader van de RES/ wind reflectiefase. Windalarm (samen met de groep bezorgde artsen) is een van de twee partijen. De energiecoöperaties van Amsterdam Wind de andere. Daarnaast levert de gemeente een expert op gebied van beleid en stelt de gemeente een onafhankelijke voorzitter aan, 5.1.2,e
>
> Vriendelijke groet, 5.1.2,e
>
> 5.1.2,e
> Coördinator RES Amsterdam
> Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
> Gemeente Amsterdam
> 5.1.2,e
>
> -----Oorspronkelijk bericht-----
> Van: 5.1.2,e <5.1.2,e@outlook.com>
> Verzonden: woensdag 8 december 2021 14:04
> Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e@amsterdam.nl>

CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e @aef.nl
Onderwerp: Re: expertgroep

Beste 5.1,2,e
Lukt het je nog om een antwoord te geven op mijn vraag? Bij voorbaat dank!
Hartelijke groet, 5.1,2,e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 6 dec. 2021 om 10:19 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com> het volgende geschreven:
>
> Beste 5.1,2,e
>
> Graag zou ik willen weten op wiens verzoek of voorwaarden er is besloten de expertgroep uit slechts 3 personen te laten bestaan. Zou je me dat kunnen laten weten?
>
> Hartelijke groet, 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1.2,e " <5.1.2,e @aef.nl>
Sent: Thu, 23 Dec 2021 10:33:59 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Klankbordgroep gezondheid/ aangepaste reactie

Beste 5.1.2,e en 5.1.2,e

Ter informatie de mail die 5.1.2,e vanochtend heeft verstuurd aan 5.1.2,e de voorzitter van de klankbordgroep. Hij reageert daarmee op het daaronder bijgevoegde verzoek dat 5.1.2,e namens de klankbordgroep aan de expertgroep had gericht.

Een vriendelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1.2,e @aef.nl | www.aef.nl

Van: 5.1.2,e
Verzonden: donderdag 23 december 2021 09:29
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @public-mediation.nl>
CC: 5.1.2,e @xs4all.nl
Onderwerp: Klankbordgroep gezondheid/ aangepaste reactie

Beste 5.1.2,e

Wij hebben dinsdag in de vergadering van de expertgroep gesproken over je mail van 15 december met daarin een verzoek van de klankbordgroep. Ik merk dat in de discussie over windturbines in Amsterdam veel emoties spelen en begrijp dat. Het maakt blijkbaar dat het vertrouwen in het proces tussen betrokken bewoners(-organisaties) en de gemeente broos is. Dat slaat terug op het vertrouwen in de reflectie waarvoor de gemeente heeft gekozen en het daarmee samenhangende proces.

Als voorzitter van de expertgroep over gezondheidseffecten van windturbines benadruk ik graag dat wij een onafhankelijke expertgroep zijn. De leden van de expertgroep zijn voorgedragen vanuit verschillende achtergronden, maar dragen bij aan het advies op grond van hun expertise zonder last of ruggenspraak. Ik heb de leden van de expertgroep stuk voor stuk leren kennen als onderzoekers die in hun professionele loopbaan al jaren zijn toegewijd om de gezondheidseffecten van ruimtelijke ingrepen – waaronder het plaatsen van windturbines - zorgvuldig in beeld brengen. De adviezen worden na uitgebreide gedachtewisseling bij voorkeur in onderlinge overeenstemming uitgebracht. Indien dat niet mocht lukken, zullen eventuele minderheidsstandpunten gemotiveerd worden opgenomen.

Ik heb eerder in de klankbordgroep onze werkwijze toegelicht. Nu er vanuit de klankbordgroep nog aanvullend vragen leven over de wijze waarop wij tot ons advies komen, zijn wij graag bereid nog een keer als voltallige expertgroep met de leden van de klankbordgroep te spreken. Dat zou kunnen aan het begin van onze komende vergadering op woensdag 19 januari as (aanvang 14.00 uur). Daarnaast wisselen wij als expertgroep graag met de klankbordgroep van gedachten over ons advies, wanneer dat in concept gereed is.

De beraadslagingen van de expertgroep zijn het meest waardevol als het een vrije en open gedachtewisseling in een veilige omgeving is. Wij voelen daarom niet voor een buitenring bij onze beraadslaging. Wel zullen de verslagen van de expertgroep na afloop openbaar worden gemaakt. Ook voelt de expertgroep niet voor één thema dat als proef wordt voorgelegd. Dat zou

strijdig zijn met de onafhankelijkheid van de expertgroep en doet af aan de samenhang die bestaat tussen de verschillende te behandelen aspecten en onderwerpen.

In het werkproces van de expertgroep doorlopen wij drie stappen, waarbij we beginnen met het bestaande beleidsdenken over gezondheidseffecten van windturbines aan de hand van wet- en regelgeving en veel gebruikte rapportages in beeld te brengen. In stap 2 brengen we geuite zorg- en vraagpunten in beeld en in stap 3 beoordelen wij vanuit de expertise van onze leden en de beschikbare literatuur of daar aanvullende inzichten over beschikbaar zijn en of aanvullende beleidsregels geadviseerd kunnen of moeten worden. Voorts doorlopen wij een zorgvuldig proces van hoor en wederhoor, zodat de klankbordgroep daadwerkelijk als klankbord voor de expertgroep kan functioneren. Voor de doorloop van ons proces is het nu van belang dat de klankbordgroep aangeeft of zij nog zorg- en vraagpunten heeft, naast de zeven reeds door ons geïdentificeerde punten. Wij nodigen jullie uit om zoals eerder besproken op korte termijn te komen met een beperkt aantal aanvullende punten waar de expertgroep zich over kan buigen.

Wij vertrouwen erop op deze wijze goed aan de behoefte vanuit de klankbordgroep aan een zorgvuldig proces tegemoet te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e
Voorzitter expertgroep gezondheidseffecten
windturbines Amsterdam

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @public-mediation.nl>
Verzonden: woensdag 15 december 2021 16:34
Aan: 5.1,2,e @xs4all.nl
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>
Onderwerp: Klankbordgroep gezondheid

Beste 5.1,2,e

De klankborgroep gezondheid stelt vragen over de eigen toegevoegde waarde in relatie tot het werk van de expertgroep. Daarbij zijn er ook vragen over de samenstelling, werkwijze en onafhankelijkheid van de experts. Het ontbreekt simpelweg aan vertrouwen in dit proces. Nu is dat een lastig begrip want een goed gesprek over vertrouwen wil nog niet zeggen dat het daarmee ook ontstaat. Daar is meer voor nodig. Een suggestie vanuit de groep was dan ook dat zij graag kennis willen maken met de experts en hun werkwijze. Men heeft mij gevraagd om bij de voorzitter na te gaan of het mogelijk is om een vraag over het omgaan met ‘gezondheidseffecten voor gebruikers van volkstuinen’ aan hen voor te leggen om te horen hoe zij daarmee omgaan. Nu kan dat verzoek gezien worden als een “examen” van de experts. Ik zie het zelf als een poging om zicht te krijgen op de intenties en de competenties van de experts. Mijn vraag is dan ook: zou zo’n kennismaking mogelijk zijn en zo ja, hoe geven we die dan vorm? Tegenvoorstellen om aan vertrouwen te winnen zijn uiteraard ook welkom, bijvoorbeeld de aanwezigheid van klankbordgroepleden in de buitenring.

Wat betreft de onderwerpen die de groep wil meegeven aan de experts is een brede inventarisatie gedaan van vragen. We hebben er deze week over gesproken maar het bleek onmogelijk om daar met de groep nu al een schifting in te maken. Het zijn meer dan 20 pagina’s geworden met vragen rijp en groen door elkaar. Een van de deelnemers heeft op zich genomen om de vragen te ordenen en kwam tot het volgende:

> “Ik tel ca. 120 vragen. Met als toelichting: ik weet niet of de lijst compleet is (moet dat nog nagaan), het cijfer is nog niet helemaal precies want in sommige bijdragen staan op het eerste zicht al heel veel vragen, terwijl andere veel uitleg bieden maar in verhouding minder vragen (ik ga dit nog, zoals aangekondigd, in overleg met de vragenstellers zelf wat structureren om het overzichtelijker te maken)
> - van die 120 vragen gaan er maar liefst 70 (!)over het 'gangbare beleid' zonder enige verwijzing naar Amsterdam. Iets meer dan 40 gaan over specifiek Amsterdamse omstandigheden en hoe het plaatsen van windturbines (enz.) hier zouden uitpakken. Iets minder dan 10 zitten daar wat tussenin.
>
> Het zijn ruwe getallen en heel wat van die 70 'algemene' vragen zijn natuurlijk ingegeven (ook al staat het er niet bij) door bezorgdheid over wat de toepassing van 'gangbaar beleid' hier zou betekenen.

Toch lijkt het mij belangrijk - vandaar deze mail - dat deze opbrengst van onze vragenstellerij al snel gemeld wordt aan de expertgroep en haar voorzitter. De vele vragen over het 'gangbare' lijken immers zeker een reactie op de eenzijdige toonzetting van de startnotitie. En het zou ons werk (als KBG én XPG) een stuk gemakkelijker maken - in elk geval veel heen en weer besparen - als de XPG op ons verzoek zou ingaan om haar antwoorden op de adviesvraag van de gemeente consequent niet alleen vanuit het gangbare beleid te beredeneren maar óók en evenwichtig vanuit het andere, meer op voorzorg gestoeld gezichtspunt.

De vraag zit 'm in de staart. Met het oog op de passage in het regeerakkoord over afstandsnormen komt dit wellicht weer in een nieuw daglicht te staan.

Tenslotte; verschillende klankbordgroepleden hebben vandaag en brief* aan de gemeenteraad gestuurd waarin zij vragen om voorwaarden op het vlak van o.a. gezondheid. Marieke moet hierop handelen. Ik verwacht dat de vraag aan de experts daarmee aan zwaarte wint en dat daarmee wellicht ook meer tijd ontstaat om tot een advies te komen.

Groet, 5.1.2,e

---

*)

Aan de gemeenteraadsleden van Amsterdam

Het stadsbestuur wil 17 windturbines binnen de gemeentegrenzen plaatsen om duurzame windenergie op te wekken. De meeste hiervan komen dicht bij bewoners die aan de randen van de stad wonen, bij bewoners van omliggende gemeenten, bij de volkstuinen, en in recreatiegebieden. Daarover is het afgelopen jaar weerstand ontstaan. De gemeente heeft daarom voor komende maanden een reflectiefase ingepland; verschillende klankbordgroepen gaan input geven voor een afwegingskader, zodat de gemeenteraad een verstandige beslissing kan nemen.

Als deelnemers aan de klankbordgroepen komen we hierbij met een gezamenlijk statement:

"Wij zijn allen inwoners van Amsterdam en omliggende gemeenten, of behartigen via onze organisatie een grote groep inwoners, volkstuinders, recreanten, of toekomstige bewoners van nieuwbouwwijken. Sommige van ons zijn tegenstanders van de plannen, andere zijn voorstanders onder voorwaarden. We zullen tijdens de reflectiefase in de klankbordgroepen allemaal met onze eigen argumenten komen, voor of tegen windturbines binnen de gemeentegrenzen. Op basis van klimaatzorgen, woningwaarde, gezondheidsoverwegingen, leefbaarheid, biodiversiteit, of welke individuele afweging dan ook."

"Los van deze individuele wensen en belangen, vinden wij dat de uiteindelijke afweging moet voldoen aan enkele basisvoorwaarden. Daarom stellen wij de volgende minimumvoorwaarden aan het afwegingskader dat in deze reflectiefase gemaakt wordt:"

1) Tijdens de reflectiefase wordt de geschiktheid van de zoekgebieden onderzocht. Als de zoekgebieden allemaal niet geschikt blijken, mogen er geen windturbines komen.

De reflectiefase is bedoeld om te reflecteren, dit betekent dat de uitkomst nog niet vast staat. De gemeenteraad heeft alleen zoekgebieden vastgesteld, en nu wordt gekeken of de gebieden geschikt zijn. Het afwegingskader moet daarom de mogelijkheid open houden dat er alleen windturbines op ruime afstand van bewoning komen, bijvoorbeeld in de haven.

2) Voor een goede afweging moeten de verwachte gezondheidseffecten van windturbine-overlast in kaart gebracht worden. Zolang dat niet gebeurd is, mogen er geen onomkeerbare stappen gezet worden.

Nergens ter wereld worden er zulke hoge windturbines zo dicht bij stedelijke bebouwing neergezet. Deze windturbines geven overlast (geluid, licht en permanente beweging), waarvan de precieze effecten nog onderzocht moeten worden. Zoals RIVM zelf toegeeft, en zoals de Tweede Kamer met grote meerderheid heeft besloten, is er eerst aanvullend onderzoek nodig om een goede afweging te kunnen maken. Aanvullend onafhankelijk onderzoek moet de gezondheidsrisico's in kaart brengen, zodat er een goede afweging gemaakt kan worden tussen maatschappelijke kosten en baten.

3) Er kunnen alleen windturbines geplaatst worden indien vastgesteld wordt dat de biodiversiteit en het landschap van Amsterdam er niet onder lijdt.

We kunnen de klimaatcrisis niet oplossen door die van natuur te verergeren. Windturbines kunnen alleen geplaatst worden indien populaties van onder andere vogels en vleermuizen niet achteruit gaan, niet doodvliegen tegen de wieken, gedood worden door drukverschillen of hun leefgebied verstoord zien worden. Hierbij moet het voorzorgsprincipe worden toegepast. Amsterdam heeft een verplichting voor het beschermen van biodiversiteit, en het beschermen van de groene en blauwe of open ruimte voor het welzijn van haar burgers.

"Wij roepen de gemeenteraadsleden op om zich te scharen achter deze drie zeer redelijke eisen voor het afwegingskader van windenergie in Amsterdam. Zij moeten van het college eisen dat het een verantwoorde afweging maakt."

5.1,2,e
Public Mediation
Unravelling public controversies
Cabralstraat 1, Amsterdam
5.1,2,e
www.public-mediation.nl

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Sent: Wed, 19 Jan 2022 12:47:44 +0200
To: "5.1,2,e @mundonovo.nl" <5.1,2,e @mundonovo.nl>; "5.1,2,e "
<5.1,2,e @ggd.amsterdam.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @hetnet.nl>
Cc: "5.1,2,e @xs4all.nl" <5.1,2,e @xs4all.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Subject: Voorziene aanpassing opdracht

Beste leden van de expertgroep,

Afgelopen week heeft de voorzitter van de expertgroep – samen met mij – zoals afgesproken een gesprek gehad over de consequenties van het nationale coalitieakkoord voor onze opdracht. Daarin is vastgelegd, dat er landelijke normen komen voor de bouw van windturbines op land. Op de achtergrond speelt een rol dat de Raad van State het Activiteitenbesluit buiten werking heeft gesteld, omdat er geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State geeft aan dat gemeente wel verder kunnen met plaatsing van windturbines op basis van lokale afweging die goed onderbouwd worden.

De gemeente heeft aangegeven dat het goed mogelijk is dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Zij vindt het gezien de opgave en de planning die voor de gemeente in het kader van de RES is opgenomen, niet wenselijk om gedurende die tijd geen verdere besluitvorming over de plaatsing van windturbines te laten plaatsvinden in afwachting van nieuwe landelijke normen. Bovendien laten landelijke normen nog de ruimte voor aanvullende lokale afwegingen in het ruimtelijk beleid rond windturbines – zo land die maar binnen de landelijke normen passen. De gemeente heeft de expertgroep daarom gevraagd voort te gaan met haar advies. Omdat zij wel goed rekening wil houden met de gewijzigde omstandigheden zal zij de opdracht aan de expertgroep aanpassen.

De expertgroep zal hierover op korte termijn een brief ontvangen. Op basis van ons gesprek valt te verwachten dat de opdracht globaal als volgt zal luiden:
“Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. *Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?*
2. *Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze, daarvoor uit te voeren onderzoek (bijv. MER) en/of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam?*
3. *Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?”*

De gemeente vraagt de expertgroep om bij de uitvoering van haar opdracht rekening te houden met de zorg en vragen vanuit de stad, zoals die in kaart zijn gebracht en vanuit de klankbordgroep naar voren worden gebracht.

Omdat de gemeente niet in staat is al voor onze vergadering de aangekondigde brief aan de expertgroep te zenden, is het zinvol langs deze weg jullie te informeren over de afspraken die tijdens het gesprek met de gemeente hierover zijn gemaakt. Wij spreken elkaar vanmiddag verder over de consequenties van de beoogde aanpassing van de opdracht.

5.1,2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1,2,e @aef.nl | www.aef.nl

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "RESAmsterdam"
Sent: Thu, 20 Jan 2022 16:41:22 +0200
To: "5.1.2,e @xs4all.nl'" <5.1.2,e @xs4all.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: Bevestigingsbrief aangepaste opdracht als Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid
Attachments: 220120_Aangepaste opdracht 5.1.2,e .pdf

Geachte 5.1.2,e

In de bijlage vindt u de bevestigingsbrief voor de aangepaste opdracht als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e @amsterdam.nl
T. 5.1.2,e

afspraken via 5.1.2,e @amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1018 XA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 2758, 1018 XA Amsterdam

VERTROUWELIJK/PERSOONLIJK

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e

Datum	20 januari 2022
Ons kenmerk	Aangepaste opdracht voorzitter Expertgroep Gezondheid
Uw kenmerk	
Behandeld door	5.1,2,e
Kopie aan	5.1,2,e
Bijlage(n)	0

Onderwerp Aangepaste opdracht

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid,

Geachte 5.1,2,e

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.
Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.
In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.
Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling

en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.
Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?
3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.
Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Sent: Fri, 18 Feb 2022 14:35:51 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e @amsterdam.nl" <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Deelname expertgroep
Attachments: Brief voorzitter EG-def.docx

Ter info

Van: 5.1,2,e @xs4all.nl <5.1,2,e @xs4all.nl>
Verzonden: vrijdag 18 februari 2022 13:27
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @aef.nl>; '5.1,2,e ' <5.1,2,e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1,2,e @mundonovo.nl
Onderwerp: FW: Deelname expertgroep

Ter info

Van: 5.1,2,e @hetnet.nl <5.1,2,e @hetnet.nl>
Verzonden: donderdag 17 februari 2022 22:11
Aan: 5.1,2,e @xs4all.nl
CC: '5.1,2,e ' <5.1,2,e @eceat-projects.org>
Onderwerp: Deelname expertgroep

Geachte 5.1,2,e gelieve in de bijlage een brief aan te treffen over mijn deelname aan de expertgroep.

Gr 5.1,2,e

5.1,2,e arts n.p.-epidemioloog
Tel. 5.1,2,e
Mob 5.1,2,e
www.hetpillenprobleem.nl

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

5.1,2,e *arts n.p.-epidemioloog*
5.1,2,e
5.1,2,e Utrecht
Tel. 5.1,2,e
Mob. 5.1,2,e
e-mail: 5.1,2,e @hetnet.nl

Utrecht 17 februari 2022

Geachte voorzitter expertgroep, beste 5.1,2,e

Met veel ongenoegen zie ik mij genoodzaakt mij tot u te wenden over de gang van zaken in de expertgroep. Al enige malen heb ik mij hierover geuit in de groep. De documenten die het secretariaat gisteren heeft rondgestuurd zijn voor mij onacceptabel. Ik had het secretariaat ruim een week geleden een bericht gestuurd, conform hetgeen ik in de expertgroep had gecommuniceerd, dat ik het belangrijk vind dat de beweringen die in het document worden gedaan met wetenschappelijke referenties worden onderbouwd en dat de wetenschappelijke literatuur tot op heden moet worden bijgewerkt en meegenomen in het document. Dat is niet gebeurd. Het voorliggende document is in feite een kopie van het RIVM-rapport en de WHO-richtlijn. Van enig inzicht in wetenschap en wetenschappelijke onderbouwing is geen spoor te bekennen. Eerder heb ik voor Windwiki hierover een methodologische beoordeling gegeven.

De zeer korte termijn van ruim een dag zijn uiteraard onvoldoende om een document op zijn wetenschappelijke waarde te kunnen beoordelen. Maar dat is kennelijk ook niet van belang aangezien er geen wetenschappelijke discussie kan en mag worden gevoerd.

Dit laatste punt is voor mij essentieel. Daar waar het om de gezondheid van mensen gaat, en in het bijzonder kinderen en adolescenten, is het van groot belang dat de wetenschappelijke artikelen op hun validiteit en sterkte van wetenschappelijk bewijs worden getoetst. Deze discussie kan in de groep niet worden gevoerd, zoals door de andere leden en ook door u zijn geuit. Ik trek mij daarom terug uit deze groep en wens ook geen minderheidsstandpunt in te nemen.

Ik stuur een kopie van deze brief ook naar de voorzitter van Windalarm namens wie ik in de expertgroep zitting heb genomen.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

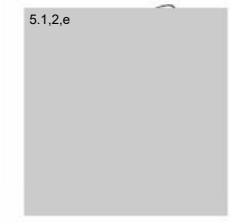

From: "5.1,2,e "
Sent: Tue, 22 Feb 2022 16:49:05 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>; "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Expertgroep gezondheid

Ha 5.1,2,e

Dank voor je snelle reactie. Zouden jullie wel kort kunnen reageren met een ontvangstbevestiging en aangeven dat na de vakantie zo snel mogelijk contact met hen opgenomen wordt?

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e
Bestuursadviseur

Email: 5.1,2,e **@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 22 februari 2022 15:44
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Expertgroep gezondheid

Dag 5.1,2,e en 5.1,2,e

Inderdaad 5.1,2,e en 5.1,2,e hebben een welverdiend weekje vrij na de uitputtingsslag van afgelopen tijd.

Helder dat er een gesprek gevoerd moet worden, oa met 5.1,2,e om het vervolg te bepalen. Op dit moment is er echter simpelweg niemand aanwezig die dit gesprek goed kan voeren.

Het komt er helaas dus op neer dat dit volgende week opgepakt zal worden. Ik zie niet in hoe we dit anders kunnen doen.

Groet,
5.1,2,e

Outlook voor iOS downloaden

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: Tuesday, February 22, 2022 3:35:46 PM
Aan: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Expertgroep gezondheid

Dag 5.1,2,e en 5.1,2,e

Dit moet inderdaad snel opgepakt worden. 5.1,2,e en 5.1,2,e zijn volgens mij allebei vrij deze week. Het is goed als er al deze week contact wordt gelegd vanuit R&D. Dus verzoek aan @5.1,2,e om even te kijken wie dit kan oppakken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2,e
Bestuursadviseur

Email: 5.1.2,e @amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 22 februari 2022 12:58
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Expertgroep gezondheid

Niet mee wachten nee, 5.1.2,e moet snelcontact opnemen.
Ik zou denken dat zij met 5.1.2,e moeten gaan praten hoe in leen lacune moet worden voorzien, die heeft daar ideeen over.
5.1.2,e

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 22 feb. 2022 om 12:45 heeft Secretariaat Wethouder Doorninck
> <5.1.2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Hi beide,
>
> Zie onderstaand een afspraakverzoek.
> Kan dit door 5.1.2,e worden opgepakt of nemen we deze mee in het agendaoverleg?
>
> Hoor graag, dank.
>
> Groet,
> 5.1.2,e
>
> ---
>
> **Van:** 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
> **Verzonden:** dinsdag 22 februari 2022 10:03
> **Aan:** Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1.2,e @amsterdam.nl>
> **Onderwerp:** Fwd: Expertgroep gezondheid
>
> Begin doorgestuurd bericht:
>
> **Van:** 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
> **Onderwerp: Expertgroep gezondheid**
> **Datum:** 22 februari 2022 om 10:02:04 CET
> **Aan:** "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>,
> 5.1.2,e @amsterdam.nl

Kopie: 5.1,2,e <5.1,2,e @xs4all.nl>, RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte 5.1,2,e

Zoals bekend is de 5.1,2,e uit de expertgroep gezondheid gestapt. Hiermee wordt onze onvrede en vrees dat met de keuze voor een dergelijke onevenwichtige expertgroep - overigens tegen alle beloftes en afspraken in - dit niet tot een zorgvuldig opgesteld advies zou kunnen leiden, bewaarheid.

Omdat destijds door de artsen niemand is voorgedragen, vanwege deze onvrede, willen wij heel graag zo spoedig mogelijk in overleg om te bespreken hoe het verder moet en hoe het beter kan. Gisteren in de klankbordgroep gezondheid was men het er unaniem over eens dat het uitermate teleurstellend is dat het zo is gelopen, zowel voor- (2) als tegenstanders (11) van windenergie in woonwijken pleitten voor een goede oplossing en het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid. U bent dit als beleidsmakers ook verplicht, want gemeentes mogen weliswaar eigen normen ontwikkelen, maar moeten dit dan wel zorgvuldig doen.

Onze vraag is daarom: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Hartelijke groet, namens de indieners raadsadres Windturbines en Gezondheid, 5.1,2,e 5.1,2,e en 5.1,2,e

From: "5.1.2,e " <5.1.2,e @aef.nl>
Sent: Thu, 3 Mar 2022 18:19:28 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: FW: Expertgroep gezondheid
Attachments: Zienswijze van Windwiki NRD planMER windturbine bepaling leefomgeving.pdf

Dag 5.1.2,e
Dank voor het toezenden van deze vier mailtjes. Toch wel goed om vast te stellen dat geen van dezwe vier berichten ter kennis zijn gebracht van de expertgroep.
Een hartelijke groet,

5.1.2,e

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | Direct 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
5.1.2,e @aef.nl | www.aef.nl

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 maart 2022 16:50
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @aef.nl>
Onderwerp: FW: Expertgroep gezondheid

Dag 5.1.2,e
Ter info ook voor jullie.
Groet,
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl>
Verzonden: dinsdag 1 maart 2022 10:40
Aan: Doorninck, Marieke van <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Kukenheim, Simone <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e Wethouder Doorninck <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: RESAmsterdam 5.1.2,e amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Onderwerp: RE: Expertgroep gezondheid

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte mevrouw Kukenheim, geachte 5.1.2,e geachte 5.1.2,e

Gisteravond hadden wij als kbg Gezondheid het gesprek met 5.1.2,e Kort gezegd was dit teleurstellend.

Wij begrepen dat de gemeente door wil met de expertgroep bestaande uit de huidige 3 leden (5.1.2,e 5.1.2,e) en dat de samenstelling voldoende wordt geacht om tot een conceptadvies te komen. Met een voorzitter met als achtergrond milieurecht en 2 overgebleven leden met als achtergrond gezondheidskunde vinden wij deze samenstelling echter niet voldoende en niet multidisciplinair.

Het conceptadvies zou dan ter review worden aangeboden aan een medicus van buitenaf, die geen lid is en ook geen lid wordt van de expertgroep. 5.1.2,e gaf aan dat hij, na samenspraak met de gemeente, deze externe medicus uit mag kiezen, eventueel met input van de andere 2 expertgroepleden.

Op mijn vraag aan welke criteria deze medicus dan zou moeten doen had 5.1,2,e geen duidelijk antwoord, behalve dat deze medicus een goede reputatie zou moeten hebben en kennis had van het onderwerp.
Op mijn vraag of er nog met de gemeente is besproken om de tijdslijnen te verlegen zodat er een of meer medici aan de expertgroep konden toegevoegd als volwaardig lid kwam het antwoord dat dit niet besproken is, omdat de gemeente de tijdslijnen niet verder aan wil passen.

Wij pleitten daarom nogmaals voor het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid, inclusief een medisch expert op dit gebied. Onze vraag is daarom nog steeds: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Tot slot sluit ik ter informatie het document "Zienswijze van Windwiki op de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving'" bij. Dit gedetailleerde document toont aan dat nog veel onderzoek nodig is, heeft betrekking op de toekomstige landelijke normen en zal daarom ook betrekking hebben op Amsterdam.

Met vriendelijke groet

5.1,2,e en 5.1,2,e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Datum: 23 februari 2022 om 13:31:52 CET
Aan: " 5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Kopie: Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1,2,e @amsterdam.nl>, 5.1,2,e 5.1,2,e <5.1,2,e @linkedin.com>
Onderwerp: Antw: Expertgroep gezondheid

Geachte 5.1,2,e beste 5.1,2,e

Bedankt voor het antwoord. Wij zullen het gesprek van komende maandag afwachten in de hoop en verwachting dat het goed zal worden opgelost en er zonder overleg geen overige besluiten worden genomen over de samenstelling van de expertgroep. Mochten er daarna nog zorgen overblijven, dan komen we er op terug.

Hartelijke groet, 5.1,2,e

Op 23 feb. 2022, om 09:41 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Geachte 5.1,2,e en 5.1,2,e de 5.1,2,e

Op verzoek van Wethouder Van Doorninck reageer ik op uw e-mail van 22 februari jl.

De wethouder heeft kennisgenomen van uw zorgen over de ontwikkelingen van de expertgroep Gezondheid en heeft uw verzoek om in gesprek te gaan gehoord. De wethouder heeft daarbij ook vernomen dat de 5.1,2,e een gesprek aan de klankborgroep Gezondheid heeft toegezegd om toelichting te geven op de recente ontwikkelingen omtrent de samenstelling van de expertgroep. Dit gesprek vindt aankomende maandag plaats. De wethouder stelt voor om eerst dit gesprek met de heer 5.1,2,e af te wachten.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

E: [redacted]@amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Verzonden: dinsdag 22 februari 2022 10:03
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck
<[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Expertgroep gezondheid

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: Expertgroep gezondheid
Datum: 22 februari 2022 om 10:02:04 CET
Aan: "[redacted]"
<[redacted]@amsterdam.nl>, M.van.Doorninck@amsterdam.nl
Kopie: [redacted] <[redacted]@xs4all.nl>, RESAmsterdam [redacted]amsterdam.nl>

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte [redacted]

Zoals bekend is de [redacted] uit de expertgroep gezondheid gestapt. Hiermee wordt onze onvrede en vrees dat met de keuze voor een dergelijke onevenwichtige expertgroep - overigens tegen alle beloftes en afspraken in - dit niet tot een zorgvuldig opgesteld advies zou kunnen leiden, bewaarheid.

Omdat destijds door de artsen niemand is voorgedragen, vanwege deze onvrede, willen wij heel graag zo spoedig mogelijk in overleg om te bespreken hoe het verder moet en hoe het beter kan. Gisteren in de klankbordgroep gezondheid was men het er unaniem over eens dat het uitermate teleurstellend is dat het zo is gelopen, zowel voor- (2) als tegenstanders (11) van windenergie in woonwijken pleitten voor een goede oplossing en het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid. U bent dit als beleidsmakers ook verplicht, want gemeentes mogen weliswaar eigen normen ontwikkelen, maar moeten dit dan wel zorgvuldig doen.

Onze vraag is daarom: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Hartelijke groet, namens de indieners raadsadres Windturbines en Gezondheid, 5.1,2,e en 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1,2,e"
Sent: Thu, 10 Mar 2022 18:11:56 +0200
To: "5.1,2,e @outlook.com'" <5.1,2,e @outlook.com>; "5.1,2,e '" <5.1,2,e @xs4all.nl>
Cc: "RESAmsterdam" 5.1,2,e amsterdam.nl>; "5.1,2,e @online.nl'" <5.1,2,e @online.nl>
Subject: FW: Expertgroep gezondheid
Attachments: 20220218 Reactie uittreden 5.1,2,e concept.docx

Geachte 5.1,2,e en 5.1,2,e 5.1,2,e

Hierbij reageer ik op uw mail van vrijdag 4 maart jl. en van dinsdag 1 maart jl. Deze laatste was onder andere gericht aan wethouder Van Doorninck. De wethouder heeft mij gevraagd beide mails te beantwoorden.

De expertgroepen natuur en gezondheid zijn gevraagd om tijdens de reflectiefase een document op stellen met een of meerdere adviezen aan de gemeente over de te onderzoeken elementen in de plan-MER. Beide groepen werken momenteel hard aan een conceptadvies, zullen dit bespreken met de klankbordgroepen en daarna een definitief advies opleveren aan de gemeente.

Een van de leden van de expertgroep gezondheid, de 5.1,2,e heeft eind februari laten weten niet langer deel te nemen aan de expertgroep.
De gemeente betreurt dit, maar heeft alle vertrouwen in de voorgesteld zorgvuldige aanpak van de expertgroep om het advies af te ronden. Alvorens het advies met de klankbordgroep gezondheid te bespreken, zal de expertgroep een ter zake kundige medicus uitnodigen te reflecteren op haar advies. Na het gesprek met de klankbordgroep zal de expertgroep haar advies afronden en aan de gemeente aanbieden. De gemeente heeft vertrouwen in het proces en vertrouwt er op dat de expertgroep de reactie van de klankbordgroep op haar advies met een duidelijke toelichting zal verwerken.

In de bijlage vindt u de reactie van de expertgroep op het vertrek van een van de leden.

Vriendelijke groet,

5.1,2,e
Senior Omgevingsmanager
5.1,2,e

ma. t/m do.

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 4 maart 2022 16:06
Aan: RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>
CC: Doorninck, Marieke van <5.1,2,e @amsterdam.nl>; Kukenheim, Simone <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl>; 5.1,2,e

Wethouder Doorninck <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl>
Onderwerp: Re: Expertgroep gezondheid

Bericht n.a.v. telefonisch contact met 5.1.2,e

Geachte RESteam, geachte lezers in de cc,

Vanmorgen nam u contact op om uit te leggen dat wij vooralsnog geen afspraak kunnen maken om de kwestie rondom de invulling van de expertgroep te bespreken. Dit omdat het vakantie is geweest en er nog geen tijd voor was. Graag wil ik nog op schrift laten weten dat wij dit ten zeerste betreuren en dat het ons bovendien daarom verbaast dat de expertgroep ogenschijnlijk wèl met grote haast tot een rapport moet komen. Wij vragen u daarom om voor het normeringsproces meer tijd te nemen en om onze wens om mee te kunnen beslissen over de verdere invulling van de expertgroep, na het vertrek van 5.1.2,e aan te horen en serieus te nemen.

Het is daarom uitermate teleurstellend dat wij nog niet met de wethouder(s) van gedachten kunnen wisselen en versterkt onze grote zorgen die wij al hadden m.b.t. het proces. Wij willen u daarom vriendelijk verzoeken vanwege de benodigde zorgvuldigheid - immers gemeenten mogen hun eigen normen bepalen, mits dit op zorgvuldige wijze gebeurt - een pas op de plaats te maken, opdat verstandige vervolgstappen kunnen worden gezet.

Wij hopen op een spoedige reactie van uw kant, hartelijke groet, mede namens 5.1.2,e
5.1.2,e

Op 1 mrt. 2022, om 10:40 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte mevrouw Kukenheim, geachte 5.1.2,e geachte mevrouw 5.1.2,e

Gisteravond hadden wij als kbg Gezondheid het gesprek met 5.1.2,e Kort gezegd was dit teleurstellend.

Wij begrepen dat de gemeente door wil met de expertgroep bestaande uit de huidige 3 leden (5.1.2,e 5.1.2,e) en dat de samenstelling voldoende wordt geacht om tot een conceptadvies te komen. Met een voorzitter met als achtergrond milieurecht en 2 overgebleven leden met als achtergrond gezondheidskunde vinden wij deze samenstelling echter niet voldoende en niet multidisciplinair.

Het conceptadvies zou dan ter review worden aangeboden aan een medicus van buitenaf, die geen lid is en ook geen lid wordt van de expertgroep. 5.1.2,e gaf aan dat hij, na samenspraak met de gemeente, deze externe medicus uit mag kiezen, eventueel met input van de andere 2 expertgroepleden.

Op mijn vraag aan welke criteria deze medicus dan zou moeten doen had 5.1.2,e geen duidelijk antwoord, behalve dat deze medicus een goede reputatie zou moeten hebben en kennis had van het onderwerp.
Op mijn vraag of er nog met de gemeente is besproken om de tijdslijnen te verlegen zodat er een of meer medici aan de expertgroep konden toegevoegd als volwaardig lid kwam het antwoord dat dit niet besproken is, omdat de gemeente de tijdslijnen niet verder aan wil passen.

Wij pleitten daarom nogmaals voor het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid, inclusief een medisch expert op dit gebied. Onze vraag is daarom nog steeds: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1.2,e werd voorgedragen.

Tot slot sluit ik ter informatie het document “Zienswijze van Windwiki op de ‘Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving’” bij. Dit gedetailleerde document toont aan dat nog veel onderzoek nodig is, heeft betrekking op de toekomstige landelijke normen en zal daarom ook betrekking hebben op Amsterdam.

Met vriendelijke groet

5.1,2,e en 5.1,2,e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Datum: 23 februari 2022 om 13:31:52 CET
Aan: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Kopie: Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1,2,e @amsterdam.nl>, 5.1,2,e <5.1,2,e @linkedin.com>
Onderwerp: Antw: Expertgroep gezondheid

Geachte 5.1,2,e beste 5.1,2,e

Bedankt voor het antwoord. Wij zullen het gesprek van komende maandag afwachten in de hoop en verwachting dat het goed zal worden opgelost en er zonder overleg geen overige besluiten worden genomen over de samenstelling van de expertgroep. Mochten er daarna nog zorgen overblijven, dan komen we er op terug.

Hartelijke groet, 5.1,2,e

Op 23 feb. 2022, om 09:41 heeft 5.1,2,e <5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Geachte 5.1,2,e en 5.1,2,e de 5.1,2,e

Op verzoek van Wethouder Van Doorninck reageer ik op uw e-mail van 22 februari jl.

De wethouder heeft kennisgenomen van uw zorgen over de ontwikkelingen van de expertgroep Gezondheid en heeft uw verzoek om in gesprek te gaan gehoord. De wethouder heeft daarbij ook vernomen dat de 5.1,2,e een gesprek aan de klankborgroep Gezondheid heeft toegezegd om toelichting te geven op de recente ontwikkelingen omtrent de samenstelling van de expertgroep. Dit gesprek vindt aankomende maandag plaats. De wethouder stelt voor om eerst dit gesprek met de heer 5.1,2,e af te wachten.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

E: 5.1,2,e @amsterdam.nl

Volg ons via

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 22 februari 2022 10:03
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck
<5.1.2.e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Expertgroep gezondheid

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2.e
<5.1.2.e @outlook.com>
Onderwerp: Expertgroep gezondheid
Datum: 22 februari 2022 om 10:02:04 CET
Aan: "5.1.2.e "
<5.1.2.e @amsterdam.nl>, M.van.Doorninck@amsterdam.nl
Kopie: 5.1.2.e <5.1.2.e @xs4all.nl>, RESAmsterdam
5.1.2.e @amsterdam.nl>

Geachte mevrouw van Doorninck, 5.1.2.e

Zoals bekend is de 5.1.2.e uit de expertgroep gezondheid gestapt. Hiermee wordt onze onvrede en vrees dat met de keuze voor een dergelijke onevenwichtige expertgroep - overigens tegen alle beloftes en afspraken in - dit niet tot een zorgvuldig opgesteld advies zou kunnen leiden, bewaarheid.

Omdat destijds door de artsen niemand is voorgedragen, vanwege deze onvrede, willen wij heel graag zo spoedig mogelijk in overleg om te bespreken hoe het verder moet en hoe het beter kan. Gisteren in de klankbordgroep gezondheid was men het er unaniem over eens dat het uitermate teleurstellend is dat het zo is gelopen, zowel voor- (2) als tegenstanders (11) van windenergie in woonwijken pleitten voor een goede oplossing en het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid. U bent dit als beleidsmakers ook verplicht, want gemeentes mogen weliswaar eigen normen ontwikkelen, maar moeten dit dan wel zorgvuldig doen.

Onze vraag is daarom: wanneer kunnen wij hierover in

gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Hartelijke groet, namens de indieners raadsadres Windturbines en Gezondheid, 5.1,2,e en 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Zienswijze van Windwiki NRD planMER windturbine bepaling leefomgeving.pdf>

Reactie op terugtrekken 5.1,2,e uit expertgroep Gezondheidseffecten

De 5.1,2,e heeft vandaag in een brief meegedeeld zich terug te trekken uit de expertgroep Gezondheidseffecten windturbines, die door de gemeente Amsterdam is ingesteld. Hij geeft daarbij als argument dat in de expertgroep geen wetenschappelijk gesprek over de gezondheidseffecten van windturbines mogelijk zou zijn.

De leden van de expertgroep betreuren het terugtreden van de 5.1,2,e De gemeente Amsterdam heeft een reflectiefase ingelast, omdat er in de stad zorgen en vragen leven over onder andere de gezondheidseffecten van windturbines. In de expertgroep is vanuit verschillende perspectieven een aantal deskundigen samengebracht. Zij beschikken over een diepgaande expertise en gezondheidskundige kennis over de effecten van windturbines. Ze hebben samen een zeer ruime staat van dienst met advisering over zorgvuldige ruimtelijke inpassing van maatregelen als windturbines. Binnen de expertgroep bestaat er alle ruimte om vanuit deze verschillende achtergronden met elkaar door te spreken over het uit te brengen advies. Juist de uitwisseling van deze perspectieven en expertise acht de expertgroep waardevol voor het gesprek in haar midden en de verdieping van haar advies. De 5.1,2,e heeft tot op heden bijgedragen aan de reflectie binnen de expertgroep. Het is jammer dat die bijdrage nu stopt.

In de expertgroep is gediscussieerd over de vraag of voor het gevraagde advies al het verrichte internationale onderzoek opnieuw stuk-voor-stuk gevalideerd moet worden, of dat kan worden aangesloten op de uitgebreide review van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uit 2018 en de aanvulling daarop door het RIVM van recentere datum. Het valideren van het beschikbare internationale onderzoek ligt buiten de scope wat van een expertgroep als deze redelijkerwijs verwacht kan worden, mede gelet op de beperkte tijd die aan de expertgroep is gegeven en op het feit dat het uit te brengen advies betrekking heeft op de interim-periode dat geen landelijke normen voor windturbines gelden. Het valideren is ook niet nodig gezien de breedte van de review door de internationale onderzoeksgemeenschap in WHO-verband.

De expertgroep zal met alle zorgvuldigheid de adviesvragen van de gemeente beantwoorden. Zij zal daarbij ingaan op de in de stad levende punten van zorg. Zij doet dit op basis van de in haar midden beschikbare expertise en de voor handen zijnde internationale wetenschappelijke inzichten. Daarbij staat de zorg voor de gezondheidseffecten van windturbines voorop. Zij zal een ter zake kundige medicus uitnodigen te reflecteren op haar advies.

De expertgroep verwacht eind maart met haar advies naar buiten te komen. Zij zal een concept eerst bespreken met de door de gemeente ingestelde klankbordgroep en na -dat gesprek haar advies definitief afronden en aan de gemeente aanbieden.

From: "5.1.2,e "
Sent: Mon, 14 Mar 2022 19:34:22 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>; "5.1.2,e "
<5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Subject: RE: Expertgroep gezondheid

Lijn is duidelijk, helder. Ondanks vertrek van een aantal leden (wat we betreuren) gaan we reactie sturen.

Voorstel dit bespreken in prio staf komende donderdag.
Even kijken hoe het met je gaat, 5.1.2,e

Daarvan afhankelijk of jij morgen een korte reactie kan schrijven of niet.
Groet 5.1.2,e

5.1.2,e
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 maart 2022 11:18
Aan: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Expertgroep gezondheid

Dag 5.1.2,e en 5.1.2,e

Onderstaande vraagt om een antwoord, anders laten wij ons in het verdomhoekje plaatsen:

- Er komt een Advies expertgroep, die mede lijdend is voor invulling vervolgproces: Plan mER
- Reactie KBG gezondheid wordt meegenomen in advies expertgroep,
- Wij vertrouwen er op dat een Medicus, gevraagd door de expertgroep, eenzorgvuldige check pleegt op de medische aspecten in het advies,
- Advies KBG zelf, mocht die komen, op website,
- In Plan MER staan wij voor 1 film, samen met (vertegenwoordigers) van KBG-en,
- Nml. met de zoekgebieden en de 50 MW Wind als ambitie de zoekgebieden wegen op (wettelijke) criteria en komen tot een prioritering.

➔ Koppel terug met 5.1.2,e dat wij deze deze week beantwoorden.
5.1.2,e

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl>
Verzonden: vrijdag 11 maart 2022 11:43
Aan: Doorninck, Marieke van <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Kukenheim, Simone <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e
5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>
CC: RESAmsterdam 5.1.2,e amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck
<5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; RESAmsterdam
5.1.2,e amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Burgemeester F. Halsema
<5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Onderwerp: RE: Expertgroep gezondheid

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte mevrouw Kukenheim, geachte 5.1.2,e

Bedankt voor uw bericht. We constateren dat de gemeente door wil gaan met een expertgroep die niet multidisciplinair is en geen medicus meer als lid heeft en een medicus alleen te laten 'reflecteren' op het advies van de expertgroep.
We constateren ook dat u niet bereid bent om een andere expert toe te laten, maar de huidige expertgroep deze 'reflecterende medicus' te laten uitkiezen.

Dit is wat ons betreft onvoldoende, ontoereikend en onzorgvuldig. Het zal ook niet bijdragen aan het wegnemen van de zorgen die leven onder de Amsterdammers m.b.t. gezondheidseffecten van windturbines. Zoals er al stond in de evaluatie van het proces tot nu toe door de universiteit Leiden: de gemeente zit in blijkbaar een andere film. Wij zullen ons in ieder geval beraden op verdere stappen.

Met vriendelijke groet

5.1,2,e en 5.1,2,e

From: 5.1,2,e <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Sent: 10 March, 2022 17:12
To: '5.1,2,e@outlook.com' <5.1,2,e@outlook.com>; '5.1,2,e' <5.1,2,e@xs4all.nl>
Cc: RESAmsterdam 5.1,2,e amsterdam.nl>; '5.1,2,e@online.nl' <5.1,2,e@online.nl>
Subject: FW: Expertgroep gezondheid

Geachte 5.1,2,e en 5.1,2,e 5.1,2,e

Hierbij reageer ik op uw mail van vrijdag 4 maart jl. en van dinsdag 1 maart jl. Deze laatste was onder andere gericht aan wethouder Van Doorninck. De wethouder heeft mij gevraagd beide mails te beantwoorden.

De expertgroepen natuur en gezondheid zijn gevraagd om tijdens de reflectiefase een document op stellen met een of meerdere adviezen aan de gemeente over de te onderzoeken elementen in de plan-MER. Beide groepen werken momenteel hard aan een conceptadvies, zullen dit bespreken met de klankbordgroepen en daarna een definitief advies opleveren aan de gemeente.

Een van de leden van de expertgroep gezondheid, de 5.1,2,e heeft eind februari laten weten niet langer deel te nemen aan de expertgroep.
De gemeente betreurt dit, maar heeft alle vertrouwen in de voorgesteld zorgvuldige aanpak van de expertgroep om het advies af te ronden. Alvorens het advies met de klankbordgroep gezondheid te bespreken, zal de expertgroep een ter zake kundige medicus uitnodigen te reflecteren op haar advies. Na het gesprek met de klankbordgroep zal de expertgroep haar advies afronden en aan de gemeente aanbieden. De gemeente heeft vertrouwen in het proces en vertrouwt er op dat de expertgroep de reactie van de klankbordgroep op haar advies met een duidelijke toelichting zal verwerken.

In de bijlage vindt u de reactie van de expertgroep op het vertrek van een van de leden.

Vriendelijke groet,

5.1,2,e
Senior Omgevingsmanager
5.1,2,e

ma. t/m do.

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Van: 5.1.2,e <5.1.2,e @outlook.com>
Verzonden: vrijdag 4 maart 2022 16:06
Aan: RESAmsterdam 5.1.2,e amsterdam.nl>
CC: Doorninck, Marieke van <5.1.2,e @amsterdam.nl>; Kukenheim, Simone <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e Wethouder Doorninck <5.1.2,e @amsterdam.nl>; 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl>
Onderwerp: Re: Expertgroep gezondheid

Bericht n.a.v. telefonisch contact met 5.1.2,e

Geachte RESteam, geachte lezers in de cc,

Vanmorgen nam u contact op om uit te leggen dat wij vooralsnog geen afspraak kunnen maken om de kwestie rondom de invulling van de expertgroep te bespreken. Dit omdat het vakantie is geweest en er nog geen tijd voor was. Graag wil ik nog op schrift laten weten dat wij dit ten zeerste betreuren en dat het ons bovendien daarom verbaast dat de expertgroep ogenschijnlijk wèl met grote haast tot een rapport moet komen. Wij vragen u daarom om voor het normeringsproces meer tijd te nemen en om onze wens om mee te kunnen beslissen over de verdere invulling van de expertgroep, na het vertrek van 5.1.2,e aan te horen en serieus te nemen.

Het is daarom uitermate teleurstellend dat wij nog niet met de wethouder(s) van gedachten kunnen wisselen en versterkt onze grote zorgen die wij al hadden m.b.t. het proces. Wij willen u daarom vriendelijk verzoeken vanwege de benodigde zorgvuldigheid - immers gemeenten mogen hun eigen normen bepalen, mits dit op zorgvuldige wijze gebeurt - een pas op de plaats te maken, opdat verstandige vervolgstappen kunnen worden gezet.

Wij hopen op een spoedige reactie van uw kant, hartelijke groet, mede namens 5.1.2,e 5.1.2,e

Op 1 mrt. 2022, om 10:40 heeft 5.1.2,e <5.1.2,e @xs4all.nl> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte mevrouw Kukenheim, geachte 5.1.2,e geachte mevrouw 5.1.2,e

Gisteravond hadden wij als kbg Gezondheid het gesprek met 5.1.2,e Kort gezegd was dit teleurstellend.

Wij begrepen dat de gemeente door wil met de expertgroep bestaande uit de huidige 3 leden (5.1.2,e 5.1.2,e) en dat de samenstelling voldoende wordt geacht om tot een conceptadvies te komen. Met een voorzitter met als achtergrond milieurecht en 2 overgebleven leden met als achtergrond gezondheidskunde vinden wij deze samenstelling echter niet voldoende en niet multidisciplinair.

Het conceptadvies zou dan ter review worden aangeboden aan een medicus van buitenaf, die geen lid is en ook geen lid wordt van de expertgroep. 5.1,2,e gaf aan dat hij, na samenspraak met de gemeente, deze externe medicus uit mag kiezen, eventueel met input van de andere 2 expertgroepleden.

Op mijn vraag aan welke criteria deze medicus dan zou moeten doen had 5.1,2,e geen duidelijk antwoord, behalve dat deze medicus een goede reputatie zou moeten hebben en kennis had van het onderwerp.
Op mijn vraag of er nog met de gemeente is besproken om de tijdslijnen te verlegen zodat er een of meer medici aan de expertgroep konden toegevoegd als volwaardig lid kwam het antwoord dat dit niet besproken is, omdat de gemeente de tijdslijnen niet verder aan wil passen.

Wij pleitten daarom nogmaals voor het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid, inclusief een medisch expert op dit gebied. Onze vraag is daarom nog steeds: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Tot slot sluit ik ter informatie het document "Zienswijze van Windwiki op de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving'" bij. Dit gedetailleerde document toont aan dat nog veel onderzoek nodig is, heeft betrekking op de toekomstige landelijke normen en zal daarom ook betrekking hebben op Amsterdam.

Met vriendelijke groet

5.1,2,e en 5.1,2,e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1,2,e <5.1,2,e @outlook.com>
Datum: 23 februari 2022 om 13:31:52 CET
Aan: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Kopie: Secretariaat Wethouder Doorninck <5.1,2,e @amsterdam.nl>,
5.1,2,e <5.1,2,e @linkedin.com>
Onderwerp: Antw: Expertgroep gezondheid

Geachte 5.1,2,e beste 5.1,2,e

Bedankt voor het antwoord. Wij zullen het gesprek van komende maandag afwachten in de hoop en verwachting dat het goed zal worden opgelost en er zonder overleg geen overige besluiten worden genomen over de samenstelling van de expertgroep. Mochten er daarna nog zorgen overblijven, dan komen we er op terug.

Hartelijke groet, 5.1,2,e

Op 23 feb. 2022, om 09:41 heeft 5.1,2,e
<5.1,2,e @amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Geachte 5.1,2,e en 5.1,2,e de 5.1,2,e

Op verzoek van Wethouder Van Doorninck reageer ik op uw e-mail van 22 februari jl.

De wethouder heeft kennisgenomen van uw zorgen over de ontwikkelingen van de expertgroep Gezondheid en heeft uw verzoek om in gesprek te gaan gehoord. De wethouder heeft daarbij ook vernomen dat de 5.1,2,e een gesprek aan de

klankborgroep Gezondheid heeft toegezegd om toelichting te geven op de recente ontwikkelingen omtrent de samenstelling van de expertgroep. Dit gesprek vindt aankomende maandag plaats. De wethouder stelt voor om eerst dit gesprek met de 5.1.2.e 5.1.2.e af te wachten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

E: 5.1.2.e @amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 22 februari 2022 10:03
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck
<5.1.2.e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Expertgroep gezondheid

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2.e
<5.1.2.e @outlook.com>
Onderwerp: Expertgroep gezondheid
Datum: 22 februari 2022 om 10:02:04 CET
Aan: "5.1.2.e "
<5.1.2.e @amsterdam.nl>, M.van.Doorninck@amsterdam.nl
Kopie: 5.1.2.e <5.1.2.e @xs4all.nl>, RESAmsterdam
5.1.2.e amsterdam.nl>

Geachte mevrouw van Doorninck, geachte 5.1.2.e

Zoals bekend is de 5.1.2.e uit de expertgroep gezondheid gestapt. Hiermee wordt onze onvrede en vrees dat met de keuze voor een dergelijke onevenwichtige expertgroep - overigens tegen alle beloftes en afspraken in - dit niet tot een zorgvuldig opgesteld advies zou kunnen leiden, bewaarheid.

Omdat destijds door de artsen niemand is voorgedragen, vanwege deze onvrede, willen wij heel graag zo spoedig mogelijk in overleg om te bespreken hoe het verder moet en hoe het beter kan. Gisteren in de klankbordgroep gezondheid was men het er unaniem over eens dat het uitermate teleurstellend is dat het zo is gelopen, zowel voor- (2) als tegenstanders (11) van windenergie in woonwijken pleitten voor een goede oplossing en het opnieuw op zinvolle wijze inrichten van de expertgroep gezondheid. U bent dit als beleidsmakers ook verplicht, want gemeentes mogen weliswaar eigen normen ontwikkelen, maar moeten dit dan wel zorgvuldig doen.

Onze vraag is daarom: wanneer kunnen wij hierover in gesprek met als doel hier goede afspraken over te maken die wèl tot verbetering leiden? Wij begrijpen dat er haast bij is, daarom stellen wij voor hier op zo kort mogelijke termijn een afspraak met ons over te plannen. Uiteraard in overleg met de mensen van Windalarm, aangezien door hen de 5.1,2,e werd voorgedragen.

Hartelijke groet, namens de indieners raadsadres Windturbines en Gezondheid, 5.1,2,e en 5.1,2,e

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<Zienswijze van Windwiki NRD planMER windturbine bepaling leefomgeving.pdf>

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "5.1,2,e" <5.1,2,e@aef.nl>
Sent: Mon, 4 Apr 2022 17:26:28 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@aef.nl>
Subject: Dossier website gemeente Amsterdam: expertgroep en klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines

Hoi 5.1,2,e

Zoals aangekondigd door 5.1,2,e ontvang je namens het secretariaat van de expertgroep en klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines een set documenten voor het dossier op de website van de gemeente. De documenten corresponderen met het overzicht in Bijlage C van het concept-advies van de expertgroep. Dit overzicht is afgestemd met de voorzitter en leden van de expertgroep en met Public Mediation als voorzitter en begeleiding van de klankbordgroep.

Ik stuur de documenten in verschillende e-mailberichten omdat we anders waarschijnlijk problemen krijgen met de grootte van het bericht. Hierna ontvang je vier e-mails met achtereenvolgens:

A. Opdracht expertgroep
B. Verslagen veergaderingen expertgroep
C. Verslagen vergaderingen klankbordgroep
D. Bijlagen behorend bij het proces

Ik hoor het graag als dit nog vragen oplevert.

Hartelijke groet,

5.1,2,e

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

From: "5.1,2,e" <5.1,2,e@aef.nl>
Sent: Mon, 4 Apr 2022 17:29:31 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@aef.nl>
Subject: Dossier website gemeente Amsterdam: A. Opdracht expertgroep
Attachments: 001. Oorspronkelijke opdracht expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 25 oktober 2021.pdf, 002. Raadsinformatiebrief instelling en samenstelling expertgroep, 11 november 2021.pdf, 003. Aangepaste opdracht expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 21 januari 2022.pdf, 004. Plan van aanpak expertgroep windturbines gezondheidseffecten, 19 november 2021.pdf

A. Opdracht expertgroep

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	9 november 2021
Portefeuille(s)	Duurzaamheid en Circulaire economie
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	5.1.2,e Ruimte en duurzaamheid, 5.1.2,e @amsterdam.nl
Onderwerp	Nadere Invulling reflectiefase RES

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 7 september j.l. heb ik uw raad geïnformeerd over de eerste opzet van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. Inmiddels is de reflectiefase gestart en krijgen bewoners en belanghebbenden nogmaals de gelegenheid om hun zorgen en behoeften te delen.
In deze brief ga ik nader in op de definitieve invulling en fasering van de reflectiefase, inclusief de wijze waarop inwoners en belanghebbenden worden betrokken.
Achtereenvolgens komen aan bod:

1. Doel en resultaten van de reflectiefase
2. Activiteiten in de reflectiefase
3. Betrekken van bewoners en belanghebbenden in de reflectiefase

1. Doel en resultaten reflectiefase

Doel
De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. Deze worden geïnventariseerd, vastgelegd en hanteerbaar gemaakt voor de gemeenteraad in een afwegingskader en in richtlijnen voor samenwerking en sturing[1]. Daarin worden ook de adviezen van o.a. de expertgroep gezondheid verwerkt die in de volgende fase worden gebruikt voor de gezondheideffectanalyse.
In de reflectiefase geven inwoners, deskundigen en belanghebbenden hun mening en advies via verschillende activiteiten.

Eerder in het proces, in aanloop naar de vaststelling van de RES 1.0 (mei 2021) is onder andere via informatieavonden, inspraakavonden, brieven en raadsadressen, reacties op de concept RES, en via de door uw raad georganiseerde expertsessie al veel input geleverd door bewoners en belanghebbenden.

Dit wordt ook meegenomen in de resultaten van de reflectiefase die hieronder worden toegelicht.
De reflectiefase duurt tot en met maart 2022.

[1] Zie brief aan uw raad van 7 september 2021.

Ná de reflectiefase volgt het proces waarin initiatiefnemers zich kunnen melden bij de gemeente. Per gebied werken zij samen met Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en belanghebbenden participatiestappen uit in een participatieplan. Na goedkeuring van het participatieplan door het college start de voorbereiding van concrete plannen en projecten inclusief de benodigde onderzoeken, waaronder de milieueffectrapportage en gezondheidseffectanalyse (GEA). Na afronding van alle onderzoeken spreekt de gemeenteraad zich uit over de vergunningverlening voor de realisatie van de windturbines. Die besluitvorming moet voor januari 2025 afgerond zijn.

Resultaten
De reflectiefase leidt tot een afwegingskader en een handreiking met richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing. Daarnaast worden deelproducten in de komende maanden gefaseerd opgeleverd, namelijk een evaluatie van het participatieproces tot de RES 1.0, en de adviezen over het in beeld brengen van gezondheidseffecten en effecten op natuur.

De planning is in januari 2022 het afwegingskader ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad, tegelijk met het adviesrapport van de evaluatie. Later in Q1 2022 worden de adviezen over gezondheid en natuur gedeeld met de gemeenteraad. In Q2 2022 wordt de handreiking participatie, samenwerking en sturing gedeeld met de gemeenteraad. Voor deze fasering is gekozen omdat resultaten van een deelproduct worden verwerkt in het volgende product. De aanbevelingen uit de evaluatie worden bijvoorbeeld verwerkt in de richtlijnen voor participatie.

Afwegingskader
Het afwegingskader bevat de kenmerken die relevant zijn om een afweging te kunnen maken ten behoeve van de latere besluitvorming over de inpassing van windturbines op een specifieke locatie. Deze kenmerken zijn opgebouwd uit o.a. een samenvatting van alle zorgen, aandachtspunten en behoeften die tot dan toe zijn verzameld en maakt deze inzichtelijk en toegankelijk.

Figuur 1: Voorbeeld van een mogelijk afwegingskader

De basis voor het afwegingskader vormt de toepasselijke wet- en regelgeving. Daarbovenop komt het afwegingskader dat vanuit het Nationaal Programma RES meegegeven wordt voor de RES 2.0. Dit wordt aangevuld met de lokale Amsterdamse thema's die door bewoners en belanghebbenden genoemd zijn en genoemd worden gedurende het RES-proces, onder ander over gezondheid en natuur.

Evaluatie
De evaluatie van het doorlopen participatieproces in Amsterdam tot aan de RES 1.0 is opgestart en wordt uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit Leiden. De evaluatie gaat o.a. in op het ontwerp van het participatieproces, de kwaliteit ervan en de interacties tijdens de participatie. De eerste belanghebbenden zijn geïnterviewd over hun ervaringen. De lessen en aanbevelingen uit deze evaluatie zijn input voor de richtlijnen voor participatie.

Adviezen expertgroepen gezondheid en natuur
Tijdens de reflectiefase buigen de expertgroepen gezondheid en natuur zich over de vraag of bestaande wetten, normen en onderzoeken voldoen om de geuite zorgen over gezondheid en natuur voldoende te betrekken om op het moment dat een besluit genomen moet worden, een goede afweging te kunnen maken. Via specifieke klankbordgroepen ontvangen beide expertgroepen feedback uit de samenleving.

Gezondheid
Als onderdeel van het vervolgproces, wanneer initiatiefnemers zich gemeld hebben en op het moment dat er specifieke locaties in beeld zijn wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld over de mogelijke gevolgen van het windturbinepark. Het gaat om gevolgen voor de menselijke gezondheid, biodiversiteit, landschap, cultuurhistorie etc. De gezondheidseffectanalyse (GEA) is onderdeel van deze milieueffectrapportage.

Een MER bestaat uit twee stappen: als eerste het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) met daarin alle onderwerpen die moeten worden onderzocht in de MER. Daarna volgt de daadwerkelijke uitvoering van het milieueffectonderzoek.

Tijdens de reflectiefase stellen de expertgroepen een document op met een of meerdere adviezen aan de gemeente over de te onderzoeken elementen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Vertrekpunt van de dialoog in de thematische expertgroepen gezondheid en natuur is een door de landelijke commissie m.e.r. goed beoordeeld milieueffectrapport over het specifieke thema. Dit is tevens de uitgangspositie van de gemeente bij het lopende initiatief voor windenergie in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein. Het document met adviezen wordt o.a. gedeeld met de initiatiefnemer(s) in de vervolgfase.

De expertgroep gezondheid bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en drie experts:

- Voorzitter: 5.1,2,e
- Expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam / medici: 5.1,2,e (benaderd),
- Expert voorgesteld door Amsterdamse windenergie-coöperaties: 5.1,2,e
- Expert namens GGD / RVIM: 5.1,2,e

Natuur
Het proces voor natuur is vergelijkbaar met gezondheid, ook hiervoor volgt de gemeente het proces van de MER en NRD. Als input voor de gesprekken in de expertgroep natuur wordt additioneel een natuurtoets uitgevoerd. Deze toets is een verdiepingsslag op de eerdere quickscan 'windzoekgebieden in relatie tot landschappelijke waarden, cultureel erfgoed en natuurwaarden' van februari 2021. De focus van de natuurtoets is iets specifieker en gedetailleerder dan de QuickScan en ligt met name op inventariseren van natuurwaarden, biodiversiteit en landschapsbescherming in de aangepaste zoekgebieden (Voorkeursgebieden van de RES 1.0). Daarnaast vindt er een excursie plaats naar de zoekgebieden.

De expertgroep natuur bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en vier experts:

- Voorzitter: 5.1,2,e Berenschot,
- Expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam (nog te benoemen),
- Expert voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties: 5.1,2,e Bureau Waardenburg,
- Expert vanuit de gemeente (stadsecoloog): 5.1,2,e (via TAUW),
- Expert vanuit de provincie Noord-Holland.

Handreiking participatie, samenwerking en sturing
Na oplevering van het afwegingskader vervolgt de gemeente de dialoog over de gedeelde zorgen en opgehaalde input op basis van de informatie uit het afwegingskader en de adviezen uit de evaluatie. Dit moet in maart 2022 leiden tot een handreiking voor participatie, samenwerking en sturing.

Deze handreiking geeft aan hoe belanghebbenden ná de reflectiefase betrokken worden en bevatten afspraken voor de volgende fasen over samenwerking en sturing met en door o.a. belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES-partners (inclusief mede-overheden zoals provincie, buurgemeenten en stadsdelen). Ook bevat dit o.a. richtlijnen voor het op te stellen participatieplan en de uit te voeren onderzoeken, o.a. de gezondheideffectanalyse en MER in de vervolgfase door initiatiefnemers. Ook worden de ervaringen uit het participatieproces in het gebied Noorder IJ-Plas / Cornelis Douwesterrein betrokken.

2. Activiteiten Reflectiefase

De betrokkenheid van onze inwoners is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar. De energietransitie kan pas succesvol zijn als wij die samen vormgeven. Dat betekent dat iedereen in de stad die gehoord wíl worden ook gehoord kán worden.
Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden worden uitgenodigd om deel te nemen aan een online raadpleging over windmolens (PWE) en aan een lokaal leefomgevingsonderzoek (context mapping). De input uit deze activiteiten wordt verwerkt in het afwegingskader. Daarnaast is de werving voor de verschillende klankbordgroepen afgerond. De samenstelling van de klankbordgroepen is in concept gereed.

Participatieve waardenevaluatie (PWE)

Kern van de reflectiefase is de digitale raadpleging "participatieve waardenevaluatie" (PWE) die deze week online komt en dan via de site van de gemeente Amsterdam bereikbaar is: www.amsterdam.nl/windenergie De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een innovatieve methode om grote groepen deelnemers te betrekken bij een keuzevraagstuk. Burgers nemen virtueel plaats op de stoel van de bestuurder. In een online omgeving wordt een keuzesituatie van de bestuurder nagebootst, deelnemers zien de gevolgen van hun keuzes en hebben te maken met beperkingen (bijvoorbeeld: het advies moet ervoor zorgen dat een doelstelling wordt behaald).

De PWE methode is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en gaat een stuk verder dan een opiniepeiling of een referendum. In een PWE kunnen deelnemers hun voorkeuren uiten op basis van (achtergrond)informatie. Deelnemers krijgen de kans om opties in samenhang te beoordelen, ze kunnen hun voorkeuren motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

De PWE-Raadpleging over windmolens in Amsterdam bestaat uit meerdere onderdelen.
Naast een inleiding over het vraagstuk wordt eerst een aantal vragen gesteld over wat mensen van windenergie in het algemeen en windenergie in Amsterdam vinden. Daarna volgt de kern van de raadpleging. Deze heeft als doel om de raad te informeren over welke afwegingen Amsterdammers zouden maken wanneer ze de windambitie zouden onderschrijven. De afwegingen worden gemaakt met toepassing van voorwaarden die verder gaan dan de wet- en regelgeving. Ze raken aan onderwerpen zoals mogelijke hinder en overlast, invloed op natuur en invloed op het landschap.

Aan het einde van de PWE worden aan deelnemers aanvullende vragen gesteld over hun mening ten aanzien van gezondheidsaspecten, ruimtelijke aspecten en de natuur. Ook vragen we hen op welke manier ze betrokken zouden willen worden bij plannen voor windmolens.

Onderzoek naar de leefomgeving door middel van 'context mapping'

Aanvullend op de online raadpleging worden tussen 3 november en 20 november fysieke workshops gehouden op 16 locaties verdeeld over alle zoekgebieden[2]. Deze workshops over de leefomgeving ofwel 'context mapping' zijn toegankelijk voor bewoners en belanghebbenden in en

[2] Exclusief het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein. In dit gebied is reeds een initiatief met bijbehorend participatieproces voor windenergie gestart op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012. Meer informatie vindt u op: https://amsterdam-wind.nl/

om de zoekgebieden, ook uit buurgemeenten. Bewoners kunnen tijdens de workshops aangeven wat voor hen de kenmerken van een buurt zijn, bijvoorbeeld waar zij tot rust komen of waar belangrijke speelplekken, of fiets- en (hard)looproutes zijn. In de onderzoeksmethodiek ligt de nadruk op beelden. Het onderzoek is laagdrempelig en intuïtief, en daardoor toegankelijk voor alle bevolkingsgroepen. Met deze methode wordt heel lokale informatie verkregen. Inzichten vanuit de beleving van de bewoners in en rond de zoekgebieden worden in kaart gebracht, zodat daarmee rekening kan worden gehouden in de besluitvorming door het college en de gemeenteraad. De workshops zijn in samenwerking met de stadsdelen en buurgemeenten tot stand gekomen.

3. Betrekken van bewoners en belanghebbenden in de reflectiefase

Iedereen kan mee doen tijdens de reflectiefase. Sommige belanghebbenden denken intensiever mee. Bij het ontwikkelen van de PWE en het afwegingskader is input opgehaald van de meest uiteenlopende belangengroepen in Amsterdam, de energie-coöperaties en Windalarm.

Gedurende het proces geven verschillende klankbordgroepen feedback in de reflectiefase. Zij geven ook aan wat zij belangrijk vinden in het proces om windmolens te plaatsen. Leden van belangenorganisaties uit Amsterdam én buurgemeenten konden zich eind oktober aanmelden om mee te doen in de verschillende klankbordgroepen. Er zijn in totaal 4 lokale klankbordgroepen, een stedelijke klankbordgroep en 2 klankbordgroepen met thema gezondheid en thema natuur. Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven. Alle klankbordgroepen worden voorgezeten door Public Mediation[3]: 5.1,2,e en/of 5.1,2,e 5.1,2,e

De klankbordgroepen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties of groepen bewoners of belanghebbenden die direct of indirect een link hebben met het plaatsen van windmolens in Amsterdam. Dit kunnen bijvoorbeeld bewoner- en ondernemingsverenigingen, energiecoöperaties, sportclubs en volkstuinen zijn. De gemeente heeft belangengroepen opgeroepen om zich op te geven voor deelname aan een klankbordgroep.

Op basis van deze aanmeldingen is een diverse groep samengesteld van ongeveer 15 mensen waarin verschillende standpunten worden vertegenwoordigd. Een onafhankelijke organisatie, het Nederlands Platform Burgerparticipatie Overheidsbeleid (NPBO), heeft geadviseerd over de samenstelling van de groepen op basis van:

- De doelstelling van de klankbordgroep (lokaal, stedelijk of een thema);
- De verschillende perspectieven van de belangengroepen en de mogelijke inhoudelijke inbreng (bijvoorbeeld in een bepaald zoekgebied of specifieke kennis over die u of uw groep beschikt);
- Werkbaarheid van de groep (maximaal aantal deelnemers 15 personen).

[3] Public Mediation (PM) ondersteunt overheden en bedrijven bij complexe maatschappelijke vraagstukken.

In sommige klankbordgroepen is een enkele organisatie met twee mensen vertegenwoordigd. NPBO heeft dit dringend geadviseerd, om te borgen dat essentiële belangen zeker gehoord worden en niet bijvoorbeeld door agendaproblemen in het geding komen. Ik heb dit ter harte genomen.
Er zijn ook organisaties die minder mensen hebben aangemeld dan uit oogpunt van belangenvertegenwoordiging wenselijk zou zijn. NPBO adviseert om deze organisaties te vragen om extra personen aan te melden om deze positie in te vullen. Ook dat advies heb ik overgenomen. Daarom zijn reserveplaatsen opgenomen voor deze organisaties. De samenstelling van alle klankbordgroepen vindt u in bijlage 1.

Stedelijke klankbordgroep
In de stedelijke klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van organisaties die op stedelijk niveau betrokken zijn. Dat kunnen ook organisaties zijn die geen relatie hebben met de zoekgebieden in Amsterdam zelf. Denk aan een ondernemersvereniging voor heel Amsterdam of aan groepen die zich zorgen maken over het klimaat of die juist zorgen hebben bij de komst van windmolens.
Een stedelijke klankbordgroep biedt de ruimte om namens alle Amsterdammers mee te denken. De groep geeft feedback tijdens de reflectiefase, input voor het afwegingskader en de richtlijnen voor samenwerking en sturing door de gemeente. De stedelijke groep komt ongeveer 5 keer bij elkaar vanaf half november.

Lokale klankbordgroepen Noord, Nieuw-West en Zuidoost
Informatie uit de omgeving rond de zoekgebieden is onmisbaar. Per stadsdeel waarin een windzoekgebied ligt, is een lokale klankbordgroep samengesteld. Dit zijn de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost. Hier worden kwesties besproken die direct te maken hebben met het zoekgebied in dat stadsdeel en de leefomgeving van de bewoners in en om de zoekgebieden. Zo worden er vragen voorgelegd aan de klankbordgroepen zoals: wat speelt er in dit zoekgebied? Ook worden de bewoners en verschillende groepen gehoord en geven ze feedback op de resultaten van het onderzoek over de leefomgeving.

In de lokale klankbordgroepen zitten vertegenwoordigers van lokale organisaties zoals bijvoorbeeld bewonersverenigingen, lokale natuurorganisaties of volkstuinverenigingen. Ook organisaties uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden konden zich opgeven. De lokale klankbordgroepen komen ongeveer 3 keer bij elkaar en starten half november.

Klankbordgroep Oost = Ma.ak020
Specifiek in Stadsdeel Oost wordt voor de lokale klankbordgroep samengewerkt met Ma.ak020. In het Maatschappelijk Akkoord Amsterdam (Ma.ak020) hebben actieve Amsterdammers en het gemeentebestuur afspraken gemaakt hoe zij samen werken aan een inclusieve, gezonde, eerlijke en initiatiefrijke stad. Op de samenstelling van de Ma.ak020 groep geeft NPBO ook advies. Lees hier meer over Ma.ak020

Tot slot: voortzetten regionale samenwerking

Parallel aan de reflectiefase zal Amsterdam meewerken bij het opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma door de energieregio NHZ. Ik zal dit naar verwachting eind van het jaar ter besluitvorming aan het college aanbieden.

Niet alles hoeft tijdens deze fase, ook na de reflectiefase is volop ruimte om gehoord te worden en mee te praten. Met het afwegingskader en de structuur van klankbordgroepen is een proces in gang gezet dat ook in de vervolgfase op lokaal niveau kan worden benut om in gesprek met de omgeving de volgende stappen te zetten.

Juist nu de wereldleiders in Glasgow bij elkaar zitten over klimaatafspraken laten we als Amsterdam graag zien dat de energietransitie alleen samen met burgers en belanghebbenden vorm kan krijgen.

Graag blijf ik u berichten over de voortgang van deze samenwerking en kijk er naar uit om de eerste resultaten met u te delen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

/Andersson Elffers Felix

MEMO VAN AANPAK

aan Expertgroep en klankbordgroep Gezondheidseffecten windturbines
van 5.1,2,e en 5.1,2,e secretariaat expertgroep
datum 19 november 2021
onderwerp Memo van aanpak gezondheidseffecten windturbines

Beste leden van de expertgroep en klankbordgroep,

In dit memo van aanpak leest u ons voorstel voor het proces dat we doorlopen tijdens de reflectiefase gezondheidseffecten windturbines. Hierna staat beschreven: de aanleiding voor de reflectiefase, de samenstelling van de expertgroep en klankbordgroep, (uitgangspunten voor) de werkwijze.

Vraagstelling aan expertgroep

In de RES 1.0 heeft de gemeente Amsterdam zoeklocaties voorgesteld om ca. 17 extra windmolens te plaatsen binnen de gemeentegrenzen. In reactie op dit voorstel is in de stad een levendige discussie ontstaan, waarbij zorgen zijn geuit over mogelijke gezondheidseffecten. Dit heeft er toe geleid dat het College van B&W een extra reflectiefase heeft ingelast, waarin aandacht wordt besteed aan de input en zorgen vanuit de stad. Onderdeel van de reflectiefase is de instelling van een expertgroep welke is gevraagd advies te geven over de wijze waarop gezondheidseffecten meegenomen kunnen worden in de afweging rond de plaatsing van windturbines. Dit advies zal worden meegenomen in de milieu effectrapportage (MER) en gezondheidseffectanalyse (GEA), die per voorziene locatie voor windturbines zal worden uitgevoerd.

De vraag aan de expertgroep luidt:

1. *Welke (mogelijke) effecten van windturbines op de gezondheid van omwonenden moeten worden meegewogen bij de beslissing over plaatsing van windturbines?*
2. *Welke indicatoren moeten daarbij worden gebruikt om deze in beeld te brengen?*
3. *Zijn de bestaande nationale normen daarvoor toereikend?*
4. *Op welke wijze moet dit worden meegenomen in de MER-rapportage per zoeklocatie?*
5. *Is het wenselijk na plaatsing van de windturbines de effecten te blijven monitoren?*

Samenstelling en begeleiding expertgroep en klankbordgroep

De expertgroep bestaat uit professionals die door het verrichten van onderzoek of de uitoefening van hun vak beschikken over wetenschappelijke kennis over en inzichten in de gezondheidseffecten van windturbines. In de expertgroep worden opgenomen:

1. deskundige van de GGD, het expertisecentrum van de gemeente met de wettelijke taak om te adviseren over gezondheidseffecten van beleidsvoornemens;
2. deskundige aangedragen door Windalarm/de groep medici uit IJburg en omgeving;
3. deskundige aangedragen door de Amsterdamse windenergiecoöperaties.

De expertgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Dat is de 5.1,2,e professor Milieurecht. De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep waarin belanghebbenden uit de Amsterdamse samenleving zitting hebben. Zij kunnen hun vragen en input aan de expertgroep voorleggen. Public Mediation begeleidt de klankbordgroep. In bijlage A en B vindt

u de samenstelling van de expertgroep en de klankbordgroep. De expertgroep en de klankbordgroep worden ondersteund door 5.1.2,e en 5.1.2,e van AEF, die het secretariaat, de verslaglegging en het conceptadvies zullen verzorgen onder eindverantwoordelijkheid van de voorzitter.

Uitgangspunten werkwijze expertgroep

De volgende uitgangspunten staan centraal voor het werk van de expertgroep:

- De vraagstelling gaat over de gezondheidseffecten van windturbines en objectivering van normen daarover – niet over de ambities en opvattingen ten aanzien van windenergie.
- Startput voor de analyse van de expertgroep vormen de bestaande inzichten en procedures om gezondheidseffecten van windturbines te wegen en de vragen en zorgen die daarover vanuit de stad zijn geuit. Bij het beoordelen van deze elementen en het formuleren van haar advies zal de expertgroep uitgaan van wetenschappelijk gevalideerde kennis en inzichten.
- De expertgroep werkt volgens een gestructureerde aanpak, waarbij eerste onderling kennis wordt gemaakt en de werkwijze op grond van deze notitie wordt afgesproken.
- De expertgroep zal vanuit een onafhankelijke rol haar werk verrichten en haar advies formuleren. De expertgroep streeft daarbij naar een eensgezind advies. Mocht dat onverhoopt niet mogelijk blijken, dan zal een eventueel minderheidsstandpunt binnen de expertgroep in het advies worden opgenomen en inhoudelijk gemotiveerd. De voorzitter is eindverantwoordelijk voor oplevering van een door de werkgroep gedragen advies.
- Van de besprekingen van de expertgroep en de klankbordgroep worden verslagen gemaakt, die in de volgende vergadering worden besproken en door de voorzitter worden vrijgegeven. Als bijlage bij het advies zullen deze openbaar worden gemaakt. Tot die tijd zijn de besprekingen in de expertgroep vertrouwelijk. De leden treden niet in de openbaarheid over het gesprek in de werkgroep gaandeweg het proces.

Werkwijze expertgroep

De expertgroep zal haar werk verrichten in drie fasen:

1. *Start-up* | *25 oktober – 22 november* | Opdrachtformulering, samenstelling expertgroep en klankbordgroep, planning overlegmomenten, bureauanalyse secretariaat
2. *Inhoudelijke analyse* | *22 november – 20 december* | Drie inhoudelijke sessies van de expertgroep (om de twee weken), na twee sessies een tussenrapportage over eerste bevindingen
3. *Rapportage* | *20 december – 15 februari* | Uitwerken concept-adviesnotitie, bespreking in expertgroep, oplevering advies en toelichting door voorzitter aan gemeente (ambtelijk/bestuurlijk)

De expertgroep volgt een werkwijze, waarbij als eerste stap bestaande normen en procedures worden beschreven, zoals gangbaar op basis van de adviezen van het RIVM, de commissie voor de MER en uitspraken van de Raad van State. Vervolgens wordt aanvullend onderzocht of er sprake is van blinde vlekken, waarbij de zorgen en aandachtspunten worden geïnventariseerd, zoals (onder andere) tot uiting gebracht in het raadsadres naar aanleiding van het collegevoorstel. Daarna wordt verkend welke medische kennis en inzichten beschikbaar zijn om daar nader uitspraken over te doen en advies over te geven. In de rapportage worden inzichten van de inhoudelijke analyse opgenomen. Ook staan in de rapportage adviezen naar aanleiding van de vraagstelling aan de expertgroep.

De klankbordgroep komt in beginsel drie keer bij elkaar. In de eerste bijeenkomst (eind november, begin december) zullen zij naar aanleiding van de beschrijving van de bestaande normen en procedures in staat worden gesteld de expertgroep te voorzien van input en vraag- en zorgpunten. In de tweede sessie (half december) heeft de klankbordgroep de mogelijkheid om te reageren op de

tussenrapportage van de expertgroep. In de derde bijeenkomst (half januari) kan de klankbordgroep reageren op de bevindingen en denklijnen van de expertgroep in de hoofdlijnen van haar advies.

/ A Samenstelling expertgroep

1. 5.1.2,e | Onafhankelijk voorzitter
2. 5.1.2,e | Expert GGD
3. 5.1.2,e | Expert voorgedragen door windcoöperaties
4. 5.1.2,e | Expert voorgedragen door Windalarm
5. 5.1.2,e en 5.1.2,e | Secretariaat ter ondersteuning van expertgroep

/ B Samenstelling klankbordgroep

1. Belangenvereniging Industriegebied Achtersluispolder BIA
2. Bewoner Gein
3. Bewoner IJburg
4. Bewonersgroep Gein
5. Bewoonster Noord
6. Burgers Diemen
7. Cliëntenbelang Amsterdam
8. Energiecoöperatie Amsterdam Wind
9. Energiecoöperatie De Windvogel
10. Groep bezorgde artsen
11. Lid Sportraad Amsterdam
12. Natuur & Milieufederatie Noord-Holland
13. Sigra Amsterdam
14. Volkstuinvereniging Frankendael
15. VvE Create IJburg
16. Windwiki

/ C Planning

In onderstaande planning is aangegeven op welke momenten de expertgroep en klankbordgroep bij elkaar komen en wanneer de tussenrapportage en eindrapportage worden opgeleverd.

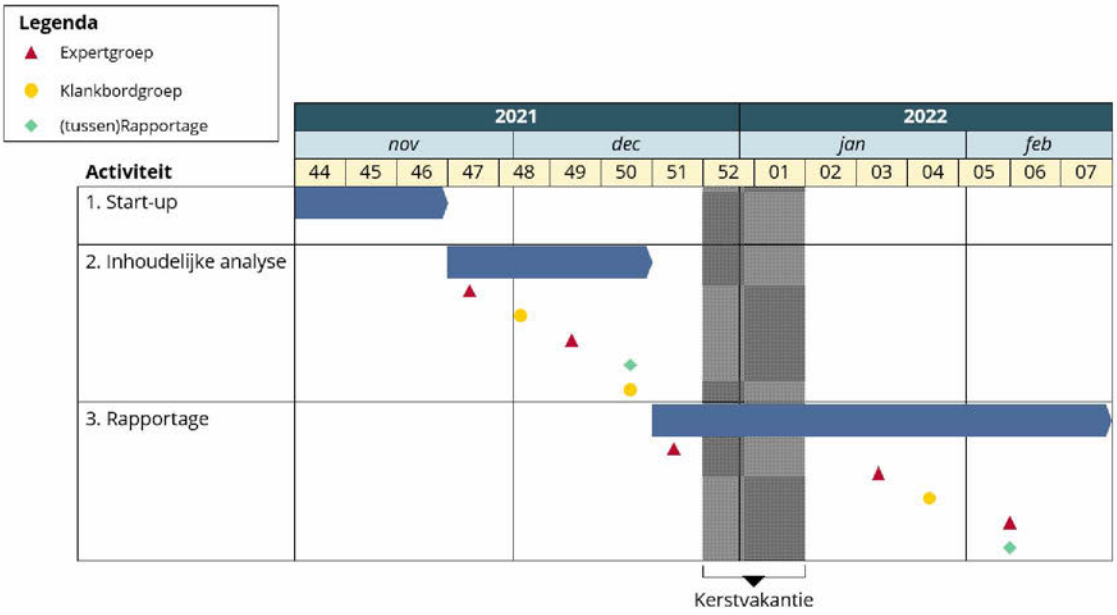

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Sent: Mon, 4 Apr 2022 17:29:36 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Subject: Dossier website gemeente Amsterdam: B. Verslagen vergaderingen expertgroep
Attachments: 005. Verslag 1e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 25 november 2021.pdf, 006. Verslag 2e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 7 december 2021.pdf, 007. Verslag 3e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 21 december 2021.pdf, 008. Verslag ontmoeting expertgroep en klankbordgroep, 19 januari 2022.pdf, 009. Verslag 4e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 19 januari 2022.pdf, 010. Verslag 5e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 3 februari 2022.pdf, 011. Verslag 6e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 18 februari 2022.pdf, 012. Verslag 7e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 4 maart 2022.pdf, 013. Verslag 8e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 15 maart 2022.pdf, 014. Verslag 9e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 18 maart 2022.pdf, 015. Verslag 10e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 23 maart 2022.pdf, 016. Verslag bespreking concept-advies met resterende klankbordgroepleden, 30 maart 2022.pdf, 017. Verslag 11e vergadering expertgroep gezondheidseffecten windturbines, 1 april 2022.pdf

B. Verslagen vergaderingen expertgroep

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

VERSLAG 1E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 10 december 2021

datum 25 november 2021
tijd 16.00 uur tot 18.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Werkwijze
2. Gespreksnotitie
3. Vervolgafspraken

Na een kennismakingsronde waarin de leden zichzelf voorstellen en toelichten op basis van welke kennis en expertise ze deelnemen aan de expertgroep, worden de agendapunten stapsgewijs doorgenomen. In dit verslag is een samenvatting van het gesprek te lezen.

1. Werkwijze

De voorzitter licht allereerst het document *20211119 Aanpak Gezondheidseffecten windturbines* toe. Hierin staat een voorstel voor de werkwijze van de expertgroep. In het gesprek over de werkwijze ging het allereerst over de samenstelling van de expertgroep.

- Eén van de leden van de expertgroep vraagt zich af hoe de samenstelling van de expertgroep tot stand is gekomen. Hij constateert dat er maar één arts in de expertgroep zit terwijl het over gezondheidseffecten gaan. Daarnaast zijn twee wetenschappers niet toegelaten tot de expertgroep. Tot slot is onduidelijk op grond waarvan de huidige experts zijn aangedragen.

De voorzitter van de expertgroep ligt toe hoe de samenstelling van de expertgroep tot stand is gekomen. Dit staat tevens beschreven in het document *20211119 Aanpak Gezondheidseffecten windturbines.* Verder stelt de expertgroep vast dat zij zijn voorgedragen door bepaalde organisaties. Echter, de experts brengen hun persoonlijke opvattingen in en niet het standpunt van deze organisaties.

- Weten we of leden van de expertgroep conflicterende belangen hebben?

Het secretariaat van de expertgroep levert een formulier aan wat de experts kunnen invullen om aan te tonen dat zij geen conflicterende belangen hebben. De voorzitter van de expertgroep beoordeelt de ingevulde formulieren in samenspraak met de expertgroep.

De gemeente heeft bij de voorzitter van de expertgroep het verzoek ingediend om tussen nu en 10 december a.s. in een memo te reageren op het concept-afwegingskader. De voorzitter is benieuwd hoe de aanwezigen hierover denken.

- Er wordt geconcludeerd dat oorspronkelijk was voorzien dat het tussenrapport van de expertgroep (eind december) als input zou dienen voor het afwegingskader. Met het verzoek van de gemeente zou dit naar voren gehaald worden.
- De aanwezigen zijn het erover eens dat het onverstandig is als de expertgroep voor 10 december gereageerd op het afwegingskader. Het is eigenlijk een te kort tijdsbestek om gedegen inhoudelijk te reageren. Daarbij komt dat er dan ook geen ruimte is voor de klankbordgroep om inbreng te leveren.

- De voorzitter stelt voor om terughoudend te reageren op het verzoek van de gemeente en aan te geven dat de kans klein is dat het gaat lukken om voor 10 december a.s. te reageren.

Het gesprek gaat vervolgens, naar aanleiding van het conceptverslag van de bijeenkomst van de klankbordgroep 23 november jl., over het samenspel tussen de expertgroep en de klankbordgroep.

- De voorzitter sluit aan bij de volgende bijeenkomst van de klankbordgroep op 2 december a.s.
- De aanwezigen zijn het erover eens dat het goed is dat de voorzitter aansluit tijdens de bijeenkomst en vinden dat daarmee voldoende het 'persoonlijke contact' tussen beide gremia wordt gelegd.

Hierna gaat het gesprek verder over de reikwijdte van het advies en waar het advies gaat landen.

- Er wordt aangegeven dat het belangrijk is om onderscheid te maken tussen kwantificeerbare effecten die een plek krijgen in de m.e.r. en andere effecten zoals bezorgdheid en betrokkenheid bij de planvorming die niet kwantificeerbaar zijn of geen direct effect hebben.
- Het advies van de expertgroep richt zich op gezondheid en windturbines. Dit betekent dat de expertgroep kijkt naar gezondheidseffecten, niet naar welzijn in algemene zin of betrokkenheid bij de planvorming van windturbines.
- Er is daarnaast onduidelijkheid of het advies van de expertgroep als input dient voor de m.e.r. of voor het afwegingskader van de gemeente.
- De voorzitter geeft aan dat het advies van de expertgroep bedoeld is als input voor een afwegingskader voor gezondheid. Dat afwegingskader kan dan o.a. gebruikt worden voor de m.e.r.

2. Gespreksnotitie

In het tweede deel van de vergadering bespreekt de expertgroep de gespreksnotitie *20211119 Gespreksnotitie gehanteerde normen voor winturbines en gezondheid*. Het gesprek begint met de definitie van gezondheid.

- Als het gaat over gezondheid en windturbines ligt de nadruk (op basis van de gangbare normen en literatuur uit de gespreksnotitie) op geluidhinder.
- Tegelijkertijd is gezondheid een ontzettend breed begrip dat lastig is te definiëren. Daarbij kunnen windturbines indirect, vanwege de hinder die ze veroorzaken, van invloed zijn op andere gezondheidseffecten.

Eén van de experts stelt de vraag of de expertgroep alleen naar objectief meetbare gezondheidseffecten of ook naar subjectief meetbare gezondheidseffecten gaat kijken.

- Hinder en slaapverstoring zijn belangrijke aspecten om te onderzoeken in relatie tot gezondheid en windturbines en dit zijn subjectieve effecten. De expertgroep vindt het daarom belangrijk om ook naar subjectief meetbare gezondheidseffecten te kijken.

Het gesprek gaat vervolgens over de huidige normen en richtlijnen en de gangbare literatuur waarop deze normen en richtlijnen zijn gebaseerd. De voorzitter stelt voor om als werkwijze te hanteren dat de expertgroep blinde vlekken in de huidige normen en literatuur identificeert. Vervolgens kan de expertgroep de gekozen onderwerpen in de komende bijeenkomsten nader onderzoeken. Voor ieder nader te onderzoeken onderwerp is het van belang dat wordt gekeken of:

- het beschikbare onderzoek daadwerkelijk gerelateerd is aan windturbines;
- de externe validiteit, gelet op de onderzoeksopzet, van het beschikbare onderzoek voldoende betrouwbaar is;
- het onderzoek niet onderzocht is of dat het onderzocht is en er geen relatie is gevonden;
- er onderzoek beschikbaar is over andere geluidsbronnen dat redelijkerwijs te vergelijken is.

De expertgroep komt in het gesprek tot een eerste lijst blinde vlekken, deze is als volgt:

1. Gezondheidseffecten voor kinderen
2. Gezondheidseffecten voor mensen met risicofactoren (zoals ouderen met vaak chronische aandoeningen)
3. Gezondheidseffecten van laagfrequent geluid en infrageluid
4. Invloed van verschillende geluidbronnen op elkaar (cumulatie en maskering)
5. Vrijkomen van schadelijke stoffen (bijv. Bisfenol A) door eroderen wieken
6. Invloed van (tip)hoogte van windturbines op gezondheidseffecten
7. Vergelijking van ervaren hinder door windturbines met andere geluidbronnen (zoals wegverkeer en vliegverkeer)

3. Vervolgafspraken

Aan het eind van de bijeenkomsten worden de volgende afspraken gemaakt:

- Iedere expert rijkt per onderwerp (zie lijst hierboven) relevante literatuur aan het secretariaat aan.
- Het secretariaat deelt de lijst hierboven met de klankbordgroep en vraagt de leden van de klankbordgroep om de lijst aan te vullen.
- Het secretariaat maakt voor de volgende bijeenkomst een gespreksnotitie waarin de literatuur over 3 of 4 thema's is samengevat.

/Andersson Elffers Felix

VERSLAG 2E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 17 december 2021

datum 7 december 2021
tijd 16.00 uur tot 18.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Bespreking verslag eerste bijeenkomst
2. Terugblik op gesprek voorzitter met klankbordgroep
3. Bespreking Gespreksnotitie blinde vlekken
4. Reactie op afwegingskader gemeente
5. Vooruitblik naar volgende vergadering

1. Bespreking verslag eerste bijeenkomst

Tijdens de bijeenkomst hebben de leden van de expertgroep gereageerd op het verslag van de bijeenkomst op 23 november jl. Op basis van de reactie van de expertgroep heeft het secretariaat enkele (kleine) aanpassingen in het verslag gedaan en een nieuwe versie op 10 december jl. naar de expertgroep verstuurd.

2. Terugblik op gesprek voorzitter met klankbordgroep

De voorzitter van de expertgroep geeft een korte samenvatting van het gesprek dat hij namens de expertgroep heeft gevoerd met de klankbordgroep op 2 december jl. Tijdens de bijeenkomst van de klankbordgroep was ruimte voor kennismaking over en weer. De leden van de klankbordgroep hebben verschillende vragen gesteld en zorgen geuit, onder andere over de samenstelling van de expertgroep, de werkwijze en het afwegingskader van de gemeente. De voorzitter heeft de vragen van de leden van de klankbordgroep beantwoord en het volgende aangegeven over de wisselwerking tussen expertgroep en klankbordgroep: "de expertgroep is geïnteresseerd in de opvattingen van klankbordgroep en neemt deze iedere keer mee als zij de volgende stap in het proces zet. De klankbordgroep ontvangt vervolgens van de expertgroep weer een volgend product waar zij op kan reageren. De expertgroep bespreekt de punten die de klankbordgroep inbrengt, maar kan niet beloven dat zij alle punten ook opvolgt". Er waren daarnaast zorgen vanuit de klankbordgroep over de snelheid van het proces dat de gemeente wil doorlopen. De voorzitter van de expertgroep toonde daar begrip voor, maar heeft aangegeven dit proces wel te zullen aanhouden. Daarbij heeft hij drie mogelijke uitkomsten van het proces geschetst, waarbij de kwaliteit van het advies vooropstaat:

- de expertgroep komt met een volledig advies op alle 'blinde vlekken';
- de expertgroep weet niet tot een advies te komen;
- of de expertgroep komt tot een gedeeltelijk advies waarbij een deel van de 'blinde vlekken' geadresseerd worden.

Tot slot heeft de voorzitter van de expertgroep de klankbordgroep uitgenodigd om met elkaar in debat te gaan en tot een gelimiteerde lijst met aanvullende zorgen (vijf tot tien) te komen.

De leden van de expertgroep kunnen zich vinden in de toelichting die de voorzitter van de expertgroep bij de klankbordgroep heeft gegeven en geven aan dat zij een vergelijkbaar beeld hebben bij de mogelijke uitkomsten van het proces zoals hierboven beschreven.

3. Bespreking Gespreksnotitie blinde vlekken

Het secretariaat ligt toe dat de gespreksnotitie niet bedoeld is als een conclusie van de expertgroep, maar als startpunt van het gesprek in de expertgroep. De voorzitter stelt voor om als eerste de blinde vlek 'Gezondheidseffecten voor kinderen' te bespreken.

- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat hij aansluit bij het geschetste beeld in de notitie. De notitie laat zien dat de geluidnormen voor windturbines voor volwassenen voldoende zijn om ook kinderen te beschermen vanwege de vergelijking van effecten tussen volwassenen en kinderen.
- De voorzitter van de expertgroep beaamt dat hij op basis van de notitie geen aanleiding ziet om een leemte in de normen vast te stellen waar het de bescherming van kinderen/jongeren betreft.
- Eén van de leden van de expertgroep is benieuwd op basis van welke expertise het secretariaat van de expertgroep de beoordeling van wetenschappelijke literatuur heeft gedaan. Hij mist een kritische analyse van de beschreven literatuur.
  - Het secretariaat licht toe dat zij geen wetenschappers zijn, maar met de notitie de door de expertgroep aangereikte literatuur heeft geordend.
  - Eén van de andere leden van de expertgroep geeft aan dat een kritische analyse niet de rol van het secretariaat is, maar dat dit door de expertgroep (in gesprek) dient te worden gedaan.
  - In reactie hierop geeft de eerste spreker aan dat er veel meer tijd nodig is om een dergelijke analyse uit te voeren.

Naar aanleiding van bovenstaande reactie volgt een uitgebreid gesprek in de expertgroep over de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en bewijs en de wijze waarop dit beoordeeld dient te worden. Eén van de leden van de expertgroep kan zich niet vinden in de voorgestelde werkwijze van de expertgroep waarin de basisliteratuur als uitgangspunt wordt genomen en deze met zorgen en vragen 'uitgedaagd' kan worden. Hij stelt voor om een analyse uit te voeren op alle documenten in de beschikbare literatuur en deze te toetsen op de kwaliteit van het bewijs. De voorzitter van de expertgroep stelt voor om dit punt voor nu te parkeren en tijdens de volgende bijeenkomst te bespreken. Het doel van de volgende bijeenkomst is dan om het eens te worden over de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en bewijs en de wijze waarop dit beoordeeld dient te worden. Dit kan vervolgens als uitgangspunt worden genomen voor de verdere werkwijze van de expertgroep.

- In reactie op de eerdere vraag van de voorzitter over de gezondheidseffecten voor kinderen geeft het derde lid van de expertgroep aan dat hij het op hoofdlijnen eens is met de tekst in de gespreksnotitie. Op onderdelen zou de verwoording wellicht anders kunnen, maar er is reden om aan te nemen dat de geluidnormen voor windturbines voor volwassenen voldoende zijn om ook kinderen te beschermen

De voorzitter van de expertgroep stelt voor om in het advies van de expertgroep niet de volledige tekst uit de gespreksnotitie op te nemen. Naar verwachting bestaat ieder advies over een blinde vlek uit een beknopte conclusie en advisering ten aanzien van het onderwerp, de rationale van de expertgroep als onderbouwing van de conclusie en het advies met vervolgens een verwijzing naar de literatuur waarop de rationale gebaseerd is.

4. Reactie op afwegingskader gemeente

Tijdens de bijeenkomst hebben de leden van de expertgroep gereageerd op het voorstel van het secretariaat voor een reactie namens de expertgroep op het afwegingskader van de gemeente. Op basis van de reactie van de expertgroep heeft het secretariaat enkele (kleine) aanpassingen in het document gedaan en een nieuwe versie namens de expertgroep op 9 december jl. naar de gemeente verstuurd.

5. Vooruitblik naar volgende vergadering

De voorzitter van de expertgroep geeft aan dat tijdens de volgende vergadering allereerst het onderwerp 'kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en bewijs' wordt besproken. Eén van de leden van de expertgroep gaat daarnaast in overleg met zijn achterban om te bepalen of hij binnen de kaders van de huidige werkwijze nog kan deelnemen aan de expertgroep. In de volgende bijeenkomst op 21 december a.s. wordt dit nader besproken.

VERSLAG 3E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 28 januari 2022

datum 21 december 2021
tijd 15.00 uur tot 17.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Verklaring omtrent belangen en verslag vorige bijeenkomst
2. Mededeling beoogde afstandsnorm windturbines in Regeerakkoord
3. Brief voorzitter van de klankbordgroep
4. Gespreksnotitie kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en bewijs

1. Verklaring omtrent belangen en verslag vorige bijeenkomst

Het secretariaat heeft nog niet van alle leden van de expertgroep de verklaring omtrent belangen ontvangen. Er wordt afgesproken dat dit z.s.m. wordt nagestuurd, waarna het secretariaat alle verklaringen per mail rondstuurt.

Eén van de leden van de expertgroep heeft al gereageerd op het conceptverslag van de bijeenkomst op 7 december jl. De andere leden kunnen nog per mail reageren op het verslag.

2. Mededeling beoogde afstandsnorm windturbines in Regeerakkoord

Onderstaande uitspraak in het regeerakkoord was aanleiding om binnen de expertgroep te bespreken wat dit betekent voor het Amsterdamse proces.

"Er komen heldere afstandsnormen voor de bouw van windmolens op land en we stimuleren (financiële) participatie van omwonenden om het draagvlak te versterken. Gezien de schaarse beschikbare ruimte zetten we vooral in op grootschalige installatie van zonnepanelen op daken, inclusief normering. Zonnepanelen op land staan we alleen toe, als multifunctioneel gebruik van dat land mogelijk is, bijvoorbeeld op rijksgronden"

Op dit moment is Arcadis bezig met een onderzoek voor het Rijk waar twee van de leden van expertgroep tevens bij betrokken zijn. Het rapport van Arcadis wordt begin maart opgeleverd aan de Kamer. Daarnaast moet het RIVM half februari uitsluitsel geven over de nut en noodzaak van aanvullend onderzoek naar gezondheid en windturbines.

De voorzitter van de expertgroep is benieuwd hoe het landelijke proces het werk van de expertgroep beïnvloedt.

- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat het in beeld brengen van de gezondheidseffecten van windturbines in principe onafhankelijk gedaan kan worden van de normen die de overheid daar overheen legt.
- De voorzitter geeft aan dat de expertgroep ook gevraagd is wat zij van de huidige normen vindt en welke (nieuwe) normen vervolgens passen bij de in beeld gebrachte gezondheidseffecten.

- Een ander lid van de expertgroep geeft aan dat het tegelijkertijd zo kan zijn dat de overheid dusdanig strenge normen voor afstand stelt dat het in beeld brengen van gezondheidseffecten überhaupt niet meer nodig is omdat de effecten bij deze normafstand verwaarloosbaar zijn.

De voorzitter van de expertgroep vraagt zich af wat het nut van het werk van de expertgroep nog is nu de Rijksoverheid binnenkort met nieuwe regels komt.

- Eén van de leden van de expertgroep stelt dat wat de expertgroep doet iets anders is, namelijk: wat zijn de gevolgen voor gezondheid? We kijken breder dan wat het rijk nastreeft met de normering. In de praktijk zal het al of niet optreden van een gezondheidseffect afhangen van de normen die gesteld gaan worden.
- De voorzitter geeft aan dat we oorspronkelijk gevraagd waren om naar oude, door de Raad van State "tussen haken geplaatste", normen te kijken. Doen we niet een te grote broek aan als expertgroep als we wat gaan vinden van nieuwe normen?
- Een ander lid van de expertgroep geeft aan dat hij het zinvol zou vinden om de huidige situatie en het landelijke proces richting de gemeente te signaleren en te bespreken of de opdracht van de expertgroep nog wel zinvol is.
- De andere leden van de expertgroep ondersteunen dit voorstel.

De voorzitter geeft aan dat er drie varianten zijn waar zij met de gemeente op kunnen uitkomen: de expertgroep geeft haar opdracht terug; de expertgroep schort haar werkzaamheden op tot de landelijke normen er zijn; en de gemeente heeft goede redenen waarom de expertgroep wel door moet gaan.

- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat het wel van belang is dat rekening wordt gehouden met het werk dat de klankbordgroep al heeft gedaan. Een deel van de vragen zou de expertgroep nog kunnen beantwoorden. Tegelijkertijd is het ook een mogelijkheid om alle zorgen en vragen vanuit dit Amsterdamse proces mee te geven aan de personen die bezig zijn met het proces op rijksniveau.
- Verder benoemt één van de leden van de expertgroep dat in maart enkel nog de bouwstenen voor de plan-m.e.r. er zijn. De normen worden pas in de plan-m.e.r. zelf vastgesteld, dat duurt nog minimaal anderhalf jaar.
- De voorzitter beaamt dat het goed is om bovenstaande punten mee te nemen in het gesprek met de gemeente als opdrachtgever.

3. Brief voorzitter van de klankbordgroep

De voorzitter van de expertgroep licht toe dat de voorzitter van de klankbordgroep hem een brief heeft gestuurd met enkele verzoeken vanuit de klankbordgroep, namelijk:

1. Hoe kijkt de expertgroep naar het document van 20 pagina's met zorgen en vragen vanuit de klankbordgroep?
2. Zou de expertgroep, om vertrouwen te winnen, aan de klankbordgroep willen tonen hoe zij met een zogenoemd proefthema 'volkstuinen' zouden omgaan?
3. Vindt de expertgroep het goed als de klankbordgroep als buitenring meeluistert met het gesprek in de expertgroep?

Alle leden in de expertgroep zien in dat er wantrouwen bestaat bij de klankbordgroep, maar het is de vraag wat de oorzaak is van dit wantrouwen en of de expertgroep dit kan wegnemen. De leden van expertgroep geven aan dat zij ervoor openstaan om kennis te maken met de klankbordgroep. De voorzitter van de expertgroep stelt daarom voor om de volgende reactie aan de voorzitter van de klankbordgroep te sturen:

Nu er vanuit de klankbordgroep nog aanvullend vragen leven over de wijze waarop wij tot ons advies komen, zijn wij graag bereid nog een keer als voltallige expertgroep met de leden van de klankbordgroep te spreken. Dat zou kunnen aan het begin van onze komende vergadering op woensdag 19 januari as (aanvang 14.00 uur). Daarnaast wisselen wij als expertgroep graag met de klankbordgroep van gedachten over ons advies, wanneer dat in concept gereed is.

De beraadslagingen van de expertgroep zijn het meest waardevol als het een vrije en open gedachtewisseling in een veilige omgeving is. Wij voelen daarom niet voor een buitenring bij onze beraadslaging. Wel zullen de verslagen van de expertgroep na afloop openbaar worden gemaakt. Ook voelt de expertgroep niet voor één thema dat als proef wordt voorgelegd. Dat zou strijdig zijn met de onafhankelijkheid van de expertgroep en doet af aan de samenhang die bestaat tussen de verschillende te behandelen aspecten en onderwerpen.

Voor de doorloop van ons proces is het nu van belang dat de klankbordgroep aangeeft of zij nog zorg- en vraagpunten heeft, naast de zeven reeds door ons geïdentificeerde punten. Wij nodigen jullie uit om zoals eerder besproken op korte termijn te komen met een beperkt aantal aanvullende punten waar de expertgroep zich over kan buigen.

Alle leden van de expertgroep zijn akkoord met bovenstaande reactie.

4. Gespreksnotitie kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en bewijs

Naar aanleiding van het gesprek tijdens de vorige bijeenkomst heeft het secretariaat een beknopte notitie geschreven. Hierin staat beschreven hoe twee wetenschapstakken de kwaliteit van onderzoek en bewijs benaderen. Op basis van de notitie vindt een gesprek in de expertgroep plaats.

- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat hij het van belang vindt dat ieder onderzoek scherp geanalyseerd wordt en wordt gekeken of op basis van de onderzoeksmethodiek de juiste conclusies zijn getrokken. In de het rapport van het RIVM wordt dit onvoldoende gedaan. Dit expertgroeplid stelt daarom voor dat de expertgroep zelf alle bestaande onderzoeken analyseert en zich niet baseert op bestaande overzichtsreviews. Het gaat volgens hem om het vaststellen van causale relaties tussen windturbinegeluid en gezondheidseffecten. Het is dan van belang om de onderzoeken in te delen in verschillende categorieën van kwaliteitsniveaus. Daarbij is voor hem het uitgangspunt dat dwarsdoorsnede onderzoeken een erg lage categorie van wetenschappelijk bewijs vormen en prospectief cohortonderzoek een van de hoogste. Volgens hem kunnen op basis van dwarsdoorsnede-onderzoeken geen onderbouwde uitspraken gedaan worden over de relatie tussen windturbines en gezondheid. Ook gaat hij ervan uit dat men in principe geen handelingen mag uitvoeren die schade aanrichten aan de gezondheid van individuele burgers.
- De andere leden van de expertgroep kunnen zich hier niet in vinden. Zij geven aan dat bij epidemiologisch onderzoek nou eenmaal beperkt tot geen gerandomiseerd onderzoek beschikbaar is, omdat dit in deze praktijk niet uitvoerbaar is. Bij ingrepen in gebouwde omgeving en publieke gezondheidszorg moet je je daarom baseren op onderzoeken (o.a. dwarsdoorsnede) die (soms) geen causale relatie kunnen aantonen. De reviews van de WHO en het RIVM geven een overzicht van de huidige stand van milieukundig gezondheidsonderzoek over windturbines en reflecteren de inzichten van de internationale onderzoeksgemeenschap. In deze reviews is aangegeven wat de gehanteerde onderzoeksmethodiek van een onderzoek is, van welke kwaliteit het onderzoek is en welke uitspraken op grond daarvan gedaan kunnen worden. Volgens de andere leden van de expertgroep moeten deze reviews de basis vormen voor het werk van de expertgroep. Wel kunnen individuele bevindingen en conclusies gericht ter discussie gesteld worden op basis van gerichte vragen of zorgen. Deze expertgroepleden gaan er daarnaast van uit

dat het gezondheidseffect en de ervaren hinder bij ruimtelijke ingrepen vaak niet nul kunnen zijn. Wel streeft de overheid vanuit de publieke gezondheidzorg er naar de gezondheidseffecten zo goed mogelijk in beeld te brengen en de bevolking in den brede zo goed mogelijk te beschermen tegen deze effecten. Dat gaat in afweging met andere belangen, zoals maatschappelijke baten en de gezondheidsvoordelen van een ingreep.

- Het eerste lid van de expertgroep brengt hiertegen in dat hij vindt dat de expertgroep gezondheidseffecten moet beoordelen door onderzoeken uit een hogere categorie van wetenschappelijk bewijs zwaarder mee te laten wegen. Volgens hem is een dergelijke exercitie in de onderzoeken van de WHO en het RIVM niet gedaan.

De voorzitter van de expertgroep constateert dat binnen de expertgroep het bestaande onderzoek op verschillende manieren wordt geïnterpreteerd. Echter, het eerste voorstel om alle onderzoek te analyseren vraag (veel) meer tijd en inzet van de expertgroep dan is voorzien in de huidige werkwijze. Hij stelt voor om aan het begin van het advies van de expertgroep deze verschillende zienswijzen te verwoorden. In dat geval plaatst de expertgroep haar aanbevelingen in het licht van de waarschuwing vooraf. Wel zal zij dan aanbevelingen doen die voortborduren op het onderzoek dat op dit moment internationaal beschikbaar is.

- Twee leden van de expertgroep kunnen zich hierin vinden, maar het derde lid van de expertgroep is het hier niet mee eens. Hij stelt voor om voor de volgende vergadering een notitie aan te leveren. In deze notitie zijn, als voorbeeld, de onderzoeken voor het thema 'gezondheidseffecten voor kinderen' geanalyseerd en beoordeeld naar categorieën van onderzoek.

De voorzitter van de expertgroep gaat akkoord met dit voorstel wat betekent dat het gesprek hierover in de volgende vergadering wordt voortgezet.

VERSLAG ONTMOETING EXPERTGROEP – (DEEL VAN) KLANKBORDGROEP

Versie 28 januari 2022

datum 19 januari 2022
tijd 14.00 uur tot 15.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering. Eerder is hij samen met de secretaris in de Klankbordgroep op bezoek geweest om de werkwijze van de expertgroep toe te lichten en de Klankbordgroep uit te nodigen vraag- en zorgpunten naar voren te brengen bij de wijze waarop de gemeente over de weging van gezondheidseffecten bij de plaatsing van windturbines om gaat. Hij begreep dat er nog aanvullende vragen over de werkwijze van de Expertgroep leven en is blij vandaag de leden van Klankbordgroep op deze vergadering welkom te mogen heten. Hij stelt de agenda voor de bijeenkomst voor:

1. Kennismakingsronde
2. Toelichting bijstelling opdracht Expertgroep
3. Toelichting werkwijze Expertgroep
4. Aandachtspunten vanuit Klankbordgroep

De voorzitter van de Klankbordgroep geeft aan dat de Expertgroep heeft gevraagd een inventarisatie te maken van zorgpunten. De leden van Klankbordgroep hebben aangegeven eerst graag nader inzicht te krijgen in de werkwijze van de Expertgroep.

1. Kennismakingsronde

De aanwezige leden van de Klankbordgroep en van de Expertgroep stellen zichzelf aan elkaar voor en geven korte toelichting van hun achtergrond.

2. Toelichting aangepast opdracht van de Expertgroep

De voorzitter van de Expertgroep licht toe dat de Expertgroep aan de gemeente heeft gevraagd wat de gevolgen zouden moeten zijn van de uitspraak in het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet dat er nieuwe landelijke (afstands)normen komen voor de plaatsing van Windturbines. Wenst zij nog steeds advies van de Expertgroep? De gemeente heeft aangegeven rekening te houden met de gewijzigde omstandigheden, maar wel advies te willen krijgen. Reden is dat het mogelijk twee jaar duurt voor er nieuwe landelijke normen zijn en dat de Raad van State heeft aangegeven dat gemeenten in de tussentijd wel besluiten kunnen nemen, maar deze op lokaal niveau zorgvuldig moeten onderbouwen. Zij heeft daarom besloten een bijgestelde opdracht aan de Expertgroep gegeven. De expertgroep en de klankbordgroep ontvangen deze bijstelling van de opdracht nog schriftelijk van de gemeente. Die nieuwe opdracht, aldus de secretaris, luidt in grote lijnen:

1. Geef aan welke normen voor gezondheidseffecten van windturbines de gemeente zou kunnen hanteren in afwachting van nieuwe landelijke normen
2. Geef aan welke aanvullende overwegingen omtrent gezondheid een rol zouden kunnen spelen bij de ruimtelijke afweging rond de plaatsing van windturbines
3. Adviseer of en hoe de gemeente na plaatsing de gezondheidseffecten zou kunnen monitoren.

De tweede vraag is relevant voor het ruimtelijk beleid en de toepassing van normen in de Amsterdamse praktijk. Welke afweging zou de gemeente moeten maken als zij keuzes kan maken bij de plaatsing van windturbines?

Vanuit de Klankbordgroep wordt in een eerste ronde een aantal vragen gesteld:

- Is er sprake van een overgangsregeling bij het besluit van de Raad van State, waardoor er tijdelijk toch landelijke normen zijn?
  - *De voorzitter antwoordt: voor zover wij weten niet.*
- In Beuningen zijn dezelfde normen voor geluid gehanteerd als in het Activiteitenbesluit, maar voor slagschaduw zwaardere normen. Overweegt de Expertgroep ook zoiets?
  - *De voorzitter antwoordt: uw vraag loopt vooruit op ons overleg en advies.*
- Niet alle gemeenten hanteren zelfde norm. U spreekt over een opgave voor de gemeente, maar het gaat om een ambitie. Kijk eerst naar andere locaties.
  - *De voorzitter antwoordt: Klopt dat gemeenten verschillende keuzes maken. Daarom goed dat Expertgroep daarover advies geeft.*
- Wat gebeurt er als landelijke normen strenger zijn dan advies Expertgroep?
  - *De voorzitter antwoordt: Er kunnen zich drie situaties voordoen: 1) advies is strenger dan nieuwe normen, dan zij het zo 2) advies komt overeen met nieuwe normen, dan verandert er niets 3) advies is lichter dan nieuwe normen, dan vervalt de juridisch basis onder besluitvorming op basis van advies. Wij zullen als Expertgroep proberen te vermijden dat die situatie ontstaat door een zorgvuldig afgewogen, behoedzaam advies, maar kunnen vooraf geen garantie geven dat die situatie ontstaat.*
- Wat vindt de Expertgroep van het feit dat de gemeente ontheffing voor de tiphoogte wil aanvragen?
  - *De voorzitter antwoordt: Wij hebben daar geen oordeel over. Dat is niet waarover wij advies zijn gevraagd. Wij adviseren over gezondheidseffecten van windturbines. Een ander lid vult aan: Wel adviseren wij over de gezondheidseffecten van hogere windturbines.*
- Wordt er voor de landelijke normering niet veel meer onderzoek gedaan dan nu de Expertgroep redelijkerwijs kan verrichten? Wat vindt u dat gemeente vooruit wil lopen op landelijke norm en denkt u in staat te zijn die vraag van de gemeente te beantwoorden?
  - *Een expertgroeplid antwoordt: wij hebben het gemakkelijker dan het Rijk, want gaan geen normen adviseren, brengen slechts de effecten van bepaalde normen in beeld. We wij verrichten geen onderzoek, maar brengen in beeld wat al bekend is op basis van het bestaande onderzoek dat al verricht is naar gezondheidseffecten van windturbines. Dit onderzoek is reeds door de WHO en het RIVM op haar kwaliteit beoordeeld.*
  - *Een ander lid antwoordt: ik denk dat dat moeilijk gaat worden, want wij zijn nu een maand bezig. Ik ben bezig de onderzoeken naar gezondheidseffecten in beeld te brengen en stuk voor stuk op hun kwaliteit te beoordelen. Er is naar mijn mening heel veel slecht onderzoek in omloop. Het is onmogelijk al dit onderzoek in deze doorlooptijd en met deze tijdsinzet te beoordelen op zijn kwaliteit. Ik vind het daarbij niet goed dat terwijl het over gezondheidseffecten gaat, er een minderheid medici aan tafel zit.*
  - *Het derde lid antwoordt: Er leven binnen de Expertgroep verschillende inzichten. Het is in mijn ogen niet nodig om al het onderzoek opnieuw te beoordelen. Dat is door een gezelschap wetenschappers van de WHO al heel zorgvuldig gedaan. Die beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van internationale milieugezondheidskundige standaarden. Die gaan over ruimtelijke ingrepen en hebben een ander karakter dan onderzoek naar medische ingrepen bij individuele patiënten.*
  - *De secretaris dringt er bij laatstgenoemd lid op aan om deze discussie niet nu en in aanwezigheid van de klankbordgroep te voeren, maar eerst in de expertgroep zelf.*

- *De voorzitter antwoordt: U ziet dat er verschillende opvattingen binnen de Expertgroep leven. De leden van de Expertgroep moeten nog met elkaar op basis van hun expertise en academische kennis dit gesprek voeren. Daarbij zullen zij verder argumenten uitwisselen en kijken of zij tot overeenstemming komen. Het streven is te komen met een advies op basis van consensus. Mocht dat onverhoopt niet mogelijk zijn, zal er beargumenteerd een meerderheidsadvies en een minderheidsadvies worden uitgebracht. Mocht de Expertgroep er helemaal niet uitkomen, dan zal zij haar opdracht aan de gemeente teruggeven. Het zou spijtig zijn als de Expertgroep niet tot een advies komt, omdat dan de kans wordt gemist om in Amsterdam op lokale overwegingen tot strakkere normen te komen (bijv. afgeleid van de adviezen van de WHO), danwel tot lokale afwegingen voor de toepassing van die normen. Ik meen dat dat goed mogelijk zou zijn. Ik zou dat een gemiste kans vinden. Als wij die normen niet voorstellen, kan landelijk alsnog worden besloten tot herstel van de oude landelijke normen.*

- Dit is wel een belangrijk signaal. Want dit is de zorg van Klankbordgroep. Dat het proces overhaast is en geen zorgvuldige beoordeling van onderzoek gedaan kan worden.
- Schrik van deze discussie. Onze aarzeling was precies dat er onvoldoende medische expertise in de Expertgroep zit. Hoe krijgt de medische inbreng stem in de Expertgroep? Ervaar gescherm met hogere landelijke norm als een dreigement. Dat is geen zorgvuldig advies. Het gaat om medisch onderzoek dat verricht moet worden door medische deskundigen.
  - *Het andere lid antwoordt: Ik heb aanzet gegeven tot analyse van gezondheidseffecten van kinderen, want dat is heel belangrijk. Kost veel tijd, omdat je alle onderzoeken moet lezen en de notitie, die het secretariaat heeft opgesteld niet toereikend is. Dat gaat niet lukken. Dit kan alleen op basis van het beste medische onderzoek. Daar is geen sprake van in RIVM-review. Daarom moet al het onderzoek één voor één beoordeeld worden.*
  - *Het ene lid antwoordt: het gaat niet om medische kennis. Die is gericht op het behandelen en genezen van individuele patiënten. Het gaat hier om gezondheidskundige kennis van de effecten van geluid op grote groepen mensen. Dat vergt kennis van milieugezondheidskunde en van geluid. In de expertgroep is die naast medische kennis op hoog niveau aanwezig. De vragen die de Klankbordgroep stelt suggereren een detailniveau in antwoorden dat in milieugezondheidskundig onderzoek internationaal niet voor handen is. Bijv. waar het een uitsplitsing betreft van effecten naar verschillende sociale of etnische groepen. Ook bij andere ruimtelijke ingrepen zoals de aanleg van wegen is dat niveau van onderzoek niet beschikbaar en eerlijk gezegd ook niet mogelijk, omdat dit onderzoek niet in een laboratoriumsituatie kan worden uitgevoerd.*
  - *De voorzitter antwoordt: We streven naar gezamenlijk advies. Daar is zoals u merkt nog een zorgvuldig gesprek voor nodig. Ik ben optimistisch over de kracht van een uitwisseling op basis van deskundigheid. Mocht dat niet tot overeenstemming leiden, komen we met een goed gemotiveerd meerderheids- en een minderheidsadvies.*

3. Toelichting werkwijze expertgroep

De voorzitter geeft aan het graag te hebben over de wisselwerking tussen de Klankbordgroep en de Expertgroep. U heeft gezien wat er leeft binnen de Expertgroep. Wij hebben onze werkwijze toegelicht en u verzocht met circa vijf aanvullende zorgpunten te komen. Wij hebben gezien dat u een lijst met 126 vragen heeft opgesteld. Die kunnen wij niet allemaal beantwoorden, maar wij zullen kijken rond welke thema's die vragen zorgen bevatten en die meenemen in onze advisering.

Uit de Klankbordgroep worden de volgende opmerkingen en vragen geplaatst:

- Dit proces klinkt verontrustend. Er moet meer in termen van preventie gedacht worden. Daar wordt nu te veel aan voorbij gegaan.
- Komt de Expertgroep nu tot een norm, of niet?

- *De voorzitter antwoordt: de nieuwe opdracht vraagt naar een norm in afwachting van landelijke normen en een beschermingsniveau bij de toepassing van die normen.*
- *Een lid antwoordt: ik heb de nieuwe opdracht pas vandaag gezien. Wij zijn vooral deskundig over de gezondheidseffecten. Uiteindelijk moet de politiek normen stellen.*

- Kan de Expertgroep een afweging geven van normen, zoals 47 dB of 45 dB? Dat leidt allemaal tot negatieve gezondheidseffecten. Alleen een norm van 38 dB of lager zou alle gezondheidseffecten wegnemen.
  - *Een lid antwoordt: Bij zo'n norm zou heel Nederland op slot gaan en er geen ruimte meer zijn voor ruimtelijke initiatieven. De opgave is juist om een balans tussen overwegingen te vinden. Daar kan de Expertgroep een rol in spelen.*
- Er wordt inderdaad precisie gevraagd. Alle 126 vragen drukken de zorg in de Klankbordgroep over windturbines uit. Kan de expertgroep toezeggen ze allemaal te beantwoorden en anders aan te geven waarom dat niet kan als de kennis daartoe ontbreekt.
  - *De voorzitter antwoordt dat hij zich afvraagt of de Expertgroep dat verzoek zal kunnen honoreren.*
  - *Een lid merkt op: Als één gezinslid zodanig leidt onder ernstige hinder dat het gezin moet verhuizen, heeft dit gevolgen voor meer omwonenden.*
- Wat is het tijdspad voor de Expertgroep? Komt het advies niet na de verkiezingen?
  - *De voorzitter antwoordt dat de gemeente naar verwachting in zijn aangepaste opdracht ruimte geeft tot eind maart. Dat is inderdaad na de verkiezingen. Er zal dan nog geen nieuw College zijn, maar sowieso zal dit advies pas doorwerking kunnen hebben in de volgende collegeperiode.*
- Wanneer komen we weer als Klankbordgroep en Expertgroep bijeen? Vindt er nog nadere uitwisseling van gedachten plaats?
  - *De voorzitter antwoordt dat de Expertgroep haar concept-advies in ieder geval met de Klankbordgroep wil bespreken. Mogelijk is het zinvol al tussentijds een deel van het advies gezamenlijk te bespreken. Wij laten u dat dan weten.*

De voorzitter dankt de leden van de Klankbordgroep voor de gedachtewisseling en sluit de vergadering.

VERSLAG 4E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 28 januari 2022

datum 19 januari 2022
tijd 15.00 uur tot 16.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter blikt terug op de ontmoeting met de Klankbordgroep. We focussen in het proces nu erg sterk op de validatie van allerlei gezondheidskundig onderzoek. Dat is in mijn ogen niet wat werd beoogd met de adviesaanvraag en leidt niet tot een vruchtbaar proces. Ik heb het idee dat de huidige route een doodlopende weg is. De bijgestelde opdracht aan de Expertgroep focust meer op het formuleren van normen en overwegingen voor bescherming van gezondheid in het ruimtelijk beleid. Ik heb daar wat over zitten denken en kan me voorstellen dat we toewerken naar een advies, waarbij we uit voorzorg gaan zitten op een veiligere norm. Dat zou kunnen door aan te sluiten bij het internationaal onderzoek en de door de WHO aanbevolen norm. Die gaat uit van 45 dB.
Andere leden van de Expertgroep beamen dat het huidige proces weinig vruchtbaar is.

De voorzitter stelt voor de agenda af te werken:

1. Agenda vorige Expertgroep

Er zijn bij het secretariaat geen opmerkingen over het verslag binnen gekomen. Opmerkingen kunnen nog de komende twee dagen worden aangeleverd. De voorzitter en één van de leden van de expertgroep willen nog even naar het verslag kijken.

2. Terugkoppeling gesprek gemeente

De voorzitter koppelt nog een keer het gesprek met de gemeente terug (zie verslag ontmoeting Klankbordgroep 19/1/2022). Kern: de gemeente wil niet twee jaar wachten op landelijke normen. Zij vraagt om een advies over tussentijdse normen en aanvullende overwegingen bij de toepassing van die normen in het ruimtelijk beleid over plaatsing van windturbines. De MER is nog wel onderdeel van de vraag, maar veel minder prominent. Het gaat om de in het onderzoek mee te nemen overwegingen, niet over de timing en het karakter van de uit te voeren MER. Ik verwacht dat met deze opdracht we gerichter kunnen adviseren. De laatste vraag van de gemeente richt zich op de wijze van monitoren van gezondheidseffecten.

- Meerdere leden geven aan dat er landelijk onderzoek wordt gedaan naar de monitoring van gezondheidseffecten van windturbines. Is het geen goed idee daarbij aan te sluiten in plaats van zelf met een advies te komen? Het blijkt dat het landelijk onderzoek meer gaat over de ontwikkeling van een onderzoeksagenda, terwijl de vraag van de gemeente gaat over of en hoe gezondheidseffecten van geplaatste windturbines gemonitord moeten worden.
- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan niet langer te willen meedoen aan het eerdere bekvechten over de betrouwbaarheid van onderzoek. Als op grond van de nieuwe vraagstelling de Expertgroep zich gaat richten op het formuleren van richtlijnen voor de omgang met gezondheidseffecten, wil hij daar wel aan meedoen.
- Een ander lid van de expertgroep acht zichzelf vooral deskundig over de gezondheidseffecten van gemaakte keuzes. Het bestuur moet uiteindelijk afwegingen maken tussen belangen om normen te stellen. Hij vindt een advies afgeven echter wat anders dan normen stellen en wil daar binnen de Expertgroep wel aan meewerken.

De voorzitter geeft aan dat een advies dat zich richt op de kwaliteit van onderzoek niet gaat werken. Hij vindt dat met deze nieuwe opdracht er ruimte is voor een vruchtbare advisering.

- Eén van de leden van de expertgroep ervaart de situatie als vervelend, omdat leden van de Expertgroep aangeven dat de huidige weg doodlopend is. Hij vindt dat normen gebaseerd moeten zijn op goed medisch onderzoek. Hij heeft op dit moment last van gezondheidsklachten en kan slecht het overleg voortzetten.
- Het secretariaat houdt een pleidooi voor een nieuwe aanpak. Het werken aan papers over het onderzoek naar een stuk of 10 gezondheidskundige thema's, leidt tot overbelasting van het secretariaat en de leden van de expertgroep, het gesprek leidt niet tot consensus en de vraag sluit niet aan op de kernexpertise van het secretariaat. Als wij vanuit voorzorg aankoersen op meer beschermende normen, die aansluiten op gerenommeerd internationaal onderzoek en advies van de WHO, ontstaat er kans dat er binnen de Expertgroep en daarbuiten *common ground* gevonden kan worden en op belangrijke elementen overeenstemming gevonden kan worden.

Eén van de leden van de expertgroep heeft te veel last van zijn gezondheid en trekt zich voor vandaag terug. De voorzitter wenst hem beterschap en vraagt hem te overwegen of hij in de zojuist besproken aanpak voor het advies verder vervolg te geven aan de advisering door de expertgroep. Het lid geeft aan dat te zullen doen.

De voorzitter stelt voor nog even in beperktere samenstelling te verkennen hoe een nieuwe aanpak en advieslijn eruit kan zien. Hij neemt de suggestie graag over dat het denkbaar zou zijn om uit te gaan van twee normen: een streefwaarde en een maximumwaarde, vergelijkbaar met andere geluidsbronnen. De gemeente zou dan moeten motiveren, indien zij de streefwaarde overschrijdt. Daarbij bieden de gevraagde afwegingen voor het ruimtelijk beleid de mogelijkheid om aanvullende overwegingen in de toepassing van normen mee te geven. Langs die lijn zou gestreefd kunnen worden naar een advies op basis van overeenstemming. Als dat niet mogelijk is, kan worden teruggevallen op een meerderheids- en minderheidsadvies.

- Eén van de leden van de expertgroep stelt ook voor niet verder in te gaan op de vraag naar de onderzoekskwaliteit van individuele onderzoeken. Hij kan zich vinden in de denklijn van de voorzitter. Daarbij zou ook het in andere ruimtelijke afwegingen omtrent de gezondheidseffecten van ruimtelijke ingrepen gangbare ALARA-principe van toepassing kunnen zijn. Het voorzorgprincipe wordt vaak meer als een containerbegrip opgevat, waarbij iedere onzekerheid leidt tot vragen om nader onderzoek en het uitstel van keuzes. Voor de twee normen kan elk een bandbreedte worden aangegeven.
- Het andere aanwezige expertgroeplid geeft aan dat in deze lijn het logisch zou zijn de monitoring juist te richten op de grijze gebieden, waar de streefwaarde wordt overschreden. Er kan daarmee ook rekening kan worden gehouden met de oproep uit de Klankbordgroep om rekening te houden met aantallen gehinderden. Het maakt uit of 5% van een kleine bevolkingskern wordt gehinderd of 5% van een dichtbewoonde wijk. In het laatste geval licht het wellicht minder voor de hand om de streefwaarde te overschrijden. Dit kan in de MER worden meegenomen.
- Het secretariaat geeft aan dat er een goed overzicht beschikbaar is van de geluidsnormen van de WHO voor verschillende bronnen uit 2018. Daarin worden de normen in kaart gebracht en de consequenties voor hinder en gezondheid. Het maakt duidelijk dat de normen inderdaad hinder niet uitsluiten, maar biedt vergelijkend inzicht in de hinder als gevolg van verschillende geluidsbronnen bij toepassing van de WHO-norm.

Het gemeenschappelijk gevoel is dat het mogelijk is langs deze lijn gezamenlijk te werken aan een advies binnen de gestelde termijn. Wellicht dat op onderdelen er dan behoefte is aan een minderheidsadvies, maar niet over de volle breedte.

Afgesproken wordt dat het secretariaat de besproken denklijn in1,5 A4 op papier zet voor de volgende vergadering, om te bezien of dat basis is om een gezamenlijk advies uit te werken advies. Daarnaast zal het secretariaat de 126 vragen van de Klankbordgroep categoriseren: a) binnen scope en duiding thema b) buiten scope want procesvraag c) buiten scope want andere overheid d) buiten scope want geen gezondheid. Op grond daarvan kan gekeken worden welke thema's vanuit die zorgen nog aandacht verdienen in de advisering.

De datum voor de volgende vergadering wordt naar voren gehaald. Het secretariaat checkt bij het afwezige lid of één van de volgende data haalbaar is: dinsdag 1 februari na 15.00 uur, woensdag 2 februari in de ochtend, donderdag 3 februari in de ochtend.

VERSLAG 5E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 23 februari 2022

datum 3 februari 2022
tijd 10.00 uur tot 12.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Verslagen vorige bijeenkomst en bijeenkomst 3 (zie bijgaand, voorstel om tijdens de vergadering het verslag van 21 december vast te stellen en als nodig per mail te reageren op verslagen van 19 januari)
2. Recente ontwikkelingen
3. Notitie Hoofdlijnen advies gezondheidseffecten windturbines (zie bijgaand, incl. overzicht normen WHO)
4. Aandachtspunten van de klankbordgroep (zie bijgaand, ordening van vragen door klankbordgroep)
5. Werkafspraken voor het vervolg
6. W.v.t.t.k.

1. Verslagen vorige bijeenkomsten

Alle leden van de expertgroep zijn het eens met het voorstel om het verslag van 21 december vast te stellen en nog ruimte te hebben om te reageren op de verslagen van 19 januari.

2. Recente ontwikkelingen

Onlangs heeft de expertgroep een nieuwe opdracht van de gemeente ontvangen. Daarnaast heeft op 19 januari jl. een gesprek plaatsgevonden tussen de expertgroep en de klankbordgroep. Tot slot heeft het secretariaat op 2 februari jl. een brief van de klankbordgroep aan de expertgroep met de leden van de expertgroep gedeeld. Hierin uit de klankbordgroep haar zorgen en doet zij voorstellen om iets aan deze zorgen te doen.

- Eén van de leden van de expertgroep vult hier nog op aan: vanochtend is een inspreker geweest bij de gemeenteraad. GGD heeft position paper geschreven over windturbines waarin zij adviseert de richtlijnen van de WHO te volgen. Deze inspreker begrijpt niet waarom een medewerker van de GGD, die al een standpunt heeft ingenomen, ook in de expertgroep kan zitten om tot een gezamenlijk advies te komen. Het lijkt me goed om nog een keer naar de klankbordgroep te communiceren dat alle leden op persoonlijke titel in de expertgroep zitten (zoals we vanaf de start hebben besproken).
- Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat hij de uiteenlopende meningen in de expertgroep, die de klankbordgroep als polarisatie bestempeld, wel herkent.
- Een ander expertgroeplid merkt op dat de klankbordgroep aandringt op een wetenschappelijk inhoudelijke discussie binnen de expertgroep, maar heeft het idee dat hier nu geen ruimte voor is.
- De voorzitter geeft aan dat het volgende agendapunt, de hoofdlijnen van het advies bespreken, juist gelegenheid biedt om een wetenschappelijk inhoudelijk discussie te voeren.

Alle leden van de expertgroep vinden dat er goede suggesties in brief van de klankbordgroep zitten. Daarnaast geeft één van de leden van de expertgroep aan dat hij het idee heeft dat een deel van die

suggesties goed een plek kunnen krijgen in de hoofdlijnen van het advies zoals die nu ter bespreking voorliggen.

De voorzitter stelt voor om namens de expertgroep te reageren op de brief van de klankbordgroep. In de reactie zal hij aangeven dat de expertgroep streeft naar een gezamenlijk advies, maar dat de leden van de expertgroep nu ook de ruimte nodig hebben om aan dit advies te werken. We gaan dus niet opnieuw in gesprek met de klankbordgroep. Wel doen we nogmaals het voorstel om bij de klankbordgroep terug te komen als er een conceptadvies ligt. De leden van de expertgroep zijn het eens met dit voorstel van de voorzitter.

Tot slot is er nog een verzoek van de klankbordgroep om een notitie van één van de leden van de expertgroep te mogen ontvangen. Dit is een notitie die voor één van de vergaderingen van de expertgroep is aangeleverd. De voorzitter stelt voor om te reageren dat het antwoord vanuit de expertgroep nee is, omdat stukken voor de vergaderingen in concept zijn en we hebben afgesproken om hier vertrouwelijk mee om te gaan. Uiteraard is het aan ieder expertgroeplid zelf om te kiezen wat hij wel of niet met zijn omgeving deelt. De leden van de expertgroep gaan hier mee akkoord.

3. Notitie Hoofdlijnen advies gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter en het secretariaat lichten de notitie kort toe. Eén van de leden van de expertgroep is benieuwd hoe de zoekactie in de literatuur is geweest op basis waarvan het artikel met een vergelijking van de WHO richtlijnen is aangedragen. De voorzitter geeft aan dat het nu niet over dit artikel gaat, maar over de notitie met de hoofdlijnen voor het advies. Dit is geen stuk met literatuurverwijzingen, maar een redeneerlijn. Wel zijn de richtlijnen van de WHO onderliggend aan de redeneerlijn van het advies, het secretariaat heeft zich aangesloten bij de richtlijnen van de WHO bij het schrijven van de notitie.

- Eén van de expertgroepleden geeft aan: ik heb mijn kritiek op de WHO en het RIVM al uitgebreid beschreven, met zo'n redeneerlijn voor het advies verandert daar niet zoveel aan. Met de redeneerlijn wordt uitgegaan van onderzoeken uit 2018 en 2020, waarvan inmiddels is aangegeven dat een revisie nodig is.
- Een ander expertgroeplid reageert: het gaat nu om de basis van de redeneerlijn en of we met bandbreedtes willen werken? Dan kunnen we vervolgens met onderzoeken gefundeerde uitspraken doen over de bandbreedtes. Daar kan een verschil zitten tussen de standpunten van de experts.
- Het eerste expertgroeplid geeft aan dat hij geen conclusies wil trekken o.b.v. slecht of ontbrekend wetenschappelijk onderzoek. Ook niet als het gaat over bandbreedtes.
- De voorzitter reageert dat je daar dan je conclusies op moet aanpassen, bijvoorbeeld: "de gemeente moet dit meenemen in haar afweging, want er is onvoldoende onderzoek beschikbaar".
- Eén van de expertgroepleden merkt op dat als we geen uitspraken willen doen omdat we het onderzoek als slecht beschouwen, dat we dan niet tot een advies kunnen komen.
- Het eerste expertgroeplid reageert dat hij de kwaliteit van het RIVM rapport simpelweg onvoldoende vindt.
- Het secretariaat geeft aan dat daarom niet het RIVM rapport, maar de richtlijnen van de WHO als basis genomen kunnen worden. Die zijn gebaseerd op een internationale review van beschikbaar onderzoek.
- Eén van de expertgroepleden reageert hierop dat het WHO rapport berust op relatief weinig onderzoek over windturbines. Daar kunnen de leden van de expertgroep nog wel nieuw onderzoek aan toevoegen. Tegelijkertijd kan de expertgroep zich alleen baseren op het onderzoek dat er op dit moment is.

De voorzitter is benieuwd of de leden van de expertgroep al beelden hebben bij een goede streefwaarde, als we voor de normwaarde zouden uitgaan van de richtlijnen van de WHO.

- Eén van de leden van de expertgroep wil eerst graag komen tot een goede definitie van een bandbreedte.
- Eén van de leden van de expertgroep licht toe: streefwaarde is een ondergrens, bevoegd gezag mag activiteiten ontplooien als het onder deze waarde zit. Als het boven grenswaarde komt, dan mag de activiteit sowieso niet ontplooit worden. Tussen streefwaarde en grenswaarde zit een ruimte, daar mag je alleen een activiteit ontplooien met gegronde redenen vanwege maatschappelijk belang en onderzoek naar mitigerende maatregelen. We zijn dus op zoek naar die twee waardes. In het tussengebied moeten we iets zeggen over omgang met omwonenden en mitigerende maatregelen.
- Eén van de expertgroepleden reageert: drempelwaarde voor een effect is nog een belangrijke toevoeging, WHO gebruikte deze in haar Richtlijnen uit 1999. Kritiek daarop was dat het onmogelijk is om daar in de praktijk aan te voldoen: het is niet mogelijk om mensen totaal te vrijwaren van het geluid dat activiteiten met zich meebrengen, daarom is er een streefwaarde opgesteld. Er zit bij zo'n streefwaarde dus altijd iets in van 'wat vinden we aanvaardbaar?'. Datzelfde geldt voor de grenswaarde 'wanneer vinden we iets onaanvaardbaar?'
- Het eerste expertgroeplid reageert: dat is redelijk duidelijk. Ik had gehoopt op een puntschatting en betrouwbaarheid daaromheen. Deze methode is behoorlijk subjectief. We moeten denk ik maar even zien hoe ver we ermee komen.

Het gesprek gaat verder over de streefwaardes en normwaardes.

- Expertgroeplid: RIVM heeft in 2009 als streefwaarde 40 dB geadviseerd. Die streefwaarde is goed te onderbouwen vanuit literatuur. Daarnaast heb je WHO, 45 dB, dat is eigenlijk ook een streefwaarde. Volgens de WHO kan je van 45 dB dus ook nog gemotiveerd afwijken. RIVM zat in 2009 geloof ik op grenswaarde tussen 45 en 50 dB, kabinet heeft toen voor 47 dB gekozen als grenswaarde en geen streefwaarde vastgesteld.
- Het expertgroeplid voegt hier aan toe: als je op de grenswaarde zit en je kan mitigerende maatregelen nemen, dan moet je dat doen als het redelijkerwijs kan. Overigens vind ik het vaststellen van een grenswaarde echt een politieke afweging, die doe je niet op grond van gezondheidsafwegingen. De streefwaarde wel, want streeft naar relatief geringe (aanvaardbare) gezondheidsschade.
- Een ander expertgroeplid reageert: een gezondheidskundig advies is anders dan een maatschappelijke belangenafweging en een advies. We gaan met 45 dB als grenswaarde wel echt strak zitten qua normering. 40 dB streefwaarde is al strakker dan WHO, 45 dB is eigenlijk vaker de streefwaarde. Dus ik zou eerder 47 dB als grenswaarde nemen. Dit komt ook omdat de 45 dB van de WHO gebaseerd is op een Nederlands en een Japans onderzoek. Met enkel het Nederlandse onderzoek zou de WHO op 47 dB uitkomen. Dat lijkt dus beter aan te sluiten.
- De voorzitter geeft aan dat het risico dan wel is dat je wordt ingehaald door de landelijke normen die komen
- Het expertgroeplid reageert: ik kan mij nauwelijks voorstellen dat normen landelijk strenger worden dan 40 dB.

Het secretariaat is benieuwd waarom de streefwaarde zo laag (op 40 dB) zit en of je niet juist op een smallere bandbreedte dan 40 dB tot 45 of 47 dB zou willen zitten.

- Een expertgroeplid reageert: dit is gebaseerd op een rapport van RIVM uit 2009. 40 dB komt overeen met streefwaarde bij weg- en treinverkeer die gelijkstaat aan 3% ernstig gehinderden. Bij windturbines heb je met 40 dB dus (vergelijkbaar) lage aantallen ernstig gehinderden.

De voorzitter vraagt zich af wat het concreet betekent als je de grenswaarde verlaagt naar 45 dB voor plaatsingsmogelijkheden van windturbines.

- Eén van de expertgroepleden reageert: per vierkante meter kan je meer energie opwekken met huidige windturbines dan in 2009. Bij het rapport van de RIVM uit 2009 was met 45 dB al relatief veel ruimte, zou nu wel meer kunnen zijn.

Een ander expergroeplid reageert op een eerdere opmerking over het Japanse en het Nederlandse onderzoek. Hij vraagt zich af of het Nederlandse onderzoek ook generaliseerbaar is naar de situatie in Amsterdam.

- Eén van de expertgroepleden reageert: het ging ook om Zweedse onderzoeken, maar in alle gevallen stonden de windturbines vooral in het platteland. Er stonden toen nog geen windturbines zoals de situatie nu is in Amsterdam. De dosis-effect relatie in het WHO rapport geeft dus alleen een indicatie.
- Het expertgroeplid die de vraag stelde naar generaliseerbaarheid is benieuwd waar literatuur over deze onderzoeken is te vinden.
- Het eerste expertgroeplid reageert dat dit in het onderzoek van TNO staat beschreven. Aan deze onderzoeken wordt ook gerefereerd in eerdere stukken van het secretariaat.

Het secretariaat is nog benieuwd of we voor de streefwaarde en grenswaarde nog iets moeten met de grootte van windturbines.

- Eén van de expertgroepleden licht toe dat het niet gaat om de grootte van de windturbines: spectra van geluid zijn voor verschillende hoogte van windturbines vrijwel gelijk, hoewel ze natuurlijk individueel kunnen verschillen. Bij tonaal geluid is dat afwijkend, daar zit dan een piek in het spectrum. Een toeslag op het geluidniveau of het verbieden van bepaald type windturbines met tonaal geluid zou goed zijn. Dan worden de normen daar dus strenger voor. Probleem in huidige situatie is dat tonaal geluid wettelijk niet wordt genoemd en dus formeel geen probleem is.

4. Aandachtspunten van de klankbordgroep

De voorzitter stelt voor om dit onderwerp door te schuiven naar de vergadering waar we dit deel van het advies ook bespreken.

5. Werkafspraken

Het secretariaat schrijft een concept van het eerste gedeelte van het advies (hoofdstuk 1 t/m 3) op basis van het hoofdlijnendocument. De volgende vergadering bespreken we dit concept met elkaar. Hoofdstuk 4, met de zorgpunten, verschuiven we nog even naar een volgend vergadermoment.

- Eén van de expertgroepleden geeft aan dat hij wel verwacht dat overal in het concept een goede wetenschappelijke onderbouwing met referenties zit.

Tot slot komt één van de leden van de expertgroep terug op een punt uit een eerdere vergadering. Hij geeft aan dat één van de documenten die hij heeft aangedragen bij het secretariaat nooit is meegenomen in de stukken voor de vergadering of meegenomen in de notities van het secretariaat. Het secretariaat geeft aan dat hier nog een keer naar gekeken wordt en het secretariaat per mail op een rij zet hoe met alle aangeleverde literatuur is omgegaan bij de voorbereiding op de vergaderingen. Hierbij staat uiteraard voorop dat het secretariaat haar best doet om secuur en volledig te werk te gaan.

VERSLAG 6E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 18 februari 2022
tijd 9.00 uur tot 11.30 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

0. Terugtrekken één van de leden van de expertgroep
1. Verslagen bijeenkomst 19 januari en bijeenkomst 3 februari
2. Opzet conceptadvies expertgroep (zie bijgaand)
3. Aanvullende aandachtspunten van de klankbordgroep (zie bijgaand)
4. Werkafspraken voor het vervolg

0. Terugtrekken één van de leden van de expertgroep

- *De voorzitter deelt mee dat hij deze ochtend een brief heeft gehad van het lid dat hij zich terugtrekt uit de expertgroep, omdat hij vindt dat er onvoldoende ruimte is voor een gesprek over de wetenschappelijke onderbouwing van het advies en dat de eerste aanzet voor het advies op dit punt ook sterk tekortschiet. Daarnaast is de voorzitter vanochtend ook al benaderd door De Telegraaf met een aantal vragen over het terugtreden van het expertgroeplid.*
- *De leden van de expertgroep betreuren het terugtreden van het expertgroeplid ernstig. Zij hadden de indruk dat in de vorige vergadering een goede lijn voor het op te stellen advies was besproken en hadden goede hoop dat dit een geschikte basis zou zijn voor het vervolggesprek in de expertgroep. De voorzitter vindt dat de expertgroep nu verder moet met haar advisering, mits de gemeente daar ook behoefte aan heeft. Een lid noemt het terugtreden van het expertgroeplid frustrerend. Een ander vindt het jammer omdat hij graag met een gezamenlijk gedragen advies was gekomen. Maar niet onverwacht gezien de behoefte van het teruggetreden expertgroeplid om alle onderzoeken, die mogelijk relevant zijn voor het advies binnen de expertgroep zelf te reviewen. De voorzitter is het eens met de overige leden, maar vindt dat er eerst een gesprek moet volgen met de gemeente als opdrachtgever om vast te stellen of er behoefte blijft aan een advies. Hij stelt voor dat hij vandaag nog met de secretaris een gesprek voert met de gemeente. Als de gemeente geen behoefte meer heeft aan een advies, dan stopt de expertgroep. Anders stelt hij voor in deze samenstelling het advies af te ronden. Een van leden stelt voor alle communicatie via de voorzitter te laten lopen en niet individueel te reageren als de pers leden benadert. Het voorstel is dat het secretariaat in overleg met de voorzitter een verklaring voorbereidt en dat de voorzitter optreedt als woordvoerder namens de expertgroep. Hij zal een bericht namens de expertgroep voorbereiden, waarin wordt opgenomen dat de expertgroep op zorgvuldige wijze verder gaat met haar advies waarbij wetenschappelijke kennis over de gezondheid van Amsterdammers voorop staat.*
- *Het opgestapte lid was aangedragen door Windalarm. Een lid stelt dat niet de expertgroep, maar de gemeente de communicatie naar Windalarm moet verzorgen. Die heeft immers met Windalarm afspraken gemaakt over de samenstelling van de expertgroep. De gemeente moet ook bepalen of een aanvulling van de expertgroep wenselijk is. Er wordt vastgesteld dat als de gemeente kiest een nieuw lid toe te voegen aan de expertgroep, het proces inderdaad weer opnieuw moet worden doorlopen en het advies enkele maanden langer op zich laat wachten. Dat heeft niet de voorkeur. Een van de leden van de expertgroep vraagt zich af of we iets moeten met het wegvallen van de enige medicus binnen de expertgroep. De voorzitter stelt voor een medicus te vragen te reflecteren op het concept-advies – niet als lid maar als adviseur van de expertgroep.*

De voorzitter stelt voor in het rapport te verwijzen naar de brief van het teruggetreden expertgroeplid en in het rapport een passage te wijden aan de discussie over de wetenschappelijke basis van het advies en de wenselijkheid om alle onderzoeken opnieuw te reviewen, dan wel de mogelijkheid om de onderbouwing op eerdere (internationale) reviews te baseren.

Uit de bespreking in de Gemeenteraad komt naar voren dat zowel de coalitie als de oppositie zwaar hechten aan het advies van de expertgroep. De voorzitter concludeert dat het goed is, als de gemeente dat waardevol vindt, voort te gaan met de advisering. Daarbij vertrouwt de expertgroep op het weloverwogen woord en laat zich niet van de wijs brengen door publicitaire commotie.

1. Verslagen vorige bijeenkomsten

Het verslag van de ontmoeting met de klankbordgroep en de vergadering van de expertgroep van 18 januari worden vastgesteld. 'Ontmoeding' moet zijn 'ontmoeting' (verslag ontmoeting).
Via de mail kunnen de leden komende week nog het verslag van 3 februari amenderen. Alvast één opmerking: 'een smet' moet zijn 'eens met'. Eén van de expertgroepleden heeft zijn opmerking al aan het secretariaat gestuurd.

2. Concept-advies

- *Als eerste licht de voorzitter toe dat er een gesprek is geweest met de opdrachtgever vanuit de gemeente. Zij hebben op verzoek van de gemeente geïnventariseerd wat de consequentie in afstand zou zijn van een aanpassing van de norm van 47 dB lden naar 45 dB lden. De contour schuift dan grofweg van 350 m naar 465. Op een kaart blijkt dat dit impact heeft op de ruimte om windturbines te plaatsen. De mogelijkheden om bij de inpassing te schuiven met de precieze locatie wordt daardoor beperkter.*
- *De voorzitter zou graag willen weten wat het karakter van de gevoelige objecten nabij de bekeken locaties is: zijn dat woonwijken, of individuele locaties Hij geeft aan dat hij het zinvol vindt te overwegen om een maatwerkclausule op te nemen, bijvoorbeeld voor individuele verspreide woonlocaties, of voor locaties die zich al in de veel stevigere geluidscontour van een snelweg bevinden, waar het modulerende geluid van windturbines wegvalt in de omgeving. We gaan voor een generiek advies, dat in de praktijk zal moeten worden toegepast en ruimte moet laten voor maatwerk.*
- *Als voorbeeld wordt verwezen naar een recente ambtelijke handreiking voor de plaatsing van windturbines uit Rotterdam. Daarin is een heel ingewikkelde tabel opgenomen met rekennormen per locatie. Dat is niet zinvol. De vraag blijft 45 dB lden of 47 Db Lden. 45 is best een strakke norm. Misschien is 45 dB lden nu wel goede norm gezien gevoeligheid in discussie. Is nu elegant geformuleerd in concept.*
- *Eén lid heeft nagezocht in recent belevingsonderzoek naar hinderbeleving in bebouwde kom, buiten bebouwde kom met en zonder weg. In bebouwde kom wordt meer hinder beleefd, maar de relatie met geluid is minder. Vroeger was er meer differentiatie tussen stad en land in norm, maar dat is losgelaten. Onderscheid naar omgeving is heel kwetsbaar. Wel worden bedrijfswoningen uitgezonderd. Voorzitter suggereert ruimte te maken binnen contour als bewoner instemt. Een ander lid stelt dat de norm niet voor eeuwig geldt en ook weer kan worden bijgesteld. Een ander lid stelt het logisch te vinden als in het rapport wordt aanbevolen een prioritering te maken tussen de locaties en te beginnen met die locaties die het minst risico op hinder opleveren. Een lid suggereert dat het maatwerk is om op specifieke locaties strakker te gaan dan de landelijke norm, als die eenmaal is vastgesteld.*
- *Eén lid vindt het maken van deze afweging over het niveau van de grenswaarde lastig. Dat is aan het bevoegd gezag. Er wordt gesuggereerd dat we adviseren dat de afweging binnen de bandbreedte aan het bevoegd gezag is, maar dat wij vanuit gezondheid 45 dB lden adviseren. Een ander lid geeft aan dat aanvullend argument is dat het nu gezien commotie beter is behoedzaam te zijn en op dit plekken te beginnen waar geen risico bestaat. Later kan dat wellicht weer worden herzien. Het secretariaat doet de suggestie dit te koppelen aan het tijdelijke karakter van het advies. Zo lang de rijksnormen nog niet*

zeker zijn, is het logisch minder risico te nemen en daar te beginnen waar binnen de 45dB lden contour molens geplaatst kunnen worden. Als de landelijke normen bekend zijn en minder streng uitvallen, kan deze 45 dB leden norm opnieuw worden bezien.

- *De voorzitter concludeert dat we vanuit behoedzaamheid voor een grenswaarde van 45 dB lden gaan. De gemeente kan daar beginnen met de plaatsing van Windturbines waar aan deze norm kan worden voldaan. Dat is voor de tussenperiode in afwachting van nieuwe landelijke normen.*

Vervolgens wordt het concept-advies hoofdstuk voor hoofdstuk doorgenomen en besproken waar aanpassingen en aanvullingen nodig zijn.

3. Werkafspraken

Op vrijdag 4 maart wordt de versie met een geredigeerd hoofddeel en een eerste concept van de bijlage besproken in de expertgroep. Op donderdag 10 maart kan dan het definitieve concept worden besproken.

Daarna kan het als concept worden besproken met de klankbordgroep. Het secretariaat zal aan de voorzitter van de klankbordgroep aangeven dat half maart er een concept ligt om te bespreken tussen expertgroep en klankbordgroep.

VERSLAG 7E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 4 maart 2022
tijd 9.00 uur tot 11.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Verslagen vorige bijeenkomsten
2. Terugkoppeling gesprek klankbordgroep
3. Bespreking conceptadvies
4. Toets categorisering vragen kbg
5. Werkafspraken voor het vervolg

1. Verslagen vorige bijeenkomsten

Eén van de expertgroepleden geeft aan dat hij nog naar de laatste verslagen moeten kijken. Ook de voorzitter kijkt nog naar deze verslagen. We wachten daarom nog even met het vaststellen van deze verslagen.

2. Terugkoppeling gesprek klankbordgroep

- *De voorzitter koppelt terug over het gesprek met klankbordgroep. De klankbordgroep wil graag al voor het conceptadvies in gesprek met de voorzitter van de expertgroep. De voorzitter van de expertgroep heeft een toelichting gegeven op hetgeen dat gebeurd is bij het vertrek van één van de expertgroepleden. Dit sluit aan bij de eerdere brief die naar de klankbordgroep is gestuurd over het vertrek van dit expertgroeplid. Vervolgens zijn verschillende vragen van de klankbordgroepleden beantwoord. De vragen gingen o.a. over het verschil van inzicht tussen het lid dat uit de expertgroep is gestapt en de andere leden van de expertgroep, over de rol van het secretariaat en de andere expertgroepleden.*
- *Ondanks het feit dat het gesprek naar omstandigheden goed is verlopen, is er toch een brief vanuit een deel van de klankbordgroep naar de wethouder en de raad gegaan.*
- *Het is in ieder geval van belang om de vragen van de klankbordgroep een plek te geven in het conceptadvies. Het secretariaat heeft een categorisering van de vragen van de klankbordgroep gemaakt. Dit kunnen we gebruiken om de bijlage met zorgpunten aan te vullen waar nodig. De categorisering van de vragen kunnen we, net als de verslagen, samen met het conceptadvies publiceren op de website van de gemeente.*

3. Bespreking conceptadvies

De voorzitter heeft een vooraanstaand medicus (emeritus hoogleraar huisartsengeneeskunde) gevonden die bereid is om een review op het concept-advies uit te voeren. We kunnen hem vragen om volgende week op het conceptadvies te reageren. Hij heeft dan ongeveer een week nodig om zijn reactie naar ons te sturen.

- *Eén van de leden van de expertgroep merkt op dat de klankbordgroep mogelijk zelf een medicus zou willen aandragen en het niet eens is met voordracht door de expertgroep zelf.*
- *De voorzitter geeft aan dat de beoogde medicus juist vanuit onafhankelijke positie reageert zonder last of ruggenspraak. Daarnaast heeft hij voldoende kennis en ervaring om de positie van de vertrokken*

expert op te vullen. De voorzitter zal vanuit zijn onafhankelijke positie binnen de expertgroep een medicus voorstellen.

De expertgroep gaat nu over op de inhoudelijke bespreking van het conceptadvies. Allereerst een algemene reactie op het conceptadvies.

- *Eén van de leden in de expertgroep geeft aan dat hij tevreden is met de algemene lijn die er nu ligt. Het zijn nu vooral nog puntjes op de i wat hem betreft. De keuze om de zorgpunten in de bijlage te bespreken, vind ik goed werken. Wel belangrijk om nog enkele zorgpunten toe te voegen.*
- *Het andere lid van de expertgroep is ook te spreken over het huidige stuk. Er zit soms nog wel wat jargon in waar we iets mee moeten, dat is vooral de laatste redactieslag nog. Het is nog steeds wel erg een conceptadvies dat vanuit het oogpunt van geluid geschreven is. Mogelijk moeten andere punten zoals visuele aspecten etc. nog meer een plek krijgen, bijvoorbeeld in het hoofdstuk over ruimtelijke afweging. Daarnaast nog goed om een keer te bespreken wat onze onderbouwing is voor de geadviseerde voorkeurswaarde. Dat staat nu nog niet zo stevig. Daarnaast kan ik mij nog voorstellen dat 47 dB als grenswaarde eigenlijk de uiteindelijke norm zou moeten zijn.*
- *Er wordt opgemerkt dat juist gekozen is voor 45 dB als grenswaarde omdat het een tijdelijke norm is en we in het advies kiezen voor behoedzaamheid vanwege de zorgen.*
- *De expertgroep is het erover eens dat de onderbouwing van de voorkeurswaarde niet erg stevig is, maar de kracht van het advies is juist dat wordt geredeneerd vanuit behoedzaamheid.*
- *De voorzitter geeft aan dat hij in het conceptadvies graag wil dat er consequent een term wordt gebruikt voor grenswaarde of maximale ontheffingswaarde. De expertgroep spreekt af dat de termen standaardwaarde en grenswaarde worden gebruikt in het conceptadvies.*
- *Ander belangrijke controle: kloppen de dB waarden die nu bij verkeer en spoor staan en staat de goede verwijzing erbij. Deze controle doet één van de expertgroepleden.*

Vervolgens wordt het concept-advies hoofdstuk voor hoofdstuk doorgenomen en besproken waar aanpassingen en aanvullingen nodig zijn.

4. Toets categorisering vragen kbg

De expertgroep bespreekt de categorisering van de vragen van de klankbordgroep door het secretariaat. De thema's die in de vragen aan de orde worden gesteld, worden naar het oordeel van de expertgroep in de bijlage bij het concept-advies goed geadresseerd. Het overzicht van de klankbordgroep zal niet bij het advies worden gevoegd, maar op de site van de gemeente bij de overige achtergronddocumenten over het werk van de expertgroep en de klankbordgroep worden opgenomen.

5. Werkafspraken voor het vervolg

Afgesproken wordt dat het secretariaat de redactionele opmerkingen van de expertgroep voor dinsdag 8 maart as. verwerkt en dat de leden van de expertgroep nog één keer snel kijken naar de wijzigingen. Daarna wordt het concept-advies voor een reflectie aangeboden aan de medicus. Hij wordt gevraagd uiterlijk 14 maart met zijn reflectie te komen, zodat de expertgroep deze op 15 maart kan bespreken en het concept-advies op basis van zijn reflectie kan bijstellen.

/Andersson Elffers Felix

VERSLAG 8E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 15 maart 2022
tijd 14.00 uur tot 16.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Verslagen vorige bijeenkomsten
2. Opstappen leden klankbordgroep
3. Review medicus
4. Afwerking concept-rapport
5. Vervolgproces

1. Verslagen vorige bijeenkomsten

Het secretariaat stuurt de verslagen vanaf 3 februari 2022 nog een keer naar alle leden van de expertgroep zodat deze per mail vastgesteld kunnen worden.

2. Opstappen leden klankbordgroep

- *Eén van de expertgroepleden geeft aan dat hij het lastig vindt om te bepalen of we hier op moeten reageren en hoe. De vraag is of de opzegbrief aan de expertgroep is gericht.*
- *Er wordt bij de opzegging in ieder geval duidelijk onvrede geuit over het functioneren van de expertgroep. Een korte samenvatting van de brief van de klankbordgroep is: het nog te ontvangen concept-advies is op voorhand al onzorgvuldig.*
- *De voorzitter vraagt zich af of het verstandig is om hierop te reageren.*
- *Eén van de leden van de expertgroep geeft aan dat hij het hier mee eens is. Niet reageren nu, maar aangeven wanneer we concept-advies opleveren en wanneer restant van de klankbordgroep kan reageren.*
- *Het andere expertgroeplid geeft aan dat het misschien wel goed is om te vragen hoe de gemeente op de brief gaat reageren en of we daar als expertgroep nog iets in kunnen betekenen.*
- *De voorzitter geeft aan dat we kunnen overwegen een begeleidende brief bij het concept-advies te sturen. Daarin kunnen we dan iets over het proces zeggen (en dus ook vertrek van de leden van de klankbordgroep).*

Er wordt afgesproken dat de expertgroep een voorstel doet aan de voorzitter van de klankbordgroep om het concept-advies in ieder geval voor te leggen aan de resterende leden van de klankbordgroep. Het kan wel zo zijn dat de klankbordgroep dusdanig is uitgedund dat we dit in het uiteindelijke advies dan niet meer kunnen opnemen als 'een reactie van de klankbordgroep'.

3. Review medicus

De voorzitter van de expertgroep heeft contact gehad met de medicus en hij heeft aangegeven iets meer tijd nodig te hebben voor hij zijn review kan delen. Wel heeft hij de voorzitter alvast enkele hoofdpunten meegegeven:

1. De uiteindelijke landelijke normen kunnen ook strenger zijn dan hetgeen wat jullie nu voorstellen, ook al is het een behoedzame advisering. Adviseren dat gemeente clausule hierover moet opnemen met initiatiefnemers.

2. Cumulatie vond de medicus nog niet zo goed beschreven, daar moet nog wat meer aandacht naar uit gaan.
3. Het interim-karakter van dit advies. Advies is om komende anderhalf jaar niet stil te staan, dus daar kan je niet dezelfde eisen aan stelen als landelijke normen. De medicus geeft aan dat het goed is om het interim-karakter wat explicieter een plek te geven in de tekst.

- Eerste en derde punt
  - expertgroeplid: misschien goed om een paragraaf toe te voegen, dit is een voorlopig advies. Mogelijk dat je daar ook graag wil aanraden om gezondheidsraad in te schakelen bij plan-mer.
  - expertgroeplid: niet de groot maken, uitspraak RvS zegt ook juist dat lokale normen mogelijk zijn. Dus ons advies en normen kan in principe gewoon.
  - Secretariaat: voorstel om interim-karakter op te nemen als inleidende paragraaf in H3.
  - 5.1,2,e eventueel paragraaf 3.2

Er wordt afgesproken dat aan het concept-advies in hoofdstuk 3 een paragraaf wordt toegevoegd die ingaat op het interim-karakter van het advies en hoe rekening gehouden dient te worden met de uiteindelijke landelijke normen. Hiermee worden het eerste en derde punt van de medicus ondervangen. Daarnaast kijken de leden van de expertgroep nog een keer goed naar de paragraaf over cumulatie zodat ook het tweede punt van de medicus wordt meegenomen. Hierbij geldt uiteraard dat we nog moeten wachten op de precieze punten uit de review van de medicus. Hier volgen mogelijk nog andere benodigde aanpassingen uit.

4. Afwerking concept-rapport

Het concept-advies wordt nu hoofdstuk voor hoofdstuk doorgenomen en er wordt besproken waar aanpassingen en aanvullingen nodig zijn.

5. Vervolgproces

Er wordt een nieuwe afspraak gemaakt voor vrijdag 18 maart 2022 om de review van de medicus te bespreken.

VERSLAG 9E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 18 maart 2022
tijd 10.00 uur tot 11.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Reactie medicus
2. Vervolgproces

1. Reactie medicus

De voorzitter stelt voor om een algemene reactie te schrijven op de review van de medicus en dit onder de review te plaatsen (als bijlage van het advies). Zo ziet de lezer hoe de aanbevelingen uit de review zijn verwerkt. De leden van de expertgroep gaan hiermee akkoord.

De expertgroep loopt stapsgewijs door de review en bespreekt de punten die leiden tot een aanpassing en/of aanvulling in het advies:

- Adviesverzoek aan de Gezondheidsraad. We nemen in ons advies op dat we de gemeente adviseren om de rijksoverheid kennis te laten nemen van dit advies en erop te wijzen dat de advisering door Gezondheidsraad nog verstandig is in relatie tot de landelijke normen.
- Per type blootstelling aangeven of het gaat om te weinig onderzoek of geen bewezen effecten. Dit is ontzettend lastig om aan te geven en helpt ook niet bij de leesbaarheid van het rapport. Mogelijk kunnen we dit wel benoemen in de bijlage met zorgpunten en aangeven dat dit voor aanvullend onderzoek (door het RIVM) van belang is.
- Aanbevelingen aanvullend onderzoek in aparte paragraaf. Er wordt afgesproken dat bovenstaande twee punten in een aparte paragraaf worden opgenomen als adviezen voor aanvullend onderzoek.
- Cumulatie van gezondheidseffecten. Erg lastig, valt buiten onze scope eigenlijk. Kunnen we alleen in algemene termen op reageren. Leefomgeving kan invloed hebben op gezondheidsverwachting van bewoners. Cumulatie van gezondheidseffecten hangt met heel veel factoren samen, het is lastig om daar uitspraken over te doen. Eén van de expertgroepleden doet een voorstel hoe we dit punt kunnen verwerken (ook in de reactie op de review van de medicus).
- Andere technologieën om energie op te wekken. Buiten scope van het werk van de expertgroep. Wij maken niet de afweging over nut of noodzaak van windturbines ten opzichte van andere technologieën om energie op te wekken. Het zou wel goed zijn als er een onderzoek komt waarin de gezondheidseffecten van wind- en zonne-energie worden afgewogen tegen de gezondheidseffecten van 'niets doen'. Het secretariaat doet een voorstel hoe we dit verwerken in het concept-advies.
- Verschil standaardwaarde en grenswaarde en onderbouwing 42 dB l_{den}. Eén van de leden van de expertgroep doet een tekstvoorstel voor een betere beschrijving en onderbouwing van dit onderdeel.
- Landelijke normen kunnen nog steeds strenger zijn dan dit advies. Dit kunnen we goed verwerken bij de paragraaf waar we het interim-karakter van het advies omschrijven.
- Belangenverklaringen in het concept-advies. We voegen een bijlage toe waarin de verklaringen omtrent belangen van de expertgroep en het secretariaat zijn opgenomen.

- Een aanvullende review naast deze review. Niet haalbaar vanwege de tijdspanne waarbinnen de expertgroep werkt. Daarnaast is het opvullen van de leemte van vertrokken expertgroeplid met de huidige review al gelukt. Publieke gezondheid is al voldoende gedekt in de expertgroep.

2. Vervolgproces

De leden van de expertgroep sturen nog hun laatste aanpassingen en aanvullingen (incl. voetnoten) naar het secretariaat. Vervolgens schrijft het secretariaat een nieuwe versie van het advies. Volgende week hebben we nog een afspraak om de nieuwe versie te bespreken.

VERSLAG 10E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 23 maart 2022
tijd 16.00 uur tot 18.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Concept-advies
2. Vervolgproces

1. Concept-advies

Het concept-advies wordt nu hoofdstuk voor hoofdstuk doorgenomen en er wordt besproken waar aanpassingen en aanvullingen nodig zijn.

2. Vervolgproces

De volgende afspraken worden gemaakt voor de afronding van het advies:

- We nodigen via de voorzitter het restant van de klankbordgroep uit om met ons in gesprek te gaan over het concept-advies. Dat doen we op 30 maart.
- Op 30 maart spreken we ook met de gemeente als opdrachtgever over het concept-advies.
- Het secretariaat bereid een inhoudsopgave voor van de stukken die op de website van de gemeente komen te staan. Dit legt zij nog voor aan de expertgroep.
- Vrijdag 1 april 9.30 uur afrondende bijeenkomst om advies vast te stellen, evenals verslagen en inhoudsopgave met stukken voor op de website.

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon + 31 30 236 30 30
website www.aef.nl

VERSLAG BESPREKING CONCEPT-ADVIES EXPERTGROEP MET (DEEL) KLANKBORDGROEP

Versie 30 maart 2022

datum 30 maart 2022
tijd 17.00 uur tot 18.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter opent de vergadering. Half maart is een aanzienlijk deel van de klankbordgroepleden uit de klankbordgroep gestapt. De expertgroep bespreekt tijdens deze bijeenkomst haar concept-advies met de twee overgebleven leden van de klankbordgroep en twee leden die zijn opgestapt.

2. Bespreking concept-advies

- *Klankbordgroeplid: complimenten voor het advies dat er nu ligt. Ik heb wel enkele vragen, maar die komen grotendeels overeen met de vragen die door één van de andere klankbordgroep leden per mail zijn verstuurd. Daarnaast benieuwd of de expertgroep nog een keer kan toelichten waarom zij voor een geluidsnorm en niet een afstandsnorm kiest en hoe het zit met cumulatie van geluid.*
  - *Reactie expertgroep: voor cumulatie hebben we de procedure genomen die nu al in werking is voor andere geluidbronnen. Dit zijn regels voor de manier waarop je hinder cumulatief berekend. Wij adviseren om dit ook over te nemen voor windturbines. Als het gaat om afstandsnorm, wij hebben gekeken naar de voordelen en nadelen van geluidsnorm en afstandsnorm. Wij adviseren om een geluidsnorm te hanteren voor deze tijdelijke situatie. Een afstandsnorm wordt nu onderzocht in het kader van landelijke normering. We kijken of we de tekst over cumulatie wellicht nog helderder op kunnen schrijven.*
- *Klankbordgroeplid: Daarnaast benieuwd of de expertgroep kan aangeven hoe je cumulatie van geluid in de praktijk gaat meten?*
  - *Reactie expertgroep: Er zijn landelijk regels om het geluid van verschillende bronnen te cumuleren. Geluidbronnen verschillen in hinderlijkheid. Daarom wordt de geluidbelasting van elke geluidbron omgerekend naar de geluidbelasting van wegverkeer die even hinderlijk is. Daarna worden die geluidbelastingen opgeteld. Dit heet 'hinderequivalent cumuleren' Met de overgang naar de omgevingswet wordt windturbinegeluid ook in deze landelijke cumulatieregels opgenomen..*
- *Ander klankbordgroeplid: Ik ben blij met het rapport. Fijn dat er niet meer onrust wordt gezaaid over mogelijke gezondheidseffecten en dat er experts naar hebben gekeken.*
- *Opgestapt (ex-)klankbordgroeplid: we willen graag reageren met de groep ex-klankbordgroepleden die zijn opgestapt. Wanneer is dat mogelijk? Wanneer gaat het embargo van het advies af zodat we het met anderen kunnen bespreken?*
  - *Reactie expertgroep: we ronden ons advies hopelijk eind van de week af. We leveren het dan begin volgende week op bij de gemeente. Het is de bedoeling dat de gemeenteraad het eind volgende week ontvangt. Verzoek om het tot die tijd als embargo te beschouwen voor de buitenwereld. Het concept-advies mag onder embargo wel gedeeld worden met de andere ex-klankbordgroepleden die zijn opgestapt.*
- *Ander opgestapt (ex-)klankbordgroeplid: fijn dat we nog kunnen reageren. De medicus die een review heeft geschreven, spreekt over de mogelijkheid voor een tweede review. Wat vinden jullie van die gedachte?*
  - *Reactie expertgroep: de suggestie van de medicus hebben we binnen de expertgroep besproken. Wij zochten een medische review en de medicus die deze review heeft uigevoerd, stelt aanvullend een*

milieugezondheidskundige review voor. Wat ons betreft is kennis over milieugezondheid al goed vertegenwoordigd in de expertgroep. Daarnaast is het binnen de tijdspanne van de opdracht van de expertgroep niet wenselijk om nog een tweede review in het proces te organiseren.

- *Ander opgestapt (ex-)klankbordgroeplid: het stuk over kinderen. Het advies geeft aan dat er geen grotere risico's te verwachten zijn bij kinderen. Slaapstoornis is wel degelijk zorgelijker voor kinderen vanwege hersenontwikkeling. Is de expertgroep zich hiervan bewust?*
  - *Reactie expertgroep: wij hebben ons gericht op de normstelling voor windturbines en of er specifiekere normen voor kinderen nodig zouden zijn. Uit onderzoek blijkt niet dat dit nodig is. De geadviseerde normen beschermen volwassenen even goed als kinderen. Dat neemt niet weg dat slaapstoornis een serieus probleem is, voor volwassenen, maar zeker ook voor kinderen.*
- *Eerste opgestapte (ex-)klankbordgroeplid: de samenvatting is stelliger dan het hoofddocument. Behoefte om dit meer op elkaar aan te laten sluiten zodat het advies ook steviger wordt. Andere punt: het advies is meer de juridische kant op gegaan dan de gezondheidskundige kant. Bijvoorbeeld: wat betekent het voor de gezondheid van mensen in volkstuinen? Daar staat nu beperkt iets over in het advies.*
  - *Reactie expertgroep: het eerste punt is een terechte opmerking. We gaan kijken of we de samenvatting wat uitgebreider kunnen maken zodat het overeenkomt met de hoofdtekst. Als het gaat om volkstuinen: in de ruimtelijke afweging noemen we het, maar inderdaad niet in detail. We baseren ons op onderzoeksresultaten en onderzoek heeft voornamelijk naar de situatie in de thuissituatie gekeken. Onderzoek naar verblijf op andere locaties en bij subgroepen is beperkt aanwezig. Daarom moet het in de ruimtelijke afweging meegenomen worden. Een norm hiervoor terwijl het niet op onderzoeksresultaten gebaseerd is, zou niet verstandig zijn.*
- *Ander klankbordgroeplid: ik heb in mijn opmerkingen iets geschreven over volkstuinen. Wel normen voor zomerperiode (terughoudender met productie geluid), maar niet voor herfst en winter. Wellicht kan de expertgroep zoiets overwegen.*
  - *Reactie expertgroep: we nemen dit mee in de bespreking van de expertgroep vrijdag.*
- *Ander opgestapt (ex-)klankbordgroeplid: weten jullie dat de WHO werkt aan een strengere norm?*
  - *Reactie expertgroep: we weten dat dit geluid op sommige plekken rondgaat. We hebben navraag gedaan binnen ons netwerk, maar hier is men niet bekend met een update van het advies van de WHO uit 2018. We vernemen graag uw bron zodat we dit kunnen uitzoeken.*
- *Voorzitter klankbordgroep: wat vinden de opgestapte leden van de bijlage in het advies waarin de expertgroep van de vragen en zorgen van de klankbordgroep beantwoord?*
- *Eerste opgestapte (ex-)klankbordgroeplid: ik vind het moeilijk om één-op-één terug te vinden welke vragen waar beantwoord worden. Tegelijkertijd moet ik het stuk nog beter lezen om hier goed antwoord op te kunnen geven. Wel viel mij op dat een reactie op het commentaar van de klankbordgroep op het gebruik van een L_{den} norm ontbreekt in het advies.*
  - *Reactie expertgroep: in verschillende landen worden verschillende geluidnormen en maten gehanteerd. We hebben aangesloten bij de geluidindicator die in het Nederlandse geluidbeleid wordt toegepast voor dit type geluidbron. Dit heeft te maken met de korte tijdsperiode waarin we dit advies schrijven en het feit dat nu een andere maat adviseren, zou betekenen dat we in de praktijk in Nederland een niet-werkbare situatie voorstellen (meetvoorschriften, apparatuur e.d. in Nederland is hier niet op ingericht). Uiteraard zien wij wel ruimte om bij landelijke normering, indien daar reden toe is, voor een andere geluidmaat te kiezen. We zullen in ieder geval kijken of we het hanteren van de L_{den} norm nog kunnen motiveren in het advies.*

3. Afsluiting

In het advies geeft de expertgroep het volgende aan over de reactie van de klankbordgroep op het concept-advies: een aanzienlijk deel van de klankbordgroepleden is uit de klankbordgroep gestapt. Conform afspraak heeft de expertgroep gesproken over het concept-advies met de overgebleven leden van de klankbordgroep. Daarnaast hebben twee opgestapte leden van de mogelijkheid gebruik

gemaakt om deze afspraak alsnog bij te wonen. De gemaakte opmerkingen worden – waar mogelijk – verwerkt in het eindadvies.

VERSLAG 11E VERGADERING EXPERTGROEP

Versie 1 april 2022

datum 1 april 2022
tijd 9.30 uur tot 11.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de expertgroep opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Definitieve advies
2. Afronding

1. Definitieve advies

Samenvatting van het advies zitten de belangrijkste wijzigingen n.a.v. de besprekingen op 30 maart jl. De expertgroep bespreekt of de aanpassingen door het secretariaat zo goed verwerkt zijn. De leden van de expertgroep hebben nog enkele wijzigingsvoorstellen die deels tijdens de vergadering worden meegegeven en deels per mail gedeeld zullen worden.

2. Afsluiting

De volgende afspraken worden gemaakt voor de afronding van het traject:

- De verslagen vanaf de 6e vergadering van de expertgroep zijn vandaag besproken en worden bij deze vastgesteld door de expertgroep.
- De leden van de expertgroep sturen hun wijzigingsvoorstellen naar het secretariaat die deze verwerkt in een nieuwe versie van het advies. Zondag 3 april doet één van de leden van de expertgroep nog enkele laatste aanpassingen die hij vervolgens rondstuurt naar de rest van de expertgroep en het secretariaat.
- Het advies wordt hierna voorgelegd aan de gemeente.

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon + 31 30 236 30 30
website www.aef.nl

From: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Sent: Mon, 4 Apr 2022 17:29:38 +0200
To: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @aef.nl>
Subject: Dossier website gemeente Amsterdam: C. Verslagen vergaderingen klankbordgroep
Attachments: 018. Verslag 1e vergadering klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines, 23 november 2021.pdf, 019. Verslag 2e vergadering klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines, 2 december 2021.pdf, 020. Verslag 3e vergadering klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines, 13 december 2021.pdf, 021. Verslag 4e vergadering klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines, 24 januari 2022.pdf, 022. Verslag 5e vergadering klankbordgroep gezondheidseffecten windturbines, 21 februari 2022.pdf

C. Verslagen vergaderingen klankbordgroep

5.1,2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1,2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

VERSLAG 1E VERGADERING KLANKBORDGROEP

Versie 15 december 2021

datum 23 november 2021
tijd 17.00 uur tot 19.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Kennismakingsronde
2. Toelichting proces RES wind Amsterdam en reflectiefase
3. Toelichting werkwijze expertgroep
4. Spelregels en volgende bijeenkomst

Tijdens alle agendapunten hebben de klankbordgroepleden ruimte om vragen te stellen, zorgen te uiten en aandachtspunten mee te nemen. De inbreng is opgenomen in dit verslag en wordt meegegeven aan de expertgroep.

1. Kennismakingsronde

Tijdens de eerste helft van de bijeenkomst krijgen alle klankbordgroepleden gelegenheid om zichzelf voor te stellen. Ze geven aan waarom ze deelnemen aan de klankbordgroep en wat ze belangrijk vinden in het gesprek over gezondheid en het participatieproces. De klankbordgroep bestaat uit bewoners, lokale verenigingen (zoals de volkstuinvereniging) en vertegenwoordigers van belangenorganisaties. Uit de kennismakingsronde blijkt dat een aantal leden van de klankbordgroep zich ernstig zorgen maakt over de gezondheidseffecten van windturbines en het beoogde proces voor de reflectiefase. Hieronder is een puntsgewijze en gecategoriseerde opsomming opgenomen van de zorgen en aandachtspunten die de klankbordgroep ter kennismaking noemt:

Gezondheidseffecten

- *De gezondheidseffecten van windturbines zijn onvoldoende bekend. Hier dient aandacht voor te zijn wanneer wordt nagedacht over de plaatsing van windturbines (in de buurt van woningen).*
- *Volkstuincomplexen worden momenteel niet meegenomen in de berekeningen van geluidhinder in de milieueffectenrapportage (m.e.r.).*
- *Aandachtspunt is om bij het plaatsen van windturbines in de afweging mee te nemen dat energieopwekking door windturbines minder uitstoot van schadelijke stoffen veroorzaakt dan enkele andere energiebronnen.*
- *De mogelijkheid dat vanwege gezondheidsrisico's het niet verantwoord blijkt te zijn om de beoogde 17 windturbines in Amsterdam te plaatsen, moet ook een uitkomst van dit proces kunnen zijn.*
- *Er dient rekening te worden gehouden met de significantie van uitspraken in bestaand onderzoek. Niet-significante uitspraken zouden geen aanleiding moeten geven om de normstelling voor gezondheid en windturbines aan te passen.*
- *De gezondheidseffecten van windturbines op kinderen zijn momenteel niet meegenomen in de gangbare onderzoeken waarop de normen zijn gebaseerd.*
- *Het is aan de ene kant zorgelijk dat de uitspraak van de Raad van State over het Activiteitenbesluit ervoor heeft gezorgd dat gemeentes nu zelf normen dienen vast te stellen. Tegelijkertijd biedt het kansen om betere normen (dan nu wettelijk vastgelegd) voor windturbines te hanteren.*

Locatiekeuze windturbines

- *Er zou rekening gehouden moeten worden met de behoefte van bewoners in Amsterdam om rustige plekken op te zoeken en te 'ontsnappen aan de drukte van de stad. De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich juist op deze rustige plekken, waar je kunt recreëren en waar mensen de natuur kunnen opzoeken.*
- *Op dit moment bevinden de zoekgebieden voor windturbines zich op locaties waar over het algemeen veel bewoners met een 'achtergestelde positie' wonen. Het is van belang om aandacht te hebben voor de gevolgen hiervan voor de fysieke en psychosomatische gezondheid van deze bewoners.*
- *Aandachtspunt is om het plaatsen van windturbines af te wegen tegen het woningtekort en de schaarse ruimte die in Amsterdam beschikbaar is.*
- *Het is belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de locatiekeuze voor windturbines en hier dient grondig en locatie specifiek onderzoek aan vooraf te gaan.*

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *Het is van belang dat ook de achtergestelde bewoners, met een lagere sociaaleconomische positie, een stem krijgen. Juist zij worden geraakt omdat de zoekgebieden voor windturbines zich aan de randen van de stad bevinden.*
- *Het is belangrijk dat de klankbordgroep (tijdig) geïnformeerd wordt om te kunnen participeren. Vervolgens zou de inbreng van de klankbordgroep niet alleen gehoord moeten worden, maar hier dient de gemeente ook iets mee te doen.*
- *Er is behoefte aan co-creatie zodat bewoners mee kunnen denken over oplossingen. In dit geval om meer energie op te wekken uit hernieuwbare bronnen.*
- *Er is behoefte om niet alleen vragen te kunnen stellen aan de expertgroep, maar ook inbreng te kunnen leveren op het advies aan de gemeente.*
- *Het is van belang om in acht te nemen dat participeren in dit proces niet automatisch betekent dat je als individueel klankbordgroeplid daadwerkelijk 'krijgt wat je wilt'.*
- *Het is van belang dat het proces met klankbordgroep en expertgroep de gepolariseerde situatie doorbreekt die in Amsterdam rond het onderwerp is ontstaan.*

2. Toelichting proces RES wind Amsterdam en reflectiefase

De gemeente licht aan de hand van twee infographics toe wat de achtergrond van de reflectiefase is en hoe dit past in de uitvoering van Regionale Energie Strategie (RES). De activiteiten tijdens de reflectiefase en het proces dat volgt op de reflectiefase komen ook aan bod. Op pagina's 5 tot en met 13 van de meegestuurde presentatie van de bijeenkomst is dit uitgebreid toegelicht.

De klankbordgroepleden krijgen gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van toelichting. De vragen zijn:

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *In de toelichting werd gesproken van participatie en betrekken van bewoners, maar hoe kunnen de achtergestelde bewoners meepraten?*
  - *Reactie gemeente: het klopt dat het gesprek over het algemeen met een bepaalde groep (actieve) bewoners is. Tegelijkertijd bereiken we (een diverse groep van) bewoners ook via andere kanalen.*
    - *Reactie van klankbordgroeplid in de chat van de Teams vergadering: Laaggeletterden, mensen die niet digitaal vaardig zijn, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een LVB worden, ook met de huidige kanalen, niet bereikt. De informatie moet toegankelijk zijn voor een breder publiek en er moet worden gekeken naar de kanalen die worden ingezet. Tot nu toe is dit niet toereikend.*

- *In de groene infographic leveren wij input aan de expertgroep en draagt de expertgroep bij aan het afwegingskader. Kunnen wij dus niet rechtstreeks adviseren aan de gemeenteraad over het afwegingskader?*
  - *Reactie gemeente: de expertgroep geeft een openbaar advies aan het college van B&W en de gemeenteraad. De klankbordgroep ondersteunt de expertgroep en geeft mee aan de expertgroep wat van belang is om mee te nemen in het advies. Dit zijn de rollen van de expertgroep en de klankbordgroep.*

Locatiekeuze windturbines

- *Is de intentieovereenkomst in de blauwe infographic onomkeerbaar of kan dit later nog teruggedraaid worden?*
  - *Reactie gemeente: de intentieovereenkomst is niet terug te draaien, maar de precieze uitkomst van het proces dat daarop volgt staat op dat moment ook nog niet vast.*
- *Hoe gaat de prioritering van zoekgebieden eruitzien? Kiest initiatiefnemer het zoekgebied of worden zoekgebieden opengesteld voor initiatiefnemers?*
  - *Reactie gemeente: de gemeenteraad stelt zoekgebieden open waar initiatiefnemers op kunnen inschrijven. Enkele van deze zoekgebieden (waaronder de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein) zijn al vrijgegeven. Dit komt omdat deze gebieden voortkomen uit de windvisie 2012 van de gemeente Amsterdam. In eerste instantie was plaatsing van windturbines niet mogelijk vanwege provinciale regels. Na een provinciaal akkoord werd dit wel mogelijk en is de gemeenteraad akkoord gegaan met drie voorstellen van initiatiefnemers. Deze zoekgebieden lopen daarmee vooruit op het proces van de reflectiefase.*
- *Hoe kan er een m.e.r. komen als er geen geluid- en slagschaduwnormen meer zijn door de uitspraak van de Raad van State?*
  - *Reactie gemeente: vanwege de uitspraak van de Raad van State dient in de m.e.r. een geluidberekening te zitten. De geluidberekening wordt vervolgens gerelateerd aan een (door de gemeenteraad vastgestelde) norm die gebaseerd is op alles dat we weten over gezondheidseffecten.*

3. Toelichting werkwijze expertgroep

Andersson Elffers Felix (AEF) ligt als secretaris van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines toe wat de beoogde werkwijze voor de expertgroep is. Hierbij wordt ingegaan op de samenstelling van de expertgroep, de rol van de expertgroep en de wisselwerking met de klankbordgroep en de beoogde processtappen die worden doorlopen. In het meegestuurde 'memo van aanpak' staat een uitgebreide toelichting op de werkwijze beschreven.

De klankbordgroepleden krijgen gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van toelichting. De vragen zijn:

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *Op welke momenten kunnen wij input leveren aan de expertgroep?*
- *Hebben we als klankbordgroep overleg met de expertgroep of moeten we vragen op papier aanleveren?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: in iedere bijeenkomst kan de klankbordgroep zorgen en vragen meegeven die in de daaropvolgende bijeenkomst van de expertgroep worden meegenomen.*
- *Hoe betrekken we ook de achtergestelde bewoners in dit proces?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: voor de samenstelling van de expertgroep heeft de gemeente de partijen die actief waren in gesprek over windturbines gevraagd een expert aan te leveren. Dit waren de GGD (als bij wet aangewezen adviesorgaan voor gemeenten), de windcoöperaties en Windalarm (incl. groep bezorgde artsen). Het ging hierbij niet om een vertegenwoordiging van 'voors en tegens*

t.a.v. windturbines' of ervaringsdeskundigheid, maar wel om goede vertegenwoordiging van de verschillende onderzoeksperspectieven. Er is gekoerst op een compacte en slagvaardige expertgroep.

Samenstelling en rol expertgroep

- *Twee wetenschappers zijn voorgedragen voor de expertgroep, maar nemen uiteindelijk niet deel omdat ze enkel gezamenlijk toe wilde treden en slechts één plek beschikbaar was. Kan hun expertise op een andere manier ingebracht wordt bij de expertgroep?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: het zou mooi zijn als de expertgroep zich laat informeren door andere wetenschappers, maar de wijze waarop is aan de expertgroep zelf. Wij leggen het voor in de eerstvolgende bijeenkomst.*
- *Hoe verhoudt het werk van de expertgroep zich tot vergelijkbare initiatieven in het land (zoals het expertisecentrum van RIVM)?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: RIVM heeft aangegeven dat zij niet deel wilde nemen aan de expertgroep vanwege haar landelijke functie. Het gaat hier om een lokaal (Amsterdams) proces. Wel adviseert het expertisecentrum van RIVM de GGD'en. Op deze manier komt de kennis van het RIVM via de GGD als nog in de expertgroep terecht.*
- *Hoe kan in dit proces de expertgroep input leveren voor het afwegingskader als dit kader al in januari 2022 vastgesteld moet worden?*
  - *Reactie gemeente: het afwegingskader komt in januari 2022 bij het college van B&W en wordt in februari 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De expertgroep (en de klankbordgroep via de expertgroep) levert voor januari belangrijke input voor het afwegingskader. Tegelijkertijd is het afwegingskader enkel het samenbrengen van zorgen, belangen en behoeften, terwijl het advies van de expertgroep veel verder gaat dan dat.*
- *Wat is de waarde van het advies van de expertgroep als zij een gezondheidsafweging maakt in een tijdsbestek van twee manden als het RIVM aangeeft dat nader onderzoek nodig is (en voor dergelijk onderzoek veel langer nodig is)?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: de expertgroep gaat niet zelf onderzoek uitvoeren. Zij ordent de beschikbare literatuur en weegt vervolgens af wat wel en niet bekend is en wat dit betekent voor normen t.a.v. gezondheidseffecten. Dat is in lijn met de uitspraak van de Raad van Staat, die stelt dat per locatie (o.b.v. bestaand onderzoek) gemotiveerd moeten worden welke norm redelijk is.*

Op basis van de antwoorden op de gestelde vragen worden in de vergadering zelf en in de chat twee voorstellen gedaan:

1. *Een klankbordgroeplid verzoekt de aanwezige vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam om direct input te kunnen leveren voor het afwegingskader als het gaat om gezondheidseffecten.*
1. *Een klankbordgroeplid stelt voor om gezamenlijke feedback af te spreken op het rapport van de expertgroep en dat aan de gemeenteraad mee te geven met betrekking tot het afwegingskader. Verschillende klankbordgroepleden stemmen in via de chat.*

2. De voorzitter verzoekt namens de vergadering aan de aanwezige vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam om het afwegingskader aan de Klankbordgroep voor te leggen voordat het naar het college van B&W gaat.

4. Spelregels en volgende bijeenkomst

De voorzitter van de klankbordgroep licht kort toe wat de spelregels zijn voor de aankomende bijeenkomsten. Op pagina's 14 t/m 25 van de meegestuurde presentatie staan de spelregels evenals een uitgebreide toelichting op de werkwijze van de klankbordgroep.

De volgende bijeenkomst vindt plaats op donderdag 2 december 2021 van 17.00 uur tot 19.00 uur. In totaal worden er (incl. de bijeenkomst op 23 november) zes bijeenkomsten met de klankbordgroep voorzien. Het precieze aantal bijeenkomsten hangt ook af van de werkwijze van de expertgroep.

Voor de volgende bijeenkomst kunnen klankbordgroepleden per mail bespreekpunten indienen bij 5.1,2,e van Public Mediation (5.1,2,e @public-mediation.nl). Als klankbordgroepleden behoefte hebben aan iemand (van de achterban) die mee mag luisteren tijdens de bijeenkomsten dan kan dit ook per mail worden aangegeven bij 5.1,2,e Daarbij geldt dat het niet de bedoeling is dat de groep 'toehoorders' veel groter is dan een paar personen.

VERSLAG 2E VERGADERING KLANKBORDGROEP

Versie 27 januari 2022

datum 2 december 2021
tijd 17.00 uur tot 19.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Introductie voorzitter expertgroep Gezondheid en vragen
2. Toelichting Afwegingskader door Over Morgen
3. Inbreng/aanvullingen voor expertgroep
4. Verslag bijeenkomst 23 november jl. en afspraken volgende keer

1. Introductie voorzitter expertgroep Gezondheid en vragen

De voorzitter van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines start met een introductie waarin hij de beoogde werkwijze voor de expertgroep toelicht. Hierbij wordt ingegaan op de samenstelling van de expertgroep en de expertise/achtergrond van elk van de leden. Ook gaat de voorzitter in op het samenspel tussen de expertgroep en de klankbordgroep. De concrete vraag van de expertgroep aan de klankbordgroep is om te reageren op de lijst met zeven blinde vlekken en suggesties te doen voor aanvullingen op de lijst. Daarbij is het verzoek om de lijst met aanvullingen te beperken tot de vijf tot tien belangrijkste punten. Het is dus belangrijk dat de klankbordgroep prioriteert en er consensus is over de top vijf tot tien aanvullingen. De expertgroep kan niet de belofte doen dat alle aanvullingen direct worden overgenomen. De lijst met aanvullingen wordt besproken in de daaropvolgende bijeenkomst van de expertgroep en bij elk van de blinde vlekken wordt zorgvuldig afgewogen of er reden is om het onderwerp nader te onderzoeken.

Na de introductie van de voorzitter van de expertgroep krijgen de klankbordgroepleden gelegenheid om vragen te stellen. De vragen/opmerkingen en antwoorden/reacties zijn als volgt:

- *Het is van belang dat de onderzoeken waar de expertgroep zich op baseert bij het bespreken van de blinde vlekken uit situaties komen met vergelijkbare factoren. Een kritiekpunt is dat vaak gebaseerd wordt op onderzoeken die niet vergelijkbaar zijn met de desbetreffende situatie (in dit geval de Amsterdamse situatie). In dat geval is de kwaliteit van het onderzoek onvoldoende.*
  - *Reactie voorzitter: uiteraard is de kwaliteit van het onderzoek van belang. Wel zijn we voor de aanvullingen op de lijst met blinde vlekken op zoek naar de onderwerpen waar we nu naar moeten kijken. Vervolgens kijken we naar het onderzoek dat is verricht op die onderwerpen en wat de kwaliteit daarvan is.*
- Klopt het dat het tussenrapport van de expertgroep als input voor het afwegingskader dient en dat het eindrapport bedoeld is voor de m.e.r.?
  - *Reactie voorzitter: het tussenrapport was eind december voorzien wat dan onder andere als input voor het afwegingskader zou dienen. Onlangs kwam het verzoek van de gemeente of de expertgroep nu al kan reageren op het afwegingskader. In onze ogen is het geen afwegingskader, maar meer een procesdocument waarin staat wat de gemeente aan signalen heeft opgehaald en hoe ze hier procesmatig mee wil omgaan. Namens de expertgroep heb ik aangegeven dat het niet mogelijk is om nu al inhoudelijk oordelen te geven. Wij hechten eraan dat de gemeente met inhoudelijke*

uitspraken ook wacht op ons advies. We hebben met de gemeente afgesproken dat we enkel kijken of er feitelijke onjuistheden in staan en reageren op het beschreven proces.

- In de raadsbrief over reflectiefase staat dat de expertgroep feedback uit de samenleving krijgt vanuit de klankbordgroep. Feedback is meer dan het voorleggen van vragen. Hoe wilt u dat wij de expertgroep van feedback voorzien?
  - *Reactie voorzitter: wat mij betreft betekent van feedback voorzien dat er over en weer een gesprek plaatsvindt. Op elkaar kunnen reageren en vragen kunnen stellen aan elkaar. U kunt vragen bij ons neerleggen en later reageren op onze voorlopige bevindingen als expertgroep.*
- Hoe kunnen we reageren op de tussenrapportage als de klankbordgroep in dezelfde week gepland staat?
  - *Reactie voorzitter: omdat de reactie op het afwegingskader eerder is voorzien (zie hiervoor), is het zeer de vraag of er voor de kerst al een tussenrapport komt. Wellicht komen er wel tussentijdse bevindingen van de expertgroep. Daar kan de klankbordgroep dan uiteraard op reageren.*
- In de gespreksnotitie is te zien dat de gangbare manier van denken is "zijn de risico's wel bewezen?" Het voelt dan alsof de burger op examen moet. Er zijn ook zorgen over risico's die (nog) niet wetenschappelijk bewezen zijn. Kan het in de expertgroep dan ook gaan over "zijn de normen wel bewezen effectief?" In dat geval moet de overheid op examen.
  - *Reactie voorzitter: Als er verschillende onderzoeken zijn die dezelfde resultaten laten zien, dan gaan wij als expertgroep niet zeggen "dat geloven we niet". Als het wetenschappelijk onderzoek onderbouwd is, dan zien wij als expertgroep naar verwachting geen reden om blinde vlekken te constateren. Tegelijkertijd kan het wel zo zijn dat op bepaalde onderwerpen onvoldoende onderzoek is gedaan of de resultaten niet eenduidig zijn. Wat dit betekent voor de normen die je daaraan verbindt, dat is de volgende stap voor de expertgroep.*
- Eén van de leden van de klankbordgroep geeft tijdens de vergadering aan dat de voorzitter met deze reactie geen antwoord op de gestelde vraag geeft.
- De expertgroep gaat blinde vlekken onderzoeken in de huidige literatuur en normen. De huidige normen richten zich op woningen en niet op recreanten en tuinders in de omgeving. Hoe kunnen de effecten van windturbines op hun gezondheid ook meegenomen worden?
  - *Reactie voorzitter: dit is een voorbeeld van een mogelijke blinde vlek die op de lijst met aanvullingen van de klankbordgroep kan: wordt er wel voldoende rekening gehouden met bestemmingen die niet als geluidgevoelig worden gekwalificeerd in de wetgeving?*
- Als de gezondheidseffecten pas bij de m.e.r. worden gemeten, komt dit dan eigenlijk niet te laat om nog mee te nemen in de besluitvorming van de gemeente?
  - *Reactie voorzitter: De m.e.r. heeft ten doel 'ondersteuning van besluitvorming'. De gemeente kan niet eerst besluiten en dan de m.e.r. doen. Dat is strijdig met het wettelijk systeem.*
- Ik mis deskundigheid in de expertgroep op sociaaleconomisch en psychosociaal gebied. Hoe gaat u dit oplossen met de huidige samenstelling van de expertgroep?
  - *Reactie voorzitter: in principe hebben we wat mij betreft een goede samenstelling voor een vraagstuk over gezondheidseffecten van windturbines. Het kan natuurlijk zijn dat we expertise missen op een bepaald gebied. In dat geval zullen we deze leemte vullen door extern een gesprek te voeren met een wetenschapper op dat gebied.*
- Wat vindt de expertgroep van de snelheid waarmee het proces van de reflectiefase wordt doorlopen?
  - *Reactie voorzitter: het is een ambitieus tijdschema. Op voorhand staat niet vast dat dit tijdschema toelaat dat je op tijd tot een inhoudelijk advies komt. Ik zie op voorhand drie mogelijke uitkomsten: het lukt om binnen het tijdschema tot een volledig advies te komen, het lukt om een gedeeltelijk advies te geven en op bepaalde punten geeft de expertgroep aan dat nader onderzoek nodig is of het lukt niet om een advies te geven. Het advies van de expertgroep zal in ieder geval aan mijn eisen van kwaliteit moeten voldoen.*

- Eén van de leden van klankbordgroep vraagt of het antwoord van de voorzitter van de expertgroep naar de gemeente gesignaleerd kan worden.
  - *Aangezien iemand van de gemeente aanwezig is, kan direct gereageerd worden. Reactie gemeente: de gemeente kent de signalen. De gemeente kan zich goed vinden in de reactie van de voorzitter van de expertgroep dat de expertgroep binnen het tijdschema gaat kijken hoe ver ze komt waarbij kwaliteit voorop staat.*
- Als de windturbines geplaatst gaan worden, wordt er daarna dan ook nog onderzoek gedaan?
  - *Reactie voorzitter: bij de m.e.r. zit een wettelijke eis van monitoring. Daarnaast kan ik mij voorstellen dat de expertgroep niet alleen ten behoeve van het plaatsingsbesluit adviseert, maar ook over het belang van monitoring en mitigerende maatregelen.*
- Eén van de leden van de klankbordgroep geeft aan blij te zijn dat externe wetenschappers mee mogen praten met de expertgroep (zie hiervoor).
  - *Reactie voorzitter: correctie, het is niet zo dat iedere externe wetenschapper mag meepraten met de expertgroep. Als de expertgroep vaststelt dat er expertise ontbreekt dan kan zij bij een externe deskundige expertise opvragen.*
- In reactie op het vorige punt benadrukt één van de leden van de klankbordgroep dat het belangrijk is om oog te houden voor het evenwicht in de expertgroep. Er zou niet een situatie van 'twee tegen één' moeten ontstaan en er moet in ieder geval ruimte zijn voor een minderheidsstandpunt.
  - *Reactie voorzitter: de expertgroep komt tot haar oordeel op basis van een inhoudelijk gesprek op basis van wetenschappelijke expertise. In beginsel gebeurt dat in onderlinge overeenstemming. Indien die niet bereikt zou worden, kan een lid een onderbouwd minderheidsstandpunt op laten nemen.*

De voorzitter van de expertgroep verlaat de vergadering, waarna het gesprek in de klankbordgroep verder gaat.

2. Toelichting Afwegingskader door Over Morgen

Dit onderdeel is geschrapt omdat de klankbordgroep heeft besloten om langer de tijd te nemen voor het vorige agendapunt en Over Morgen niet de hele vergadering aanwezig kon zijn. Wel worden over het afwegingskader enkele vragen aan de gemeente gesteld.

- Wat moeten we als klankbordgroep nu nog met het afwegingskader?
  - *Reactie gemeente: het afwegingskader is bedoeld voor de gemeenteraad om een goede afweging te maken bij het plaatsen van windturbines. Waar moet ik rekening mee houden als we het proces van plaatsing van windturbines ingaan? De klankbordgroep heeft nu ruimte om nog aan te vullen op het concept afwegingskader. Een reactie op het onderdeel gezondheid en de onderwerpen die daar staan Daarnaast is het afwegingskader gevuld met alle signalen die wij uit de stad hebben gekregen de afgelopen twee jaar. We zijn benieuwd of de klankbordgroep vindt dat we nog iets missen.*
- Het probleem met het afwegingskader is dat er veel meer in staat dan alleen de onderwerpen en thema's: er staat ook telkens 'hoe gaan we ermee om?'. Wordt daar ook commentaar op verwacht?
  - *Reactie gemeente: waar krijgen de onderwerpen aandacht in het proces? Dat is waarom we dit hebben opgenomen. U kan hier uiteraard goede suggesties voor doen.*
- Eén van de klankbordgroepleden geeft aan dat hij het verzoek van de gemeente om op het afwegingskader te reageren niet haalbaar vindt. De klankbordgroep is één keer bijeengekomen en heeft toen vooral een uitgebreide voorstelronde gedaan. Er is nog niet over de inhoud gepraat. Dat de gemeente al op 1 december vraagt om het afwegingskader van commentaar te voorzien met als deadline 8 december, zonder dat er al inhoudeljk gesproken is binnen de klankbordgroep

wordt als onzorgvuldig en gehaast gezien. Daarnaast was er niet aangekondigd dat de gemeente dit zou gaan vragen en dat er maar een week de tijd zou zijn.
- Als de expertgroep niet alle vragen van de klankbordgroep kan behandelen, dan kan ik mij voorstellen dat de klankbordgroep dat wil signaleren naar de gemeenteraad.
  - *Reactie gemeente: Dat kan door middel van de verslagen. Deze worden openbaar gemaakt richting de gemeenteraad.*
- Eén van de klankbordgroepleden geeft in reactie op voorgaand punt aan dat de klankbordgroep wellicht een reactie op het advies van de expertgroep wil schrijven.
- Hoe kan het dat in Amsterdam enkele zoekgebieden zijn aangewezen die in de m.e.r. van de provincie als ongeschikt worden geacht?
  - *Reactie gemeente: dat is de m.e.r. die bij de provinciale verordening hoort. In de m.e.r. zijn verschillende gebieden met elkaar vergeleken. Ook met betrekking tot het aantal mensen dat geluidsoverlast zal ervaren. Deze m.e.r. laat echter geen beeld zien van de uitgangssituatie waarin mensen last hebben van bestaande geluidsbronnen, zoals (snel)wegen. De m.e.r.'en die in Amsterdam worden uitgevoerd laten het beeld zien van de uitgangssituatie qua geluidshinder en berekenen vervolgens wat de plaatsing van windturbines aan extra geluidshinder oplevert. Het is vervolgens een politieke afweging tussen het opwekken van duurzame energie en de hinder die daardoor wordt veroorzaakt.*
- Eén van de klankbordgroepleden stelde een vraag in de chat die ook buiten de bijeenkomst om beantwoord mocht worden: "Met betrekking tot de MER die per zoekgebied uitgevoerd moet worden, kan de gemeente bevestigen dat deze altijd via de zogenaamde uitgebreide procedure zal gaan, en niet via de beperkte procedure?"

3. Inbreng/aanvullingen voor expertgroep

De voorzitter concludeert dat er nu onvoldoende tijd is om nog over de gespreksnotitie in gesprek te gaan en tot aanvullingen voor de expertgroep te komen. Er wordt daarom afgesproken dat alle leden van de klankbordgroep blinde vlekken kunnen inbrengen bij Public Mediation (via een openbaar document). Public Mediation gaat de blinde vlekken clusteren zodat de klankbordgroep in de volgende bijeenkomst gezamenlijk kan herformuleren en tot een lijst van vijf tot tien aanvullingen kan komen. Het secretariaat van de expertgroep geeft aan dat de expertgroep haar volgende bijeenkomst op 6 december a.s. heeft en in de tussentijd al wel aan de slag gaat met de lijst van zeven blinde vlekken die zij zelf heeft opgesteld. De klankbordgroep kan na haar volgende bijeenkomst een lijst met aanvullingen aanleveren zodat de expertgroep deze vervolgens kan bespreken.

4. Verslag bijeenkomst 23 november jl. en afspraken volgende keer

Er zijn al enkele reacties geweest op het verslag van de bijeenkomst van 23 november jl. De voorzitter verzoekt om eventuele reacties zo snel mogelijk naar 5.1,2,e te mailen zodat er een nieuwe versie gedeeld kan worden die de klankbordgroep kan vaststellen.

De volgende bijeenkomst vindt plaats op 13 december a.s. van 19.00 uur tot 21.00 uur.

Voor de volgende bijeenkomst kunnen klankbordgroepleden in een openbaar document aanvullingen voor de lijst met blinde vlekken inbrengen. Het is ook mogelijk per mail aanvullingen in te dienen bij Public Mediation via 5.1,2,e Public Mediation clustert de vragen voorafgaand aan de bijeenkomst zodat de klankbordgroep tijdens de bijeenkomst tot een lijst van vijf tot tien blinde vlekken voor de expertgroep kan komen.

VERSLAG 3E VERGADERING KLANKBORDGROEP

Versie 27 januari 2022

datum 13 december 2021
tijd 19.00 uur tot 21.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Mededelingen/actualiteiten (brief van lid klankbordgroep)
2. Vaststellen 1e verslag, bespreken 2e
3. Werksessie: Vragen voor de expertgroep herformuleren, aanscherpen, ordenen etc.
4. Afspraken

1. Mededelingen/actualiteiten (brief van lid klankbordgroep)

Eén va de leden van de klankbordgroep heeft na de vorige bijeenkomst op 2 december jl. een brief gestuurd aan de voorzitter van de klankbordgroep. In de brief trekt het lid van de klankbordgroep de onafhankelijkheid van AEF als secretariaat van de klankbordgroep en de expertgroep in twijfel. Op basis van deze brief is een uitgebreide mailwisseling tussen klankbordgroepleden op gang gekomen. In reactie op de brief heeft AEF een schriftelijke reactie geschreven. De klankbordgroepleden hebben de reactie voorafgaand aan deze bijeenkomst ontvangen. Tijdens de bijeenkomst is vanuit AEF enkel iemand aanwezig voor de verslaglegging. De voorzitter van de klankbordgroep stelt voor dat degene die de brief heeft geschreven allereerst een korte introductie geeft. Hierna is ruimte voor de klankbordgroep om over de brief en reactie van AEF in gesprek te gaan.

Introductie auteur brief: mijn brief leek de reactie op te roepen van verdachtmaking, dit was niet de bedoeling. Het ging mij met name om de inhoud en eenzijdigheid van AEF in de stukken (memo van aanpak, gespreksnotitie en verslagen) die tot nog toe zijn aangeleverd. Er zijn mensen die vinden dat normen gebaseerd zijn op onderzoek, er zijn mensen die zeggen dat normen op beleidskeuzes zijn gebaseerd (en niet onderzoek). Die twee gezichtspunten zouden in de expertgroep en de stukken van het secretariaat moeten zitten. Wat mij betreft is het belangrijk om te bepalen of we hier nog iets mee willen doen.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik zou wel willen weten hoe de ondersteuning van AEF eruitziet. Hoe ziet het uitwerken van de adviesnotitie en het tussenrapport eruit? Is de rol van AEF enkel notuleren of nog meer dan dat? Daarnaast ben ik benieuwd hoe bij de expertgroep (en dus ook het secretariaat wordt omgegaan met eventuele belangverstrengeling.*
- *Reactie klankbordgroeplid: bij de gespreksnotitie van AEF kan ik mij vinden in het eenzijdige beeld dat wordt geschetst. Ik heb wel een wens dat er meer een balans in komt. Echter, de gespreksnotitie is van een gesprek dat al heeft plaatsgevonden. Toch zou ik graag willen dat die notitie wordt verrijkt. Het afwegingskader geldt hetzelfde voor, maar misschien is dat voor nu niet onderwerp van gesprek.*
- *Reactie klankbordgroeplid: aangezien de gespreksnotitie voor een gesprek was bedoeld dat al heeft plaats gevonden, stel ik voor dat we alle opmerkingen naar de expertgroep sturen en het daarbij laten. En dan is het aan de expertgroep om er iets mee te doen. De expertgroep bestaat uit wetenschappelijke experts. Ik denk niet dat wij met kennis komen die de experts niet al hebben. Ik stel voor dat wij ons eigen werk gaan doen.*

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon + 31 30 236 30 30
website www.aef.nl

Een lid van de klankbordgroep vraag wat de relatie tussen AEF (het secretariaat van de expertgroep en de klankbordgroep) en Public Mediation (voorzitter van de klankbordgroep) is. De voorzitter geeft aan dat de twee organisaties geen relatie hebben, behalve het feit dat ze in dit traject logischerwijs samenwerken.

- *Reactie klankbordgroeplid: er komt zoveel (GEA, plan-m.e.r., afwegingskader) op ons af dat ik merk dat ik het lastig vind om nu verder te gaan met het proces. Ik vind het belangrijk om daar bij stil te staan. Ik heb een soort basisinformatie nodig en dat de gemeente een pas op de plaats maakt. Dit werd ook in de stedelijke klankbordgroep genoemd.*
- *Reactie gemeente: in de stedelijke klankbordgroep heeft de gemeente niet gezegd dat een pas op de plaats gedaan wordt.*
- *Reactie klankbordgroeplid: maar het ging toen wel over de plan-m.e.r. en dat betekent toch dat we nu moeten stoppen met het proces?*
- *Reactie gemeente: het lijkt ons inderdaad verstandig om na de reflectiefase nog een plan-m.e.r. te doen, maar dat betekent niet dat je nu moet stoppen met dit proces.*

Een klankbordgroeplid stelt een vraag in de chat: Gaat dit over een plan-m.e.r. voor de RES 1.0?

De voorzitter van de klankbordgroep stelt voor om dit gesprek niet hier te voeren, maar het onderzoek naar gezondheid en windturbines te voeden en ons op de lijst met vragen en zorgen voor de expertgroep te richten. Anders loopt de klankbordgroep het risico dat zij zich verliest in dit gesprek.

- *Reactie klankbordgroeplid: dat komt omdat het te veel is en te snel gaat.*
- *Reactie klankbordgroeplid: Ik heb hetzelfde. Het is gewoon veel, meer dan 60 vragen, er komt ontzettend veel informatie op ons af, er komt een concept-afwegingskader binnen, de gespreksnotitie is niet compleet, ik heb geen beeld van de relatie met de expertgroep, plan-m.e.r. voor RES 1.0. Ik weet eigenlijk niet wat we nu aan het doen zijn en ik heb te weinig tijd om het goed te doen.*

De voorzitter van de klankbordgroep stelt nogmaals voor om te richten op de vragen en zorgen voor de expertgroep.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik maak mij zorgen dat we nu zoveel aandacht besteden aan proces dat we geen inhoud voor kunnen leggen aan expertgroep.*
- *Reactie klankbordgroeplid: Ik zou het prettig vinden om alle stappen op papier te hebben. Waar vind ik nou de opdracht aan de expertgroep?*

Een klankbordgroeplid reageert in de chat: Vraag aan expertgroep staat in bijlage bij mail van 25 november, 19:09.

Een klankbordgroeplid geeft aan dat het onderzoek naar natuur (in Diemen) nu ook vertraging oploopt. Daar lopen we vertraging op en hier blijft de trein doorlopen.

- *Reactie gemeente: dat is bij uitstek iets voor de expertgroep natuur. Het zijn verschillende vragen die los van elkaar beantwoord kunnen worden.*

Een klankbordgroeplid vraagt zich af waarom de klankbordgroep het nu heeft over onderwerpen zoals de plan-m.e.r., terwijl de rol van de klankbordgroep zou moeten zijn dat de klankbordgroep de expertgroep voedt met zorgen en vragen. De voorzitter van de klankbordgroep reageert dat het tegelijkertijd begrijpelijk is dat de groep eerst het proces wil snappen. Toch is er een belang om snel naar de inhoud te gaan.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik vind dat we de zorg aan de expertgroep mee moeten geven over de eenzijdige gespreksnotitie van AEF. Wat mij betreft moeten meerdere perspectieven in het advies terugkomen.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik heb ontzettend weinig vertrouwen, dat vertrouwen wordt niet versterkt door het afwegingskader dat er doorheen gaat, de eenzijdige gespreksnotitie van AEF, het snelle proces. Ik wil, zoals eerder gesuggereerd, naar de inhoud over gezondheid. Echter, het vertrouwen ontbreekt.*
- *Reactie klankbordgroeplid: vertrouwen moet blijken uit gedrag. Wellicht kunnen we één of twee vragen stellen waarbij de expertgroep vanuit twee perspectieven kan antwoorden? Daarmee kunnen we dan het vertrouwen toetsen bij de expertgroep.*

De klankbordgroep besluit om door te gaan naar het volgende agendapunt en spreekt daarnaast af om deze bijeenkomst één van de zorgen en vragen (volkstuinhuisjes) gezamenlijk uit te werken als vertrouwenstoets voor de expertgroep.

2. Vaststellen 1e verslag, bespreken 2e

De voorzitter van de klankbordgroep stelt het verslag van de eerste bijeenkomst vast. Het secretariaat geeft aan dat er nog ruimte is om schriftelijk te reageren op het verslag van de tweede bijeenkomst.

3. Werksessie: Vragen voor de expertgroep herformuleren, aanscherpen, ordenen etc.

De klankbordgroep werkt gezamenlijk het onderwerp 'volkstuinhuisjes' uit. Hieronder staat een overzicht van de vragen die zijn geformuleerd.

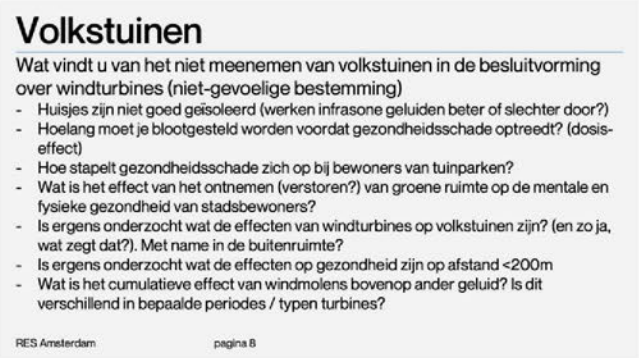

Volkstuinen

Wat vindt u van het niet meenemen van volkstuinen in de besluitvorming over windturbines (niet-gevoelige bestemming)

- Huisjes zijn niet goed geïsoleerd (werken infrasone geluiden beter of slechter door?)
- Hoelang moet je blootgesteld worden voordat gezondheidsschade optreedt? (dosis-effect)
- Hoe stapelt gezondheidsschade zich op bij bewoners van tuinparken?
- Wat is het effect van het ontnemen (verstoren?) van groene ruimte op de mentale en fysieke gezondheid van stadsbewoners?
- Is ergens onderzocht wat de effecten van windturbines op volkstuinen zijn? (en zo ja, wat zegt dat?). Met name in de buitenruimte?
- Is ergens onderzocht wat de effecten op gezondheid zijn op afstand <200m
- Wat is het cumulatieve effect van windmolens bovenop ander geluid? Is dit verschillend in bepaalde periodes / typen turbines?

RES Amsterdam pagina 8

Er was onenigheid in de klankbordgroep dit onderwerp nu al voldoende is uitgewerkt voor de expertgroep of dat de lijst met alle vragen (en dus niet één onderwerp) aan de expertgroep moet worden voorgelegd.

4. Afspraken

De volgende afspraken worden gemaakt:

- Eén van de klankbordgroepleden gaat een poging doen om de lijst met alle vragen verder te clusteren en te herformuleren (in afstemming met de andere klankbordgroepleden).
- De voorzitter van de klankbordgroep gaat enkele vragen voorleggen aan de voorzitter van de expertgroep, namelijk:
  - Wil de expertgroep de vraag 'gezondheidseffecten voor gebruikers van volkstuinen' uitwerken om aan de klankbordgroep te laten zien hoe zij daarmee omgaan?
  - Is het mogelijk om een nadere kennismaking tussen de expertgroep en de klankbordgroep te organiseren, bijvoorbeeld door de klankbordgroep als tweede ring mee te laten luisteren met de expertgroep?

VERSLAG 4E VERGADERING KLANKBORDGROEP

Versie 31 januari 2022

datum 24 januari 2022
tijd 19.00 uur tot 21.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Mededelingen/actualiteiten
2. Voortgang en werkwijze expertgroep
3. Afspraken

1. Mededelingen/actualiteiten

De voorzitter geeft aan dat er vanavond iemand aanwezig is vanuit de gemeente. Het college heeft aangegeven dat zij een plan-m.e.r. voor Amsterdam gaat laten uitvoeren. Na de raadsvergadering op 17 februari a.s. zal de gemeente een terugkoppeling geven aan de klankbordgroepen.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik vind het niet kunnen dat de gemeente aangeeft dat ze een signaal hebben gekregen dat ze een plan-m.e.r. zouden moeten doen. Het is een wettelijke verplichting.*
- *Reactie klankbordgroeplid: er is een tijdpad waarbinnen het advies van de expertgroep naar de gemeente gaat. De wethouder heeft gezegd dat het advies van de expertgroep zal worden meegenomen voordat de procedure van de plan-m.e.r. begint. Zou het tijdspad daar niet op aangepast moeten worden?*
- *Reactie klankbordgroeplid: wat is verband tussen verband tussen de klankbordgroep, expertgroep en plan-m.e.r.? Ik heb behoefte om dit te begrijpen.*
  - *Reactie gemeente: in reactie op de eerste vraag, als de wethouder dit heeft gezegd dan zullen we eerst het advies van de expertgroep moeten afwachten voor we de plan-m.e.r. procedure kunnen starten. Een toelichting op het verband tussen klankbordgroep, expertgroep en plan-m.e.r. volgt na de raadsvergadering op 17 februari a.s.*

2. Voortgang en werkwijze expertgroep

De voorzitter stelt voor om de voortgang en werkwijze van de expertgroep te bespreken en hoe de klankbordgroep hier mee wil omgaan. Dit naar aanleiding van het gesprek tussen de expertgroep en de klankbordgroep op 19 januari jl. en de mailwisseling die vervolgens heeft plaatsgevonden tussen de leden van de klankbordgroep. De voorzitter vraagt één van de leden van de klankbordgroep een toelichting te geven op het gesprek dat op 19 januari heeft plaatsgevonden.

- *Klankbordgroeplid: we mochten meekijken met de expertgroep vorige week. De bezorgde artsen hebben niemand voorgedragen omdat zij zich niet konden vinden in de samenstelling van de expertgroep. Desondanks zijn we met vertrouwen het proces van start gegaan. Dit kleine beetje vertrouwen viel in duigen door de houding van een deel van de expertgroep. Een deel van de expertgroep wil geen nieuw onderzoek doen, terwijl één van de leden van de expertgroep zelf begonnen is met onderzoek. Volgens dit expertgroeplid wordt zijn onderzoek niet toegelaten door de expertgroep. Ik heb het idee dat één van de leden van de expertgroep niet objectief in het proces zit. Daarnaast geeft de voorzitter van de expertgroep aan dat hij liever een minderheidsstandpunt opneemt omdat er anders helemaal geen*

advies van de expertgroep kan komen. Ik vind dat als er geen eenduidig advies komt, we naar zeer strenge normen moeten.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik heb ook de bijeenkomst bijgewoond, ik deel de zorgen over de samenstelling en tijdspad. Wel was het positief dat werd aangegeven dat de normen van gemeente Amsterdam niet soepeler kunnen worden dan de normen die landelijk over twee jaar komen. Verder, als de expertgroep met een advies incl. minderheidsstandpunt komt, kunnen wij misschien dezelfde logica hanteren. Als de meerderheid van de klankbordgroep de zorgen deelt, schrijven we een reactie op het advies van de expertgroep.*
- *Reactie klankbordgroeplid: Wat mij betreft betekent een meerderheidsadvies en een minderheidsstandpunt dat de reflectiefase niet is geslaagd. Het advies van de stedelijke klankbordgroep is naar mijn idee een mooi voorbeeld van een compromis waar dit juist wel is gelukt. Ik zou alles op alles willen zetten om ervoor te zorgen dat de drie experts tot elkaar gaan komen.*

De voorzitter stelt voor op dit advies rond te sturen wanneer het publiekelijk gedeeld kan worden.

- *Reactie klankbordgroeplid: mensen die bij de ontmoeting tussen de klankbordgroep en de expertgroep waren, waren allemaal erg geschokt. Het zou mooi zijn als we een brief naar de expertgroep kunnen sturen wat onze zorgen zijn. Ik heb geen vertrouwen meer op dit moment. Je hebt het nodig dat iedereen naar elkaar luistert en dat gebeurt naar mijn idee onvoldoende. Daarnaast zou de rol van de klankbordgroep goed gebruikt moeten worden.*

De voorzitter is benieuwd of lede van de klankbordgroep suggesties hebben wat de klankbordgroep kan doen om de experts nader tot elkaar te brengen.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik was er niet bij toen de ontmoeting van met de expertgroep plaatsvond dus ik heb het verslag teruggelezen. We hebben 120 vragen opgesteld op basis van hetgeen dat leeft bij de Amsterdammers. Dat kan je niet reduceren tot 5 of 6 zorgen. Ik vind dat we ook een antwoord verdienen op die vragen. Als de expertgroep denk dat er extra onderzoek nodig is dan kunnen ze dat aangeven. Maar dat lijken ze niet te wil, ze willen geen aanvullend onderzoek doen. Benieuwd daarom ook naar het onderzoek waar het ene expertgroeplid mee bezig was, omdat hij een witte vlek in beeld wil brengen.*
- *Reactie klankbordgroeplid*: ik was er ook niet bij en heb de notulen gelezen. Het eerste lid van de klankbordgroep dat aan het woord was schat één van de experts in als iemand met belang, maar iedereen die in de expertgroep zit heeft een belang. Daarnaast ben ik verbaasd dat de artsen niet tevreden zijn over samenstelling, terwijl er een arts in de expertgroep zit.
- *Reactie eerste klankbordgroeplid: De arts die door Windalarm is voorgedragen en nu in de expertgroep zit is geen slechte keuze, maar wij zijn het niet eens met het evenwicht in de expertgroep.*

De voorzitter geeft aan dat het al vaker is gegaan over de teleurstelling ten aanzien van de samenstelling van de expertgroep, maar dat we het met deze groep zullen moeten doen.

- *Reactie klankbordgroeplid: een paar dagen terug las ik een brief in het Parool aan de wethouder dat mensen van Windalarm uit de klankbordgroep zijn gestapt, geldt dat hier ook?*
  - *Reactie voorzitter: alleen mensen uit de stedelijke klankbordgroep en lokale klankbordgroepen zijn gestopt, maar het proces met deze klankbordgroepen gaat nog wel door met de overgebleven leden.*
- *Reactie klankbordgroeplid: het zijn overigens niet alleen maar mensen van Windalarm die zijn gestopt.*

Het gesprek over de voortgang en werkwijze van de expertgroep gaat verder.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik was niet aanwezig. Wel weet ik dat de stedelijke klankbordgroep een brief met de raad heeft gedeeld, moeten wij dat ook niet doen? Goed als wij als klankbordgroep een eigen stuk schrijven.*
- *Reactie klankbordgroeplid: mijn vertrouwen valt weg als binnen de expertgroep al onenigheid is. Er ontstaat bij mij ergernis over hoe zij met onze zorgen omgaan. Daar ben ik het niet mee eens.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik ben het heel erg eens met het voorstel om vanuit de klankbordgroep een bericht naar de expertgroep te sturen van onze verwachtingen over de werkwijze. Ik zou met de experts in gesprek willen om te bepalen wat belangrijk is om mee aan de slag te gaan. Er zijn daarnaast twee nieuwe feiten, de plan-m.e.r. is aangekondigd en de adviesvraag van de gemeente aan de expertgroep is aangepast. Ik zou daarom een brief willen sturen naar de gemeente zodat we in gesprek kunnen met de wethouder om ons werk als klankbordgroep goed te kunnen doen. Ik wil halverwege in gesprek kunnen met de expertgroep en niet pas als het conceptadvies er is. Daarnaast vind ik dat een vereiste vanuit de gemeente moet zijn dat een meerderheidsadvies niet kan.*
- *Reactie klankbordgroeplid*: er wordt regelmatig gesproken over het feit dat bij een deel van de expertgroep onwil is om nieuw onderzoek te doen. Dat gaat toch over het opnieuw beoordelen van bestaand onderzoek?
- *Reactie klankbordgroeplid: ik heb begrepen dat een lid van de expertgroep onderzoek naar kinderen is gaan doen omdat dit een witte vlek was, maar dat de rest van de expertgroep dit onderzoek niet heeft opgenomen in de stukken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: hier maak ik uit op dat dit deel van de expertgroep nieuw onderzoek dus niet wil toelaten tot de poule van te gebruiken onderzoek.*

Het gesprek gaat verder over de mogelijkheid om een brief naar de expertgroep en/of gemeen te versturen.

- *Reactie klankbordgroeplid: brief aan de expertgroep waarin we onze verwachtingen en wensen kunnen uiten, daar ben ik het mee eens. Ik was aanwezig bij het gesprek met de expertgroep. De opdracht van de gemeente aan de expertgroep moet aangepast worden. Ik begrijp niet dat de gemeente verwacht dat de expertgroep nieuwe normen gaat vaststellen. Ik zou willen aanraden om dit uit de aangepaste opdracht te laten.*
- *Reactie klankbordgroeplid: hoe zou een aangepaste opdracht dan kunnen luiden?*

Een klankbordgroeplid laat een geluidskaart van Amsterdam zien waarin het berekende geluid overdag en 's nachts is weergeven. Deze kaart staat op https://maps.amsterdam.nl/geluid/. De laagste categorie voor berekend geluid in Amsterdam is 55 dB. Het klankbordgroeplid dat de kaartlaat zien stelt de vragen: hoe zit dit met de gezondheidseffecten van geluid? Als je de windturbines toevoegt, heeft dat dan effect op de geluidsdruk die er nu al is?

- *Reactie klankbordgroeplid: dit is inderdaad een belangrijk punt wat bij het werk van de expertgroep hoort en het zit ook bij de witte vlekken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: eerder ging het over een expertgroeplid dat gezondheidszorgen als de troefkaart noemde. Dit komt omdat je de zorgen niet volledig kunt weghalen omdat het onderzoek niet beschikbaar is. Hier is grootschalig onderzoek voor nodig en dat bestaat niet.*
- *Reactie klankbordgroeplid: er is wel onderzoek gedaan naar mensen die dichtbij windturbines wonen. Dat zijn kleinere groepen in bestaande onderzoeken. Maar in de bestaande onderzoeken zijn de effecten uitgemiddeld. Het zou goed zijn als de expertgroep specifiek onderzoek doet naar de mensen die wel dichtbij windturbines.*

- *Reactie klankbordgroeplid: voor wat betreft de geluidskaart is het goed om te beseffen dat geluid van wegverkeer minimaal 20 dB hoger moet zijn dan geluid van windturbines om het geluid te maskeren.*
- *Reactie klankbordgroeplid: interessant om te zien en ook dat groen als positieve categorie al 50 tot 55 dB is. Dit is al behoorlijk hoog.*
- *Reactie klankbordgroeplid aan lid dat de geluidskaart liet zien: wat is dan jouw standpunt hierover?*
- *Reactie klankbordgroeplid dat de geluidskaart liet zien: we leven in een lawaaiige omgeving en moeten de overlast zoveel mogelijk beperken. Waarom moeten windturbines het vergelden en verkeer/industrie niet? Dat snap ik niet. Zeker gezien de energieopgave die we hebben.*
- *Reactie klankbordgroeplid: windturbines kunnen toch ook op andere plekken staan?*
- *Reactie klankbordgroeplid dat de geluidskaart liet zien: ze moeten óók ergens anders staan, maar we hebben er erg veel nodig.*

Het gesprek gaat verder over de mogelijkheid om een brief naar de expertgroep en/of gemeen te versturen.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik zou een brief naar de wethouder en de raad willen sturen, dat heeft meer impact dan een brief sturen naar de expertgroep.*
- *Reactie klankbordgroeplid: goed om gemeente in te lichten, maar ik zou wel de expertgroep nog een kans willen geven. Als dat niet kan, dan een brief naar gemeente.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik bedoel ook niet om de expertgroep te passeren. Ik bedoel een brief naar de expertgroep en óók naar wethouder en raad. Ik zou een advies op willen stellen dat je eigenlijk naar de expertgroep zou willen sturen en dit dan naar de expertgroep sturen, maar ook naar de wethouder en de raad. Verder kunnen we natuurlijk opnieuw vragen stellen over de samenstelling van de expertgroep, maar dat heeft denk ik geen zin.*
- *Reactie klankbordgroeplid: expertgroep is onze sparringpartner en ons aanspreekpunt. Logisch om ons te richten tot de expertgroep en dan een kopie naar gemeente te sturen. 2 brieven kost ook meer tijd dan 1.*

De voorzitter vraagt wat de klankbordgroep te bieden heeft aan de experts om hen te helpen.

- *Reactie klankbordgroeplid: wat ik mis? Andere oplossingen, we zijn te veel gericht op het feit dat windturbines er hoe dan ook moeten komen in Amsterdam. Er zijn toch meer manieren hoe we kunnen omgaan met energietransitie. Er zou meer out of the box gedacht kunnen worden.*
- *Reactie klankbordgroeplid: dat komt omdat er een RES is, wind op land of zon op land, dat zijn de opties en dat wordt bij de regio's gelegd. Coalitieakkoord speelt ook een rol.*
  - *Reactie gemeente: hierin speelt denk ik dat dat we jullie onvoldoende op de hoogte hebben gebracht. In april 2020 hebben we de routekaart klimaatneutraal Amsterdam gedeeld. Daar staan alle maatregelen in om in 2050 tot 55% te komen. Wind op land is één van de maatregelen. De opgave is zo groot dat alle maatregelen nodig zijn. Helaas heeft out of the box denken dan onvoldoende effecten om maatregelen uit de routekaart te laten vallen.*
- *Reactie eerste klankbordgroeplid: naar mijn idee is het probleem nog niet volledig in beeld, maar staat de oplossing nu wel al vast. Er zouden toch nog andere oplossingen kunnen zijn.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik vind het raar dat de gemeente nu zegt dat ze ons onvoldoende op de hoogte heeft gebracht, terwijl er gewoon te weinig geluisterd wordt door de gemeente.*

Als daar behoefte aan is, biedt de gemeente aan om de routekaart met de klankbordgroep te delen.

De voorzitter stelt voor om het gesprek te concentreren op gezondheidseffecten van windturbines en de vraag wat de klankbordgroep te bieden heeft aan de experts om hen te helpen.

- *Reactie klankbordgroeplid: wat mij betreft is een vraag vooraf of de expertgroep geholpen wil worden. Dat idee krijg ik niet op basis van de houding van de voorzitter van de expertgroep. Hoe zouden we de expertgroep kunnen helpen? Depolariseren, de wetenschappers in de expertgroep de ruimte geven. Wellicht helpt het als we de drie experts niet als drie experts zien, maar als een groter gremium dat ze vertegenwoordigen.*
- *Reactie klankbordgroeplid: we helpen de expertgroep op de volgende manier: we leveren zorgen en vragen aan, we bieden aan om in gesprek te gaan over het conceptrapport en we dringen aan op adviezen die niet uitgaan van een meerderheid en minderheidsstandpunt. Ik weet niet hoe we de expertgroep verder nog kunnen helpen.*

Het gesprek gaat weer terug naar (out of the box) oplossingen.

- *Reactie klankbordgroeplid: de out of the box oplossingen waar van je overtuigd bent dat ze er zijn, die zijn er niet. In mijnoptiek heb je twee opties: zonenergie en windenergie. De energie die we nodig hebben, kan je maar op een beperkt aantal manieren opwekken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik ben niet tegen wind en zon. Het gaat mij er om, hoe kunnen we het anders aanpakken?*

De voorzitter stelt nogmaals voor om het gesprek te concentreren op gezondheidseffecten van windturbines en de vraag wat de klankbordgroep te bieden heeft aan de experts om hen te helpen.

- *Reactie klankbordgroeplid: we zouden erop moeten aandringen dat de expertgroep tot een unaniem advies over gezondheidseffecten van windturbines komt en dat alle partijen daar open voor staan. De experts moeten elkaar de ruimte gunnen om er op een wetenschappelijke manier naar te kijken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: het zou goed zijn als de adviezen van de verschillende experts naast elkaar worden gelegd en gekeken wordt waar men elkaar kan vinden.*
- *Reactie klankbordgroeplid: hoe zie je dat voor je? Want de expertgroep moet toch een advies geven.*
- *Reactie klankbordgroeplid: je kunt het bijvoorbeeld unaniem eens zijn over de meest strikte norm en vervolgens onderbouwen waarom je zou kunnen afwijken van die norm. Dan kan de gemeente een afweging maken "willen we afwijken van norm en welke gezondheidseffecten accepteren we daarbij?". Hier is ook gewoon een methodiek voor die bij wegverkeer wordt gehanteerd, met streefwaardes en normwaardes. In een rapport van het RIVM uit 2009 is een streefwaarde en een normwaarde ook geadviseerd voor windturbines, maar dit is niet overgenomen door het rijk.*
- *Reactie klankbordgroeplid: er moet dan ook een advies komen over het minst schadelijke scenario.*

3. Afspraken

De volgende afspraken worden gemaakt:

- Eén van de klankbordgroepleden doet een voorstel voor de brief aan de expertgroep en gemeente en deelt deze met de rest van de expertgroep.
- Het secretariaat vraagt in de volgende bijeenkomst van de expertgroep of het onderzoek van het expertgroeplid met de klankbordgroep gedeeld kan worden.
- De volgende bijeenkomst van de klankbordgroep vindt plaats op 21 februari a.s.

Berichten in de chat

De volgende berichten zijn tijdens de bijeenkomst in de chat van de Zoom vergadering gestuurd. Het was niet mogelijk om de berichten in de precieze context van het gesprek te plaatsen. De berichten zijn daarom hieronder toegevoegd:

- 19:31:42: de gemeente kan een gelijkgestemd advies vanuit de XPG verlangen!

- 19:32:56: Eens.
- 19:33:41: in deze tijd van polarisatie helpt alleen een advies dat ook de grootste scepticus kan overtuigen en een meerderheidsadvies zal daar niet toe leiden
- 19:56:02: Overigens is een lid van de klankbordgroep wel al in het begin al uit de klankbordgroep gestapt. Zij heeft daar toen een mail over gestuurd, ze was bang dat het weinig tot niet van invloed was wat we hier doen en ook had ze moeite met het tempo.
- 20:00:24: Kunnen wij dat krijgen? Dat document van het expertgroeplid?
- 20:01:02: We zouden het hem kunnen vragen.
- 20:03:47: Aan wie was de brief van de stedelijke klankbordgroep gericht?
- 20:04:04: wethouder en raad en college waarschijnlijk
- 20:04:42: @voorzitter klankbordgroep - kan jij aan de XPG vragen of we dat document over kinderen mogen hebben van het expertgroeplid?
- 20:39:44: Er is helemaal niet te weinig uitgelegd door de gemeente.
- 20:42:28: dat is wel erg kort door de bocht. Er komt telkens meer onderzoek en deskundigheid voor alternatieven voor wind- en zonne-energie. En er wordt ook heel veel energie misbruikt. Daar is veel meer bewustwording op mogelijk, ook door de gemeente...
- 20:45:00: als ik ergens wél iets van weet, is het wel over alternatieve energieopwekking. Wind op zee, wind op land, zon op dak, zon op land, biomassa, geothermie, oppervlaktewaterthermie, kernenergie... dan heb je het wel zo'n beetje gehad. Van al die technieken zijn alleen wind en zon nú klaar voor prime time. Oppervlaktewaterthermie en geothermie zijn niet schaalbaar, kernenergie duurt lang en is omstreden, biomassa is omstreden...
- 20:48:08: Met alle respect, maar deze discussie valt buiten de scope. Windalarm heeft hier een hele andere mening over. Graag buiten de vergadering. Dank.
- 20:48:14: Er zijn altijd meer out of the box oplossingen dan je denkt.
- 20:49:24: Mag het weer over de brief gaan?

VERSLAG 5E VERGADERING KLANKBORDGROEP

Versie 22 maart 2022 – Niet afgestemd met aanwezigen omdat deel klankbordgroep is opgestapt

datum 21 februari 2022
tijd 19.00 uur tot 21.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Mededelingen/actualiteiten
2. Verslag vaststellen
3. Afspraken

1. Mededelingen/actualiteiten

De voorzitter van de klankbordgroep geeft aan dat er een hoop gebeurd is sinds de vorige vergadering. Eén van de leden van de expertgroep is uit de expertgroep gestapt en naar aanleiding daarvan heeft de voorzitter namens de klankbordgroep het verzoek ingediend om met de voorzitter van de klankbordgroep en het teruggetreden expertgroeplid in gesprek te gaan. De voorzitter van de expertgroep heeft aangegeven dat hij graag met de klankbordgroep in gesprek wil, maar wel pas half maart als er een concept-advies ligt.

- *Reactie klankbordgroeplid: ik ben het niet eens met het voorstel van de voorzitter van de expertgroep om pas half maart een gesprek te voeren. Dat vind ik 3 weken te laat. Ik maak me zorgen hierover en we kunnen zo niet doorgaan wat mij betreft. Zo heb ik er geen vertrouwen in.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik sluit mij aan bij de vorige spreker. Tegelijkertijd komt dit voor mij niet uit de lucht vallen, eerdere signalen werden ook niet als urgent beschouwd. We hebben nog steeds geen antwoord op onze 126 vragen. Ik wil het hebben over wat er is gebeurd met de expertgroep. Daarnaast wil de expertgroep zomaar een nieuwe arts aanwijzen, dat begrijp ik niet. Ik zou verwachten dat met de bezorgde artsen en Windalarm in gesprek wordt gegaan over hoe verder qua medicus in de expertgroep.*
  - *Reactie gemeente: Het is niet zo dat de expertgroep nu een nieuw persoon aanwijst om aan te schuiven in de expertgroep. De voorzitter van de expertgroep wil een arts vragen om het conceptadvies tegen te lezen en van een review te voorzien.*
- *Reactie klankbordgroep: toch vind ik het vreemd als dat niet in overleg met de bezorgde artsen en Windalarm gaat. Daarnaast snap ik niet dat de expertgroep met slechts twee experts.*
- *Reactie klankbordgroep: ik sluit mij aan bij de ongerustheid. Als de expertgroep op deze manier doorgaat dan komt er een eenzijdig advies van een eenzijdige expertgroep. Daar heb ik geen vertrouwen in.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik sluit mij aan bij voorgaande sprekers. De expertgroep moet uit 3 personen bestaan en zo verder dat kan niet.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik ben het grotendeels eens met de eerste spreker. De reactie van de expertgroep op het vertrek van één van haar leden is hoog over. Ik heb niet het idee dat de expertgroep het proces goed wil laten verlopen. Ik zou ook graag eerder een gesprek met de voorzitter van de expertgroep en het teruggetreden lid hebben. Tegelijkertijd begrijp ik het ook wel, de expertgroep is er niet voor ons. Wij zijn er voor de expertgroep.*

De voorzitter geeft aan dat hij het verzoek nogmaals neerlegt bij de voorzitter van de expertgroep en het lid van de expertgroep dat is teruggetreden. Het gesprek gaat vervolgens weer verder over de samenstelling van de expertgroep.

- *Reactie klankbordgroeplid: de expertgroep zou uit meerdere perspectieven moeten bestaan, met het vertrokken lid is dat niet meer het geval. Nu kan je niet zomaar doorgaan of een expert toevoegen.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik ben er niet tegen om in gesprek te gaan met de voorzitter van de expertgroep en het teruggetreden lid, maar eigenlijk vind ik dat ons werk niet. Ik zou graag de notitie willen zien waar het teruggetreden lid aan refereert bij zijn vertrek. Eerdere notitie van het teruggetreden lid over kinderen zou ik ook willen zien, evenals de verslagen van de expertgroep. Dat zou ik wel fair play vinden aangezien de expertgroep ook de verslagen van de klankbordgroep ziet. Daarnaast mijn vraag: vindt de gemeente dat de opdracht door kan gaan zonder het teruggetreden lid?*
  - *Reactie gemeente: de gemeente vindt dat de opdracht door moet blijven gaan, dat hebben de wethouder en de politiek adviseur aangegeven. Het is aan de voorzitter om invulling te geven aan de opdracht.*
- *Reactie klankbordgroeplid: betekent dit dat de bezorgde artsen en Windalarm geen rol meer hebben bij aanwijzen van een expert? Daarnaast een aanvullende vraag voor de gemeente: hoe denkt de wethouder aan een meerderheids- en minderheidsadvies te komen?*
  - *Reactie gemeente: dit is een vraag die ik nu niet kan beantwoorden.*
- *Reactie klankbordgroeplid: het lijkt alsof de overgebleven experts gewoon doorgaan, wij krijgen nog wel een conceptadvies te zien en er kijkt nog een arts naar het advies. Dit kan wat mij betreft niet. Ik vind dat we een brief moeten schrijven aan de wethouder over wat wij willen en wat er nodig is. Ik ga niet mee met de huidige expertgroep want dan wordt het perspectief van de bewoner en gezondheid niet meegenomen. Ik vind dat we het met wethouder moeten hebben over samenstelling van de expertgroep.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik sluit mij aan bij voorgaande spreken. Eén dag na discussie in gemeenteraadsvergadering komt dit nieuws. Van alles bedacht o.b.v. deze vergadering, maar dat ging nog uit van een gelijkwaardige expertgroep. Zeker vervelend gezien het feit dat belang van volkstuinders niet wordt meegewogen volgens de wethouder. De expertgroep heeft aangegeven dat ze niks gaan doen met de vragen over volkstuinen, dat hebben ze de vorige keer tijdens de vergadering gezegd. Nu wordt er dus niks gedaan met het belang van volkstuinders.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik hecht eraan dat de expertgroep goed functioneert. Ik hecht er ook aan dat klankbordgroep goed functioneert. We staan nu weer lang stil bij vertrek van het lid van de expertgroep. We doen een voorstel om de voorzitter van de expertgroep en het teruggetreden lid te spreken. Daarnaast vragen we aan de wethouder hoe het zit met het uitnodigen van een medicus om het advies te review en sturen we een brief aan de gemeenteraad over de stand van zaken.*

De voorzitter geeft aan dat hij de vraag kan voorleggen aan de wethouder.

- *Reactie klankbordgroeplid: bij het meeste van voorgaande kan ik wel aansluiten. De expertgroep is er niet voor ons, maar wij zijn wel de vertaler van zorgen van Amsterdammers naar de expertgroep. Wat mij betreft is er een patroon zichtbaar: geruststellende brieven van de expertgroep dat het goed gaat, terwijl dat niet zo is. Tijd prevaleert boven kwaliteit, ik heb niet het idee dat onze zorgen nog een plek kunnen krijgen na het concept-advies. 2 weken later moet het definitieve advies er al liggen. Wat mij betreft gaat kwaliteit weer leidend worden en doen we een pas op de plaats. Ik weet niet of onze vragen meegenomen worden en 2 weken om te reageren en te verwerken dat is niet haalbaar. Er wordt te weinig gecommuniceerd.*
- *Reactie klankbordgroeplid: wij zijn de signalen uit de stad, waarom moet er zo snel een advies van de expertgroep komen? Ik heb daar geen vertrouwen in. Ik krijg niet het gevoel dat men openstaan voor de*

input van de klankbordgroep. Wat heeft het voor zin als wij niet serieus genomen worden en geen inzicht hebben in de wijze waarop de expertgroep haar advies opstelt?

- *Reactie klankbordgroeplid: het proces is onzorgvuldig, kwaliteit moet voor tijd gaan, dit proces helpt niet voor Amsterdammers. Hoe nu verder? Ik denk dat we naar de gemeente Rotterdam zouden kunnen kijken, die hebben een handreiking lokale windturbines. Daar zaten zinnige dingen in die je ook in Amsterdam kunt gebruiken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: Tegelijkertijd is er juist ook haast nodig om klimaatdoelen te bereiken.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik begrijp je punt, maar nu wil men alleen via de route van de windturbines. Er zijn ook andere mogelijkheden.*

Eén van de klankbordgroepleden stelt nogmaals ter discussie wat de klankbordgroep wil doen, wat haar volgende stap is:

- *We kunnen nu de vraag aan de expertgroep stellen, maar ik denk dat we het antwoord kennen en daar wil ik niet op wachten. We kunnen de wethouder de vraag stellen om de expertgroep aan te vullen, maar de kans acht ik ook klein dat we daar reactie op krijgen. Er ligt straks een meerderheidsadvies, maar niet een minderheidsadvies. Daar wil ik niet aan meewerken. Kunnen wij niet een voorstel doen aan wethouder om de contra-expertise op het advies te leveren? Beginnen met 120 vragen, hulp van andere experts inroepen eventueel.*
- *Reactie klankbordgroeplid: dat denk ik niet, dat is eerder met operationaliseren van de vragen ook al niet gelukt. Daarnaast is het aan de experts om met de vragen van klankbordgroep te doen wat zij willen. Ze kunnen ze terzijde leggen of wel overnemen. Het zou wel fijn zijn als we daar iets over terug zouden horen.*
- *Reactie klankbordgroeplid: dat is wel onder de aanname van een goed functionerende en brede expertgroep. Dan moet daar wel goed naar gekeken worden en over gediscussieerd worden. Dat gevoel heb ik op dit moment niet. Wel eens met de voorgaande spreker, ik denk niet dat wij contra-expertise kunnen leveren.*
- *Reactie klankbordgroeplid: er was een multidisciplinair team beloofd door de gemeente. De samenstelling van de expertgroep daar hebben wij onze bezorgdheid al over geuit en dat blijkt nu uit te komen. Dat moeten we nu communiceren naar de wethouder. Ik heb liever dat er één goed advies komt, dus wat mij betreft zit de contra-expertise in de expertgroep.*
- *Reactie klankbordgroeplid: Als je nu haast maakt met het proces van de expertgroep, dan schuif je de vertraging alleen maar verder op. Dan krijg je straks zienswijze bij NRD, dan misschien bij de rechter. Daarom nuttiger om pas op de plaats te doen. Tegelijkertijd heb ik niet de illusie dat het tijdspad wat er nu ligt aangepast gaat worden, ook niet als we een gesprek met de wethouder of de voorzitter van de expertgroep aanvragen. Zeker niet als men gewoon op dezelfde voet wil doorgaan. Ik moet mij ook beraden wat mijn rol straks nog is.*
- *Reactie klankbordgroeplid: waarom hebben we eigenlijk haast als er landelijke normen komen?*
- *Reactie klankbordgroeplid: wachten op landelijke normen is niet verstandig, er is haast bij om de klimaatdoelen te behalen.*
  - *Reactie gemeente: advies van de expertgroep is als input voor de NRD en vervolgens plan-m.e.r.. Mochten er daarna landelijke normen zijn dan kunnen die alsnog gelden op het moment dat er plannen van initiatiefnemers komen.*
- *Reactie klankbordgroeplid: ik zou dat wel zwart-op-wit willen zien. Dat de wethouder heeft beloofd dat landelijke normen gelden voor de situatie in Amsterdam.*

2. Verslag vaststellen

De voorzitter van de klankbordgroep geeft aan dat reacties op de nog niet vastgestelde verslagen via de mail gestuurd kun worden.

3. Afspraken

Er wordt afgesproken dat de voorzitter van de klankbordgroep nogmaals contact opneemt met de voorzitter van de expertgroep om op korte(re) termijn in gesprek te gaan met de klankbordgroep. Mocht de voorzitter van de expertgroep hier niet op in willen gaan dan wil een deel van de klankbordgroep een brief versturen naar de gemeente (wethouder en gemeenteraad). Hierbij is wel het dringende verzoek van de voorzitter van de klankbordgroep om geen brieven vanuit de voltallige klankbordgroep te versturen als niet iedereen deze heeft geaccordeerd en ondertekend.

Berichten in de chat

De volgende berichten zijn tijdens de bijeenkomst in de chat van de Zoom vergadering gestuurd. Het was niet mogelijk om de berichten in de precieze context van het gesprek te plaatsen. De berichten zijn daarom hieronder toegevoegd:

- 19:55:43: 19 jan. hadden we het gesprek met de hele Expertgroep
- 19:56:18: Gemeenteraadsverkiezingen zijn overigens 16 maart, niet de 23e
- 20:10:44: Formeel hebben wij als KBG geen aangepaste opdracht gekregen in het verlengde van de EXG
- 20:12:45: Maar wat de voorzitter van de klankbordgroep nu zegt gaat over de volgende fase....?
- 20:13:07: Even tussendoor: Minister Jetten stuurde antwoord op Kamervragen met verwachting dat nieuwe regels voor windturbines vanaf medio 2023 in werking zouden kunnen treden
- 20:23:29: Als zo'n document nuttig kan zijn voor gedachtevorming, stuur dat dan door
- 20:25:22: Overigens realiseert Rotterdam haar opgave op de Maasvlakte
- 20:29:59: kortste weg is een afspraak met wethouder
- 20:30:26: brief naar wethouder. Met haar spreken over de voortgang. Stap op de plaats. 2 medici. CC alle raadsleden en de mensen van de RES
- 20:30:43: Toch proberen met wethouder
- 20:35:04: Ik vind het niet aan ons om het aantal medici voor te schrijven
- 20:43:30: onderzoek naar de gevolgen van windturbines voor de gezondheid van kinderen waar het teruggetreden expertgroeplid mee bezig is geweest, is één van de witte vlekken van de EXGG, door henzelf benoemd
- 20:44:26: Zullen we beslissen om brief te schrijven naar de wethouder en cc aan..... In brief gesprek vragen op zeer korte termijn met een delegatie van ons
- 20:45:06: Ja een
- 20:49:52: Anders alleen brief met onze dringende voorstellen, verschillende opties, met minimum
- 20:50:14: Gemeenteraad op de hoogte stellen?
- 20:50:30: Ik heb een suggestie: kunnen we de expertgroep vragen om ook eens te kijken naar hoe normen anders zouden kunnen worden vormgegeven dan met jaargemiddelden? Bijvoorbeeld een geluidsnorm per dag? Verplichte vertraging van windmolens rond kinderbedtijd? 1 Stilteweekend per maand? En ook: als het hard waait en regent, mogen turbines meer geluid produceren?
- 20:51:02: die vraag zit al in de 120
- 20:51:45: Nog meer inhoud is nu niet het allerbelangrijkste..., proces nu
- 21:05:31: Maar de nieuwe lokale norm geldt dan wel voor NIJP en Havengebied?
- 21:07:06: Alleen als de vergunning wordt verleend voordat de landelijke regels bekend zijn
- 21:07:09: Raadsinformatiebrief 4 feb: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/11131535/1/RIB+vervolgproces+mer+en+afwegi ng en https://persberichtenrotterdam.nl/wp-content/uploads/sites/4/Leidraad-Windenergie.pdf

From: "5.1.2,e " <5.1.2,e @aef.nl>
Sent: Mon, 4 Apr 2022 17:29:42 +0200
To: "5.1.2,e " <5.1.2,e @amsterdam.nl>
Cc: "5.1.2,e " <5.1.2,e @aef.nl>
Subject: Dossier website gemeente Amsterdam: D. Bijlagen behorend bij het proces
Attachments: 023. Procesbeschrijving advies, 1 april 2022.pdf, 024. Brief klankbordgroeplid over gespreksnotitie 19 november en rol secretariaat, 11 december 2021.docx, 025. Memo secretariaat over gespreksnotitie 19 november en rol in expertgroep, 13 december 2021.pdf, 026. Reactie expertgroep op afwegingskader gemeente, 15 december 2021.pdf, 027. Brief klankbordgroep aan expertgroep, 15 december 2021.docx, 028. Reactie expertgroep op brief klankbordgroep, 23 december 2021.docx, 029. Overzicht vragen van klankbordgroep aan expertgroep, 12 januari 2022.xlsx, 030. Brief klankbordgroep aan expertgroep, 1 februari 2022.pdf, 031. Reactie expertgroep op brief klankbordgroep, 7 februari 2022.pdf, 032. Brief de 5.1.2,e over uittreden expertgroep, 18 februari 2022.docx, 033. Reactie expertgroep op uittreden de 5.1.2,e 18 februari 2022.pdf, 034. Brief 10 klankbordgroepleden over uittreden klankbordgroep, 14 maart 2022.pdf

D. Bijlagen behorend bij het proces

5.1.2,e
Adviseur

Andersson Elffers Felix
T +31 30 236 30 30 | M 5.1.2,e
Bezoekadres: Maliebaan 16, 3581 CN Utrecht
Postbus 85198, 3508 AD Utrecht
www.aef.nl

Volg Andersson Elffers Felix op Linkedin voor actuele nieuwsberichten en vacatures

Op deze mail is een disclaimer van toepassing

/Andersson Elffers Felix

Procesbeschrijving advies

25 oktober Gemeente stelt opdracht aan expertgroep vast en nodigt de 5.1.2,e uit om op te treden als voorzitter.

De opdracht luidt in hoofdlijnen:

1. Welke (mogelijke) effecten op de gezondheid van omwonenden moeten worden meegewogen bij de beslissing over plaatsing van windturbines?
2. Welke indicatoren moeten worden gebruikt om deze in beeld te brengen?
3. Zijn de bestaande nationale normen daarvoor toereikend?
4. Op welke wijze moet dit worden meegenomen in de MER-rapportage?
5. Is het wenselijk na plaatsing de effecten te blijven monitoren?

De expertgroep zal bestaan uit een onafhankelijk voorzitter, een expert van de GGD, een expert voorgedragen door Windalarm en een door de windcoöperatie. AEF zal optreden als secretariaat voor de expertgroep. De expertgroep wordt verzocht begin maart haar advies uit te brengen en voor de kerstvakantie te komen met een tussenrapportage als input voor het gemeentelijke afwegingskader.

25 oktober De gemeente nodigt Windalarm en de windcoöperatie uit een lid voor de expertgroep voor te dragen.

1-3 november Door de windcoöperatie wordt de 5.1.2,e als lid van de expertgroep voorgedragen en door Windalarm de 5.1.2,e

4-10 november De 5.1.2,e geeft aan de gemeente aan alleen samen met de 5.1.2,e in de expertgroep zitting te willen nemen. De gemeente laat de 5.1.2,e weten dat er plek is voor maximaal één lid voorgedragen vanuit Windalarm, maar dat hij zich in die hoedanigheid kan laten adviseren door de 5.1.2,e De 5.1.2,e laat weten geen lid te willen worden van de expertgroep.

11 november Windalarm draagt de 5.1.2,e voor als lid van de expertgroep.

11 november Het College van B&W informeert de Gemeenteraad in een raadsbrief over het instellen en de samenstelling van de expertgroep.

23 november *Eerste vergadering klankbordgroep – in aanwezigheid van de* 5.1.2,e
Agenda: Kennismaking, Plan van aanpak en werkwijze expertgroep

Tijdens de vergadering licht de 5.1.2,e (secretariaat) het Plan van aanpak van de expertgroep toe (zie hieronder). Er zijn drie overlegmomenten voorzien met de klankbordgroep: begin december om de zorgen vanuit de klankbordgroep te inventariseren, half december om de tussenrapportage te bespreken en in februari om het concept-advies te bespreken. Vanuit de klankbordgroep worden vragen gesteld over de wisselwerking tussen de expertgroep en klankbordgroep. Er wordt aangedrongen op een gesprek met de 5.1.2,e tijdens de volgende vergadering.

25 november — *Eerste vergadering expertgroep*
Agenda: Kennismaking, Plan van aanpak, Gespreksnotitie gehanteerde normen

De expertgroep bespreekt het plan van aanpak en de gespreksnotitie. In het *plan van aanpak* staan drie fasen:
1. *Start-up* | *25 oktober – 22 november*
2. *Inhoudelijke analyse* | *22 november – 20 december*
3. *Rapportage* | *20 december – 15 februari*

Voor de kerst is een tussenrapportage voorzien als input voor het door de gemeente op te stellen afwegingskader. De expertgroep volgt een werkwijze, waarbij als eerste stap de bestaande normen en procedures op basis van gangbare adviezen van RIVM etc. worden beschreven. Vervolgens worden de zorgen en aandachtspunten vanuit de stad en klankbordgroep geïnventariseerd. Daarna wordt op basis van kennis en inzichten over deze punten advies gegeven.
De expertgroep stelt zeven zorgpunten vast, die in ieder geval nader bekeken zullen worden. Het secretariaat zal op basis van de door de experts aangedragen literatuur korte, voorbereidende notities maken. De klankbordgroep zal worden gevraagd om de lijst van zeven punten aan te vullen met haar zorgen.

De gemeente vraagt voor 10 december inbreng voor het afwegingskader. De expertgroep vindt dit te vroeg om al inhoudelijk uitspraken te kunnen doen en zal procesmatig reageren.

2 december — *Tweede vergadering klankbordgroep in aanwezigheid van heren* 5.1,2,e *en* 5.1,2,e
Agenda: Introductie voorzitter expertgroep, Afwegingskader gemeente, Inbreng/aanvullingen voor expertgroep, Verslag

De klankbordgroep geeft aan graag meer wisselwerking te hebben tussen de klankbordgroep en de expertgroep. De 5.1,2,e nodigt de klankbordgroep uit om aanvullend op de zorgen ('blinde vlekken') die de expertgroep heeft geïdentificeerd nog een aantal zorgen vanuit haar midden naar voren te brengen. Hij denkt aan ca. vijf punten. Omdat de gemeente al begin december een afwegingskader wil opstellen, zal de expertgroep niet met een tussenrapportage komen. De klankbordgroep spreekt af om tijdens de volgende vergadering tot een lijst met zorgen te komen.

7 december — *Tweede vergadering expertgroep*
Agenda: Verslag, Terugblik op gesprek met klankbordgroep, Literatuuroverzicht Witte vlekken, Reactie Afwegingskader gemeente

Tijdens deze vergadering wordt uitgebreid stil gestaan bij de vraag wat goed wetenschappelijk onderzoek is om gezondheidseffecten van windturbines in beeld te brengen. De meeste leden staan een werkwijze voor waarbij het secretariaat op basis van reviews de door de experts aangedragen literatuur samenvat als startpunt voor de bespreking in de expertgroep. Eén lid vindt dat elk daarin vermeld onderzoek apart door de expertgroep moet worden beoordeeld op methodologische kwaliteit. De inzichten hierover verschillen en afgesproken wordt dat het secretariaat hierover een gespreksnotitie opstelt.

10 december Secretariaat zendt formulier 'Verklaring omtrent belangen' rond

11 december Lid van de klankbordgroep stuurt kritische notitie over Gespreksnotitie gangbare normen en de rol van AEF als secretariaat van de expertgroep. De notitie zou een eenzijdige samenvatting zijn van het denken over de gezondheidseffecten van windturbines.

13 december Het secretariaat stuurt memo over de Gespreksnotitie en haar rol als begeleider van de expertgroep, waarin zij toelicht dat haar rol ondersteunend is aan de experts. De 'Gespreksnotitie gangbare normen' heeft zoals in de notitie aangegeven tot doel het heersende beleidsdenken samen te vatten als eerste stap van de drie stappen uit het plan van aanpak en als basis voor de inventarisatie van zorgen in stap 2.

13 december *Derde vergadering klankbordgroep*
Agenda: Mededelingen/actualiteiten, Werksessie: herformuleren vragen voor de expertgroep, Verslag, Vervolgafspraken

Eén van de leden van de klankbordgroep heeft een brief gestuurd aan de voorzitter van de klankbordgroep waarin hij de onafhankelijkheid van AEF als secretariaat in twijfel trekt. AEF heeft hier een schriftelijke reactie op geschreven. Tijdens de vergadering blijkt dat verschillende leden van de klankbordgroep hun zorgen hebben over de inhoud en eenzijdigheid van AEF in de stukken. Tegelijkertijd was er binnen de klankbordgroep ook behoefte om aan de slag te gaan met de vragen voor de expertgroep, maar hier bleek onvoldoende tijd voor. Er is afgesproken dat één van de leden van de klankbordgroep de (ca. 120) vragen gaat clusteren en de voorzitter een voorstel richting de expertgroep doet voor een nadere kennismaking.

15 december Expertgroep stuurt aan de gemeente reactie op afwegingskader. Zij geeft aan zich overvallen te voelen door de timing van het afwegingskader, omdat zij haar werk pas net is begonnen. Zij verzoekt de gemeente om in het afwegingskader helder te maken dat dit nog niet is gebaseerd op het werk van de expertgroep en nog geen inhoudelijke uitspraken te doen op punten waar de expertgroep nog moet adviseren.

15 december De klankbordgroep stuurt de expertgroep een brief waarin zij verzoekt:
1. Aan te geven hoe ze aankijkt tegen de 126 vragen van de klankbordgroep;
2. Bij wijze van proefthema een advies uit te werken over 'volkstuinen';
3. Daarbij de leden van de klankbordgroep in de 'buitenring' te laten meeluisteren.

21 december *Derde vergadering van expertgroep*
Agenda: Verslag, Tekst regeerakkoord over afstandsnormen windturbines, brief klankbordgroep, Notitie kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek

Expertgroep besluit met gemeente in overleg te gaan over opdracht nu in regeerakkoord staat dat er landelijke afstandsnormen zullen komen voor windturbines. De expertgroep bespreekt de brief van de klankbordgroep en stuurt op 23 december haar reactie aan de klankbordgroep.
Bespreking van de notitie 'Kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek' maakt verschil van inzicht helder: kan expertgroep aansluiten op reviews van gezaghebbende

(inter-)nationale instituten, of moet zij zelf al het beschikbare wetenschappelijk onderzoek toetsen. Afgesproken wordt dat het lid met een afwijkende opvatting zijn visie voor de volgende vergadering in een notitie zal uitwerken.

23 december De expertgroep laat de klankbordgroep weten dat zij niet zal ingaan op het voorstel van de klankbordgroep. Wel willen de leden van de expertgroep gezamenlijk een keer in overleg gaan met de klankbordgroep. De expertgroep adviseert op basis van onafhankelijkheid en zorgvuldige gedachtewisseling tussen de leden op basis van hun expertise. Dat verhoudt zich niet tot afspraken over een proef-thema voor advisering of gedachtewisseling met een buitenring. Zij beschrijft haar proces in drie stappen en nodigt de klankbordgroep nogmaals uit op basis van haar groslijst met vragen tot een beperkt aantal zorgpunten te komen. Graag gaat de expertgroep in gesprek met de klankbordgroep op 19 januari as.

12 januari Overleg van de heren 5.1,2,e en 5.1,2,e namens expertgroep met gemeente over impact regeerakkoord op opdracht van gemeente. Gemeente kondigt aan de opdracht aan de expertgroep te zullen aanpassen.

19 januari *Ontmoeting Klankbordgroep – expertgroep*
Agenda: Kennismaking, toelichting bijstelling opdracht en werkwijze expertgroep, Aandachtspunten vanuit de klankbordgroep

Tijdens ontmoeting stelt klankbordgroep vragen over de samenwerking met expertgroep. Zij heeft 126 vragen over gezondheidseffecten van windturbines opgesteld. Omdat de klankbordgroep 126 vragen niet kan indikken tot ca. vijf aanvullende zorgpunten, zegt de expertgroep toe de vragen van de klankbordgroep op geaggregeerd niveau mee te nemen in haar advies. Tijdens overleg blijkt dat in expertgroep verschil van inzicht bestaat over wat nodig is om tot zorgvuldig en kwalitatief advies te komen. De klankbordgroep spreekt daar zorgen over uit.

19 januari *Vierde vergadering van expertgroep*
Agenda: Verslag, Terugkoppeling gesprek gemeente over opdracht, 5.1,2,e
Aangevulde gespreksnotitie witte vlekken gezondheidseffecten

De expertgroep werkt naar aanleiding van de aangepaste opdracht een indicatieve verhaallijn uit voor haar advies en verzoekt secretariaat deze in een memo op papier te zetten.
De 5.1,2,e heeft notitie opgesteld waarin hij aangeeft dat de samenvatting van de artikelen over gezondheidseffecten voor kinderen niet aansluit op de inhoud van de artikelen. Het secretariaat geeft aan dat haar notitie louter een vertaling is van de engelstalige abstracts van de artikelen door de auteurs zelf.

20 januari Voorzitter klankbordgroep laat in mail weten dat de klankbordgroep zich zorgen maakt over het proces in de expertgroep en aandringt op overleg met voorzitter expertgroep over vervolgproces.

21 januari Gemeente stuurt herziene opdracht aan expertgroep. In hoofdlijnen luidt deze:
1. Welke norm kan de gemeente Amsterdam met het oog op gezondheid hanteren bij de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?

2. Zijn aanvullend relevante onderwerpen of aandachtspunten, die een rol kunnen spelen bij de plaatsing van windturbines in Amsterdam? Hoe kunnen deze in de vervolgfase worden betrokken bij onderzoeken, bijvoorbeeld een m.e.r.?
3. Is het wenselijk en zo ja hoe, na plaatsing de gezondheidseffecten te monitoren?
Vanwege de herziening wordt de adviestermijn verlengd tot eind maart.

24 januari

Vierde vergadering klankbordgroep
Agenda: Mededelingen/actualiteiten, Voortgang en werkwijze expertgroep, Afspraken

De vergadering begint met een gesprek met een medewerker van de gemeente. Dit naar aanleiding van het besluit van het college om een plan-m.e.r. voor Amsterdam te laten uitvoeren. Vervolgens wordt in de klankbordgroep gesproken over de werkwijze van de expertgroep en de ontmoeting tussen de expertgroep en klankbordgroep op 19 januari jl. Verschillende klankbordgroepleden zijn bezorgd over de huidige gang van zaken. Er wordt afgesproken dat één van de leden van de klankbordgroep een voorstel doet voor een brief aan de expertgroep en de gemeente waarin deze zorgen zijn verwoord.

3 februari

Vijfde vergadering expertgroep
Agenda: Verslag, Aangepaste opdracht gemeente, Memo verhaallijn advies, Aandachtspunten uit klankbordgroep

Naar aanleiding van de verhaallijn wordt het secretariaat gevraagd de verhaallijn voor de volgende vergaderingen stapsgewijs uit te werken.
De 5.1,2,e uit onvrede omdat hij vindt dat het secretariaat de door hem opgestelde/aangeleverde bijdragen niet heeft meegenomen in haar gespreksnotitie.

4 februari

Secretariaat stuurt de 5.1,2,e een tijdlijn waaruit duidelijk wordt dat en hoe de inbreng van de stukken door de leden van de expertgroep telkens door het secretariaat in de stukken voor de volgende vergadering zijn verwerkt.

7 februari

De voorzitter van de expertgroep antwoordt aan de klankbordgroep dat zij bij hun ontmoeting heeft gezien dat er binnen de expertgroep verschillende opvattingen leven en dat dit hoort bij de opzet van de expertgroep, waarin expertise vanuit diverse perspectieven is samengebracht. Hij geeft aan dat in de expertgroep op grond hiervan een gedachtewisseling plaatsvindt. De expertgroep streeft naar één advies, maar zal indien nodig in haar advies een meerderheids- en minderheidsstandpunt opnemen. Als dat in concept gereed is, zal dit met de klankbordgroep worden besproken.

17 februari

Bespreking reflectiefase windturbines in Gemeenteraad
In gemeenteraad wordt motie aangenomen om het afwegingskader geen afwegingskader te noemen, maar louter 'Signalen uit de stad'. Een motie om de expertgroep op te dragen alleen bij consensus te adviseren wordt verworpen.

18 februari

De 5.1,2,e stuurt brief aan voorzitter expertgroep, waarin hij aangeeft zich terug te trekken uit de expertgroep. Als reden geeft hij aan dat in de expertgroep geen aandacht is voor een wetenschappelijk gesprek over de medische risico's van

windturbines. De expertgroep overlegt met gemeente over vraag of zij behoefte blijft hebben aan advies, hetgeen bevestigend wordt beantwoord. De gemeente geeft aan de expertgroep niet te zullen aanvullen. De 5.1,2,e geeft aan een gezaghebbend medicus om een review op het advies te zullen vragen.
In een persverklaring geeft de expertgroep aan het terugtrekken van de 5.1,2,e te betreuren, omdat zij meent dat juist de dialoog tussen verschillende perspectieven bij zou dragen aan de kwaliteit van haar advies. Die middag staan hierover artikelen in diverse media. De expertgroep kondigt aan dat zij haar werk zal afronden met een advies, waarin zij zorgvuldig zal ingaan op de zorgen vanuit de stad en de klankbordgroep. Zij geeft daarbij aan dat het ondoenlijk is binnen haar opdracht alle internationale literatuur over windturbines te beoordelen en dat dit ook niet nodig is omdat dit in gezaghebbende (inter-)nationale reviews reeds is gebeurd.

18 februari — *Zesde vergadering expertgroep*
Agenda: Verslag, 1e deel concept-advies. Aanvullende vragen klankbordgroep.

In gereduceerde samenstelling wordt het eerste deel van het concept-advies besproken en afspraken gemaakt over de redactie. De leden van de expertgroep zullen bijdragen leveren voor het tweede deel, waarin themagewijs wordt aangegeven hoe de zorgen vanuit de stad en de klankbordgroep in het advies zijn verwerkt.

21 februari — *Vijfde vergadering klankbordgroep*
Agenda: Mededelingen/actualiteiten, Verslag, Afspraken.

Naar aanleiding van het opstappen van de 5.1,2,e gaat het grootste deel van de vergadering over de samenstelling van de expertgroep en het besluit van de gemeente en de expertgroep om desalniettemin verder te werken aan een concept-advies. Er wordt afgesproken dat opnieuw een verzoek bij de voorzitter van de expertgroep wordt ingediend om in gesprek te gaan. Als dat niet mogelijk blijkt dan wil (een deel van) de klankbordgroep een brief naar de gemeenteraad versturen.

4 maart — *Zevende vergadering expertgroep*
Agenda: Verslag, Terugkoppeling gesprek expertgroep, 2e deel concept-advies, toets aan vragen uit klankbordgroep.

Het tweede concept van het advies wordt besproken en zal na een redactieronde op 8 maart as. aan Prof. 5.1,2,e worden voorgelegd voor een reflectie vanuit een medische achtergrond.

8 maart — Expertgroep vraagt Prof. 5.1,2,e om een reflectie op haar concept-advies

14 maart — 10 leden laten in een brief aan expertgroep weten zich terug te trekken uit klankbordgroep. Zij motiveren dit door te verwijzen naar de beperkte samenstelling van de expertgroep na het vertrek van de 5.1,2,e en het feit dat de expertgroep zelf bepaalt welke medicus een reflectie op haar concept-advies geeft. Bovendien heeft de expertgroep, aldus de brief, het gesprek met de klankbordgroep ontweken, nog geen reactie gegeven op de zorgpunten en 120 vragen vanuit de klankbordgroep en geen tussenrapport voor commentaar aan de klankbordgroep

	voorgelegd. Verder komt de expertgroep niet zoals toegezegd met een minderheidsadvies bij verschil van inzicht. Tot slot beklagen de leden zich over de kwaliteit van de ondersteuning van de expertgroep door AEF.
15 maart	*Achtste vergadering expertgroep* Agenda: Concept-advies Het concept-advies wordt nog een keer intensief redactioneel besproken.
17 maart	Prof. 5.1,2,e geeft reflectie over concept-advies expertgroep (zie bijlage B)
18 maart	*Negende vergadering expertgroep* Agenda: Advies Prof. 5.1,2,e concept-advies, vervolgproces Het advies van Prof. 5.1,2,e wordt besproken. Vastgesteld wordt hoe dit te verwerken in het concept-advies.
23 maart	*Tiende vergadering expertgroep* Agenda: Concept-advies, vervolgproces Het aangepaste concept-advies wordt nog een keer intensief redactioneel besproken en de te zetten stappen voor het vervolgproces worden doorgenomen.
24 maart	Expertgroep legt concept-advies voor aan leden uit de klankbordgroep die zich niet hebben teruggetrokken of die alsnog hierover willen overleggen.
30 maart	Gesprek met leden klankbordgroep die zich niet hebben teruggetrokken, of die hebben aangegeven hierover alsnog te willen overleggen.
30 maart	Gesprek over concept-advies met de gemeente als opdrachtgever.
1 april	*Elfde vergadering expertgroep* Agenda: Definitief advies, Afronding Het definitieve advies, waarin de aanpassingen naar aanleiding van 30 maart in zijn verwerkt, wordt besproken. Daarnaast worden afspraken gemaakt voor de afronding van het advies.
5 april	Expertgroep rondt, na aanpassingen naar aanleiding van de gesprekken op 30 maart, haar advies af en biedt dit aan de gemeente aan.

aan: voorzitter klankbordgroep gezondheid

beste 5.1.2,e

tijdens de vergaderingen van de klankbordgroep was er tot nu toe weinig tijd om het toegezonden Aanpakplan en de Gespreksnotitie te bespreken, die AEF voor het werk van expertgroep en de klankbordgroep heeft ingebracht. Ik maak me echter zorgen over de ons voorgespiegelde onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het bureau. Daarover het volgende:

- In het Aanpakplan wordt de aanleiding voor het proces geschetst in termen van de 'levendige' discussie, die de plannen van wethouder Van Doornink in Amsterdam hebben teweeg gebracht. Smaken verschillen natuurlijk, maar ik vind die term misplaatst. Ik zou de discussie in Amsterdam eerder karakteriseren als een die gekenmerkt werd door grote onrust en polarisatie, met name door herhaalde pogingen van de wethouder om te blijven suggereren dat er ondanks alle kritiek op haar plannen niets aan de hand is[1].
- In het aanpakplan wordt de rol van AEF geschetst als die van *verslaglegger*. Tijdens de eerste klankbordgroepvergadering duidde deze verslaglegger zichzelf echter aan als 'begeleider', wat een verdergaande rol suggereert. In de gespreksnotitie staat op alle bladzijden het watermerk 'concept' - een bijzonderheid die doet vermoeden, dat het hier niet alleen gaat om een *gespreksnotitie* (die op dat moment al áf was - hoezo een concept?), maar om het concept voor (een deel van) een *rapport* dat kennelijk dus ook door AEF wordt voorbereid. Wij willen hier graag toelichting op: hoever gaat de *inhoudelijke* betrokkenheid van AEF?
- Ik vind laatstgenoemde vraag belangrijk omdat, naar u bekend, bij het samenstellen van de expertgroep onenigheid speelde over de aantallen experts die door verschillende groeperingen aangeleverd mochten worden: wie tegen de plannen van de wethouder was mocht niet meer dan één lid aanwijzen. Die verhouding zou wel heel scheef worden, als AEF inhoudelijk betrokken blijkt te zijn (in plaats van verslaggever): op de website van het bureau staat 5.1,2,e als contactpersoon vermeld voor kwesties die met windturbines te maken hebben (zie https://www.aef.nl/themas/klimaat-energie). Zoals bekend is 5.1,2,e niet alleen een ambtsvoorganger van de huidige wethouder, maar ook partijgenoot van haar. Hij was bovendien - als voorzitter van amsterdamenergie.nl - tot voor enkele jaren commercieel betrokken bij windturbineplannen in de stad. Een vraag in dat verband betreft de belangenverstrengeling van het bureau. Ik vraag het maar, daarom: in hoeverre was/is AEF betrokken bij andere onderdelen van het Amsterdams klimaatbeleid?

Thema

Klimaat en energie

Windmolens in de Noordoostpolder. ANP Foto 5.1,2,e

De energietransitie is één van de grootste maatschappelijke opgaven van deze tijd. Het pad naar een fossielvrij Nederland is geplaveid met grote onzekerheden.

Middels het klimaatakkoord is lange tijd transitiepaden een strategie uitgezet die houvast biedt. Maar de verhuizing van strategie naar beleid en praktijk leidt nog tot een breed scala aan vragen. Hoe sturen we op de laagst maatschappelijke kosten? Hoe gevuld we ruimte aan bewoners en belangen we maatschappelijk draagvlak? Hoe werken we samen, zowel tussen overheid en markt, tussen overheden onderling en binnen gemeenten en uitvoeringsorganisaties?

AEF ziet het als haar verantwoordelijkheid bij te dragen aan de energietransitie door aan dit soort vraagstukken te werken. Over bijna de gehele breedte van het beleidsterrein onderzoeken we beleidsinterventies en adviseren we over de strategie. We duiden we evaluaties, stellen beantwoorden op en reiken ze aan. We leunen daarbij op onze brede ervaring met transitievraagstukken vanuit andere domeinen. Zo werken we aan een duurzame toekomst.

Meer weten over dit thema? 5.1,2,e

- Ik zou niet moeilijk doen over het voorgaande, als in de Gespreksnotitie sprake was van een kennelijk onafhankelijke en niet vooringenomen manier van kijken. Mij valt hier echter op, dat de toonzetting in veel opzichten een echo vormt van het verhaal waarmee de windturbinelobby gewend is om gezondheidsvraagstukken te negeren. De volgende voorbeelden zijn in het stuk aan te wijzen:
    - De context wordt in het stuk geframed als een die met de RvS-uitspraak van afgelopen zomer begon. Genegeerd wordt, dat het instellen van een reflectiefase met bijzondere

[1] Laatst nog tijdens een discussie in De Zwijger: '...iedereen is voor, behalve bij wie het dichtbij komt'. Een gedachtegang als van keizer Nero, destijds, bij het in brand steken van Rome ten behoeve van een betere ruimtelijke ordening.

aandacht voor 'gezondheid' in Amsterdam begon met Raadsmoties uit februari 2021, waarin de wethouder gecorrigeerd werd op haar tot dan toe weinig overtuigende betoog inzake gezondheidsrisico's in zoekgebieden[2]. Genegeerd wordt de dit voorjaar door een grote meerderheid gesteunde 2e Kamermotie over de noodzaak om gezondheidsrisico's van windturbines beter te bestuderen[3]. Dit alles speelde zich af vóór de uitspraak van de Raad van State: waarom wordt dit deel van de voorgeschiedenis niet vermeld in een rapportage over 'gehanteerde normen voor windturbines en gezondheid'?
De interpretatie van de RvS uitspraak zelf lijkt ook eenzijdig en is in elk geval moeilijk te volgen. Waarom wordt in het toelichtende tekstblok op p. 4 een kryptische juridische frase opgenomen en niet de helder leesbare conclusie in de uitspraak van de Raad van State zelf: *"De bepalingen (= over windturbines in het Activiteitenbesluit) zijn een plan of programma … waarvoor een milieubeoordeling had moeten worden gemaakt. Ze zijn daarom (= omdat dat niet gebeurde)… in strijd met het (Europese) Unierecht en de gemeenteraad … had er niet van uit mogen gaan.")?* En waarom liet de AEF adviseur zich in de eerste klankbordgroepvergadering ontvallen, dat deze uitspraak van de RvS (ik citeer nu:): '…niets inhoudelijks betekende, alleen een juridisch dingetje'?

- De samenvatting van eerder onderzoek in de Gespreksnotitie werd door de betrokken adviseur tijdens de 2e klankbordgroepvergadering toegelicht, als zou die slechts een samenvatting zijn van het '..gangbare denken'. Die kwalificatie ontbreekt echter in de notitie zelf, evenals toelichting op wat als 'gangbaar' wordt beschouwd (in sommige kringen is, tenslotte, een heel ander beeld over windturbineonderzoek gangbaar).
- Mijn belangrijkste bezwaar is echter de kritiekloze samenvatting van aangehaalde RIVM-rapporten, die de kern van de notitie uitmaakt. Recent nog zijn commentaren daarop naar voren gebracht, die gaan over niet vermelde belangenverstrengeling, ondeugdelijke bewijsvoering en gebrek aan relevantie voor actuele windturbineplannen zoals in Amsterdam. Waarom is niets van die kritiek in de Gespreksnotitie terug te vinden?

We staan aan het begin van een proces. Ik verzoek u dus om bovenstaande zorgen zo snel als mogelijk over te brengen aan 5.1,2,e voorzitter van de expertgroep. En om deze vragen en kritiekpunten over te brengen aan AEF.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

---

2 De moties 071 (Bakker/Timman) en 083 (Timman/Heinhuis), aangenomen op 15 februari 2021

3 De motie 32813-731 (Erkens/Leijten), aangenomen op 15 juni 2021.

/Andersson Elffers Felix

MEMO

aan 5.1,2,e
van 5.1,2,e
datum **13 december 2021**

onderwerp **Vragen over rol en bijdrage AEF**

Beste 5.1,2,e

Ik begreep uit de agenda van de klankbordgroep *'Gezondheidseffecten van windturbines'* van maandag 13 december as. dat er behoefte bestond aan toelichting over de rol en bijdrage van AEF. Vanuit AEF zal 5.1,2,e vanuit AEF bij de vergadering aanwezig zijn om een verslag van de vergadering te maken. Het leek mij goed als projectleider nog in dit memo helder onze rol en bijdrage toe te lichten naar aanleiding van de naar voren gebrachte punten.

Ondersteuning AEF voor expertgroep en klankbordgroep
De gemeente Amsterdam heeft AEF gevraagd ondersteuning te leveren aan de expertgroep *'Gezondheidseffecten van windturbines'* bij haar werkzaamheden en het uitwerken van de adviesnotitie en aan de klankbordgroep.
Afgesproken is dat deze ondersteuning zal bestaan uit:

1. Met de voorzitter van de expertgroep uitwerken van kort plan van aanpak voor expertgroep
2. Organiseren van sessies en in overleg met voorzitter opstellen agenda voor expertgroep
3. Opstellen van verslagen van sessies van expertgroep en klankbordgroep
4. Met voorzitters afstemmen van werkwijze expertgroep en klankbordgroep, waardoor vragen en input van de klankbordgroep een plek krijgen in advies van expertgroep
5. Voor de expertgroep uitwerken adviesnotitie – in overleg met voorzitter en expertgroep
6. In overleg met voorzitter onderhouden van contact met gemeente over voortgang.

De rol van AEF naar de expertgroep is dus ondersteunend als secretaris. Zij heeft geen inhoudelijke stem in de expertgroep. Verder ondersteunt zij de klankbordgroep met verslaglegging en het zorgdragen dat zij in staat wordt gesteld haar vragen en input aan de expertgroep te leveren.

Werkwijze expertgroep
Met de expertgroep is een gestructureerde aanpak afgesproken, waarbij wordt begonnen vanuit bestaande normen en standaarden en *vervolgens wordt gekeken naar zorgen en aandachtspunten die leven in de stad en bij de leden van de expertgroep en de klankbordgroep ten aanzien van deze normen en standaarden. Vervolgens verkennen de leden van de expertgroep op basis van hun expertise welke wetenschappelijke inzichten op basis onderzoek en ervaringen hierover bestaan.* Zo kunnen de witte vlekken in de bestaande denkwijze in kaart worden gebracht en inhoudelijk getoetst op basis van de expertise in de expertgroep. Dat zal leiden tot een advies van de expertgroep over de te hanteren normen.

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon + 31 30 236 30 30
website www.aef.nl

Gespreksnotitie voor expertgroep
De gespreksnotie die wordt aangehaald speelt een rol in de eerste stap van dit proces. *Dit staat in de eerste alinea van de notitie expliciet toegelicht*. Op de notitie staat het woord concept om aan te geven dat het het *startpunt is voor het gesprek* in de expertgroep. De expertgroep heeft deze notitie als startpunt voor haar gesprek overgenomen en gevraagd deze te delen met de klankbordgroep. Deze tekst is niet bedoeld als tekst voor het eindadvies van de expertgroep. Vanuit de expertgroep is het verzoek aan de klankbordgroep *naar aanleiding van deze weergave van het gangbare beleidsdenken, vragen en zorgen naar voren te brengen*. Een aantal nu al gemaakte opmerkingen vanuit de klankbordgroep zijn voor de expertgroep waardevol. Het secretariaat zal de opmerkingen en suggesties van de klankbordgroep delen met de leden van de expertgroep. De tekst van de notitie is niet bedoeld als aanzet voor een rapportage en behoeft in deze fase geen redactionele suggesties.

Wat betreft de inhoud van deze gespreksnotitie:

- In hoofdstuk 1 wordt het juridisch kader over gezondheidseffecten van windturbines samengevat met een verwijzingen naar de Wet Milieubeheer en het Activiteitenbesluit. Daarbij dient uiteraard verwezen te worden naar de uitspraak van de Raad van State over het Activiteitenbesluit. Er wordt op geen enkele wijze gesteld of gesuggereerd dat deze uitspraak het begin van de discussie over de gezondheidseffecten van windturbines in Amsterdam zou zijn.
- Onder de gangbare door de overheid gehanteerde normen en uitgangspunten zijn de drie samengevatte rapporten (TNO, WHO, RIVM) de basis voor de motivatie van beleid. Deze zijn neutraal samengevat. Dat past in de bovengenoemde werkwijze. De vervolgstap, die wordt gezet is dat de zorg- en vraagpunten over deze benadering worden geïnventariseerd. Er is geen sprake van het kritiekloos overnemen van normen van overheden, of industrie, maar van het samenvatten van een rapport als stap in een proces van hoor en wederhoor. In hoofdstuk 3 is al een zevental van deze zorg- en vraagpunten samengevat als opmaat voor de volgende fase van dit proces.

Levendige discussie
In het plan van aanpak wordt als aanleiding voor het instellen van de expertgroep genoemd de 'levendige discussie over de gezondheidseffecten van windturbines'. Deze formulering is bewust vrij neutraal gekozen, maar beoogt op geen enkele wijze een oordeel uit te spreken over de strekking van de discussie.

Onafhankelijkheid AEF
Het team van AEF vervult haar rol vanuit haar professionele deskundigheid en onafhankelijkheid. Het team wordt gevormd door 5.1,2,e als secretaris en 5.1,2,e als verslaglegger. 5.1,2,e 5.1,2,e heeft ruime ervaring met adviesprojecten op het terrein van duurzaamheid voor ministeries, provincies en gemeenten. In 2018 heeft hij oa als zelfstandig adviseur voor de gemeente een advies gegeven over het inrichten van het Klimaatfonds. Deze opdracht heeft hij na zijn overgang naar AEF vanuit die werkomgeving afgerond. Verder is AEF niet betrokken bij het Amsterdamse klimaatbeleid. 5.1,2,e is ook werkzaam bij AEF maar heeft geen rol in dit project.

Ik vertrouw erop de leden van de klankbordgroep langs deze weg voldoende geïnformeerd te hebben over het proces dat de expertgroep voor ogen heeft en de rol die het team van AEF daarin speelt als onafhankelijke ondersteuning.

Een vriendelijke groet,

5.1,2,e

/Andersson Elffers Felix

MEMO

Aan **Gemeente Amsterdam**
Ter attentie van 5.1.2,e
van **Expertgroep Gezondheidseffecten windturbines**
datum **9 december 2021**

onderwerp **Reactie op 'Signalen uit de stad, afwegingskader windturbines Amsterdam'**

Geachte 5.1.2,e

U heeft ons als expertgroep gevraagd te reageren op het concept-afwegingkader windturbines Amsterdam. Deze vraag heeft ons eerlijk gezegd wat overvallen, omdat wij als expertgroep pas net van start zijn gegaan en wij nog geen inhoudelijke uitspraken kunnen doen over onze bevindingen over de gezondheidseffecten van windturbines.

Tegelijkertijd lezen wij dat dit afwegingskader niet is bedoeld om tot een nadere afweging of bepaling van te maken afwegingen te komen, maar een overzicht is van signalen uit de stad. In dit licht verzoeken wij u in het afwegingskader niet de indruk te wekken dat het werk van onze expertgroep input is voor dit kader, zoals bijv. op pagina 6 lijkt te gebeuren.

Wij hebben kort naar het afwegingskader gekeken en vanuit onze expertise ons drie vragen gesteld:

1. Klopt de gepresenteerde informatie met onze expertise en kennis over gezondheidseffecten van windturbines?
2. Herkennen wij de gepresenteerde signalen uit de stad over gezondheidseffecten van windturbines uit de signalen die ons hebben bereikt?
3. Kunnen wij een advies geven over de alinea 'Hoe gaat de gemeente om met deze signalen?'

Ad 1. Juistheid gepresenteerde informatie
In de opzet van het afwegingskader zijn gezondheid en hinder als twee verschillende aspecten gepresenteerd. Uit de wetenschappelijke literatuur over gezondheidseffecten blijkt echter dat hinder juist wordt beschouwd als een gezondheidseffect in zichzelf en bovendien impact lijkt te hebben op andere aspecten van gezondheid. Wij menen daarom dat het niet zinvol is hinder afzonderlijk te presenteren. In ieder geval zal ons advies over gezondheidseffecten naar onze verwachting ook betrekking hebben op hinder en de effecten daarvan op andere aspecten van gezondheid.

Wij menen dat de informatie over de vigerende gezondheidsnormen rond windturbines op pagina 9 niet juist is. Door een recente uitspraak van de Raad van State zijn de hier aangehaalde geluidsnormen voor windturbines niet meer rechtsgeldig. Wij adviseren u op dit punt de informatie te corrigeren. Ook op pagina 11 wordt in eerste instantie de indruk gewekt dat deze normen nog van toepassing zijn en pas in tweede instantie aangegeven dat deze normen door de Raad van State buiten werking zijn verklaard.

Ad 2. Weergave signalen uit de stad
Als expertgroep hebben wij op basis van de signalen die wij hebben waargenomen uit onder andere inbreng bij de gemeenteraad zeven centrale punten gedestilleerd:

1. Gezondheidseffecten voor kinderen
2. Gezondheidseffecten voor mensen met risicofactoren (zoals ouderen met vaak chronische aandoeningen)
3. Gezondheidseffecten van laagfrequent geluid en infrageluid
4. Invloed van verschillende geluidbronnen op elkaar (cumulatie en maskering)
5. Vrijkomen van schadelijke stoffen (bijv. Bisfenol A) door eroderen wieken
6. Invloed van (tip)hoogte van windturbines op gezondheidseffecten
7. Vergelijking van ervaren hinder door windturbines met andere geluidbronnen (zoals wegverkeer en vliegverkeer)

Deze punten komen ons tot op heden voor als de kern van de geuite zorgen vanuit de stad. Wij hebben de klankbordgroep gezondheidseffecten uitgenodigd aanvullende circa vijf vragen of zorgen vanuit haar midden bij ons neer te leggen. Deze punten zullen gezamenlijk centraal staan in de verdiepende gesprekken binnen onze expertgroep. Niet al deze punten treffen wij aan in uw overzicht van signalen uit de stad.

Ad 3. Hoe gaat de gemeente hiermee om?
U schetst op pagina 13 van het afwegingskader, hoe de gemeente procesmatig en inhoudelijk wil omgaan met de signalen uit de stad. Bij het proces geeft u aan dat onze expertgroep gesprekken voert over oa. de geluidsnormen en effecten op de gezondheid. Wij vinden deze formulering vrijblijvend. Wij dringen erop aan dat u aangeeft dat de expertgroep op verzoek van de gemeente komt met een advies over de gezondheidseffecten van windturbines en dat u dat zal betrekken bij het bepalen van de normen die de gemeente hanteert ten aanzien van gezondheidseffecten.

Wat betreft de inhoud geeft u aan dat alle windmolens moeten voldoen aan de wettelijke normen voor geluid. Wij wijzen erop dat de gemeente hieraan geen kaders kan ontlenen, zolang het rijk geen rechtsgeldige normen heeft gesteld. De gemeente zal vooralsnog zelf beredeneerd normen moeten formuleren. Bovendien wekt u de indruk dat als er wel rechtsgeldige wettelijke normen zouden bestaan, deze de basis zouden vormen voor de gemeentelijke normstelling. De impact van te plaatsen windturbines zouden dan per locatie aan de hand van deze normen in gezondheidseffect-analyses worden onderzocht. Vervolgens gaat u in uw tekst in op aspecten als de vraag of de afstand tot windturbines relevant is en de mogelijke impact van omgevingsgeluiden.
Uw concept-tekst wekt de indruk dat de gemeente al weet hoe de gezondheidseffecten van windturbines moeten worden vastgesteld en aan de hand van welke normen deze moeten worden getoetst, terwijl u daar juist advies over heeft gevraagd. Deze tekst zou vooruitlopen op onze advisering en daarmee schade toebrengen aan de door u beoogde reflectie. Wij bevelen u aan de formulering van het afwegingskader op dit punt te heroverwegen.

Namens de expertgroep,
Vriendelijke groet,

5.1.2,e
Voorzittter

Mail voorzitter klankbordgroep aan voorzitter expertgroep, 15 december 2021

Beste 5.1,2,e

De klankborgroep gezondheid stelt vragen over de eigen toegevoegde waarde in relatie tot het werk van de expertgroep. Daarbij zijn er ook vragen over de samenstelling, werkwijze en onafhankelijkheid van de experts. Het ontbreekt simpelweg aan vertrouwen in dit proces. Nu is dat een lastig begrip want een goed gesprek over vertrouwen wil nog niet zeggen dat het daarmee ook ontstaat. Daar is meer voor nodig. Een suggestie vanuit de groep was dan ook dat zij graag kennis willen maken met de experts en hun werkwijze. Men heeft mij gevraagd om bij de voorzitter na te gaan of het mogelijk is om een vraag over het omgaan met 'gezondheidseffecten voor gebruikers van volkstuinen' aan hen voor te leggen om te horen hoe zij daarmee omgaan. Nu kan dat verzoek gezien worden als een "examen" van de experts. Ik zie het zelf als een poging om zicht te krijgen op de intenties en de competenties van de experts. Mijn vraag is dan ook: zou zo'n kennismaking mogelijk zijn en zo ja, hoe geven we die dan vorm? Tegenvoorstellen om aan vertrouwen te winnen zijn uiteraard ook welkom, bijvoorbeeld de aanwezigheid van klankbordgroepleden in de buitenring.

Wat betreft de onderwerpen die de groep wil meegeven aan de experts is een brede inventarisatie gedaan van vragen. We hebben er deze week over gesproken maar het bleek onmogelijk om daar met de groep nu al een schifting in te maken. Het zijn meer dan 20 pagina's geworden met vragen rijp en groen door elkaar. Een van de deelnemers heeft op zich genomen om de vragen te ordenen en kwam tot het volgende:

> "Ik tel ca. 120 vragen. Met als toelichting: ik weet niet of de lijst compleet is (moet dat nog nagaan), het cijfer is nog niet helemaal precies want in sommige bijdragen staan op het eerste zicht al heel veel vragen, terwijl andere veel uitleg bieden maar in verhouding minder vragen (ik ga dit nog, zoals aangekondigd, in overleg met de vragenstellers zelf wat structureren om het overzichtelijker te maken)
> - van die 120 vragen gaan er maar liefst 70 (!)over het 'gangbare beleid' zonder enige verwijzing naar Amsterdam. Iets meer dan 40 gaan over specifiek Amsterdamse omstandigheden en hoe het plaatsen van windturbines (enz.) hier zouden uitpakken. Iets minder dan 10 zitten daar wat tussenin.
>
> Het zijn ruwe getallen en heel wat van die 70 'algemene' vragen zijn natuurlijk ingegeven (ook al staat het er niet bij) door bezorgdheid over wat de toepassing van 'gangbaar beleid' hier zou betekenen.
>
> Toch lijkt het mij belangrijk - vandaar deze mail - dat deze opbrengst van onze vragenstellerij al snel gemeld wordt aan de expertgroep en haar voorzitter. De vele vragen over het 'gangbare' lijken immers zeker een reactie op de eenzijdige toonzetting van de startnotitie. En het zou ons werk (als KBG én XPG) een stuk gemakkelijker maken - in elk geval veel heen en weer besparen - als de XPG op ons verzoek zou ingaan om haar antwoorden op de adviesvraag van de gemeente consequent niet alleen vanuit het gangbare beleid te beredeneren maar óók en evenwichtig vanuit het andere, meer op voorzorg gestoeld gezichtspunt.

De vraag zit 'm in de staart. Met het oog op de passage in het regeerakkoord over afstandsnormen komt dit wellicht weer in een nieuw daglicht te staan.

Tenslotte; verschillende klankbordgroepleden hebben vandaag en brief* aan de gemeenteraad gestuurd waarin zij vragen om voorwaarden op het vlak van o.a. gezondheid. Marieke moet

hierop handelen. Ik verwacht dat de vraag aan de experts daarmee aan zwaarte wint en dat daarmee wellicht ook meer tijd ontstaat om tot een advies te komen.

Groet, 5.1.2.e

---

*)

Aan de gemeenteraadsleden van Amsterdam

Het stadsbestuur wil 17 windturbines binnen de gemeentegrenzen plaatsen om duurzame windenergie op te wekken. De meeste hiervan komen dicht bij bewoners die aan de randen van de stad wonen, bij bewoners van omliggende gemeenten, bij de volkstuinen, en in recreatiegebieden. Daarover is het afgelopen jaar weerstand ontstaan. De gemeente heeft daarom voor komende maanden een reflectiefase ingepland; verschillende klankbordgroepen gaan input geven voor een afwegingskader, zodat de gemeenteraad een verstandige beslissing kan nemen.

Als deelnemers aan de klankbordgroepen komen we hierbij met een gezamenlijk statement:

"Wij zijn allen inwoners van Amsterdam en omliggende gemeenten, of behartigen via onze organisatie een grote groep inwoners, volkstuinders, recreanten, of toekomstige bewoners van nieuwbouwwijken. Sommige van ons zijn tegenstanders van de plannen, andere zijn voorstanders onder voorwaarden. We zullen tijdens de reflectiefase in de klankbordgroepen allemaal met onze eigen argumenten komen, voor of tegen windturbines binnen de gemeentegrenzen. Op basis van klimaatzorgen, woningwaarde, gezondheidsoverwegingen, leefbaarheid, biodiversiteit, of welke individuele afweging dan ook."

"Los van deze individuele wensen en belangen, vinden wij dat de uiteindelijke afweging moet voldoen aan enkele basisvoorwaarden. Daarom stellen wij de volgende minimumvoorwaarden aan het afwegingskader dat in deze reflectiefase gemaakt wordt:"

1) Tijdens de reflectiefase wordt de geschiktheid van de zoekgebieden onderzocht. Als de zoekgebieden allemaal niet geschikt blijken, mogen er geen windturbines komen.

De reflectiefase is bedoeld om te reflecteren, dit betekent dat de uitkomst nog niet vast staat. De gemeenteraad heeft alleen zoekgebieden vastgesteld, en nu wordt gekeken of de gebieden geschikt zijn. Het afwegingskader moet daarom de mogelijkheid open houden dat er alleen windturbines op ruime afstand van bewoning komen, bijvoorbeeld in de haven.

2) Voor een goede afweging moeten de verwachte gezondheidseffecten van windturbine-overlast in kaart gebracht worden. Zolang dat niet gebeurd is, mogen er geen onomkeerbare stappen gezet worden.

Nergens ter wereld worden er zulke hoge windturbines zo dicht bij stedelijke bebouwing neergezet. Deze windturbines geven overlast (geluid, licht en permanente beweging), waarvan de precieze effecten nog onderzocht moeten worden. Zoals RIVM zelf toegeeft, en zoals de Tweede Kamer met grote meerderheid heeft besloten, is er eerst aanvullend onderzoek nodig om een goede afweging te kunnen maken. Aanvullend onafhankelijk onderzoek moet de gezondheidsrisico's in kaart brengen, zodat er een goede afweging gemaakt kan worden tussen maatschappelijke kosten en baten.

3) Er kunnen alleen windturbines geplaatst worden indien vastgesteld wordt dat de biodiversiteit en het landschap van Amsterdam er niet onder lijdt.

We kunnen de klimaatcrisis niet oplossen door die van natuur te verergeren. Windturbines kunnen alleen geplaatst worden indien populaties van onder andere vogels en vleermuizen niet achteruit gaan, niet doodvliegen tegen de wieken, gedood worden door drukverschillen of hun leefgebied verstoord zien worden. Hierbij moet het voorzorgsprincipe worden toegepast. Amsterdam heeft een verplichting voor het beschermen van biodiversiteit, en het beschermen van de groene en blauwe of open ruimte voor het welzijn van haar burgers.

"Wij roepen de gemeenteraadsleden op om zich te scharen achter deze drie zeer redelijke eisen voor het afwegingskader van windenergie in Amsterdam. Zij moeten van het college eisen dat het een verantwoorde afweging maakt."

Mail voorzitter expertgroep aan voorzitter klankbordgroep, 23 december 2021

Beste 5.1.2,e

Wij hebben dinsdag in de vergadering van de expertgroep gesproken over je mail van 15 december met daarin een verzoek van de klankbordgroep. Ik merk dat in de discussie over windturbines in Amsterdam veel emoties spelen en begrijp dat. Het maakt blijkbaar dat het vertrouwen in het proces tussen betrokken bewoners(-organisaties) en de gemeente broos is. Dat slaat terug op het vertrouwen in de reflectie waarvoor de gemeente heeft gekozen en het daarmee samenhangende proces.

Als voorzitter van de expertgroep over gezondheidseffecten van windturbines benadruk ik graag dat wij een onafhankelijke expertgroep zijn. De leden van de expertgroep zijn voorgedragen vanuit verschillende achtergronden, maar dragen bij aan het advies op grond van hun expertise zonder last of ruggenspraak. Ik heb de leden van de expertgroep stuk voor stuk leren kennen als onderzoekers die in hun professionele loopbaan al jaren zijn toegewijd om de gezondheidseffecten van ruimtelijke ingrepen – waaronder het plaatsen van windturbines - zorgvuldig in beeld brengen. De adviezen worden na uitgebreide gedachtewisseling bij voorkeur in onderlinge overeenstemming uitgebracht. Indien dat niet mocht lukken, zullen eventuele minderheidsstandpunten gemotiveerd worden opgenomen.

Ik heb eerder in de klankbordgroep onze werkwijze toegelicht. Nu er vanuit de klankbordgroep nog aanvullend vragen leven over de wijze waarop wij tot ons advies komen, zijn wij graag bereid nog een keer als voltallige expertgroep met de leden van de klankbordgroep te spreken. Dat zou kunnen aan het begin van onze komende vergadering op woensdag 19 januari as (aanvang 14.00 uur). Daarnaast wisselen wij als expertgroep graag met de klankbordgroep van gedachten over ons advies, wanneer dat in concept gereed is.

De beraadslagingen van de expertgroep zijn het meest waardevol als het een vrije en open gedachtewisseling in een veilige omgeving is. Wij voelen daarom niet voor een buitenring bij onze beraadslaging. Wel zullen de verslagen van de expertgroep na afloop openbaar worden gemaakt. Ook voelt de expertgroep niet voor één thema dat als proef wordt voorgelegd. Dat zou strijdig zijn met de onafhankelijkheid van de expertgroep en doet af aan de samenhang die bestaat tussen de verschillende te behandelen aspecten en onderwerpen.

In het werkproces van de expertgroep doorlopen wij drie stappen, waarbij we beginnen met het bestaande beleidsdenken over gezondheidseffecten van windturbines aan de hand van wet- en regelgeving en veel gebruikte rapportages in beeld te brengen. In stap 2 brengen we geuite zorg- en vraagpunten in beeld en in stap 3 beoordelen wij vanuit de expertise van onze leden en de beschikbare literatuur of daar aanvullende inzichten over beschikbaar zijn en of aanvullende beleidsregels geadviseerd kunnen of moeten worden. Voorts doorlopen wij een zorgvuldig proces van hoor en wederhoor, zodat de klankbordgroep daadwerkelijk als klankbord voor de expertgroep kan functioneren. Voor de doorloop van ons proces is het nu van belang dat de klankbordgroep aangeeft of zij nog zorg- en vraagpunten heeft, naast de zeven reeds door ons geïdentificeerde punten. Wij nodigen jullie uit om zoals eerder besproken op korte termijn te komen met een beperkt aantal aanvullende punten waar de expertgroep zich over kan buigen.

Wij vertrouwen erop op deze wijze goed aan de behoefte vanuit de klankbordgroep aan een zorgvuldig proces tegemoet te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Voorzitter expertgroep gezondheidseffecten
windturbines Amsterdam

De veiligheidsnorm, 198m, is de enige norm die volkstuinen tot nu toe beschermt, in het MER-addendum van de provincie Noordholland worden volkstuinders niet meegeteld bij de aantallen gehinderden, in de discussies over geluidsoverlast wordt gesproken over situaties van >300 m afstand. Wat is er te zeggen over de te meten geluidsbelasting op afstanden dichterbij (200m, 100m)? Wat betekent dit voor te verwachten percentages (ernstig) gehinderde mensen? Het steeds genoemde percentage van 9% ernstige hinder geldt binnenshuis dus veel beter geluidsgeisoleerd dan een simpel houten huisje. En op afstanden >300 m. Wat betekent dit alles voor de te verwachten gezondheidsschade
103 voor volkstuinders?

De plannen betreffen turbines van 150m hoog of hoger. Niet alleen hoger, maar ook zwaarder dan waar onderzoek naar is gedaan, waardoor het te verwachten geluidsniveau zal stijgen, maar ook de aard van geluid en hinder, de te verwachten belasting in termen van LFG en trillingen?
104 Dit alles op de afstanden waar wij als tuinders mee te maken zullen krijgen?

wat zal dat voor ons als volkstuinders betekenen in termen van belasting en te verwachten percentages hinder en ernstige overlast door geluid, LFG en trillingen? Ik verwacht dat de percentages buitenshuis op onze situatie het meest van toepassing zullen zijn.
105

De buitenruimte, de groene ruimte wordt niet alleen door volkstuinders gebruikt. Er wordt gerecreeerd door veel Amsterdammers die even een wandeling willen maken, van de natuur genieten, op niet te grote afstand van hun woning. Wat is er te zeggen over de hinder die zij zullen ondervinden. Wat kan dat betekenen voor hun ervaring, de mate waarin een wandeling nog ontspanning kan betekenen?
106

Als veel mensen zich ernstig gehinderd gaan voelen op hun volkstuin is te verwachten dat deze mensen gaan afhaken. Een andere volkstuin is niet zomaar te vinden, er zijn lange wachtlijsten in Amsterdam. Een wandelingetje in het park is iets heel anders, en kan het bezit van een tuin niet vervangen. Wat betekent dit dus voor de gezondheid van de afhakers, voor hun kwaliteit van leven in het algemeen?
107

Als meer dan 20% van de tuinders noodgedwongen afhaken is de vraag wat dit gaat betekenen voor de overleving van de
108 volkstuinverenigingen. Wat betekent het mogelijk verdwijnen van de volkstuincomplexen voor de gezondheid van de Amsterdammers?

De plaatsing van windturbines is goed bedoeld, maar zal de natuur rondom de stad een enorme klap toedienen. Wat heeft dit met gezondheid te maken?
109 Juist die natuur, de diversiteit in de natuur, het genieten van de natuur is een enorme gelegenheid voor mensen om bij te tanken, om tot rust te komen.

Amsterdam, 1 februari 2022

Geachte 5.1,2,e (en leden van de expertgroep gezondheid),

Allereerst dank voor de gelegenheid die u bood aan de leden van de Klankbordgroep om op 19 januari een gedeelte van uw vergadering bij te wonen. De daarbij aanwezige leden van de Klankbordgroep hebben op 24 januari over hun indrukken en bevindingen in dat gesprek gerapporteerd in de bijeenkomst van de Klankbordgroep. In het gesprek dat daarop volgde kwamen zorgen naar voren en wensen over 'hoe verder' en gedachten over hoe de Klankbordgroep zelf daaraan kan bijdragen. Over die zorgen, wensen en onze eigen bijdrage daaraan gaat deze brief, ze eindigt met het voorstel om op korte termijn weer contact te hebben.

Onze zorgen

Tijdens het overleg op 19 januari bleken er tussen de experts zeer sterk verschillende opvattingen te bestaan over windturbines en gezondheid, c.q. de kwaliteit van daarover verricht onderzoek. Het bestaan van die verschillende inzichten was natuurlijk geen verrassing - de expertgroep is om die reden samengesteld en moet ze juist in haar midden hebben. Wat ons wel zorgen baarde was de toon en felheid van de onderlinge discussie tussen leden van de expertgroep waardoor een feitelijke discussie, gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwde argumenten, niet mogelijk bleek. Zo ook de bijbehorende lichaamshouding en het vervolgens voorsorteren van de voorzitter op een meerderheidsadvies. Dit alles heeft bij ons de indruk gewekt dat de expertgroep in deze samenstelling wellicht niet in staat zal zijn om tot een unaniem advies te komen.

In de klankbordgroep is over dit perspectief gesproken en over het effect dat een verdeeld advies van de Expertgroep kan hebben in de toch al gepolariseerde discussie in Amsterdam over de windturbines. Dat effect zal een versterking zijn van polarisatie en nieuw bewijs van de onmogelijkheid om elkaar te vinden op basis van gesprek en wetenschappelijk onderbouwde argumenten rondom gezondheid. De klankbordgroep - die óók verschillen in haar midden heeft - vindt zo'n uitkomst ongewenst en vindt dat de expertgroep een belangrijke rol heeft in het voorkomen van verdere polarisatie. We willen er daarom van uit kunnen gaan dat de expertgroep tot een unaniem advies komt. We vinden dat we ook zelf aan een betere uitkomst moeten kunnen bijdragen.

Onze wensen

Het kan zijn dat ondanks goede gesprekken en redelijke argumenten tóch verschil van inzicht blijft bestaan over gezondheidskundige normen die in acht te nemen zijn bij het plaatsen van windturbines in Amsterdam. Het niet-eens-zijn echter kan op méér manieren en een respectvol 'agree to disagree' zou al een grote verbetering betekenen in de discussie over windturbines in onze stad. In het advies van de expertgroep zou dat, bijvoorbeeld, kunnen blijken door het gezamenlijk aangeven van een bandbreedte: we zijn het eens over wat er zéker en bewezen veilig is, we zijn het ook eens over wat zeker en bewezen onveilig is - daartussenin verschillen we van mening en we leggen ook uit waarom. In onderstaand (fictief) plaatje een illustratie (nog zonder uitleg van het 'waarom'):

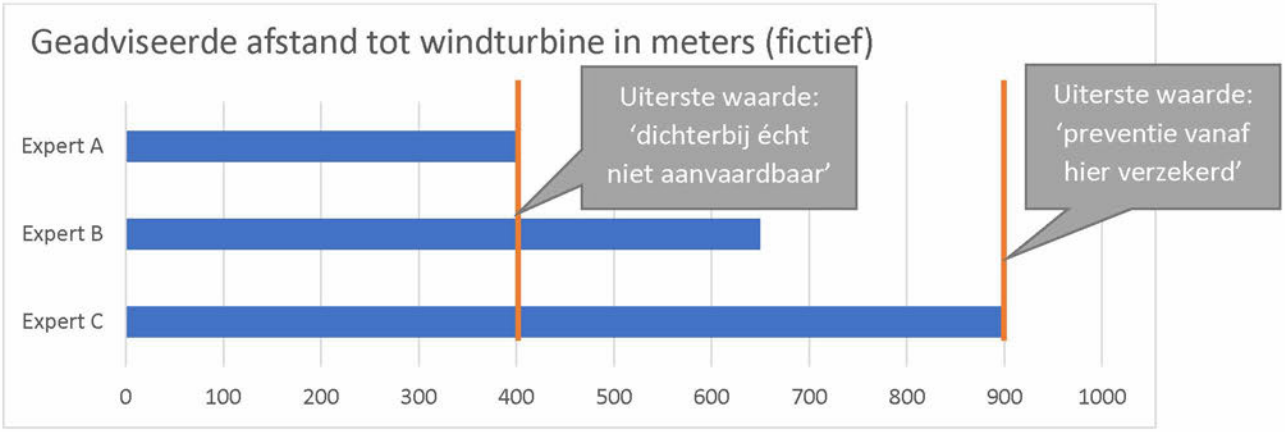

Bovenstaand voorbeeld is fictief - we weten zelfs niet eens of u uw advies in termen van afstanden in meters zult gaan formuleren - maar het gaat om de manier van tot conclusies komen en manier van adviseren. Wij denken dat een aantal aanknopingspunten voorhanden zijn om tot zo'n niet-polariserende werkwijze te komen, twee ervan werden genoemd vanuit uw expertgroep tijdens de bijeenkomst op 19 januari:

1. De gedachte, door de voorzitter geuit, om het advies niet alleen te richten op het aangeven van algemene normen, maar ook op de toepassing van normen in de Amsterdamse praktijk: welke afweging is in Amsterdam belangrijk als keuzes mogelijk zijn bij de plaatsing van windturbines?

2. De gedachte, door een lid geuit, om het advies niet te richten op aanbevelingen voor normen, maar op het in beeld brengen van (door onderzoek geschraagde) te verwachten effecten.

Beide punten zijn terug te vinden in het verslag van de bijeenkomst op 19 januari.

Een derde aanknopingspunt voor een niet-polariserend advies kan liggen in een recentelijk uitgebracht bericht van de stedelijke klankbordgroep, waarin vóór- en tegenstanders van gemeentelijke plannen het eens werden over:

3. De gedachte, dat windturbines vooral dáár moeten worden geplaatst waar de overlast voor en schade aan mens en natuur (binnen de Amsterdamse context) maximaal wordt beperkt.

Onze bijdrage

Wij zijn bereid met u in kaart te brengen welk advies aan de gemeente passend is vanuit de hier genoemde punten. Onze bijdrage kan bestaan uit:

- het focussen en bundelen van de meer dan 120 vragen (er zullen er zelfs nog bijkomen). We vinden het - nog steeds - onze taak om als klankbord voor uw werk alle vragen en zorgen van Amsterdammers te adresseren;
- pleidooi bij de gemeente om voldoende tijd & middelen hiervoor ter beschikking te stellen;
- meedenken: niet alleen op basis van rapportage halverwege, maar ook door tussentijds voor uw expertgroep al geheel (of afzonderlijke leden) als gesprekspartner te dienen ten behoeve van het aanscherpen van het advies, de vragen en het verhelderen van daarop mogelijke antwoorden.

Tot slot: wij begonnen deze brief met het aangeven van zorgen, ook op basis van wat naar voren kwam tijdens de bespreking op 19 januari. Wat ons betreft hoort deze signalering bij ons werk als klankbordgroep. We hopen met deze brief ook een aanzet te geven voor hoe vanaf hier verder te

gaan. We zouden het op prijs stellen om hierover met u te overleggen, zo mogelijk op korte termijn zodat we ons werk erop kunnen afstemmen,

Hoogachtend,

De klankbordgroep Gezondheid

tav. de 5.1.2,e
De leden van de Klankbordgroep
gezondheidseffecten van windturbines
p/a 5.1.2,e @public-mediation.nl

betreft Uitwerking advies expertgroep
datum 7 februari 2022
kenmerk AO56.20220204 reactie klankbordgroep

Geachte leden van de Klankbordgroep,

Dank voor uw brief van 1 februari jl. waarin u terugblikt op onze ontmoeting via MS-Teams op 19 januari jl. In uw brief spreekt u uw zorgen uit over het feit dat binnen de expertgroep Gezondheidseffecten van windturbines verschillen van inzicht bestaan. U dringt aan op een gezamenlijk advies van de expertgroep en doet daar een aantal suggesties voor. U stelt voor hierover nader met elkaar in overleg te treden.

Wij hebben uw brief besproken in onze vergadering van 3 februari jl. Tijdens onze ontmoeting heeft u kennis kunnen nemen van de verschillende inzichten die er binnen de expertgroep bestaan. Wij begrijpen dat u daar u daar zorg over heeft en waarderen uw pleidooi voor een gezamenlijk advies van de expertgroep. Wij stellen het ook op prijs dat u daar een aantal denklijnen voor aanreikt.

Namens de leden van de expertgroep kan ik u verzekeren dat wij streven naar een gezamenlijk advies. Ik heb u toegelicht wat er zou gebeuren als één van de leden zich niet zou herkennen in de door een meerderheid uitgewerkte advieslijn. Het is echter uitdrukkelijk niet zo dat wij dat een wenselijke uitkomst vinden. Wij werken aan een gezamenlijk advies op basis van de expertise en uiteenlopende perspectieven in onze expertgroep.

Het feit dat er binnen de expertgroep verschillen van inzicht bestaan verontrust mij als voorzitter niet. Het heeft juist alles te maken met het maatschappelijke debat over de gezondheidseffecten van windturbines en het streven om expertise vanuit uiteenlopende perspectieven in de expertgroep samen te brengen. Het is mijn overtuiging dat een uitwisseling van kennis en inzichten bijdraagt aan een verdieping van de gedachtewisseling en de kwaliteit van het advies van de expertgroep.

We hebben met u van gedachten kunnen wisselen over het proces en daar een aantal afspraken over gemaakt. Wij menen dat dat voor dit moment toereikend is. Juist om het inhoudelijk gesprek binnen de expertgroep en de fundering van onze inzichten zorgvuldig te laten plaatsvinden willen wij onze inzet daar nu op concentreren. Het is nu tijd voor een inhoudelijk gesprek over gezondheidseffecten van windturbines tussen de experts. Wij zullen daarbij de door u naar voren gebrachte zorgen over mogelijke gezondheidseffecten van windturbines actief betrekken. Een aantal van de denklijnen die u aanreikt herken ik uit het gesprek dat afgelopen week in onze groep tussen de experts is gevoerd. Ik denk aan het werken met bandbreedtes; het maken van ruimtelijke afwegingen bij de locatiekeuze van windturbines, het niet alleen kijken naar normering, maar ook naar weging bij de toepassing.

Op grond van deze gesprekken zullen wij komen met een concept-advies. Graag bespreekt de expertgroep dat concept-advies in maart nader met u.

Een vriendelijke groet,

5.1.2,e

Voorzitter expertgroep Gezondheidseffecten windturbines

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon + 31 30 236 30 30
website www.aef.nl

5.1,2,e *arts n.p.-epidemioloog*
5.1,2,e
5.1,2,e Utrecht
Tel. 5.1,2,e
Mob. 5.1,2,e
e-mail: 5.1,2,e @hetnet.nl

Utrecht 17 februari 2022

Geachte voorzitter expertgroep, beste 5.1,2,e

Met veel ongenoegen zie ik mij genoodzaakt mij tot u te wenden over de gang van zaken in de expertgroep. Al enige malen heb ik mij hierover geuit in de groep. De documenten die het secretariaat gisteren heeft rondgestuurd zijn voor mij onacceptabel. Ik had het secretariaat ruim een week geleden een bericht gestuurd, conform hetgeen ik in de expertgroep had gecommuniceerd, dat ik het belangrijk vind dat de beweringen die in het document worden gedaan met wetenschappelijke referenties worden onderbouwd en dat de wetenschappelijke literatuur tot op heden moet worden bijgewerkt en meegenomen in het document. Dat is niet gebeurd. Het voorliggende document is in feite een kopie van het RIVM-rapport en de WHO-richtlijn. Van enig inzicht in wetenschap en wetenschappelijke onderbouwing is geen spoor te bekennen. Eerder heb ik voor Windwiki hierover een methodologische beoordeling gegeven.

De zeer korte termijn van ruim een dag zijn uiteraard onvoldoende om een document op zijn wetenschappelijke waarde te kunnen beoordelen. Maar dat is kennelijk ook niet van belang aangezien er geen wetenschappelijke discussie kan en mag worden gevoerd.

Dit laatste punt is voor mij essentieel. Daar waar het om de gezondheid van mensen gaat, en in het bijzonder kinderen en adolescenten, is het van groot belang dat de wetenschappelijke artikelen op hun validiteit en sterkte van wetenschappelijk bewijs worden getoetst. Deze discussie kan in de groep niet worden gevoerd, zoals door de andere leden en ook door u zijn geuit. Ik trek mij daarom terug uit deze groep en wens ook geen minderheidsstandpunt in te nemen.

Ik stuur een kopie van deze brief ook naar de voorzitter van Windalarm namens wie ik in de expertgroep zitting heb genomen.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Reactie op terugtrekken 5.1,2,e uit expertgroep Gezondheidseffecten

De 5.1,2,e heeft vandaag in een brief meegedeeld zich terug te trekken uit de expertgroep Gezondheidseffecten windturbines, die door de gemeente Amsterdam is ingesteld. Hij geeft daarbij als argument dat in de expertgroep geen wetenschappelijk gesprek over de gezondheidseffecten van windturbines mogelijk zou zijn.

De leden van de expertgroep betreuren het terugtreden van de 5.1,2,e De gemeente Amsterdam heeft een reflectiefase ingelast, omdat er in de stad zorgen en vragen leven over onder andere de gezondheidseffecten van windturbines. In de expertgroep is vanuit verschillende perspectieven een aantal deskundigen samengebracht. Zij beschikken over een diepgaande expertise en gezondheidskundige kennis over de effecten van windturbines. Ze hebben samen een zeer ruime staat van dienst met advisering over zorgvuldige ruimtelijke inpassing van maatregelen als windturbines. Binnen de expertgroep bestaat er alle ruimte om vanuit deze verschillende achtergronden met elkaar door te spreken over het uit te brengen advies. Juist de uitwisseling van deze perspectieven en expertise acht de expertgroep waardevol voor het gesprek in haar midden en de verdieping van haar advies. De 5.1,2,e heeft tot op heden bijgedragen aan de reflectie binnen de expertgroep. Het is jammer dat die bijdrage nu stopt.

In de expertgroep is gediscussieerd over de vraag of voor het gevraagde advies al het verrichte internationale onderzoek opnieuw stuk-voor-stuk gevalideerd moet worden, of dat kan worden aangesloten op de uitgebreide review van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uit 2018 en de aanvulling daarop door het RIVM van recentere datum. Het valideren van het beschikbare internationale onderzoek ligt buiten de scope wat van een expertgroep als deze redelijkerwijs verwacht kan worden, mede gelet op de beperkte tijd die aan de expertgroep is gegeven en op het feit dat het uit te brengen advies betrekking heeft op de interim-periode dat geen landelijke normen voor windturbines gelden. Het valideren is ook niet nodig gezien de breedte van de review door de internationale onderzoeksgemeenschap in WHO-verband.

De expertgroep zal met alle zorgvuldigheid de adviesvragen van de gemeente beantwoorden. Zij zal daarbij ingaan op de in de stad levende punten van zorg. Zij doet dit op basis van de in haar midden beschikbare expertise en de voor handen zijnde internationale wetenschappelijke inzichten. Daarbij staat de zorg voor de gezondheidseffecten van windturbines voorop. Zij zal een ter zake kundige medicus uitnodigen te reflecteren op haar advies.

De expertgroep verwacht eind maart met haar advies naar buiten te komen. Zij zal een concept eerst bespreken met de door de gemeente ingestelde klankbordgroep en na -dat gesprek haar advies definitief afronden en aan de gemeente aanbieden.

5.1,2,e, Public Mediation

Amsterdam, 14 maart 2022

Geachte 5.1,2,e beste 5.1,2,e

Bij deze zeggen wij het vertrouwen op in de expertgroep Gezondheid en trekken wij ons terug als leden van de klankbordgroep Gezondheid. Wij hebben hiervoor de volgende redenen:

1. Er is bij de aankondiging van de reflectiefase toegezegd dat de expertgroep multidisciplinair zou zijn. Met 3 leden en een voorzitter was de bezetting al licht.
   Door het opzeggen van 5.1,2,e is er geen medicus meer in de expertgroep. Met een voorzitter gespecialiseerd in milieurecht en 2 leden die gezondheidskundigen zijn is er nu helemaal geen sprake meer van een multidisciplinaire samenstelling. Dit maakt het komende advies eenzijdig en dus onvoldoende en ontoereikend.
2. 5.1,2,e wordt ook niet vervangen door een andere medicus. Dit werd gemeld tijdens de bijeenkomst van de klankbordgroep met 5.1,2,e voorzitter van de expertgroep, op 28 februari 2022. 5.1,2,e gaat, met goedkeuring van de gemeente, een externe medicus vragen om te reflecteren op het conceptadvies. Deze medicus mag 5.1,2,e eventueel in samenspraak met de andere 2 expertgroepleden zelf uitkiezen. Wij vinden het niet acceptabel dat de expertgroep deze medicus zelf mag kiezen, dit is onzorgvuldig en niet volgens de afspraken die hierover indertijd zijn gemaakt met Windalarm en de Artsengroep
3. Daarnaast meldde 5.1,2,e dat deze medicus het conceptadvies alleen mag becommentariëren. Hij of zij wordt dus geen lid van de expertgroep en schrijft dus niet mee. Wij vinden het niet acceptabel dat de medische kant in de expertgroep gezondheid gedegradeerd wordt tot alleen reflecteren en becommentariëren – dit is onvoldoende en ontoereikend.
4. Punten 2 en 3 zijn door 5.1,2,e en 5.1,2,e de 5.1,2,e (beiden lid van de klankbordgroep en beiden aangesloten bij de groep van meer dan 100 artsen die het raadsadres Gezondheidseffecten en Windturbines hebben ingediend in maart 2021) aangekaart bij de gemeente, zie bijgesloten email-correspondentie uit de periode 22 februari – 11 maart. De gemeente bevestigt wat 5.1,2,e had medegedeeld middels een email van dhr 5.1,2,e 5.1,2,e d.d. 10 maart 2022. Wij vinden dit onvoldoende, ontoereikend en onzorgvuldig.
5. De expertgroep heeft 7 witte of blinde vlekken geïdentificeerd waar ze zelf meer informatie en onderzoek voor nodig had (mail van AEF dd 1-12-2021). Tot op heden zijn geen updates m.b.t. deze 7 onderwerpen besproken met de klankbordgroep. Dit terwijl er wel een deadline is om het advies eind maart af te hebben.
   Deze deadline staat niet ter discussie volgens de gemeente en 5.1,2,e Dit is onzorgvuldig, want er wordt zo te veel van de review en reflectie van de medicus en de klankbordgroep gezondheid in de laatste weken van maart verwacht.
   Boven op de al gestelde eenzijdigheid maakt dit het advies dus ook onzorgvuldig m.b.t. de witte vlekken die door de expertgroep zelf zijn geïdentificeerd.
6. De klankbordgroep heeft voor de kerst van 2021 al meer dan 120 vragen verzameld en in de tweede week van januari ingeleverd bij de expertgroep. Deze vragen geven een beeld van de

zorgen van de Amsterdammers die we vertegenwoordigen als klankbordgroep. Deze lijst is nog uitgebreid met vragen na de aanpassing van de opdracht van de expertgroep in januari 2022. Tot nu toe is op geen enkele vraag een reactie of antwoord gekomen van de expertgroep, er is ook geen dialoog over geweest met de klankbordgroep. Dit is, gezien de komende deadline van eind maart, ook onzorgvuldig met betrekking tot alle zorgen die leven bij Amsterdammers.

7. We constateren een patroon bij de expertgroep van het niet nakomen van beloftes en ontwijken van gesprek met de klankbordgroep en constateren een lijst met niet nagekomen afspraken. Dit maakt het voor ons onmogelijk om verder samen te werken:
    a. in het eind november aan ons voorgelegde Aanpakplan (19112021) was sprake van een tussenrapport van de expertgroep, dat voor Kerstmis met de klankbordgroep zou worden besproken. Wij hebben dit tussenrapport nog niet gezien
    b. in ons kennismakingsgesprek op 2 december kenschetste 5.1,2,e het gewenste contact met de klankbordgroep als een waarin *'..over en weer een gesprek plaats vindt. Op elkaar kunnen reageren en vragen kunnen stellen aan elkaar. U kunt vragen bij ons neerleggen en later reageren op onze voorlopige bevindingen als expertgroep'* (verslag 02122021, p. 2). We hebben wel vragen bij de expertgroep neergelegd, maar nog geen van de voorlopige bevindingen gezien. Het is - intussen - ongeveer 2 weken voor oplevering van het eindrapport
    c. 5.1,2,e stelde dat de klankbordgroep kon reageren op tussentijdse bevindingen van de expertgroep. Ook van die tussentijdse bevindingen hebben wij niets gezien. Dit terwijl ze er wel waren en wij er ook om vroegen: een verzoek om de voorlopige beantwoording van de eerste 'witte vlekken' te kunnen inzien, een verzoek om het conceptadvies van 16/2 te kunnen bespreken (waarnaar 5.1,2,e in zijn afscheidsbrief verwees), een verzoek (verzoek via 5.1,2,e) om onze vraag over de geluidsbescherming van volkstuinen te bespreken. Op deze verzoeken is niet ingegaan.
    d. in de brief van 5.1,2,e van 7 februari jl. (naar aanleiding van door ons naar voren gebrachte zorgen over het gesprek met de expertgroep op 19/1) wordt het door ons geconstateerd verschil van inzicht en benadering als 'niet verontrustend' weggewuifd en benadrukt de voorzitter het eensgezinde streven naar een gezamenlijk advies. De afloop is intussen duidelijk: wij signaleerden een wel degelijk bestaand probleem, maar de voorzitter wilde het niet met ons delen.
    e. Tot slot bevestigde 5.1,2,e in diezelfde brief wat zou gebeuren bij het onverhoopt gebrek aan een gezamenlijk advies: hij stond borg voor een meerderheids- én een minderheidsadvies. Wij begrijpen uit de toelichting van 5.1,2,e op 1 maart, dat noch een gezamenlijk advies noch een minderheidsadvies er zullen komen: er komt alleen een meerderheidsadvies. Dit terwijl wij toch verschillende manieren hebben aangegeven om tot meer evenwicht in de expertgroep te kunnen komen
8. Een grote meerderheid van de klankbordgroep heeft grote zorgen over de werkzaamheden van AEF, een bureau dat ingehuurd is om de expertgroep te ondersteunen. Dit heeft geleid tot een klacht tegen AEF, zie bijgesloten brief van 8 maart 2022.
9. Er is in september 2021 een WOB verzoek ingediend m.b.t. communicatie tussen gemeente, GGD, RIVM en andere partijen m.b.t. gezondheidseffecten en windturbines bewust wordt achtergehouden met als reden dat het politiek gevoelig ligt. Dit klopt niet. Alles wijst hier op een grof schandaal.

10. De directeur-bestuurder van Clientenbelang Amsterdam is uit de klankbordgroep gestapt begin december en niet vervangen. Hiermee is een belangrijke groep Amsterdammers niet meer vertegenwoordigd.

Samengevat vinden wij het hele proces omtrent de klankbordgroep en expertgroep Gezondheid onvoldoende, ontoereikend en onzorgvuldig. Het aankomende advies van de expertgroep zal eenzijdig, onvoldoende en ontoereikend zijn – het kan daarom niet gebruikt worden als input voor volgende stappen, zoals de voorgenomen planMER en/of een Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Er is voor ons dan geen andere conclusie mogelijk dan het vertrouwen op te zeggen in de expertgroep en ons terug te trekken als leden van de klankbordgroep gezondheid. Wij zullen verder gaan als aparte groep.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e

5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e
5.1,2,e

Cc:

- 5.1,2,e voorzitter expertgroep
- Gemeenteraad Amsterdam
- Commissie FED
- Commissie ZJS
- Wethouder Van Doorninck
- Wethouder Kukenheim

Bijlagen:

1. Email correspondentie 22 februari – 11 maart 2022
2. Klachtenbrief AEF d.d. 8 maart 2022

From: "5.1,2,e @xs4all.nl" <5.1,2,e @xs4all.nl>
Sent: Mon, 18 Apr 2022 11:56:21 +0200
To: "'5.1,2,e '" <5.1,2,e @maastrichtuniversity.nl>
Cc: "5.1,2,e " <5.1,2,e @amsterdam.nl>
Subject: declaratie

Beste 5.1,2,e

De Amsterdamse wethouder Van Doorninck heeft donderdag jl. de reflectiefase van het windturbinebeleid afgesloten en alle betrokkenen daarbij, inclusief de expertgroepen, van harte bedankt voor de bijdragen aan die reflectiefase. Die dank betreft ook jou, nu je met je reflectie op het concept-advies ertoe hebt bijgedragen dat het advies van de expertgroep Gezondheidseffecten op verschillende punten is verbeterd.
Zoals ik je eerder telefonisch al zei, is er de mogelijkheid een declaratie te sturen voor je werkzaamheden op basis van het gemeentelijke uurtarief van 125 euro. Die declaratie kan worden gericht aan 5.1,2,e van de Gemeente Amsterdam, wiens mailadres je hierboven ziet. Naar ik inmiddels heb begrepen kan hij declaraties tot 1000 euro zelf afdoen en moet bij hogere declaraties een wat ingewikkelder procedure worden doorlopen.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

From: "5.1,2,e"
Sent: Tue, 24 5.1,2,e 2022 15:49:59 +0200
To: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Cc: "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>; "5.1,2,e" <5.1,2,e@amsterdam.nl>
Subject: Voorbereiding voor Expertgroep Gezondheid t.a.v. het definitief advies
Attachments: Voorbereiding voor expertgroep Gezondheid.docx

Hi 5.1,2,e

Kun jij t.z.t. in overleg met 5.1,2,e / 5.1,2,e ervoor zorgen dat de bijlage in een vorm terecht komt bij de voorzitter en leden van de expertgroep Gezondheid?

De verwachting is dat de raadsleden vragen doorkrijgen van o.a. de ex-leden van de klankbordgroep Gezondheid / Windalarm. Het lijkt mij verstandig als de expertgroep zich voorbereidt, en een reactie klaar heeft op de belangrijkste bekende kritiekpunten op het advies.

Met vriendelijke groet,

5.1,2,e

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 5.1,2,e

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Aan: de voorzitter en leden van de expertgroep Gezondheid
Betreft: voorbereiding technische sessie over advies expertgroep Gezondheid op 7 juni 2022.

Te verwachten vragen van raadsleden voor expertgroep Gezondheid:

1. N.a.v. inspraak in commissie TAR d.d. 19-5-2022, zie agendapunt 2b - terug te luisteren op circa 1:50:00 via: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/986601)

Inspreker #1 5.1.2,e (ex-lid klankbordgroep Gezondheid & Windalarm) stipt 2 kritische punten aan over het advies van de expertgroep Gezondheid:

A. Het advies m.b.t. de 45 Lden is gebaseerd op misleidende onderbouwing, want het gezaghebbende WHO-rapport uit 2018 gaat vooral over wegverkeer, railverkeer en luchtvaart (andere geluidsbronnen). Het WHO-rapport betreft 1700 onderzoeken waarvan er maar 2 over windturbines gaan. Probleem is dat de uitkomst van deze 2 onderzoeken niet consistent zijn. Tussen 40 en 47 Lden valt er geen peil op te trekken over wat veilig en niet veilig is.
B. 45 lden is onverantwoord hoog, want het risico is dat 17% van de bevolking ernstige overlast gaat ervaren. Het voorzorgsprincipe wordt zo niet goed toegepast. De vragen van de klankbordgroep aan de expertgroep hierover zijn slecht of niet beantwoord. Daarom is ook een klacht ingediend tegen de secretaris die werkzaam is bij AEF.

NB: 5.1.2,e geeft tijdens zijn inspraak ook aan de raadsleden te hebben gemaild op 18-5-2022, maar het is voor buitenstaanders niet duidelijk wat er is gemaild. Er is wellicht een mogelijkheid om deze mail via politieke kanalen op te vragen.

2. N.a.v. de brief van de ex-leden van de klankbordgroep Gezondheid d.d. 6-4-2022 met daarin de punten A t/m D, zie https://energieregionh.nl/app/uploads/2022/04/Reactie-ex-leden-Klankbordgroep-gezondheid-6-april-2022.pdf + 3 bijlagen (met nog meer punten), zie https://energieregionh.nl/documenten/documenten-energieregio-noord-holland-zuid#amsterdam

Gezondheid

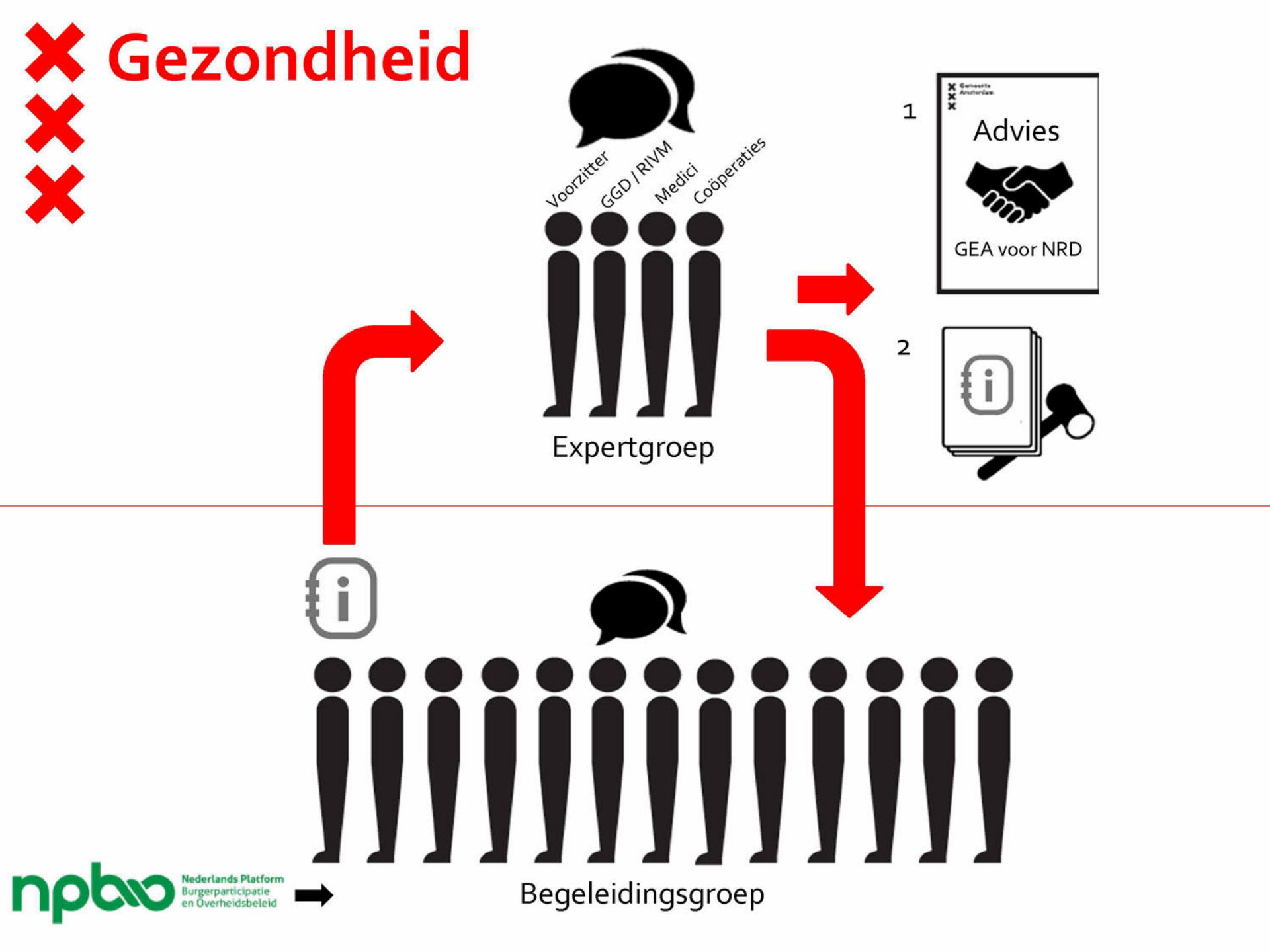

Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid

aan : leden Raadscommissies ZJS en FED
van : leden Klankbordgroep windturbines en gezondheid

Amsterdam 23 februari 2022,

Geachte leden van de Raad,

Zoals u en wij uit berichten hebben vernomen, heeft een lid van de driekoppige expertgroep gezondheid - de enige medicus in het gezelschap - zijn medewerking opgezegd vanwege een verschil van mening over bij het advies te betrekken onderzoekspublicaties die gebruikt worden als onderbouwing van adviezen. De overgebleven leden van de expertgroep bevestigen deze lezing. Bij hen leeft bovendien de indruk, dat zij ondanks het uittreden van de 5.1,2,e nu snel - en in opdracht van de wethouder - moeten afkoersen op een uit te brengen advies (eventueel na raadpleging van een door hen zelf aan te zoeken arts).

Ondergetekenden, een grote meerderheid van deelnemers aan de klankbordgroep gezondheid, zijn zeer ontevreden over deze gang van zaken. We vinden het onbegrijpelijk, dat een met veel ambities aangekondigd deskundigenadvies over 'Amsterdamse gezondheidsnormen' op dit moment geschreven wordt door één expert van buiten en één medewerker van de gemeente zelf. We voelen ons ook als klankbordgroep uit onze rol gezet, want deze gang van zaken was nooit voorgespiegeld. Het belang van Amsterdammers om tot een zorgvuldige normen en advies te komen wordt met deze gang van zaken niet gediend.

Een pas op de plaats is dus nu nodig. We gaan daarover in gesprek met de voorzitter van de expertgroep en hebben een brief verzonden aan beide eerstverantwoordelijk wethouders Van Doorninck en Kukenheim, met het verzoek om zo nodig in te grijpen. Een afschrift van die brief gaat hierbij: het werk van de expertgroep mag pas doorgaan als de samenstelling van de Expertgroep weer op orde is, conform toezeggingen aan de Raad. Dat zou kunnen - onze voorkeur - door na overleg met 5.1,2,e diens deelname aan de expertgroep opnieuw mogelijk te maken. Het kan ook door nieuwe leden in de expertgroep te benoemen, in afstemming met de indieners van het artsenraadsadres en Windalarm.

Wij verzoeken u erop toe te zien, dat de verantwoordelijk wethouders hiervoor zorgen. We rekenen daarbij op uw steun, omdat wat wij nu vragen niet anders is dan wat de wethouder nog geen week geleden in de Raad beloofde.

Ook rekenen we op uw steun vanwege het belang dat aan het werk van de expertgroep wordt gehecht in moties die nog vorige week zijn ingediend, zoals 079.22 (Vink c.s., over opstellen afwegingskader), 185.22 (Veldhuyzen c.s., over geluidnormen van windmolens) en 090.22 (Flentge c.s., over de wenselijk eensluidende adviezen van expertgroepen). Welke laatste motie - toen nog - door de wethouder afgeraden werd omdat ze erop vertrouwde dat de voorzitters zouden zorgen dat in uit te brengen adviezen "...alle standpunten gelijk worden meegegeven".

We hopen – last but not least - op uw steun vanwege motie 138.22 (Heinhuis c.s.) over de rol die de gemeente voortaan wil spelen bij het voorkomen van polarisatie en opnieuw 'in twee films' verzeild raken over wat rond windmolens gaande is.

Met vriendelijke groet

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e

bijlage

aan : wethouder Van Doorninck
c.c. : wethouder Kukenheim
van : deelnemers klankbordgroep gezondheid

Amsterdam, 23 februari 2022

Geachte mevrouw (Kukenheim en) Van Doorninck,

Zoals u en wij uit berichten hebben vernomen, heeft een lid van de driekoppige expertgroep gezondheid - de enige medicus in het gezelschap - zijn medewerking opgezegd vanwege een verschil van mening over bij het advies te betrekken onderzoekspublicaties die gebruikt worden als onderbouwing van adviezen. De overgebleven leden van de expertgroep bevestigen deze lezing. Bij hen leeft bovendien de indruk, dat u als er als verantwoordelijk wethouder mee instemt dat zij nu snel moeten afkoersen op een uit te brengen advies (eventueel na raadpleging van een door hen zelf aan te zoeken arts).

Ondergetekenden, een grote meerderheid van deelnemers aan de klankbordgroep gezondheid, zijn zeer ontevreden over deze gang van zaken. We zijn dat onder meer, omdat wij zeer ons best hebben gedaan om vragen en zorgen aan de expertgroep voor te leggen: die vragen gingen juist voor een groot deel over de onderzoeksmatige onderbouwing van normen en adviezen. Het belang van Amsterdammers om tot zorgvuldige normen en advies te komen wordt door wat nu speelt niet gediend.

Wij vinden het onbegrijpelijk, dat een met veel ambities aangekondigd deskundigenadvies over 'Amsterdamse gezondheidsnormen' op dit moment geschreven zou gaan worden door één expert van buiten en één medewerker uit uw eigen dienst. We voelen ons als klankbordgroep uit onze rol gezet, want deze gang van zaken was nooit voorgespiegeld. De spelregels worden tijdens het spel veranderd en kwaliteit wordt ondergeschikt gemaakt.

U als bestuurder en wij als burgers verdienen beter: wanneer de experts er met elkaar niet uitkomen, zeker bij een belangrijk onderwerp als dit, dan gaat het niet om *meerderheid* maar is *openheid* belangrijk: heldere uitleg over punten van geschil, uitleg over achtergrond en redenen ervan en uitleg over de gevolgen voor de zwaarte van adviezen.

Wij roepen u en de expertgroep op om daarvoor te zorgen. Evenwicht is nodig in de expertgroep, tijd mag niet ten koste gaan van kwaliteit en we moeten - na alle nare ervaringen in het verleden - niet opnieuw in een situatie komen waarin burgers en gemeente '...in twee films lijken te leven'.

Een pas op de plaats is dus nu nodig. Wij gaan aanstaande maandag daarover in gesprek met voorzitter 5.1,2,e van de expertgroep. De oplossing kan wat ons betreft geen andere zijn dan dat de expertgroep nu haar werkzaamheden opschort en deze pas hervat als aan de toezeggingen aan de Raad inzake samenstelling van de Expertgroep is voldaan. Dat zou kunnen - onze voorkeur - door na overleg met 5.1,2,e diens deelname aan de expertgroep

opnieuw mogelijk te maken. Als dat onverhoopt niet lukt, zou U nieuwe leden moeten benoemen, in afstemming met de indieners van het artsenraadsadres en Windalarm.

We bezinnen ons uiteraard op nadere stappen, maar we rekenen op uw steun omdat wat wij nu vragen niet anders is dan wat u nog geen week geleden in de Raad beloofde. We zullen u dus na ons overleg met de 5.1,2,e bericht sturen of een oplossing in zicht lijkt. Mocht dat niet zo zijn, dan gaan we u verzoeken om het werk van de Expertgroep voorlopig stil te leggen.

met vriendelijke groet

5.1,2,e

5.1,2,e

5.1,2,e

Per email vanuit RES Amsterdam.
3-9-2021

Procesbrief Reflectiefase –
te versturen aan iedereen die mogelijk geïnteresseerd is voor deelname in een type klankbordgroep

Beste,
Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad Amsterdam ingestemd met de Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ). De raad heeft tijdens de bespreking van de zoekgebieden voor windenergie kennisgenomen van het instellen van een reflectiefase.

De reflectiefase is opgezet om tegemoet te komen aan de brede behoefte om mee te doen en te denken over de komst van windturbines in Amsterdam. De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. Deze worden geïnventariseerd, vastgelegd en hanteerbaar gemaakt voor de gemeenteraad. Vervolgens worden op basis hiervan richtlijnen voor participatie in de volgende fase en spelregels voor samenwerking met buurgemeenten geformuleerd.

Amsterdam staat voor een grote opgave. In onze toch al volle, groeiende stad moeten we ruimte maken voor een ingrijpende transitie. Elke stap die we in deze transitie zetten, zullen wij voelen. Het is niet makkelijk. De betrokkenheid van Amsterdamse inwoners is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar.

De reflectiefase is een extra stap in het traject naar de realisatie van nieuwe windenergie in de stad. Op dit moment ziet het college drie producten als resultaat van de reflectiefase. Deze producten worden voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en bieden een kader voor de verdere besluitvorming over windturbines.
Een *afwegingskader*
Richtlijnen voor participatie
Richtlijnen voor governance (sturing):

Om tot de producten als resultaat van de reflectiefase te komen, vinden er verschillende activiteiten plaats. In het najaar worden Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd om hieraan deel te nemen, zowel fysiek[1] als digitaal. De gemeente organiseert de volgende activiteiten:

- Een volgens de methodiek 'participatieve waardenevaluatie' (online);
- Een onderzoek naar de leefomgeving in de verschillende zoekgebieden door middel van 'context mapping' waarmee de zoekgebieden in kaart en beeld gebracht worden;
- Verdiepende verkenningen op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit;
- Een evaluatie van het participatieproces tot nu toe;
- Bijeenkomsten van klankbord- en begeleidingsgroepen.

Alle Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten die dat willen kunnen meepraten en input geven. Belangengroepen worden uitgenodigd om hun behoeftes en zorgen in te brengen.

De verschillende onderdelen van de reflectiefase worden van input voorzien door een aantal klankbord- en begeleidingsgroepen:

[1] Indien de Corona maatregelen dit toelaten.

- Een stedelijke klankbordgroep, waarin belanghebbenden die op stedelijk niveau georganiseerd zijn zitting kunnen krijgen;
- Vier lokale klankbordgroepen, waar belanghebbenden die vooral een lokaal (per zoekgebied verschillend) belang hebben zitting kunnen krijgen, en waar ook ruimte is voor de inbreng van inwoners uit buurgemeenten;
- Thematische begeleidingsgroepen op de onderwerpen gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit.

Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven.

Opdracht, uitnodiging en selectie van de klankbord- en begeleidingsgroepen:

Opdracht klankbordgroepen
De klankbordgroepen hebben de opdracht kritisch mee te denken en input te geven op het proces van de reflectiefase: worden alle stemmen gehoord? Worden de juiste vragen gesteld? Daarbij geldt dat de stedelijke klankbordgroep meekijkt en denkt over :

- De PWE
- De evaluatie van het traject tot aan de RES 1.0
- De (expert)groep gezondheid

De lokale klankbordgroepen meekijken en meedenken bij:

- De verkenningen en expertgroepen ruimtelijke kwaliteit en natuur
- De workshops context-mapping

Waarover praten de klankbordgroepen niet?
Nut- en noodzaak van windmolens is een belangrijk onderwerp, maar hiervoor worden landelijk initiatieven gestart, waarin Amsterdam kan deelnemen. De Amsterdamse klankbordgroepen zullen geen eigen discussie voeren over nut- en noodzaak van windmolens. Zij gaan uit van het raadsbesluit over de RES 1.0 uit 2021 om 50MW vermogen windenergie extra te realiseren in 2030 (ca. 17 turbines van ca 3 MW).

Uitnodiging via nieuwsbrief Energietransitie
Belangstellenden kunnen zich vrij aanmelden via een formulier op de gemeentelijke website.. Voor deelname aan een klankbord- en begeleidingsgroep wordt via de website van de gemeente Amsterdam breed uitgenodigd. Iedereen mag zijn interesse tonen, voorrang wordt gegeven aan vertegenwoordigers van belangengroepen. Voor de selectie vraagt de gemeente het Nederlands Platvorm Burgerparticipatie Overheidsbeleid om advies. / te beslissen.

Selectie deelnemers klankbordgroepen
Vanwege de verwachtte grote belangstelling voor deelname aan de klankbordgroepen vindt een selectie plaats. Voor de selectie van deelnemers van de klankbordgroepen stelt het NPBO criteria op. Deze criteria en een aantal randvoorwaarden waarborgen dat de klankbord- en begeleidingsgroepen goed functioneren.

Voor alle klankbordgroepen geldt:

- De bijeenkomsten worden voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter,
- De totale groep bedraagt maximaal 15 – 20 deelnemers,
- Deelnemers worden geselecteerd op basis van hun perspectief op windturbines (bijv economisch perspectief; persoonlijke leefomgeving) en niet op basis van ervoor of ertegen.

- De verschillende perspectieven zijn evenredig vertegenwoordigd. Vanuit elk perspectief kunnen niet meer dan twee personen deelnemen,
- *Voor de stedelijke klankbordgroep*: Deelnemers zijn woon/werkzaam in Amsterdam,
- *Voor de lokale klankbordgroepen*: Deelnemers komen uit aan zoekgebieden van de gemeente Amsterdam grenzende gebieden,
- De deelnemers aan de klankbordgroepen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van/communicatie naar hun achterban. Hierbij kunnen organisaties evt wel worden bijgestaan door landelijke organisaties,
- Organisaties die zowel stedelijk als lokaal georganiseerd zijn kunnen zowel deelnemen in de stedelijke klankbordgroep (met stedelijke blik) als in de betreffende lokale klankbordgroep (met lokale blik).

- Ook de begeleidingsgroepen hebben een onafhankelijke voorzitter,
- De deelnemers hebben door motivatie hun affiniteit met het onderwerp aangegeven.

Daarnaast spelen perspectieven als verscheidenheid in deelnemers ook een rol, zoals man-vrouw/ jong – oud.

Tijdsinvestering
De bijeenkomsten vinden fysiek plaats. De deelnemers aan de groepen committeren zich om als vast lid deel te nemen in dit traject. De bijeenkomsten vinden plaats aan het einde van de middag (16-18.00) uur. Van de klankbordgroepen worden in de maanden september – november ca vier – zes bijeenkomsten verwacht. De begeleidingsgroepen zullen naar verwachting circa vier keer bij elkaar komen, mogelijk met een aanvullende avondbijeenkomst.

Kernverhaal reflectiefase

Versie 18 september

Amsterdam wil een groene, gezonde en leefbare stad zijn en blijven, voor nu én voor de generaties na ons. Om dit te bereiken en behouden moeten we met z'n allen onze bijdrage leveren aan het klimaat door de CO_2-uitstoot te verminderen en daarmee de gemiddelde temperatuurstijging op aarde beperkt te houden. De overstap naar duurzame energiebronnen zoals wind en zon maakt dat mede mogelijk. Als hoofdstad nemen wij de verantwoordelijkheid om zelf zoveel mogelijk te doen wat binnen onze mogelijkheden ligt. Dat kunnen we alleen samen met onze bewoners.

Waarom duurzame elektriciteit?

Amsterdam wil in 2030 zelf genoeg duurzame elektriciteit opwekken voor ongeveer 425.000 huishoudens. Dat is 80 procent van Amsterdam. Hiervoor hebben we naast zonnepanelen op alle mogelijke daken ook windmolens binnen onze stadsgrenzen nodig. Alle capaciteit die we met elkaar kunnen opwekken moeten we benutten. We hebben namelijk steeds meer stroom nodig voor onze groei en voor koken, verwarmen en autorijden. Om deze ambitie te halen hebben we ongeveer 17 extra windmolens nodig in 2030. Dit is een ingrijpende verandering in de omgeving die door velen gemerkt zal worden. Het gemeentebestuur doet er alles aan om de negatieve effecten zo beperkt mogelijk te houden en onze inwoners zo goed mogelijk te informeren over en betrekken bij het proces.

Wat is de reflectiefase

In mei 2021 heeft de Amsterdamse gemeenteraad de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vastgesteld. Hierin staan zeven zoekgebieden genoemd die bepaald zijn als meest geschikte locatie voor de windmolens. Als volgende stap in het proces wordt een reflectiefase gestart. In deze fase worden activiteiten georganiseerd om informatie op te halen bij inwoners, deskundigen en belanghebbenden door hen nogmaals hun mening en advies te laten geven over windmolens en de omgeving. Zo weten we wat er in de buurten speelt en waar we goed rekening mee moeten houden in onze afwegingen die we als gemeente voor 2025 moeten maken. Betrokkenheid van inwoners is onmisbaar omdat we de energietransitie samen moeten vormgeven. Iedereen in de stad die gehoord wil worden, kan gehoord worden. We organiseren daarvoor verschillende activiteiten.

Opbrengst: richtlijnen voor de realisatie

In de reflectiefase staan het aantal benodigde windmolens en de zoeklocaties niet meer ter discussie. Deze keuze is gemaakt. Het gaat er in deze fase om dat alle inzichten, meningen en adviezen worden verzameld en verwerkt in richtlijnen voor de realisatie. Deze zijn te gebruiken bij de besluitvorming door de gemeenteraad over de definitieve locaties van windmolens.

In een afwegingskader komt de informatie per zoekgebied te staan die een rol moet spelen zodat er zo zorgvuldig mogelijk met alle belangen rond gezondheid, ~~leefomgeving en~~ natuur en ruimtelijke kwaliteit wordt omgegaan en er zo min mogelijk hinder ontstaat voor inwoners.
In participatierichtlijnen worden de spelregels vastgelegd hoe belanghebbenden betrokken moeten worden bij een participatieplan. Dat plan is verplicht in de volgende fase van het proces, de projectvoorbereiding.
Ook worden er richtlijnen opgesteld voor de rolverdeling tussen de gemeente Amsterdam, stadsdelen, buurgemeenten, de provincie en de RES organisatie. Hierbij wordt ook vastgelegd hoe in de vervolgfases de samenwerking met initiatiefnemers en belanghebbenden moet zijn.

Activiteiten in de reflectiefase

On te luisteren naar wat er leeft en te horen waar we rekening mee moeten houden worden diverse activiteiten georganiseerd waaraan alle Amsterdammers zelf kunnen deelnemen, en worden activiteiten georganiseerd waaraan vertegenwoordigers van belangenorganisaties betrokken worden.

Commented [5.1.2.e]: Dit lijkt of we hierna meteen tot realisatie overgaan.

Commented [5.1.2,e]: Eens, beter spreken van "vervolgfasen"?

Commented [5.1.2e]: Waarom hier niet spreken van afwegingskader?

Commented [5.1.2e]: Dit is verwarrend: we hebben een afwegingskader, richtlijnen voor samenwerking en richtlijnen voor sturing. Door hier meteen van 'richtlijnen' als overkoepelend begrip te spreken, raakt het kerndocument 'het afwegingskader' uit zicht.

Commented [5.1.2e]: In de volgende fasen!

Commented [5.1.2e]: Ook hier aangeven dat dit inofrmatie is die pas bij de volgende fase gebruikt wordt

Commented [5.1.2e]: Toevoegen: " En voor de stad als geheel"

Commented [5.1.2e]: Bij deze trajecten aub niet spreken van leefomgeving. We hebben de context mapping al vertaald als 'leefomgevingsonderzoek'.

Commented [5.1.2e]: Exact geformuleerd moet het zijn: waaraan een participatieplan van initiatiefnemers moet voldoen.

Commented [5.1.2,e]: Dit gaat over sturing, net ander accent dan rolvoerdeling.

Commented [KJ11]: In dit hele stuk weet je nog steeds niet wie de molen gaat ontwikkelen. Ergens hier moet een initiatiefnemer worden geïntroduceerd.

~~**Adviesgroepen** *(voorstel is om alleen het woord adviesgroep te gebruiken en niet klankbordgroep, expertgroep, begeleidingsgroep of meepraatgroep)*~~
~~Belanghebbenden zoals bewoners, organisaties en deskundigen kunnen zich aanmelden of worden uitgenodigd voor deelname aan een adviesgroep. Deze groepen bestaan elk uit ongeveer 15 mensen die verschillende meningen vertegenwoordigen en als groep bijeenkomen om de gemeente van adviezen te voorzien die opgenomen kunnen worden in de richtlijnen voor realisatie.~~

~~Er is één stedelijke adviesgroep voor belanghebbenden die op stedelijk niveau georganiseerd zijn. Er zijn vier lokale adviesgroepen voor de zoekgebieden in Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost. Hierin is ook ruimte voor inbreng uit de buurgemeenten.~~
~~Het aantal keren dat er bijeenkomsten zijn en in welke vorm verschilt per groep. Deelnemers worden gekozen uit aanmeldingen op de website en door uitnodigingen. Bij de samenstelling wordt rekening gehouden met alle meningen die er zijn op windmolens, zowel negatieve, neutrale als positieve.~~

~~Voor de belangrijke onderwerpen gezondheid, natuur en leefomgeving *(ipv ruimtelijke kwaliteit)* worden drie adviesgroepen ingericht waar experts aan deelnemen.~~

Digitale raadpleging van alle Amsterdammers
Om alle Amsterdammers de gelegenheid te geven hun mening te geven de gemeente ~~te adviseren~~ komt een digitale raadpleging beschikbaar. Deelnemers worden via een online vragenlijst gevraagd keuzes te maken over duurzame energie en het plaatsen van windmolens alsof zij een bestuurder zijn. Hiermee worden extra inzichten verkregen over hoe de stad denkt en adviseert over dit belangrijke onderwerp. Deze adviezen zullen worden meegenomen in de richtlijnen voor realisatie. Deelnemen kan via een link op de website.

Lokale workshops over de leefomgeving
In de vier stadsdelen met zoekgebieden worden ongeveer 18 inloopbijeenkomsten georganiseerd om lokale informatie in kaart te brengen. In een straal van ongeveer 2 kilometer van de zoekgebieden worden bewoners actief benaderd om deel te nemen. In workshops geven maximaal 30 deelnemers met kaarten, foto's en toelichtingen aan wat zij beleven in hun openbare ruimte, zoals volkstuinen, recreatiegebieden en sportvelden. Al deze lokale informatie bij elkaar is input voor de richtlijnen voor realisatie. Deelnemen kan via lokale inschrijving, er is plaats voor ca 500 mensen.

Activiteiten met experts op gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit
Op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit worden activiteiten georganiseerd met experts onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Vertegenwoordigers van relevante belangengroepen worden hierbij betrokken.

Interactie met Amsterdammers en belanghebbenden *(voorstel is om alleen het woord adviesgroep te gebruiken en niet klankbordgroep, expertgroep, begeleidingsgroep of meepraatgroep)*
We waarborgen de aansluiting van activiteiten bij het doel van de reflectiefase door met adviesgroepen te werken. Belanghebbenden zoals bewoners, organisaties en deskundigen kunnen zich aanmelden voor deelname aan een adviesgroep. Deze groepen bestaan elk uit ongeveer 15 mensen die verschillende meningen vertegenwoordigen en als groep bijeenkomen om de gemeente van adviezen te voorzien over de uitvoering en uitkomsten van de activiteiten. Het NPBO adviseert de gemeente over de samenstelling van deze adviesgroepen.

Er is één stedelijke adviesgroep voor belanghebbenden die op stedelijk niveau georganiseerd zijn. Er zijn vier lokale adviesgroepen voor de zoekgebieden in Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost. Hierin is ook

Commented [5.1.2,e]: In de rest van de stukken/raadsbrief noemen we dit geen activiteiten meer, dus zou dit ná de activiteiten zetten

Commented [5.1.2,e]: Eens.

Commented [5.1.2,e]: Adviesgroep klinkt idd wel goed, wekt misschien ook de goede verwachtingen. Maar, kbg stond tot nu toe wel in alle stukken en raadsbrief... hoe daar mee om te gaan?

Commented [5.1.2,e]: Expertgroepen en adviesgroepen zijn 2 verschillende dingen

Commented [5.1.2,e]: Verwarrend, hieruit blijkt niet dat de workshops hetzelfde zijn als de inloopbijeenkomsten. Ik zou altijd van "workshops" spreken.

Commented [5.1.2,e]: Zie opmerking over terminologie.

Commented [5.1.2,e]: Bij deze trajecten aub niet spreken van leefomgeving. We hebben de context mapping al vertaald als 'leefomgevingsonderzoek'.

Commented [5.1.2,e]: In de rest van de stukken/raadsbrief noemen we dit geen activiteiten meer, dus zou dit ná de activiteiten zetten

Commented [5.1.2,e]: Eens.

Commented [5.1.2,e]: Zo heb ik het nu in de sheet voor de raad in de reflectiefase neergezet.

Commented [5.1.2,e]: Adviesgroep klinkt idd wel goed, wekt misschien ook de goede verwachtingen. Maar, kbg stond tot nu toe wel in alle stukken en raadsbrief... hoe daar mee om te gaan?

ruimte voor inbreng uit de buurgemeenten. En er zijn adviesgroepen voor de specialistische trajecten gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit.
Het aantal keren dat er bijeenkomsten zijn en in welke vorm verschilt per groep. Deelnemers worden gekozen uit aanmeldingen op de website en door uitnodigingen. Bij de samenstelling wordt rekening gehouden met de verschillende perspectieven op windenergie, vanuit gebruikers van volkstuinen, lokale bedrijven, mensen met zorgen over natuur, jongeren en meer.

Commented [5.1.2.e]: Bij deze trajecten aub niet spreken van leefomgeving. We hebben de context mapping al vertaald als 'leefomgevingsonderzoek'.

Commented [5.1.2.e]: Ik zou hier liever geen voorbeeld willen noemen, al helemaal niet met 'voor' of 'tegen'. Dan beter vanuit hun achtergrond.

Wat volgt op de reflectiefase

De reflectiefase is een extra stap in het traject naar de realisatie van windenergie in de stad. Amsterdam geeft hiermee invulling aan de grote behoefte aan meer participatie. Pas na de reflectiefase volgt het proces waarin initiatiefnemers een plan indienen. In dat plan moeten zij rekening houden met de resultaten uit de reflectiefase en aanvullende onderzoeken worden gedaan. Na afronding van alle onderzoeken verleent de gemeente al dan niet toestemming voor de realisatie van de windturbines. Die besluitvorming moet voor januari 2025 afgerond zijn. De nieuwe windmolens moeten uiterlijk 2030 klaar zijn om duurzame elektriciteit aan de stad te leveren.

Commented [5.1.2.e]:
Deze alinea geeft heel duidelijk het kader weer! misschien hier mee beginnen/meer naar boven

Per email vanuit RES Amsterdam.
3-9-2021

Procesbrief Reflectiefase – Windenergie in Amsterdam—

Doelgroep: ~~te versturen aan~~ iedereen die mogelijk geïnteresseerd is voor deelname in een type klankbordgroep
Kanalen: nieuwsbrief, maillijst, website?

Beste Amsterdammer of belangstellende,

Amsterdam staat met de energietransitie voor een grote opgave. In onze toch al volle, groeiende stad moeten we ruimte maken voor ~~een ingrijpende transitie~~een andere duurzamere manier van elektriciteit opwekken. Dit is een ingrijpend proces, omdat het direct impact heeft op de leefomgeving van Amsterdammers. De betrokkenheid ~~De betrokkenheid~~ van Amsterdamse inwoners is daarom niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar~~is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar.~~.

In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 heeft Amsterdam ambities opgenomen voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit door middel van zon en wind, en daarbij zoekgebieden in de stad aangewezen. Op 27 mei 2021 heeft ingestemd ~~Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad Amsterdam ingestemd~~ met de Regionale Energiestrategie 1.0. Tegelijkertijd is toen besloten om eerst een ~~Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ). De raad heeft tijdens de bespreking van de zoekgebieden voor windenergie kennisgenomen van het instellen van een reflectiefase. Voordat het proces~~ verdergaat, heeft Amsterdam besloten ~~om eerst een~~ reflectiefase uit te voeren

~~De reflectiefase is opgezet~~ om tegemoet te komen aan de brede behoefte om mee te doen en te denken over de komst van windturbines in Amsterdam. ~~Amsterdam staat voor een grote opgave. In onze toch al volle, groeiende stad moeten we ruimte maken voor een ingrijpende transitie. De betrokkenheid van Amsterdamse inwoners is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar.~~

Het doel van de ~~De~~ reflectiefase ~~heeft als doel~~is dan ook om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden op stedelijk en lokaal niveau. De zorgen en behoeften~~ze~~ worden geïnventariseerd, vastgelegd en hanteerbaar gemaakt voor de gemeenteraad. Ook wordt uitgewerkt hoe de gezondheidseffectanalyse eruit moet gaan zien.

~~.~~In deze brief ontvangt u informatie over de reflectiefase en de stappen die we erin zullen zetten. Om dit goed te begrijpen gaan we hieronder in op:

(1) ~~wordt eerst ingegaan op (1)~~ de plek van de reflectiefase in het RES proces,
(2) ~~. Vervolgens~~Daarna ~~wordt uitgelegd (2)~~ ~~wordt ingezoomd~~hoe de inbreng van eerdere ~~een eerste~~ gesprekken met belanghebbenden ~~klankbordgroep~~ is gebruikt ~~om~~ de reflectiefase vorm te geven,
(3) ~~. Vervolgens wordt toegelicht (3)~~ ~~op de~~ welke activiteiten er plaats vinden ~~zijn t~~tijdens de reflectiefase, ~~zelf en~~
(4) ~~(4)~~ op welke ~~de~~ manier alle ~~waarop~~ Amsterdammers, bewoners van buurgemeenten en andere belanghebbende eraan ~~kunnen~~ bijdragen, en
(5) ~~en (5)~~ hoe worden resultaten van de activiteiten verwerkt.

Commented [5.1,2,e]: Welk proces? Als leek is dit te vaag.

Commented [5.1,2,e]: De gemeenteraad gaat deze zorgen en behoeften toch niet hanteren? En als ze dat wel doen, waar gaan ze dit dan hanteren. Ik vind hanteerbaar een lastig woord.

Toepasbaar?

Commented [5.1,2,e]: Wat is het RES proces? Dit moet worden toegelicht. Hieronder wordt alleen het proces bij realisatie van windprojecten genoemd.

Het RES proces is breder dan alleen het realiseren van windprojecten. Het RES proces is dat we tweejarig rapporteren over de voortgang van het uitvoeren va de afspraken en het realiseren van de ambitie.

~~1. De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. Deze worden geïnventariseerd, vastgelegd en hanteerbaar gemaakt voor de gemeenteraad.~~

~~Vervolgens worden op basis hiervan richtlijnen voor participatie in de volgende fase en spelregels voor samenwerking met buurgemeenten geformuleerd.~~

~~Amsterdam staat voor een grote opgave. In onze toch al volle, groeiende stad moeten we ruimte maken voor een ingrijpende transitie. Elke stap die we in deze transitie zetten, zullen wij voelen. Het is niet makkelijk. De betrokkenheid van Amsterdamse inwoners is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar.~~

2. ~~Plek van de~~De reflectiefase in het RES p~~P~~roces

Tijdens de reflectiefase wil de gemeente nog een keer goed ophalen welke zorgen en behoeften rondom windenergie leven. Dit moet voor helder worden opgeschreven zodat het kan worden meegewogen bij de besluitvorming van de raad over wel of niet windmolens op bepaalde locaties te plaatsen. ~~Hier beginnen met wat is het RES proces.~~
De gemeenteraad heeft in de RES 1.0 eind mei 2021 zoekgebieden voor windenergie vastgesteld en aangegeven wat de Amsterdamse ambitie is (127MW wind in 2030). Nu start ~~dat de ambities en zoekgebieden zijn vastgesteld in de RES 1.0, is in principe~~ de volgende fase in het RES pproces waarin de ambitie nader uitgevoerd worden. ~~om uitvoering te geven aan de ambities, waaronder de ambitie om nieuwe windturbines te realiseren in de stad.~~ De reflectiefase is een extra stap in het ~~traject~~RES proces om met elkaar het gesprek te voeren, voordat een initiatiefnemer start. ~~naar de realisatie van nieuwe windenergie in de stad.~~

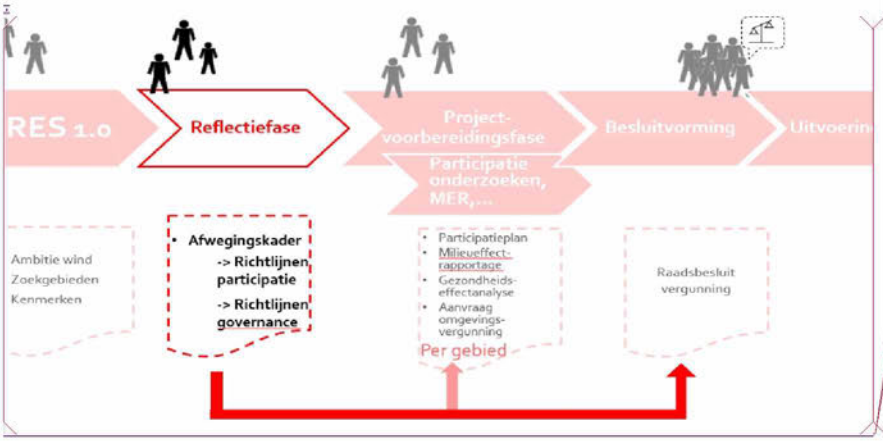

~~De reflectiefase is een extra stap in het traject naar de realisatie van nieuwe windenergie in de stad.~~ ~~NPas n~~a de reflectiefase volgt de projectvoorbereidingsfase. Ook deze fase heeft verschillende stappen. De input uit de reflectiefase wordt op verschillende momenten gebruikt.

- De fase start als een ~~Zodra deze fase start kunnen~~ initiatiefnemer~~s~~ bij de gemeente aangeeft interesse te hebben om windmolens te ontwikkelen. Een initiatiefnemer is mogelijk een een organisatie, een bedrijf of een groep van personen of organisaties.

Commented [5.1,2,e]: Ik ben nog niet tevreden over deze paragraaf. Dit moet korter en met een beter plaatje.

Commented [5.1,2,e]: Dit plaatje moet ook toch een slag beter voordat de brief eruit gaat.

Commented [5.1,2,e]: Ik zou toch het participatieplan en de projectvoorbereidingsfase weer uit elkaar trekken...

van windprojecten zich melden bij de gemeente. De gemeente helpt deze initiatiefnemer onder bepaalde voorwaarden:

- Hij/ zij moet sverleent medewerking aan initiatiefnemers, wanneer zij streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en
- Hij / zij moet bereid zijn een participatieplan op te stellen Tijdens die fase werken initiatiefnemers per gebied samen met Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten de participatiestappen uit in een participatieplan.

- De initiatiefnemer nodigt uit voor het opstellen van een participatieplan, samen met belanghebbenden. Hij/zij legt dit plan voor vervolgens voor aan belanghebbenden. Daarna stuurt hij/zij het op naar de gemeente. De gemeente beoordeelt dit participatieplan (Pas besluit van het college van B&W). De richtlijnen voor participatie, een van de producten uit de reflectiefase, geeft hiervoor een aanvullend kader. Nna goedkeuring van het participatieplan door het college kan het participatieplan worden uitgevoerd en start start
- Het daadwerkelijke proces van projectvoorbereiding met een breed participatietraject, onderzoeken en concrete plannen start nadat de gemeente akkoord is. Zoals opgeschreven in het participatieplan start de initiatiefnemer verschillende trajecten voor onderzoeken naar milieueffecten en gezondheidseffecten. Ook de informatie van de reflectiefase uit de verkenningen op gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit is hiervoor een kader. de voorbereiding van concrete plannen en projecten inclusief benodigde onderzoeken, waaronder de milieueffectrapportage en gezondheidseffectanalyse.
- De kaders voor de milieueffectrapportage (en de gezondheidseffectanalyse) worden door het College vastgesteld in de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau'. Deze wordt vrijgegeven voor inspraak. Hier kan iedereen op reageren met een zienswijze. waarop vervolgens inspraak plaatsvindt.
- Pas na afronding van alle onderzoeken verleent de gemeente al dan niet toestemming voor de realisatie van de windturbines. De afgeronde onderzoeken maken deel uit van de vergunningaanvraag. De gemeenteraad van Amsterdam maakt de afweging over alle belangen. Alle informatie die tijdens de reflectiefase verzameld is wordt dan weer gebruikt.

NPas na afronding van van de onderzoeken vindt de definitieve ruimtelijke besluitvorming plaats (vergunningverlening) door de gemeenteraad. Dit is het moment waarop op basis van de informatie uit de voorgaande stappen wordt besloten over het al dan niet (laten) bouwen van windturbines op specifieke locaties. De besluitvorming moet voor januari 2025 afgerond zijn.

Commented [5.1,2,e]: Initiatiefnemers moeten zich eerst nog melden. Laat geen ruis ontstaan dat er al initiatiefnemers zijn die zich hebben gemeld.

De gemeente verleent medewerking aan initiatiefnemers

Commented [5.1,2,e]: Hoe is het participatieproces hier nog van invloed op?

Commented [5.1,2,e]: Waarom? Nog toelichten?

3. Inbreng Klankbordgroep voor reflectiefase

In de maanden mei en juni heeft Amsterdam een brede klankbordgroep met betrokken organisaties gevraagd om input te geven over welke elementen deel uit moeten maken van de reflectiefase. Vertegenwoordigers van volgende organisaties hebben input geleverd: Windalarm, JongRES, bezorgde (para)medici, volkstuinen, woonbootbewoners, energie-coöperaties Amsterdam Wind, Stadsecoloog, GGD, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, Spaar het Gein/ Driemond. Ook hebben volgende partnerorganisaties van de RES en medeoverheden input gegeven: buurgemeenten (Zaandam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Gooise Meren, Ronde Venen, Ouder Amstel), RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ), Provincie NH, Haven Amsterdam, andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam en de stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West.

~~opgezet om samen tot een plan van aanpak voor de reflectiefase te komen. Hierin waren X aantal organisaties aanwezig, waaronder Windalarm, volkstuinparken, (…). Wat is hun gevraagd? Wat zijn de opbrengsten? En hoe zijn deze verwerkt?~~

Op hoofdlijnen zijn verschillende resultaten zijn opgehaald:

- Er is een grote behoefte om mee te denken en mee te doen in de reflectiefase. Hoe dit te doen verschilt onderling sterk, onder ander ook door het grote verschil in type organisatie.
- Men wil op ~~Belangrijke resultaten waren dat er op~~ stedelijk én lokaal niveau mee denken en aan activiteiten deelnemen. ~~activiteiten georganiseerd moesten worden.~~ Daarbij een nadrukkelijk verzoek ~~ook het verzoek~~ om activiteiten te organiseren die zowel fysiek als digitaal plaatsvinden.
- Er is een grote behoefte aan afstemming aan de grensgebieden van de stad. ~~Etc.~~

Hoe de activiteiten op deze behoeftes aansluiten leest u hieronder. ~~Hieronder leest u welke activiteiten worden georganiseerd tijdens de reflectiefase.~~

4. Activiteiten ~~en Resultaten~~ tijdens de reflectiefase~~.~~

Alle Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten die dat willen kunnen meepraten en input geven tijdens de activiteiten. Belangengroepen worden uitgenodigd om hun behoeftes en zorgen in te brengen. Ook is er mogelijkheid om mee te denken bij bijeenkomsten van klankbord- en begeleidingsgroepen.

De gemeente organiseert daarom de volgende activiteiten:

- Een online raadpleging volgens de methodiek 'participatieve waardenevaluatie' ;
- Een onderzoek naar de leefomgeving in de verschillende zoekgebieden door middel van 'context mapping' waarmee de zoekgebieden in kaart en beeld gebracht worden;
- Verdiepende verkenningen op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit;
- Een evaluatie van het participatieproces tot nu toe.

~~Alle Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten die dat willen kunnen meepraten en input geven in de reflectiefase. Zoals eerder aangegeven is het doel om te luisteren zorgen en behoeftes op te halen, vast te leggen en toepasbaar te maken in het vervolgproces. Om dit te kunnen doen worden de volgende activiteiten georganiseerd in de reflectiefase:~~

***Activiteiten* tijdens de reflectiefase**	**Niveau**	**Fysiek/online**	**Start**	**Duur**	**Doelgroep**
Participatieve Waardenevaluatie (online raadpleging)	Stedelijk	Online	Half oktober	4 weken	iedereen
Onderzoek naar de leefomgeving ~~—behoeften en zorgen per zoekgebied~~ in beeld gebracht met 'context mapping'	Lokaal	Fysiek	Eind oktober	4 ~~-6~~ weken	Iedereen
Thematische verkenningen: gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit	Stedelijk	Fysiek	B~~Half~~egin oktober	6 weken	Belangengroe overheden
Evaluatie van het participatieproces tot nu toe	Stedelijk	Individueel~~-~~	Begin oktober	8 weken	Belangengroe
~~Klankbordgroepen (inbreng op het proces tijdens de reflectiefase)~~	~~Stedelijk/ lokaal~~	~~Fysiek~~	~~Begin oktober~~	~~8 -10 weken~~	

Commented [5.1.2,e]: Ik zou hier alleen de reactietermijn noemen. Dus 4 weken?

Commented [5.1.2,e]: Gaat dit pas na de PWE starten?

Commented [5.1.2,e]: Waarom noemen we dit niet gewoon: thematafels?

Commented [5.1.2,e]: Start dit niet al eerder? Begin oktober met een eerste meeting van de begeleidingsgroep?

Commented [5.1.2,e]: Eventueel kolommen weglaten. Maar het moet wel duidelijk zijn wanneer we iets willen gaan doen.

Commented [5.1.2,e]: Is d it is ook voor overheden?

Commented [5.1.2,e]: Hier kunnen Amsterdammers toch niet op reageren? Dit gaat mogelijk via de klankbordgroepen.

Weglaten?

Participatieve Waardenevaluatie (PWE)

Kern van de reflectiefase wordt een digitale raadpleging "participatieve waardenevaluatie". Met een raadpleging in de vorm van een PWE kan in korte tijd een brede afspiegeling van belanghebbenden worden geïnformeerd, geraadpleegd en deelgenoot gemaakt van bestuurlijke dilemma's. Door middel van deze methode worden burgers als het ware op de stoel van de bestuurder gezet. Zij ervaren zo de dillema's waar bestuurders voor staan en krijgen een overzicht van voor- en nadelen van de verschillende opties. Vervolgens krijgen ze de vraag wat zij zouden adviseren en waarom. De PWE vindt online plaats gedurende vier weken en is open voor iedereen.

Onderzoek naar de leefomgeving – context mapping

Aanvullend op de online raadpleging voert de gemeente een onderzoek uit naar de leefomgeving in de vorm van 'context mapping'. Tijdens workshops die worden gehouden in en rond de zoekgebieden, kunnen bewoners aangeven geven hoe zij hun leefomgeving ervaren, bijvoorbeeld waar zij tot rust komen of waar belangrijke speelplekken, fiets-of (hard)looproutes zijn. In de onderzoeksmethodiek ligt de nadruk op beelden. Het onderzoek is laagdrempelig en intuïtief. Met deze methode wordt heel lokale informatie verkregen. Inzichten vanuit de beleving van de bewoners in en rond de zoekgebieden worden in beeld gebracht, zodat daarmee rekening kan worden gehouden bij de ontwikkeling van windenergie. Dit onderzoek vindt over een periode van vier weken fysiek plaats met workshops in de zoekgebieden. Het is open voor iedereen.

Thematische verkenningen: gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit

Tijdens de reflectiefase worden drie belangrijke thema's verder verkend: gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit. Er wordt voor ieder thema een expertgroep en begeleidingsgroep~~s~~ samengesteld. Een begeleidingsgroep kan onderwerpen aandragen en vragen stellen. De expertgroep geeft antwoord op de vragen en stelt een advies op. De expertgroep bestaat uit een beperkt ~~bepaald~~ aantal leden. De ~~Expert- en~~ begeleidingsgroepen worden voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter, net de expertgroep voor gezondheid. Deze verkenningen staan open voor medewerking van belangenorganisaties in de begeleidingsgroepen. Hier moet nog een zin komen hoe we de uitkomsten delen met het brede publiek en zo terug koppelen. De lokale klankbordgroepen hebben een rol bij het ruimtelijk onderzoek.

Evaluatie participatieproces tot nu toe

De evaluatie gaat onder andere in op het ontwerp van het participatieproces, de kwaliteit ervan en de interacties tijdens de participatie. Belanghebbenden geven feedback op de onderzoeksopzet via de stedelijke klankbordgroep. De lessen en aanbevelingen die uit deze evaluatie volgen worden meegenomen bij de ~~zijn input voor de richtlijnen voor~~ participatie in de vervolgfasen.

Klankbordgroepen (stedelijk/lokaal)

De verschillende onderdelen van de reflectiefase worden van input voorzien door ~~een~~ vijf klankbordgroepen. Een stedelijke klankbordgroep bestaat uit belanghebbenden die op stedelijk niveau georganiseerd zijn en de vier lokale klankbordgroepen bestaan uit belanghebbenden die vooral een lokaal (per zoekgebied verschillend) belang hebben. Hier is ~~ook~~ nadrukkelijk ruimte voor de inbreng van inwoners uit buurgemeenten. De klankbordgroepen hebben de opdracht het doel van de reflectiefase te bewaken, ~~kritisch~~ mee te denken en input te geven op het proces ~~van de reflectiefase~~: worden alle stemmen gehoord? Worden de juiste vragen gesteld?

Daarbij geldt dat de stedelijke klankbordgroep kijkt en denkt mee:

- De PWE,
- De evaluatie van het traject tot aan de RES 1.0,
- De verkenning over gezondheid.

Commented [5.1.2,e]: Een keuze: of hier verwijzen naar de raadsbrief of kort toelichten wat de activiteiten in houden.

Commented [5.1.2,e]: Ik zou dit hier zo laten staan, maar op de website moet dit aangepast in aparte blokjes met voorbeelden. Anders begrijpt niemand wat dit is.

Commented [5.1.2,e]: De expertgroep natuur en ruimte wordt in mijn beeld niet voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter. @5.1.2,e/ 5.1.2,e ?

De lokale klankbordgroepen kijken en denken mee bij:

- De workshops van de ~~workshops~~ context-mapping
- De verkenningen over ruimtelijke kwaliteit en natuur.
- ~~De workshops context-mapping~~

Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek ~~hun~~ input kunnen geven. Bij de samenstelling van de klankbord- en begeleidingsgroepen wordt het NPBO om advies gevraagd. Het NBPO is opgericht met het doel om burgerparticipatie te bevorderen bij plannen en projecten die gevolgen hebben voor de kwaliteit van de woon- en werkomgeving van bewoners. Zij letten op een evenwichtige samenstelling van deze groepen. Zo veel mogelijk verschillende perspectieven zijn vertegenwoordigd en zoveel mogelijk diversiteit aan deelnemers wordt geborgd. In totaal kunnen er maximaal ca. 120 vertegenwoordigers mee praten in groepen. Deelname aan een klankbordgroep is een vertegenwoordiging van een groep of organisatie bewoners gedurende het traject van de reflectiefase.

Waarover praten de klankbordgroepen niet?
Nut- en noodzaak van windmolens op land is een belangrijk onderwerp. Hiervoor worden landelijk initiatieven gestart, waarin Amsterdam kan deelnemen. De Amsterdamse klankbordgroepen zullen geen eigen discussie voeren over nut- en noodzaak van windmolens. Zij gaan uit van het raadsbesluit over de RES 1.0 uit 2021 om ~~50MW~~127 MW vermogen windenergie ~~extra~~ te realiseren in 2030 (ca. 17 turbines van ca 3 MW voor in totaal 127 MW).

5. Amsterdammers kunnen mee doen

In het najaar worden Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd om aan de verschillende activiteiten deel te nemen, zowel fysiek[1] als digitaal. Schrijf je in voor de nieuwsbrief duurzame energie om op de hoogte te blijven!

Vanaf medio september nodigt de gemeente uit voor de deelname aan klankbordgroepen en begeleidingsgroepen. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via een formulier op de gemeentelijke website www.amsterdam.nl/windenergie. ~~. Iedereen mag zijn interesse tonen.~~ Bij de samenstelling van de ~~Bij de~~ klankbordgroepen en begeleidingsgroepen (onderdeel van de thematische verkenningen) wordt er voorrang ~~wordt~~ gegeven aan ~~vertegenwoordigers van~~ belangengroepen.

Tweede helft oktober start de PWE en het onderzoek naar de leefomgeving ('context mapping'). Het PWE en het onderzoek naar de leefomgeving (context mapping) staat voor iedereen open. Deelname aan dit onderzoek is mogelijk via een openbare link op de gemeentelijke website over windenergie www.amsterdam.nl/windenergie.
~~Individuen wordt de mogelijkheid geboden om via de PWE en onderzoek naar de leefomgeving input te geven.~~

~~Hieronder een toelichting hoe deel te nemen aan de activiteiten.~~

~~*Participatie waardenevaluatie*~~
~~Iedereen kan de PWE online invullen via deze link. Start PWE.~~

[1] Indien de Corona maatregelen dit toelaten.

Commented [5.1.2,e]: Concreet maken.

Per X september kunt u zich inschrijven via dit formulier (hyperlink) of via de website www.amsterdam.nl/windenergie

Commented [5.1.2,e]: Link toevoegen.

Commented [5.1.2,e]: In mijn beleving zijn dit twee aparte stappen, hiervoor kan hetzelfde formulier gebruikt worden.

Locatie: online
Tijdsinvestering: 15-30 minuten
Deelname: ongelimiteerd.

Onderzoek naar de leefomgeving – context mapping
Bewoners en omwonenden van zoekgebieden worden uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek naar de leefomgeving.
Fysieke bijeenkomst waar via een vragenlijst actief informatie wordt opgehaald over de leefomgeving.
Locatie: buurthuis, bibliotheek, etc.
Tijdsinvestering: eenmalig 2 uur, met mogelijkheid later nog extra materiaal toe te sturen.
Opgeven kan via: XXX
Beperkt aantal plaatsen beschikbaar.
Selectie gaat via: lokale klankbordgroep?

Thematische verkenningen: gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit
De expertgroep wordt vastgesteld door de gemeente. Amsterdammers kunnen zich aanmelden om deel te nemen in de begeleidingsgroep. De begeleidingsgroepen zullen naar verwachting circa vier keer bij elkaar komen, mogelijk met een aanvullende avondbijeenkomst.

Via dit formulier kunt u aangeven of u wilt deelnemen in een van de begeleidingsgroepen. De deelnemers worden gevraagd hun affiniteit met het onderwerp te motiveren. Selectie vindt plaats op basis van de motivatie. Selectie wordt gedaan door NPBO?

Evaluatie participatieproces tot nu toe
De evaluatie wordt uitgevoerd door de Universiteit Leiden. De onderzoekers zullen zelf een selectie maken van welke belanghebbenden worden betrokken. De stedelijke klankborgroep ziet toe op dit proces.

Commented [5.1,2,e]: Eventueel hier weglaten want Amsterdammers kunnen hier dus niet meedoen.

Klankbordgroepen (stedelijk/lokaal)
Amsterdammers kunnen zich aanmelden om deel te nemen in de klankbordgroepen op stedelijk en lokaal niveau. Zoals eerder aangegeven is de opdracht van de klankbordgroepen om kritisch mee te denken over het proces.

Locatie: De bijeenkomsten vinden zoveel mogelijk fysiek plaats.
Deelname: beperkt aantal plekken – maximaal 15-20 deelnemers
Commitment: De deelnemers aan de groepen committeren zich om als vast lid deel te nemen in dit traject en de belanghebbenden die zij vertegenwoordigen te informeren.
Tijdsinvestering: De bijeenkomsten vinden plaats aan het einde van de middag (16-18.00) uur. Van de klankbordgroepen worden in de maandenoktober, november en december ca vier – zes bijeenkomsten verwacht.

Vanwege de verwachtte grote belangstelling voor deelname aan de klankbordgroepen vindt een selectie plaats. Voor de selectie vraagt de gemeente het Nederlands Platvorm Burgerparticipatie Overheidsbeleid om advies.

Voor alle klankbordgroepen geldt:
- De bijeenkomsten worden voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter,
- De totale groep bedraagt maximaal 15 – 20 deelnemers,

- Deelnemers worden geselecteerd op basis van hun perspectief op windturbines (bijv economisch perspectief, persoonlijke leefomgeving) en niet op basis van ervoor of ertegen.
- De verschillende perspectieven zijn evenredig vertegenwoordigd. Vanuit elk perspectief kunnen niet meer dan twee personen deelnemen,
- *Voor de stedelijke klankbordgroep:* Deelnemers zijn woon/werkzaam in Amsterdam,
- *Voor de lokale klankbordgroepen:* Deelnemers komen uit aan zoekgebieden van de gemeente Amsterdam grenzende gebieden,
- De deelnemers aan de klankbordgroepen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van/communicatie naar hun achterban. Hierbij kunnen organisaties evt wel worden bijgestaan door landelijke organisaties,
- Organisaties die zowel stedelijk als lokaal georganiseerd zijn kunnen zowel deelnemen in de stedelijke klankbordgroep (met stedelijke blik) als in de betreffende lokale klankbordgroep (met lokale blik).
- Daarnaast spelen perspectieven als verscheidenheid in deelnemers ook een rol, zoals man-vrouw/ jong – oud. Deze criteria moeten waarborgen dat de klankbord- en begeleidingsgroepen goed functioneren.

Commented [5.1,2,e]: Dit hier niet opnemen. Als NPBO selectie adviseert moeten zij de selectiecriteria communiceren.

Commented [5.1,2,e]: Dit is teveel informatie, dit moet weg. En deels apart worden benoemd op de website of met pop-outs.

6. Resultaten reflectiefase

De activiteiten die de gemeente tijdens de reflectiefase onderneemt, leiden tot drie producten: afwegingskader, richtlijnen voor participatie en richtlijnen voor governance (sturing). De producten worden voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en bieden een kader voor de verdere besluitvorming over windturbines. Het ~~Op dit moment ziet het~~ college ziet momenteel drie producten als resultaat van de reflectiefase: ~~. Deze producten worden voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en bieden een kader voor de verdere besluitvorming over windturbines.~~

- Een afwegingskader
- Richtlijnen voor participatie in de volgende fase
- Richtlijnen voor samenwerking en sturing in de volgende fase

De resultaten uit de verschillende activiteiten zullen verwerkt worden in deze producten. Input uit het PWE en de context mapping zal onder ander inzicht geven in de opgehaalde informatie per zoekgebied en windrichting. Het PWE zal bijdragen aan de richtlijnen voor participatie doordat de PWE hierover inzicht geeft. De verkenningen naar gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit dragen bij aan de vraag naar meer inzicht over de gevolgen van windenergie en de invloed erop. Tot slot, alle onderzoeken en de gesprekken in de groepen zullen inzicht geven over de verwachtingen vanuit belangengroepen aan de samenwerking en sturingsrol van de gemeente. ~~:~~ Hoe dit precies gaat gebeuren ligt nog niet vast. Dit is iets om ook samen met de klankbordgroepen ~~over na te denken~~te bespreken. Het streven is om begin 2022 het afwegingskader aan de gemeenteraad aan te bieden.

Commented [5.1,2,e]: Ik zou hier ruimte bieden aan de klankbordgroepen om hier iets van te vinden.

~~Wat vast staat is dat er op X terugkoppeling plaatsvindt aan de gemeenteraad.~~

~~Tijdens de reflectiefase vinden er verschillende activiteiten plaats. In het najaar worden Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd om hieraan deel te nemen, zowel fysiek[2] als digitaal.~~

Commented [5.1,2,e]: Concreet maken.

Per X september kunt u zich inschrijven via dit formulier (hyperlink) of via de website www.amsterdam.nl/windenergie

---

[2] ~~Indien de Corona maatregelen dit toelaten.~~

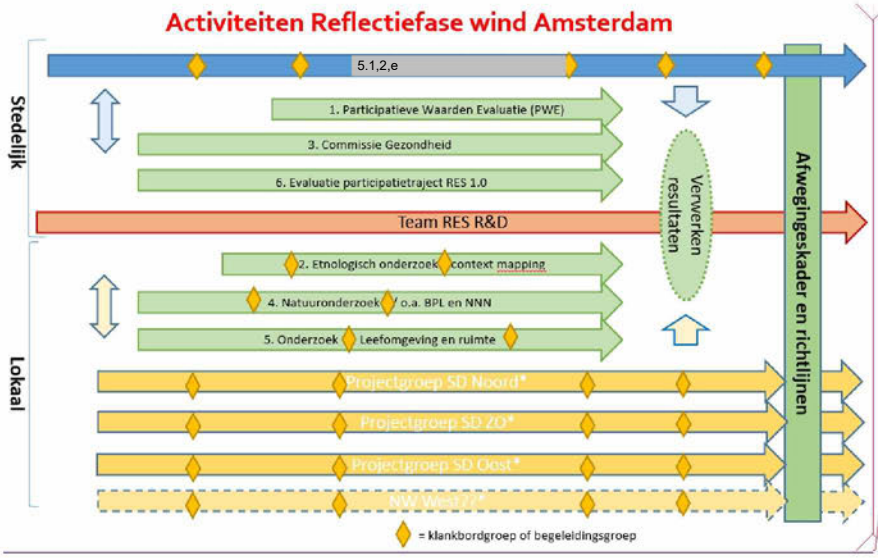

Commented [5.1,2,e]: Gaan we ook daadwerkelijk dit plaatje delen of komt er nog een figuur/infographic vanuit 5.1,2,e ?

~~Op dit moment ziet het college drie producten als resultaat van de reflectiefase. Deze producten worden voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en bieden een kader voor de verdere besluitvorming over windturbines.~~

~~Een *afwegingskader*~~

~~*Richtlijnen voor participatie*~~

~~*Richtlijnen voor governance (sturing):*~~

~~*Activiteiten*~~

~~Om tot de producten als resultaat van de reflectiefase te komen, vinden er verschillende activiteiten plaats. In het najaar worden Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd om hieraan deel te nemen, zowel fysiek[3] als digitaal. De gemeente organiseert de volgende activiteiten:~~

- ~~Een volgens de methodiek 'participatieve waardenevaluatie' (online);~~
  ~~Een evaluatie van het participatieproces tot nu toe;~~
- ~~Verdiepende verkenningen op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit;~~
- ~~Een onderzoek naar de leefomgeving in de verschillende zoekgebieden door middel van 'context mapping' waarmee de zoekgebieden in kaart en beeld gebracht worden;~~
- ~~Verdiepende verkenningen op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit;~~
- ~~Een evaluatie van het participatieproces tot nu toe;~~
- ~~Bijeenkomsten van klankbord- en begeleidingsgroepen.~~

~~Alle Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten die dat willen kunnen meepraten en input geven. Belangengroepen worden uitgenodigd om hun behoeftes en zorgen in te brengen. Klankbordgroepen denken mee en leveren input op het proces.~~

~~*Resultaten*~~

~~Op dit moment ziet het college drie producten als resultaat van de reflectiefase. Deze producten worden voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd en bieden een kader voor de verdere besluitvorming over windturbines.~~

- ~~Een afwegingskader~~

~~[3] Indien de Corona maatregelen dit toelaten.~~

- Richtlijnen voor participatie in de volgende fase
- Richtlijnen voor samenwerking en sturing in de volgende fase

Begeleiding in klankbordgroepen en begeleidingsgroepen
De verschillende onderdelen van de reflectiefase worden van input voorzien door een aantal klankbord- en begeleidingsgroepen:

- Een stedelijke klankbordgroep, waarin belanghebbenden die op stedelijk niveau georganiseerd zijn zitting kunnen krijgen;
- Vier lokale klankbordgroepen, waar belanghebbenden die vooral een lokaal (per zoekgebied verschillend) belang hebben zitting kunnen krijgen, en waar ook ruimte is voor de inbreng van inwoners uit buurgemeenten;
- Thematische begeleidingsgroepen op de onderwerpen gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit.

Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven.

Opdracht, uitnodiging en selectie van de klankbord- en begeleidingsgroepen:

Opdracht klankbordgroepen
De klankbordgroepen hebben de opdracht kritisch mee te denken en input te geven op het proces van de reflectiefase: worden alle stemmen gehoord? Worden de juiste vragen gesteld? Daarbij geldt dat de stedelijke klankbordgroep meekijkt en denkt over :

- De PWE
- De evaluatie van het traject tot aan de RES 1.0
- De (expert)groep gezondheid

De lokale klankbordgroepen meekijken en meedenken bij:

- De verkenningen en expertgroepen ruimtelijke kwaliteit en natuur
- De workshops context-mapping

Waarover praten de klankbordgroepen niet?
Nut- en noodzaak van windmolens is een belangrijk onderwerp., maar hHiervoor worden landelijk initiatieven gestart, waarin Amsterdam kan deelnemen. De Amsterdamse klankbordgroepen zullen geen eigen discussie voeren over nut- en noodzaak van windmolens. Zij gaan uit van het raadsbesluit over de RES 1.0 uit 2021 om 50MW vermogen windenergie extra te realiseren in 2030 (ca. 17 turbines van ca 3 MW).

Uitnodiging via nieuwsbrief Energietransitie
Belangstellenden kunnen zich vrij aanmelden via een formulier op de gemeentelijke website.. Voor deelname aan een klankbord- en begeleidingsgroep wordt via de website van de gemeente Amsterdam breed uitgenodigd. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via een formulier op de gemeentelijke website. Iedereen mag zijn interesse tonen, voorrang wordt gegeven aan vertegenwoordigers van belangengroepen. Voor de selectie vraagt de gemeente het Nederlands Platvorm Burgerparticipatie Overheidsbeleid om advies. / te beslissen.

Selectie deelnemers klankbordgroepen
Vanwege de verwachtte grote belangstelling voor deelname aan de klankbordgroepen vindt een selectie plaats. Voor de selectie vraagt de gemeente het Nederlands Platvorm Burgerparticipatie

Overheidsbeleid om advies. Voor de selectie van deelnemers van de klankbordgroepen stelt het NPBO criteria op. Deze criteria en een aantal randvoorwaarden waarborgen dat de klankbord- en begeleidingsgroepen goed functioneren.

Voor alle klankbordgroepen geldt:

- De bijeenkomsten worden voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter,
- De totale groep bedraagt maximaal 15 – 20 deelnemers,
- Deelnemers worden geselecteerd op basis van hun perspectief op windturbines (bijv economisch perspectief, persoonlijke leefomgeving) en niet op basis van ervoor of ertegen.
- De verschillende perspectieven zijn evenredig vertegenwoordigd. Vanuit elk perspectief kunnen niet meer dan twee personen deelnemen,
- *Voor de stedelijke klankbordgroep*: Deelnemers zijn woon/werkzaam in Amsterdam,
- *Voor de lokale klankbordgroepen:* Deelnemers komen uit aan zoekgebieden van de gemeente Amsterdam grenzende gebieden,
- De deelnemers aan de klankbordgroepen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van/communicatie naar hun achterban. Hierbij kunnen organisaties evt wel worden bijgestaan door landelijke organisaties,
- Organisaties die zowel stedelijk als lokaal georganiseerd zijn kunnen zowel deelnemen in de stedelijke klankbordgroep (met stedelijke blik) als in de betreffende lokale klankbordgroep (met lokale blik).

- Ook de begeleidingsgroepen hebben een onafhankelijke voorzitter,
- De deelnemers hebben door motivatie hun affiniteit met het onderwerp aangegeven.

Daarnaast spelen perspectieven als verscheidenheid in deelnemers ook een rol, zoals man-vrouw/ jong – oud.
Deze criteria en een aantal randvoorwaarden moeten waarborgen dat de klankbord- en begeleidingsgroepen goed functioneren.

Tijdsinvestering
De bijeenkomsten vinden zoveel mogelijk fysiek plaats. De deelnemers aan de groepen committeren zich om als vast lid deel te nemen in dit traject en de belanghebbenden die zij vertegenwoordigen te informeren. De bijeenkomsten vinden plaats aan het einde van de middag (16-18.00) uur. Van de klankbordgroepen worden in de maanden september, oktober , november ca vier – zes bijeenkomsten verwacht. De begeleidingsgroepen zullen naar verwachting circa vier keer bij elkaar komen, mogelijk met een aanvullende avondbijeenkomst.

Waar kunt u zich opgeven?
Voor deelname aan een klankbord- of begeleidingsgroep kunt u zich opgeven op de website van de gemeente Amsterdam: XXXXXXXXX

14 oktober 2021

Opdrachtomschrijving NPBO Reflectiefase RES Wind Amsterdam

Van: 5.1,2,e & 5.1,2,e gemeente Amsterdam, team RES

Aan: 5.1,2,e Nederlands Platform Burgerparticipatie Overheidsbeleid

Aanleiding

Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad ingestemd met de Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ).. Het besluit van de gemeenteraad over de zoekgebieden voor windenergie in de RES 1.0 heeft geleid tot veel vragen en zorgen over de mogelijke gevolgen van de komst van nieuwe windmolens in Amsterdam. De reflectiefase is opgezet om nog een keer iedere belanghebbende de gelegenheid te geven om zorgen en behoeften te uiten. Door mee te doen, dragen deelnemers bij aan informatie voor de gemeenteraad. Hiermee kan de raad later een weloverwogen keuze maken over de mogelijke locaties voor windmolens in Amsterdam.
Daarvoor nodigen wij deskundigen en leden van belangen organisaties uit voor klankbordgroepen . Daarnaast worden betrokken bewoners gevraagd deel te nemen aan activiteiten.
De zorgen en behoeften worden geïnventariseerd, vastgelegd en beschikbaar gemaakt voor de gemeenteraad.

Op basis van input van eerdere bijeenkomsten met belanghebbenden in mei en juni 2021 zijn activiteiten voor de reflectiefase bepaald. Het gaat om een Participatieve Waardenevaluatie (PWE), een onderzoek naar de directe leefomgeving in de zoekgebieden ('context mapping') en thematische verkenningen op de onderwerpen gezondheid en natuur en ruimtelijke kwaliteit. Tot slot vindt tijdens de reflectiefase een evaluatie plaats van het participatieproces tot nu toe. Binnenkort worden Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd om aan de verschillende activiteiten deel te nemen, zowel fysiek[1] als digitaal. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via een formulier op de gemeentelijke website. Iedereen mag zijn interesse tonen.

Vraagstelling aan NPBO

Wij vragen NPBO om een onderbouwd advies uit te brengen over de selectie van deelnemende partijen in 1 stedelijke klankbordgroep, 4 lokale klankbordgroepen, en 2 thematische klankbordgroepen (zie toelichting hierna).
Meer specifiek vragen we om uit de aanmeldingen een selectie met onderbouwing voor te stellen welke partijen in deze klankbordgroepen zitting zouden moeten nemen zodat een evenwichtige verdeling van de stromingen of perspectieven t.a.v. wind op land in Amsterdam vertegenwoordigd is. Daarnaast vragen we rekening te houden met overige criteria hieronder genoemd.
NB: In stadsdeel Oost heeft zich naar aanleiding van de discussie over windenergie een MA.akbank geformeerd. Aan NPBO wordt gevraagd om met in achtneming van de MA.akbank een advies te geven over de samenstelling van deze MA.akbank als vervanger van de lokale klankbordgroep Oost. U ontvangt hiervoor tegelijk met de inschrijvingen de lijst van mogelijke deelnemers en het proces van Ma.ako20.

Toelichting Klankbordgroepen

De verschillende onderdelen van de reflectiefase worden van input voorzien door vijf algemene klankbordgroepen en 2 thematische klankbordgroepen. Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven. Van deelnemers aan klankbordgroepen en begeleidingsgroepen wordt commitment gevraagd op de te verwachten tijdsbesteding. De deelnemers aan de klankbordgroepen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van/communicatie naar hun achterban.

[1] Indien de Corona maatregelen dit toelaten.

- **Eén Stedelijke klankbordgroep**

In de stedelijke klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van organisaties die op stedelijk niveau betrokken zijn. Dat kunnen ook organisaties zijn die geen relatie hebben met de zoekgebieden in Amsterdam zelf. Denk aan een ondernemersvereniging voor heel Amsterdam of aan groepen die zich zorgen maken over het klimaat of die juist zorgen hebben bij de komst van windmolens.
De stedelijke groep komt circa vijf keer bij elkaar en start medio november.

De keuze voor windmolens in de stad raakt niet alleen bewoners die nabij een locatie wonen. Het is onderdeel van alle maatregelen die de gemeente Amsterdam neemt voor een bijdrage aan de energietransitie. Voor alle Amsterdammers is het relevant om mee te denken over hoe en waar de windmolens passen binnen Amsterdam. Een stedelijke klankbordgroep biedt de ruimte om namens alle Amsterdammers mee te denken. De groep geeft feedback tijdens de reflectiefase, zij geeft input voor o.a. het afwegingskader en de richtlijnen voor samenwerking en sturing.

- **Vier Lokale klankbordgroepen**

Informatie uit de lokale omgeving rond de zoekgebieden is onmisbaar. Het is belangrijk dat een zo breed mogelijke vertegenwoordiging uit de wijken en buurten gelegen in zoekgebieden, mee denkt.
Per stadsdeel waarin een zoekgebied ligt, wordt een lokale klankbordgroep samengesteld (Nieuw-West, Noord, Oost, Zuidoost). Hier worden kwesties besproken die direct te maken hebben met het betreffende zoekgebied en de leefomgeving van de bewoners in en om de zoekgebieden. Denk aan vragen: Wat speelt er in dit zoekgebied, worden de bewoners en groepen gehoord en feedback op de resultaten van het onderzoek over de leefomgeving.

In de lokale klankbordgroepen zitten vertegenwoordigers van lokale organisaties zoals bijvoorbeeld bewonersverenigingen, lokale natuurorganisaties of volkstuinverenigingen, maar denk ook aan huurdersverenigingen of VVE's. Ook organisaties uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden kunnen aansluiten.

Stadsdeel Oost
In Stadsdeel Oost wordt voor de lokale klankbordgroep samengewerkt met Ma.ako20. In het Maatschappelijk Akkoord Amsterdam (Ma.ako20) hebben actieve Amsterdammers en het gemeentebestuur afspraken gemaakt hoe zij samen werken aan een inclusieve, gezonde, eerlijke en initiatiefrijke stad. Kijk hier voor meer informatie https://ma.ako20.nl .

De lokale klankbordgroepen komen circa drie keer bij elkaar en starten eind november.

- **Twee thematische klankbordgroepen: gezondheid en natuur**

Bewoners hebben veel vragen gesteld en zorgen geuit over de onderwerpen: gezondheid en natuur. In de reflectiefase geven we daarom meer aandacht aan deze thema's.
We vragen experts om op deze verschillende thema's te adviseren welke onderzoeken nodig zijn om een objectieve analyse te kunnen maken van de effecten van windmolens. Hierover wordt een advies opgesteld. De onderzoeken worden pas uitgevoerd tijdens de vervolgfase wanneer locaties van windmolens bekend zijn.

De expertgroepen gezondheid en natuur worden begeleid door een (thematische) klankbordgroep. Vertegenwoordigers van belangengroepen kunnen deelnemen aan een klankbordgroep en input geven op de thema's gezondheid en natuur. De klankbordgroepen kunnen inhoudelijke onderwerpen aandragen en vragen stellen. De expertgroep geeft antwoord op de vragen en stelt een advies op.

Deze groepen komen ongeveer drie keer bij elkaar en starten medio november.

Criteria Amsterdam voor de selectie van deelnemers

- De bijeenkomsten van de klankbordgroepen worden voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter,
- Een klankbordgroep heeft maximaal 15 deelnemers, exclusief de voorzitter en organisatie.
- Deelnemers worden geselecteerd op basis van hun perspectief op windturbines (bijv economisch perspectief; persoonlijke leefomgeving) en niet op basis van ervoor of ertegen.
- De verschillende perspectieven zijn evenwichtig vertegenwoordigd;
- Er is een zo breed mogelijk palet aan perspectieven vertegenwoordigd.
- De klankbordgroepen worden samengesteld uit vertegenwoordigers van belangengroepen. Individuen wordt de mogelijkheid geboden om via de PWE en onderzoek naar de leefomgeving input te geven tijdens de reflectiefase.
- *Voor de stedelijke klankbordgroep*: Deelnemers zijn woon/werkzaam in Amsterdam, of Amsterdam valt in het werkgebied van de organisatie.
- *Voor de lokale klankbordgroepen*: Deelnemers komen uit- of aangrenzend aan zoekgebieden van de gemeente Amsterdam voor windenergie en kunnen ook uit buurgemeenten komen.
- Organisaties die zowel stedelijk als lokaal georganiseerd zijn kunnen deelnemen in de stedelijke klankbordgroep (met stedelijke blik) en in de betreffende lokale klankbordgroep (met lokale blik).
- Amsterdam heeft tot nu toe op basis van het proces van de RES 1.0 onderstaande organisaties of perspectieven geïdentificeerd en hecht er waarde aan dat deze perspectieven in de klankbordgroepen vertegenwoordigd zijn:
    - Economisch perspectief / ondernemers perspectief, bijv. door MKB Amsterdam,
    - Perspectief van Jongeren, bijv. via JongRES,
    - Mensen die zich geuit hebben met zorgen, bijv. door Windalarm,
    - Groep van artsen die zich bezorgd geuit hebben over gezondheid,
    - Milieuorganisaties, bijv. Natuur en milieu federatie Noord-Holland,
    - Perspectief Amsterdamse Energiecoöperaties, bijv. Amsterdam Wind,
    - Perspectief van bewoners die niet zelf direct geraakt worden door een zoekgebied,
    - Naast woningeigenaren ook het perspectief van huurders door !Woon of huurdersverenigingen of andere organisaties,
    - Perspectief van volkstuingebruikers en groengebieden,
    - Naast Amsterdamse belangenorganisaties ook organisaties uit buurgemeenten,
- Daarnaast spelen perspectieven als verscheidenheid in deelnemers ook een rol, zoals man-vrouw/ jong – oud. Deze criteria moeten waarborgen dat de klankbord- en begeleidingsgroepen goed functioneren en het specifieke perspectief weerspiegelen.

Planning

Het formulier voor deelname aan klankbordgroepen en begeleidingsgroepen wordt op 14 of 15 oktober aangekondigd en online gezet. Belanghebbenden krijgen dan tot en met 26 oktober de tijd om zich aan te melden.
Vanaf 27 oktober vindt dan de selectie plaats. In het overleg van 7 september is besproken dat dit in 3 á 4 dagen tot een advies moet kunnen leiden.
Het concept advies wordt in eerste instantie met de gemeente Amsterdam besproken, o.a. om te toetsen of dit aan de gewenste criteria voldoet.
Tijdens de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep wordt kort toegelicht hoe het definitieve advies tot stand is gekomen.

Overige afspraken en voorwaarden

- NPBO geeft een onafhankelijk en neutraal advies, zonder daarin meningen van de eigen netwerkorganisatie of derden te betrekken.
- NPBO adviseert alleen over de selectie van deelnemers aan de klankbordgroepen.
- NPBO draagt als onafhankelijke organisatie zelf zorg voor de financiering van de benodigde capaciteit.

Geachte 5.1.2.e

Naar aanleiding van ons eerdere contact bevestigen wij met deze brief uw aanstelling als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Opdracht aan de expertgroep
De gemeente wil weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) (WT) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep. De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u zoals besproken om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER-rapportage?
- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER-rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertgroep wordt een klankbordgroep gezondheid bestaande uit bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Scope:
Startpunt vormt de, in mei 2021 door de gemeenteraad vastgestelde, RES 1.0 met daarin o.a. de zoekgebieden voor wind.

De dialoog gaat niet over eerdere beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.

Planning:

- Selectie deelnemers en opstartfase: eind oktober/begin november
- Start expertgroep: medio november.
- Start klankbordgroep: medio november.
- Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
- De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

Wij verzoeken u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het maximale uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Met vriendelijke groeten,

Welke groepen zijn er en wie zitten er in?

- De gemeente Amsterdam constateert na aanleiding van het besluit over windenergie in de RES 1.0 dat er een grote behoefte is om mee te praten en mee te doen. Tijdens het besluitvormingsproces heeft de gemeente veel raadsadressen ontvangen en is er veelvoudig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken.
- De reflectiefase is opgezet om nog een keer iedere belanghebbende de gelegenheid te geven om input te leveren, op basis van het bestaande besluit over de RES 1.0.
- De gemeente nodigt partijen die de belangen behartigen en partijen die tot nu toe betrokkenheid getoond hebben, uit om intensiever mee te denken. Want juist betrokken partijen hebben de kennis die nodig is om alle belangen, behoeftes en zorgen in kaart te brengen.
- Hiervoor richt de gemeente een aantal klankbordgroepen in waar deze betrokkenheid getoond kan worden.

Welke activiteiten zijn er?

Online vragenlijst (in de vorm van een raadpleging)
De keuzen voor windmolens in de stad raakt niet alleen bewoners die nabij een locatie wonen, maar gaat ook over de keuzen die het college maakt voor de energietransitie in Amsterdam. Over het opwekken van hernieuwbare energie via windmolens in de stedelijke omgeving horen we van alle Amsterdammers graag welke gedachten zij daarbij hebben. Daarvoor organiseren wij een stadsbrede online vragenlijst.
Aanvullen…

Context mapping/ leefomgevingsonderzoek

- toelichting

Onderzoek naar hoe de inbreng van belangen verlopen is bij de RES 1.0? (evaluatie van de participatie)

- toelichting

Verkenningen over gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit

- 3x toelichting

a) **Beschrijving van de meepraatgroepen / klankbordgroepen.**
b) **Beschrijving van de expertgroepen.**
c) **Waar mogen buurgemeentes mee praten?**
d) **Selectie groepen.**

- **Stedelijke klankbordgroep**

Commented [5.1.2,e]: ik zou toch meer duiden en openen, zoiets als? : Waarom klankbordgroepen experts ? De gemeente vindt het van belang dat in deze reflectiefase echt alle kennis, belangen en zorgen goed gehoord worden. De gemeente nodigt dan ook betrokken partijen uit om dit proces te bewaken. Want juist betrokken partijen hebben de kennis die nodig is om iedereen optimaal te betrekken bij deze fase.

Commented [5.1.2,e]: Wie heeft deze behoefte? Nu niet duidelijk benoemd.

Commented [5.1.2,e]: Zorgen, aandachtspunten en behoeften te uiten.

Commented [5.1.2e]: Staat dit nog niet in de QenA?

Commented [5.1.2,e]: Deze zin loopt niet. Zie tekst bij stedelijke klankbordgroep. Daar is de tekst herschreven.

Commented [5.1.2,e]: Ik vind meepraatgroepen de lading niet dekken. Meepraten lijkt op: input geven voor een besluit

Commented [5.1.2,e]: Feed back groepen? Gaat vooral om "hoe vertaal je klankbord' naar makkelijke taal?

De keuzen voor windmolens in de stad raaktt niet alleen bewoners die nabij een locatie wonen. ~~, maar gaat ook over de keuzen die het college maakt voor de energietransitie in Amsterdam.~~ Het is onderdeel van alle maatregelen die de gemeente Amsterdam neemt voor een bijdrage aan de energietransitie. Voor ~~Over het opwekken van hernieuwbare energie via windmolens in de stedelijke omgeving horen~~Namens ~~we ook alle~~ alle Amsterdammers is het relevant om mee te denken over ~~moet worden nagedacht~~ hoe en waar de windmolens passen binnen Amsterdam. ~~Daarom denkt een~~Een stedelijke klankbordgroep ~~namens~~biedt de ruimte om namens alle Amsterdammers mee te denken. Deze ~~graag welke gedachten daarbij zijn door alle amsterdammers. Daarvoor organiseren wij ook activiteiten, zoals een online vragenlijst Er is een~~ stedelijke klankbordgroep ~~die~~ geeft input ~~geeft~~ op activiteiten in de reflectiefase ~~alle activiteiten~~ zoals de online vragenlijst onder bewoners en belanghebbenden, en ~~op een~~de evaluatie van het participatieproces tot en met de RES 1.0, die betrekking hebben op de hele stad. (zie hier voor meer informatie over de activiteiten). ~~.~~

In de stedelijke klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van organisaties die op stedelijk niveau betrokken zijn ~~bij het proces~~. Dat kunnen ook organisaties zijn die geen relatie hebben met de zoekgebieden in Amsterdam zelf. Denk aan een ondernemersvereniging voor heel Amsterdam of aan groepen die zich zorgen maken over het klimaat of die juist zorgen hebben bij de komst van windmolens.
De stedelijke groep komt ~~ca~~ circa vijf keer bij elkaar en start medio oktober.

- **Lokale klankbordgroepen**

~~I~~Uiteraard is ~~i~~nformatie uit de lokale omgeving rond de zoekgebieden is onmisbaar. ~~om een juiste afweging op te stellen waarop je een keuze maakt voor een locatie.~~ Het is belangrijk ~~dat we ervoor zorgen~~ dat een zo breed mogelijke vertegenwoordiging uit de wijken en buurten gelegen in zoekgebieden, ~~deelneemt~~mee denkt. ~~.~~
Een lokale klankbordgroep helpt ervoor te zorgen dat de activiteiten op een juiste manier aansluiten bij de beleving van de bewoners en dat er een brede deelname is.
De klankbordgroep bewaakt dit doordat ze de wijk en de buurt goed kennen.
Per ~~windrichting~~ stadsdeel waarin een zoekgebied ligt, wordt een lokale klankbordgroep samengesteld (Nieuw-West, Noord, Oost, Zuidoost). Hier worden kwesties besproken die direct te maken hebben met het betreffende zoekgebied en de leefomgeving van de bewoners in en om de zoekgebieden. Denk aan vragen: Wat speelt er in dit zoekgebied, worden de bewoners en groepen gehoord, hoe kunnen we hen het beste bereiken etc. Ook geven de lokale klankbordgroepen input op lokale activiteiten zoals de workshops van het leefomgevingsonderzoek.

In de lokale klankbordgroepen zitten vertegenwoordigers van lokale organisaties zoals bijvoorbeeld bewonersverenigingen, lokale natuurorganisaties of volkstuinverenigingen, maar denk ook aan huurdersverenigingen of VVE's. Ook organisaties uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden kunnen aansluiten.

Commented [5.1.2.e]: Taal.

Commented [5.1,2,e]: Dit moet je denk ik echt even uitleggen

Commented [5.1,2,e]: Iets mee over zeggen. Waar moet ik aan de denken? Ondernemersverenigingen, duurzaamheidsclubs etc

Commented [5.1,2,e]: Voorbeelden toegevoegd.

Commented [5.1,2,e]: Ik zie de relatie niet tussen bewaken en het goed kennen van de buurt. Oftewel deze zin snijdt geen houdt. Plus je geeft de opdracht aan de klankbordgroep om iets te bewaken – dat moet je niet vragen als activiteit. Het gaat om meedenken en samen leren. Bewaken is geen activiteit van de klankbordgroep.

Commented [5.1,2,e]: Zou ik niet gebruiken

Commented [5.1,2,e]: Vervangen door Stadsdeel.

Stadsdeel Oost

In Stadsdeel Oost wordt voor de lokale klankbordgroep samengewerkt met Ma.ak020. In het Maatschappelijk Akkoord Amsterdam (Ma.ak020) hebben actieve Amsterdammers en het gemeentebestuur afspraken gemaakt hoe zij samen werken aan een inclusieve, gezonde, eerlijke en initiatiefrijke stad.
Kijk hier voor meer informatie [link invoegen: https://ma.ak020.nl].

De lokale klankbordgroepen komen circa drie keer bij elkaar en starten eind oktober.

Thematische klankbordgroepen gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit.
Tijdens de reflectiefase is het van belang om ook (wetenschappelijke) deskundigheid en expertise te betrekken. Bewoners hebben veel vragen gesteld en zorgen geuit over de onderwerpen: gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit ~~een inbreng te geven. Dit veel vragen gesteld en zorgen geuit~~. In de reflectiefase geven we daarom meer aandacht aan deze thema's. Experts zullen op deze ~~betreft thema's vragen en zorgen zijn . Experts gaan op~~ verschillende thema"s ~~bekijken~~adviseren welke onderzoeken nodig zijn om een objectieve analyse te kunnen maken van de effecten van windturbines op gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit. De onderzoeken worden pas uitgevoerd tijdens ~~de~~ vervolgfase wanneer locaties ~~van~~van windturbines ~~bekend zijn~~bekend zijn.

–Deze expertgroepen worden elk ~~ook~~ begeleid ~~door~~ een (thematische) klankbordgroep.

~~Naast de groepen die input geven op de activiteiten waaraan alle Amsterdammers deel kunnen nemen, zijn er ook klankbordgroepen op de specialistische verkenningen.~~
Vertegenwoordigers van belangengroepen kunnen ~~daarin~~ deelnemen aan een klankbordgroep en input geven op de thema's gezondheid, natuur en ruimtelijke kwaliteit. De thematische klankbordgroepen kiezen een voorzitter, die ~~vanuit~~ voor deze groep spreekt.
Deze groepen komen ongeveer drie keer bij elkaar en starten eind oktober.

Wil je zelf input geven aan de thematische klankbordgroepen: stuur een mail aan input_kbg_RESamsterdam@amsterdam.nl

- **Expertgroep Gezondheid**

Een commissie van experts zal aangeven hoe de gezondheidseffecten van windturbines het beste in kaart te brengen. Als onderdeel van een milieu effectrapportage wordt in een volgende fase een gezondheidseffectanalyse (GEA) uitgevoerd.

Het doel van de expertgroep is te adviseren over de onderdelen van een "goede gezondheidseffectanalyse" zodat het bestuur van Amsterdam een goede keuze kan maken voor een windturbinelocatie. Deze GEA zal ook voor het gebied Noorder-IJplas/ Cornelis Douwesterrein worden uitgevoerd.

Commented [5.1.2,e]: Ik zoek hier nog even naar helderheid:

Commented [5.1.2,e]: Snap je vraag niet.

Commented [5.1.2,e]: Windturbine of windmolen? Even checken bij 5.1.2,e!

Commented [5.1.2,e]: Dit hebben we nog niet doordacht – hoe willen we dit organiseren? Het lijke me niet wenselijk om de namen van de voorzitters via de website te communiceren. Maar het lijkt me wel adequaat om toch een mogelijkheid aan te bieden om met de groepen in contact te treden.

Commented [5.1.2,e]: Algemeen mailadres per omgeving lijkt mij de oplossing. Klankbordgroepen beheren deze zelf

Commented [5.1.2,e]: Wie beheert deze mail inbox?

Willen we deze al opsplitsen in meerdere adressen zodat mensen gericht kunnen sturen naar een klankbordgroep? Dus lokaal en stedelijk en per thema?

Commented [5.1.2,e]: Afweging: expertgroepen hier alleen even in een rijttje noemen met een link erbij voor meer info en dan doorlinken naar deze teksten per onderdeel. Meest belangrijk is te weten dat er experts zijn op de thema's

Commented [5.1.2,e]: Goed idee.

De expertgroep zal worden geleid door een onafhankelijke voorzitter en bestaan uit experts van verschillende disciplines die kennis hebben van de effecten van windturbinegeluid op de gezondheid. Voor het functioneren bestaat de expertgroep uit een beperkt aantal leden. De gemeente vindt het belangrijk dat in de expertgroep gezondheid in ieder geval verschillende inhoudelijke expertises vertegenwoordigd zijn en dat kennis van beleid op de verschillende schaalniveaus (gemeente, provincie, landelijk) aanwezig moet zijn. Ook vraagt de gemeente aan partijen die uitvoering moeten geven aan de MER in de volgende fase om een expert aan te dragen en aan partijen die zorgen hebben over gezondheid om een expert op dit thema aan te dragen.

De klankbordgroep gezondheid zal feedback geven op de samenstelling van deze expertgroep. De gemeente beslist uiteindelijk over de samenstelling. Ook wordt de expertgroep van input en vragen voorzien door de voorzitter van de thematische klankbordgroep.

Expertgroep natuur

Een expertgroep natuur zal aangeven hoe de natuureffecten van windturbines het beste ~~in kaart te brengen~~te onderzoeken. Als onderdeel van een milieu effectrapportage wordt in een volgende fase een analyse uitgevoerd op de effecten op natuur en landschap.

De expertgroep zal aangeven naar welke effecten in welk zoekgebied vooral gekeken moet worden. Hiervoor kan een aanvullend onderzoek ter plaatse gebeuren en kan lokale kennis bij de thematische klankbordgroep worden opgehaald. Mogelijk vindt ook een excursie naar de zoekgebieden plaats.

In de expertgroep natuur zitten verschillende disciplines die kennis hebben van het mogelijk effect van windturbines op natuur en landschap. En net als bij de expertgroep gezondheid hecht de gemeente eraan om ook specialisten op gebied van natuurbeleid op verschillende schaalniveaus (gemeente, provincie, rijk) in deze groep te laten deelnemen. De gemeente zal ook hier aan de organisaties die een MER moeten uitvoeren vragen of zij een expert willen aandragen. En de gemeente zal aan de organisaties die zorgen hebben over natuur vragen of zij een expert willen aandragen.

Uiteindelijk geeft de stedelijke klankbordgroep feedback op de samenstelling van de expertgroep. Ook deze groep zal worden voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter en bestaat uit een beperkt aantal leden (max. zes leden). De thematische klankbordgroep natuur zal input geven en de expertgroep van vragen voorzien. Hiervoor communiceren de voorzitters met elkaar.

Expertgroep ruimtelijke kwaliteit

Een expertgroep ruimtelijke kwaliteit zal aangeven hoe ruimtelijke effecten van windturbines op de omgeving te beoordelen zijn en welke ruimtelijke principes

Commented [5.1.2,e]: Weet nog niet zeker of we dit ook echt moeten doen.
Maar dat zou logisch zijn, vanuit de gezondheidsgroep.

Commented [5.1.2,e]: Hierover?

Commented [5.1.2,e]: Hier wacht ik nog op laatste akkoord van 5.1.2,e

Commented [5.1.2,e]: 5.1.2,e geeft aan te hechten aan een kbg voor ruimtelijke kwaliteit. Deze denkt ook op schaal van de hele stad mee, en niet alleen over de zoekgebieden. Dus graag aparte begeleidingsgroepe.

gebruikt kunnen worden. Als onderdeel van een milieu effectrapportage wordt in een volgende fase een analyse uitgevoerd hoe de inpassing zal bijdragen aan deze effecten.
De expertgroep zal aangeven naar welke effecten in welk zoekgebied vooral gekeken moet worden en hoe zich dit vertaalt naar inpassingsprincipes of scenario's voor de stad.

Bij de samenstelling van de expertgroep zijn de verschillende inhoudelijk relevante expertises leidend zoals stedenbouwkundig ontwerp, landschapsontwerp, kennis van monumentale waardes. Daarnaast hecht de gemeente eraan dat ook voor deze groep expertise aanwezig is op gebied van ruimtelijk beleid (gemeente, provincie en landelijk).

Ook deze groep zal worden voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter en bestaat uit een beperkt aantal leden (max. zes leden). Er wordt ook voor deze expertgroep samengewerkt met een klankbordgroep die de expertgroep van vragen zal voorzien. Hiervoor communiceren de voorzitters met elkaar.

Waar mogen (inwoners van) buurgemeenten mee praten?
De activiteiten worden voorbereid door de gemeente Amsterdam in samenwerking met externe bureaus. Hiervoor werken het stedelijk team RES en de stadsdelen samen in procesgroepen. In deze lokale procesgroepen zitten ook medewerkers van de buurgemeenten, die grenzen aan de zoekgebieden van gemeente Amsterdam. Via deze lokale procesgroepen worden de bestuurders in de stadsdelen en buurgemeenten op de hoogte gehouden. Ook wordt de communicatie afgestemd tussen de verschillende partijen over de start van de activiteiten en de werving voor deelnemers.

Vertegenwoordigers van belangenorganisaties uit buurgemeenten kunnen mee praten in de lokale klankbordgroepen.

Inwoners van buurgemeenten en belanghebbenden uit buurgemeenten kunnen ook deelnemen aan de Amsterdamse activiteiten (PWE en workshops leefomgeving).

Commented [5.1.2.e]: Moet deze er in? Is interne organisatie?

Commented [5.1.2.e]: Ik zou hem anders framen, namelijk waar mogen buurgemeenten mee praten.

- **Selectie klankbordgroepen?**

De klankbordgroepen worden samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties die direct of indirect een link hebben met het RES proces in Amsterdam, op stedelijk of op lokaal niveau. Er wordt via de nieuwsbrieven en social media opgeroepen om deel te nemen aan een van de klankbordgroepen. Inschrijving staat open voor iedereen die een belangengroep vertegenwoordigd, ook uit buurgemeenten.

Uit alle mensen die zich hebben opgegeven met interesse in een klankbordgroep stellen wij een diverse groep van ongeveer 15 mensen samen waarin verschillende standpunten worden vertegenwoordigd.

Een onafhankelijke organisatie, het Nederlands Platform Burgerparticipatie Overheidsbeleid, adviseert over de samenstelling van de groepen. Er is geen hiërarchie tussen de stedelijke en lokale klankbordgroepen.

De groepen worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven.

Geachte 5.1.2.e

Naar aanleiding van ons eerdere contact bevestigen wij met deze brief uw aanstelling als onafhankelijk Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam.

De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.
De voorzitter wordt ondersteund door een gemeentelijke projectleider die een secretarisrol vervult.

Opdracht aan de expertgroep
De gemeente wil weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep. De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de gezondheidseffecten die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op gezondheid van omwonenden acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen de gezondheid van de omwonenden voldoende? Het verzoek om dit in relatie tot geluidsnormen van andere sectoren te bekijken, zoals luchtvaart of wegverkeer.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) gezondheidseffecten in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER-rapportage?
- Is het nodig om de effecten van WT op gezondheid te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Cumulatie van geluidseffecten
- Eerdere MER-rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertgroep wordt een klankbordgroep gezondheid van bewoners uit Amsterdam, omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden openbaar gemaakt na vaststelling door de voorzitter, ook minderheidsstandpunten zijn mogelijk.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Scope:

- Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.

Planning:

- Start expertgroep: medio november.
- Start klankbordgroep: medio november.
- Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
- De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2022 opgeleverd.

Wij verzoeken u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het maximale uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Met vriendelijke groeten,

Klankbordgroepen windmolens in Amsterdam

Amsterdam wil in 2030 tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie hebben. Om dit te halen, moeten er ongeveer 17 extra windmolens bij komen. De helft daarvan kan in het Havengebied komen. Voor de overige plekken voor windmolens wordt gezocht naar ruimte binnen de windzoekgebieden.
Deze windzoekgebieden heeft de Amsterdamse raad op 27 mei 2021 vastgesteld in de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Met het vaststellen van de RES 1.0 hebben we gemerkt dat in de stad en buurgemeentens behoefte is om nog extra betrokken en gehoord te worden. Speciaal hiervoor stellen we een tussenfase in voordat we verder gaan met de volgende fase. Deze tussenfase is de reflectiefase.

Belangengroepen

In deze fase kunnen inwoners, deskundigen en belanghebbenden in de komende maanden hun mening geven over hun buurt en wat zij daarbij belangrijk vinden bij het plaatsen van windmolens. Hiervoor organiseren we verschillende activiteiten, zoals klankbordgroepen. ~~Deskundigen en~~ Leden van belangenorganisaties kunnen zich aanmelden om mee te doen in klankbordgroepen. Door mee te doen, draagt u bij aan informatie voor de gemeenteraad. Hiermee kan de raad later een goede keuze maken over de mogelijke locaties voor windmolens in Amsterdam doordat de verschillende belangen gehoord zijn. Dit helpt bij het opstellen van een afwegingskader voor verdere besluitvorming.

Er zijn in totaal 4 lokale klankbordgroepen, een stedelijke klankbordgroep en 2 klankbordgroepen met thema gezondheid en thema natuur.

Bijeenkomsten

Afhankelijk van de specifieke klankbordgroep kan het meedoen in totaal ongeveer 6 tot 10 uur van uw tijd vragen. Houd hier rekening mee voordat u zich opgeeft. Er zijn ongeveer 3 tot 5 bijeenkomsten per groep. De bijeenkomsten zijn vanaf half november tot begin maart en vinden zoveel mogelijk buiten kantooruren plaats. Op welke dagen of locaties is nog niet bekend.

Bent u lid van een belangengroep en wilt u meedoen aan een van de klankbordgroepen? Op deze pagina vind u meer informatie over de klankbordgroepen en via onderstaande link kunt u zich aanmelden.
Meld u aan voor een klankbordgroep!

Een belangengroep kan van alles zijn. Denk aan lokale natuurorganisaties, bewoners-, ondernemers-, of volkstuinverenigingen. Maar ook aan vve's en huurdersverenigingen.

~~Informatie over de klankbordgroepen~~
~~Stedelijke klankbordgroep~~
~~Ingeklapt~~
~~Lokale klankbordgroepenIngeklapt~~
~~Klankbordgroep Oost via Ma.ak020Ingeklapt~~
~~Klankbordgroepen met thema Gezondheid en Natuur~~
~~Ingeklapt~~

Selectie klankbordgroepen

De klankbordgroepen worden samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties of groepen bewoners of belanghebbenden die direct of indirect een link hebben met het plaatsen van windmolens in Amsterdam. Dit kunnen bijvoorbeeld bewoner- en ondernemingsverenigingen, energiecoöperaties, sportclubs en volkstuinen zijn.

Wij stellen per klankbordgroep een diverse groep samen van ongeveer 15 mensen waarin -verschillende standpunten worden vertegenwoordigd. Een onafhankelijke organisatie, het Nederlands Platform Burgerparticipatie Overheidsbeleid (NPBO), adviseert over de samenstelling van de groepen. Zij kiezen de samenstelling van groepen op basis van:

- De doelstelling van de klankbordgroep (lokaal, stedelijk of een thema);
- De verschillende perspectieven van de belangengroepen en de mogelijke inhoudelijke inbreng (bijvoorbeeld in een bepaald zoekgebied of specifieke kennis over die u of uw groep beschikt);
- Werkbaarheid van de groep (maximaal aantal deelnemers 15 personen).

Meedoen via andere activiteiten

Naast het meedoen via een klankbordgroep, kunt u ook straks uw input en feedback geven via een online vragenlijst (Participatieve Waarde Evaluatie) en via workshops in de zoekgebieden. Net als de klankbordgroepen zijn deze activiteiten onderdeel van de reflectiefase.

Lokale klankbordgroepenUitgeklapt

Informatie uit de omgeving rond de zoekgebieden is onmisbaar. Per stadsdeel waarin een windzoekgebied ligt, wordt een lokale klankbordgroep samengesteld. Dit zijn de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost. Hier worden kwesties besproken die direct te maken hebben met het zoekgebied in dat stadsdeel en de leefomgeving van de bewoners in en om de zoekgebieden. Zo worden er vragen voorgelegd aan de klankbordgroepen zoals: w~~W~~at speelt er in dit

Commented [5.1,2,e]: Heel domme vraag, maar waarom staat hier alleen lokale klanbordgroep?

Commented [5.1,2,e]: In de opgemaakte versie staan alle klankbordgroepen. In deze tekst is dus niet alles gekopieerd uit de online versie.

zoekgebied?. Ook wworden de bewoners en verschillende groepen gehoord en geven ze feedback op de resultaten van het onderzoek over de leefomgeving.

In de lokale klankbordgroepen zitten vertegenwoordigers van lokale organisaties zoals bijvoorbeeld bewonersverenigingen, lokale natuurorganisaties of volkstuinverenigingen. Maar denk ook aan huurdersverenigingen of VvE's. Ook organisaties uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden kunnen aansluiten.

De lokale klankbordgroepen komen ongeveer 3 keer bij elkaar en starten half november.

Windmolens in Amsterdam

In de komende maanden kunnen inwoners, deskundigen en belanghebbenden hun mening geven over hun buurt en wat zij daarbij belangrijk vinden bij het plaatsen van windmolens. Dit is onderdeel van de reflectiefase. Iedereen kan deelnemen aan de online vragenlijst (Participatieve Waarde Evaluatie) en aan workshops over de leefomgeving. Vanaf half november kunt u hier aan deelnemen. Belangengroepen kunnen intensiever mee denken in klankbordgroepen.

Via dit aanmeldformulier kunt u zich opgeven voor een van de klankgroepen.

Selectie deelnemers

Uit alle mensen die zich opgeven voor een van de klankbordgroepen worden er diverse groepen met verschillende belangenstromingen samengesteld. Geïnteresseerden uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden ~~mogen~~ kunnen zich ook opgeven. Het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (NPBO) helpt bij de selectie van deelnemers. Indien u wordt geselecteerd, maakt u onderdeel uit van een kleine groep van ongeveer 15 mensen.

Commented [5.1.2,e]: Alternatief": Inwoners, deskundigen en belanghebbenden kunnen de komende maanden hun mening geven over de mogelijke plaatsing van een windmolen in hun buurt

Ik vind het geven van je meinig over de je buurt te algemeen, het gaat toch om de plaatsing van een windmolen in je buurt en welke buurt kenmerken spelen daarbij een rol

Commented [5.1.2,e]: Alternatief klopt niet, want zij kunnen niet de mening geven over "de mogelijke plaatsing van een windmolen in hun buurt" maar over "hun buurt en wat zij daar belangrijk vinden" in relatie tot een windmolen.

Nee, juist niet. Het onderzoek van julien is echt over de buurt, niet over de windmolen. We doen dit om meer over de buurt te weten te komen, met blik op de windmolen. Maar niet om op te halen wat zij bij het plaatsen daar belangrijk zouden vinden. Dat is de vervolgfase. Dan vraagt de initiatiefnemer dat...

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid

Geachte 5.1.2.e

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.

Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.

In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.

Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.

Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden

betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?

3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.

Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

5.1,2,e

5.1,2,e Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid